anadolu büyüleri

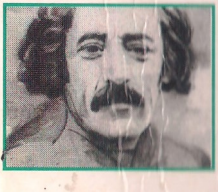
ismet zeki eyuboğlu

DERİN YAYINLARI

anadolu büyüleri

eyuboğlu

DERİN YAYINLARI

DERİN YAYINLARI: 53

anadolu büyüleri

ismet zeki eyuboğlu

DERİN
YAYINLARI
İSTANBUL 2004

DERİN YAYINEVİ

Molla Fenari Sokak,
Der Han 40-42,
34410 Cağaloğlu – İSTANBUL.
Tel: (0212) 527 01 65 – 511 51 90
Belgegeçer: (0212) 511 47 76
www.deryayinevi.com
e-posta:info@derkitabevi.com

●

Derin Yayınları Der Yayınevi'nin tescilli bir markasıdır.

●

YAYIN NO: 53

●

Basım:
Eren Ofset
Topkapı-İSTANBUL.

●

ISBN 975-6463-41-4

●

© DERİN YAYINLARI - 2004

Copyright © Bu kitabın, Türkiye'de yayın hakları **Derin Yayınları**'na aittir. Her hakkı saklıdır. Yayınevimizden yazılı izni alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz. Hiçbir şekilde kopya edilemez; fotokopi, faksimile veya başka bir şekilde çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

anadolu büyüleri

ANADOLU BÜYÜLERİ

I

Anadolu insanı kendi düşünce ortamında bir «gelenek varlığı»dır; onun yaşamını biçimlendiren, özünü oluşturan, ona bir «varlık» niteliği kazandıran bağlandığı geleneklerdir. Ne Anadolu insanı geleneklilerden, ne de bu özel gelenekler Anadolu insanının yaşamından ayrı düşünülebilir. Yeryüzünün dört bucağında gelenekler, onları sürdüren ilkel ya da uygar topluluklar var. Ancak, onlarda gelenek, toplum içinde belli bir yerde başlar, belli bir yerde biter. Anadolu insanında öyle değil durum. Onda geleneğin başladığı, bittiği yeri bulmak kolay değildir. Onun geleneği bütün varlığına işlemiştir; o, ancak gelenekliyle vardır denebilir. Geleneklere duyulan bu sıkı, özlü bağlılık Anadolu insanını yaşadığımız çağın dışına çıkarmış ya da çağlar boyunca kendi ortamında «kapalı» tutmuştur. Bu bağlılık Anadolu insanını bir tarih varlığı olmaktan çıkarmıştır. O, bir canlı olarak hangi topluma girerse girsin, bu, dine dayalı geleneklerini de birlikte götürür. Girdiği yeni toplumun

bu eski geleneklerle, alışkanlıklarla bağdaşıp bağdaşmayacağını düşünme olanağından bile yoksundur.

Bu, olduğu yerde kalma, dincil geleneklere, alışkanlıklara gözü kapalı bağlanma sürüp gidecek mi, Anadolu insanı aydınlanmayacak mı?. Bunu şimdiden kestirmek kolay değildir. Anadolu insanında gelenek değişmez bir inanç niteliğindedir; tek tanrıcı dinle bağlantısı olmayan, en açık bir gelenek kısa bir süre içinde, bütün toplumun gözü önünde, bir inanca dönüşüverir, dinin bir bölümü olur kalır; geleneğin söylediği, birden, Tanrı'nın buyruğu biçimine girer. Başka bir yerde doğal olayların yarattığı alışkanlık, Tanrı'nın gösterdiği yol, söylediği söze uyma olur. Anadolu insanı, doğayı, yaşamı, kendini, toplumu inançla kavrar, inançla açıklar. Onun gözünde bütün toplum varlıkları birer gizemle doludur.

Anadolu insanı inançları nedeniyle toplumsal olanda değişmeye, değiştirmeye karşıdır. Sözgelişi, Anadolu'nun en uzak bir bucağından kalkıp İstanbul'un en varlıklı yöresine yerleşen, geçimini kolaylıkla yoluna koyan, kazancı yerinde bir aile düşünün. Yaşadığı yöre, sağladığı kazanç onda biraz değişmeyi, geleneklerinden kopmayı, çevresine uymayı gerektirir.. Bu, düşünen bir varlık olan insan için çok doğaldır. Oysa, durum öyle değil. Anadolu insanı geldiği yeri, yeni tanıştığı, komşu olduğu kimseleri birlikte getirdiği geleneklerle değiştirmeye, kalkar. Konuşması, giyinip kuşanması, yemesi, içmesi, davranışları olduğu gibi kalır; değişmez; gelişmez. Alışkanlıkları bütünlüğünü korur, inançları kendini sürdürür. Öte yandan en yeni buluşlardan yararlanmaya kalkarken gene kendi geleneklerine uymanın yollarını arar, yararlanacağı yeni buluşu gelenekle-

rine, inançlarına göre biçimledirmeye çalışır. «Gâvur işi» saydığı çok güzel bir içki şişesini yıkadıktan sonra içine «zemzem» koyan hacının yaptığı gibi, ya da hasta kızını hocaya okutmak için Şişli'den «Mercedes» bir arabayla Merkezefendi'ye götüren varlıklı Siirtli'nin davrandığı gibi.

Anadolu insanının inançlarıyla yaşama istekleri arasında bir bağlantı, bir uyum bulmak çok güçtür. Onun çıkarma elverişli olan bir durum inançlarıyla uyuşmasa bile, bir yolunu bulur, ondan yararlanmaya kalkar. Bunda onun eğitimsizliği, geri kalmışlığı, gerekli bilgi ışığı ile aydınlanamayışı gibi etkenler vardır. Ancak «çıkar varlığı» olan bir kimse görünüşte okusa, yüksek öğretim kurumlarından birini bitirse bile inanç dünyasını değiştirme, alışkanlığını bırakma söz konusu değildir onun için. Anadolu insanı için yaşama, günlük kazanca, günlük çıkara elverişli olan bir tutumu benimseme, yukarıda söylendiği gibi inançlara karşı bile olsa, kolaydır. Bu davranış türü nereden geliyor? Bunun karşılığını bulmak için inançların kaynaklarına, uygulanma oranlarına bakmak, araştırmak gerekir.

Birçok uygarlığın karışıp kaynaştığı, birbirini özümlediği Anadolu'da inançların tek kaynaklı, tek doğrultulu olduğu düşünülemez. İnancın bir çıkar aracı sayılması da bu karışıp kaynaşmadan geliyor. Eskiçağ inançları yaşamın yararına olan, yasama yön veren düşünce varlıklarıydı. Bu nedenle onlara bağlanmak yaşamı sürdürmek, yaşamın çıkarını korumak için gerekliydi. Çoktanrıcı dönem insanı yaşamak için inanırdı, onun evrenini kuran yaşamaya yön veren inançlardı. Tektanrıcı dönemin insanına göre, inanç, yaşamak değil, yaşanmak istenen, umulan, özlenen başka bir evren için-

dir. İşte burada yaşama yararlı olanla, özlenene yararlı olanın çatışması başlar. Kişi yaşarken işine yarayanı edinmek ister; özlenen başka bir evrene duyduğu inanç bu yararı önlerse; iş, yoruma kalır. Yorum ise, inananın karşısına Tanrı'nın «bağışlayıcı, suçları örtücü» niteliğini çıkarır. Tanrı'nın bu niteliği inancın koyduğu yasağı bir süre ortadan kaldırır. Anadolu insanını, davranışlarında çelişkiye düşüren, gün geçtikçe bunu bir yaşama kuralı diye benimsemesine, artık çelişkiyi görememesine yol açan bir tutumun aktarılışıdır.

Burada üzerinde durulan büyüler de böyle bir inanç ortamında doğmuş, biçimlenmiştir. Ne yandan bakılırsa bakılsın, büyü, bir inanç varlığıdır. «Anadolu Büyüleri» bu inanç ortamında doğmuş, yayılmıştır. **Dine karşı olsa bile, yaşama elverişli, çıkara uygun sayıldığı için benimsenip uygulanır büyüler.**

İmdi, büyülere bakarak, onların gelişim çizgisi üzerinde yürüyerek Anadolu insanının yaşama boyutlarını bulmak kolaydır. Anadolu insanı, büyüyü, yaşamak için, yaşarken bir dileğin gerçekleşmesi, bir yıkımın önlenmesi için uygular. Onun evreninde büyü, bir kurtuluş aracıdır, ereğe ulaştıran bir nesnedir, bundan dolayı da gereklidir, yararlıdır. Büyülere karşı benimsenen bu yorum yeni olmadığı gibi birkaç yüzyıllık da değildir. Doğa varlıklarının birer tanrı, birer tanrıça ya da onların buyruğu altında birer diri güç olarak yorumlandığı çağlardan beri, Anadolu insanı onlara inanmadan edemezdi besbelli. Bütün çağdaşları gibi, o da böyle bir ortamda yaşama gereğindeydi. Bu gereklilik, gönülden değil, yaşanan ortamın koşullarından geliyordu. Bu koşullar doğa ile yüz yüze gelmenin sonucuydu, kaçınılmazdı. Bu dönem, bu yaşama ortamı, Anadolu insa-

nının çevresini anlamaya yönelmesiyle, olaylara bakışıyla sınırlanmıştır. Anadolu insanı bu dönemde bir doğa varlığıdır, bütün davranışları doğa olaylarına göre biçimlenir. Bu dönemde doğanın dediği yapılabilir, kişinin dilediği değil. Bizim büyü dediğimiz nesne, bu doğa olaylarının nedenlerini bilmeyişin yarattığı bir sanı, bir umuttur. Anadolu insanı, nedenlerini bilemediği bu doğa olayları karşısında, ister istemez, gizli güçlerin varlığını, tanrıların, tanrıçaların bu olayların arkasında saklandıklarına inanmıştır. Büyü, bu olayların özünü bulma, nedenini kavrama değil, onlarla iyi geçinme, onlardan korunma aracıdır. Doğayı öğrenme, olayların nedenlerine karşı ilgi duyma eğilimi uygarlığın ilk belirtilerinden, insanın kendi dışına yönelik ilk eğilimlerindendir. İlkel insanda bir «doğa» kavramı yoktu; o, yaşamayı, diriliği sağlayan olayların akışı içinde bulunuyor, çevresine bilinçle bakmayı bilmiyordu. Çevreye bilinçle bakmak doğayı anlamaya yönelik ilk eylemdir. Ancak bu eylemde, bilinç, nedenleri sezecek güçte değildir. Onun bu durumda bir takım sığ sezgileri olabilir. Bu sezgi de olayın oluşunu, kişinin dışında ayrı bir varlık türü olduğunu görmekten öteye geçemez. İşte Anadolu insanında bu sevgi, bu dışa dönük atılım bütün ilkellerde olduğu gibi, «büyü» niteliğinde biçimlendi. Olayın nedeni değil, onu yaratan «gizli güç»ün varlığına inanma eğilimi doğdu. Bu eğilim çevreye yönelme bakımından oldukça ilginçtir.

Anadolu Büyüleri incelendiğinde bir çoğunun doğa olaylarına karşı yapıldığı görülür. Bu da doğa olaylarının özünde saklı olduğuna inanılan «gizli güçler» yüzündendir. İlkel insanın inancı pek değişmemiş, yalnız bir biçim başkalaşmasına uğramıştır. Ekinlerin olması, evcil hayvanların korunması, yağmur yağdırma, bolluk

bekleme, yıldırımdan, şimşekten, yangından korunma, doğumla, hastalıklarla ilgili olaylar karşısında büyüye başvurma binlerce yılın süzgecinden geçen bir inanç gereğidir, bunun başka bir açıklama yolu yoktur artık. Böyle bir inanç ortamında yaşayan insana, uygarlık, özü aydınlatmaya elverişli bir ışık tutamaz.

Büyülere dayanarak, Anadolu insanının hangi tarih aşamalarından geçtiğini, onun, tarihin gelişim çizgisi üzerindeki yerini belirtmeye çalışabiliriz. Bunu yapmak için de büyülerin türlerine bakmak yeter.

A) Doğa olaylarıyla ilgili büyülerin «korunma büyüleri» olduğu biliniyor. Burada korunma iki türlüdür; Biri, yıkım getirici bir olayın doğmasını önlemek; ikincisi, başa gelen yıkımları ortadan kaldırmak. Birinciye örnek olarak yıldırım, yangın, seller bg. İkinciye aşırı kuraklıklardan doğan, yoksulluğa yol açan olaylar gösterilebilir. Ekinlerin kuraktan yanışı, yaylımların kavruluşu bg. Bu tür olaylar karşısında yapılan büyülerle eskiçağ inançlarını karşılaştırdığımızda arada bir değişikliğin olmadığı görülür. Yağmur duasına çıkan bir Anadolu insanı ile onun ilkçağdaki atası olan bir Hitit'in yıldırım göndermemesi, ya da kuraklığı kesmesi için gök tanrısına yakarması, bu konuda özel bir tören düzenlenmesi, bir takım işlemlere girişmesi arasında bir ayrılık yoktur. Burada çağımızın Anadolu insanı binlerce yıl öncesini sürdüren bir aktarma varlığıdır. Onun tarihi burada durmuştur, gelişim çizgisi yoktur.

B) Doğumlarla, çocukların durumlarıyla ilgili büyülere bakınca genç eskiçağ inançları çıkar karşımıza. Eskiçağın doğum tanrıçaları, bu işle ilgili ulakları, yardımcıları vardı. Doğum bir «gizlilikler olayı» sayılırdı. Bu

nedenle bütün doğum işlerini doğum tanrıçasının yönettiğine inanılırdı. Hititlerde **Kubaba** (Kübele) bolluğun, doğumun, kadınların koruyucu tanrıçasıydı. Bunun gibi **Haşameli** hayvanları, **Haşhaş** ocağı, **Piva** suları, **Telepinu** bitkileri, **Sulikatta** ırmakları koruyan, koruduklarına inanılan tanrılar, tanrıçalardı. **Zas Hazuna** ise yıldırımların, fırtınaların öfkeli tanrısıydı. Bu gök varlıklarına karşı adaklar sunulur, kutlama törenleri düzenlenir, saygı gösterilir, onlardan dileklerde, isteklerde bulunulurdu. Günümüz Anadolu insanının bu tür doğa olayları karşısında böyle tanrılara, tanrıçalara değil de büyülere, cinlere, gizli güçlere sığınması, onlardan kaçınması, korunmak istemesi eski bir inancın kalıntısıdır besbelli. Tektanrıcı dinler çoktanrıcı dinlerdeki tanrıların, tanrıçaların adlarını unutturmuş, ancak eylemlerini, insanlar üzerindeki etkilerini ortadan kaldıramamıştır.

C) Birtakım kötülüklerden, çarpılmalardan, gizli saldırılardan korunmak için büyü yapma... Bu davranış da cinlerle, perilerle, gizli güçlerle ilgilidir. Çoktanrıcı dönemlerde iyiliklerin, kötülüklerin birer tanrısı, tanrıçası vardı. Gizli güçler onların buyruğu altındaydı. Bu gizli güçlerin etkisinden, saldırısından korunmak için o tanrılara, tanrıçalara sığınma, yakarma, adak sunma, kutlama töreni düzenleme gereği vardı. Bu inanç da, özden değil, yüzden değişerek günümüz Anadolu insanının belleğinde yerleşmiş, kendini sürdürüyor. Özellikle nedenini ilgili bilim dalının da kesinlikle ortaya koyamadığı kimi bilinç bozuklukları gizli güçlerin işi sayılır. Bunların giderilmesi büyünün, büyücünün görevidir Anadolu insanının gözünde, gönlünde.

Ç) Gizlilikleri bilme, geleceği öğrenme konusunda başvurulan büyüler de eskiçağ inançlarıyla bağlantılıdır.

Eskiçağ kırallarının bir işe girişmeden önce yetkili din görevlilerine danıştıklarını, onlara işin hangi doğrultuda gideceği konusunda «fal» baktırdıklarını biliyoruz. Bu konuda Herodotos **Tarihi'nde** sayısız örnek vardır.

D) Gizli gömülerin (definelerin) bulunması için «fal» bakıldığı gibi büyü de yaptırılır. Bu da gizlilikleri bilmekle, bu işle ilgili gizli güçlerin yardımına sığınmakla sağlanırmış. Özellikle gömüleri gizli güçlerin beklediği inancı yaygındır. Anadolu insanının inancına göre, gömüleri bekleyen deyler, yılanlar, ejderler varmış. Bu da çok eski bir inanç kalıntısıdır.

E) Genel sayrılıkların (hastalıkların) giderilmesi konusunda en etkili işlemin büyü, muska olduğu inancı yaygındır. Adı, belirtileri bilinen sayrılıklar için ayrı ayrı büyüler yapılır, fallar bakılır, gizli güçlerin etkileri öğrenilmek istenir. Eskiçağda büyük salgınları tanrıların, tanrıçaların kızgınlığa kapılarak yaptıklarını eski belgelerden öğreniyoruz. Atina'da çıkan yumurcak (veba) salgınının tanrıların öfkesinden dolayı olduğunu **Thukyidides**, ozanlar, yazarlar anlatır boyuna. Bu konuda daha önce Hitit kıralı **Murşil** (İ.Ö 1234-1306) adına söylenen, kötülüklerden yakınıp tanrılarına sığınmayı işleyen bir duygulu şiir vardır.

Eskiçağda bütün kötülükler gizli güçlerden, tanrılardan, tanrıçalardan gelirmiş, böyle inanmış insanlar. Bu inançların en bolunu **Anadolu'da, Mısır'da,** Mezopotamya uluslarında bulunuyoruz. Günümüzün Anadolu insanını, daha kolay anlamak, onun hangi gelişim ortamında bulunduğunu görebilmek için komşu ulusların bu inanç ürünleriyle olan ilgisini ortaya koymak gerekir. Bunu da ancak büyülerin incelenmesi sonuçlandırabilir.

Daha önce yayımlanan **Cinsel Büyüler** (1-2) ile Cinci **Büyüleri ve Yıldızname** adlı iki yapıtta sevgiye dayanan büyüler, muskalar, okuyup üflemeler üzerinde durulmuştu. Bu kitapta onların dışında kalan genel büyüler söz konusudur. O yapıtlarda bulunmayan, ancak onları bütünleyen büyülerin toplandığı bu yapıtla, bir de **Anadolu Kuvvet Macunları** adlı derleme, Anadolu insanının bilinmeyen tarihinin önemli bir kesimidir.

Anadolu insanı yaşamını büyülerle, deneydışı, usötesi varlıklarla düzene koyma konusunda en küçük bir değişiklik göstermemiştir. Çoktanrıcı dinlerin tapınaklarındaki görevlilerin yerini çağımız Anadolu'sunda **hocalar, büyücüler, cinciler** almıştır. Kur'an'ın büyüyü, cinciliği kesinlikle yasaklamasına karşın, islâm dinine yürekten bağlı görünen, dinine bağlılıkla övünen nice kimseler, büyülerle, cincilerle, hocalarla iş görmekte; bilimden, bilginden çok onlara inanmaktadır. Böylece çağdışı olanı çağdaş olanla karıştırıp gerçek yanını gizlemeyi başarmaktadır Anadolu insanı. Günümüzde bile nice yüksek öğretim üyesi, nice bilgin vardır eski-çağ inançlarının karanlığından kurtulamamış, **Mevlânâ'nın Hacı Bektaş Veli' nin, Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın** kutsallığına gönül bağlamıştır. Bugün çalışan pek çok tekke vardır İstanbul'da, Anadolu'da. Bunlar «şeyh» denen kişilerin yönetimi altında toplanan, onların ermişliğine, kutsallığına, yüceliğine gerçekten, içtenlikle inanmış kimselerdir. Bu «şeyh»ler arasında ulus yönetimine katılan, büyük görevlerde bulunanlar olduğu gibi; bakanları, yüksek görevli yöneticileri etkileyenler de az değildir. Bu, çok önemli, çok ilginç bir olaydır. Yüksek kurumlarda öğrenim görmek, bilimin en yüksek aşamasına çıkarak ün, san kazanmak, yüksek bir bilim kurumunda görev almak kişiyi tarih varlığı yapmaya

yetmiyor demek. Onun eskiye bağlı kalması, bu bağlılığı geleneklere, göreneklere duyulan bir saygı diye yorumlaması gerçek bir kandırmacadır. Ancak bununla gene kendini kandırır. Bugün ermişlere, kimi kişilerin kutsallığına, yüceliğine inanan bir kimse aydın değildir, uygar değildir. O, değişik boyalar vurularak süslü, sağlam gösterilmek istenen içi çürük bir ağaç kütüğü gibidir. Yaşadığı uygarlık ortamında onun ancak kapladığı bir «yer» vardır. Onun varlığı, kapladığı yerle bağlantılıdır. Daha doğrusu, o, yer kapladığı için vardır.

Sunulan bu örneklere dayanarak Anadolu insanının geçmişini değişik kesimlere ayırarak açıklayabiliriz.

A) Anadolu insanı çoktanrıcı dönemi yaşamış, onun bütün inanç varlıklarını benimsemiş, özümlemiş, yaşamına uygulamıştır. Bu dönemde Anadolu insanı doğayla senli benli bir durumdadır, bir doğa varlığıdır! Tanrılarla, tanrıçalarla, cinlerle, gizli güçlerle çevrilmiştir. Onun yaşama ortamı doğayı görünmez diri güçlerin yönettiği bir alan olarak görecek yetenekte kimselerle doludur. Bu dönem gereklidir, kaçınılmazdır. Anadolu insanı bu dönemde yaratıcı olmaktan çok inandırıcıdır, bütün başarıları inanmayla sağlanmıştır.

B) Anadolu insanı komşu ulusların yarattıkları uygarlık ürünlerinden etkilenmiş, ancak bu etkilenme onun çağı geçmiş inançlarını, yaşama bir yük olan, gelişmeyi engelleyen geleneklerini, alışkanlıklarını ortadan kaldıramamış, değiştirememiştir. Anadolu insanının bütün yaratıcılığı, başarısı çoktanrıcı dönemin izinden yürümekle sağlanmış, onun dışında yeni bir inanç düzeni kurma olanağı bulunmamıştır. Ancak bu tutum Anadolu insanının başarısız, verimsiz olduğu

anlamına gelmez. Başarılıdır, verimlidir. Ama bu verim, bu başarı, çoktanrıcı çağların ışığı altında gitmekle sağlanmıştır. Tektanrıcı inanç düzenine geçtiğinde bile çoktanrıcı inanç varlıklarını bırakamamış, onlarla bu tektanrıcı inanç varlıklarını katıp karıştırmıştır. **Süleymaniye**'yi yaptıran inançla **Yazılıkaya** kabartmalarını yontturan inanç arasında, öz değil, boya değişikliği vardır. Anadolu insanı **Yazılıkaya** kabartmalarını yaparken de büyüye, kişilerin tanrısallığına, kutsallığına inanmıştı; **Süleymaniye**'yi yaparken de.

C) Anadolu insanı çoktanrıcı-tektanrıcı dönemleri yaşarken özünde bir değişme gereği duymadığı gibi çağımızda da köklü bir yenileşmeye yönelmemiştir. Burada bir küçümseme, bir yergi yoktur. Yeniliksever birçok aydın, bilgin, yazar, düşünür yetişmiştir. Ancak bunlar toplumun belli bir kesitinde kalmış, çoktanrıcı inançların boyasını değiştirerek tektanrıcı inançlarla kaynaştıran, sonra bunu büyü yapmada, okuyup üflemede tanrısal bir yetenek, bir üstünlük olarak gösteren büyücü, hoca gibi başarılı olmamıştır. Anadolu insanı çağın en yeni buluşlarından yararlanmayı çok iyi biliyor. Öte yandan yararlanılan yeni aracın yanında yeni bir düşüncenin yeri olmuyor. Sözgelişi, kimi çıkarcıların, yöneticilerin kandırmacılarıyla, Anadolu insanı düşünce özgürlüğünü kendi gibi düşünmeyen, geleceğe yönelik, uygar kurumların yıkılmasını sağlayacak iki yüzlü bir topluluğun güçlenmesinde kullanıyor.

Ç) Anadolu insanı bugünkü durumunda, bütün başarılarına, yeteneklerine karşın bir eskiçağ varlığıdır. Eskiçağda olduğu gibi insana tapması, yaşama ortamını uygarlık dışı, gerçekle ilgisi olmayan birta-

kım inançlarla düzenlemeye kalkması bunu koyar ortaya.

D) Anadolu insanı çağlar boyunca aldatılmış, ışıktan, bilgiden yoksun bırakılmış, sömürülmüş deniyor. Bu, doğrudur. Yazılı belgeler, bilim araştırmaları bunu gösteriyor. Ancak tarihte sömürülmeyen, soyulmayan, ezilmeyen bir topluluk var mıdır? Sömürgeni, vurguncuyu, soyguncuyu, ulusun başına geçip ulusu ezmeye, yutmaya kalkanları alaşağı eden gene o toplumlar değil midir? Onları uyaranlar kendi içlerinden çıkmadı mı? Bu uyarma belli aydınlarca yapılıp bütün toplum katlarına yayılmadı mı? Bu soruların karşılığı açıktır, olumludur. Oysa, bütün uyarmalara karşın Anadolu insanı uyanmıyor nedense. Batının en ünlü öğretim kurumlarında okuyan, bilimin en yüksek sanını alan birçok Anadolu insanı, düşüncesiyle, davranışlarıyla, eylemleriyle öylesine geri kalmış ki, okuyup yazması olmayan, en bilgisiz bir kimsenin düşünce düzeyini aşamıyor. Bunu çıkarı için yapıyor sanılmasın, yeteneği elvermiyor. Büyü yaptırıyor, muska yazdırıyor, ölülere mum dikiyor, «seyh»in elini eteğini öpüyor, çağdışı ne varsa, kendisine geri dedirtecek ne varsa, sevine sevine, övüne övüne yapıyor.

Yukarıda verilen örnekler, Anadolu'nun bütün insanlarını ilgilendirmez. Burada «Anadolu insanı» deyimiyle anlatılmak istenen bütün aydınlanma olanaklarına karşın geri kalmada direnen, yeni denince, çağın boyasına vurularak eskinin ortaya konmasını anlayan, anlatandır. O tür insan Anadolu'yu aydınlatan insan değildir. Anadolu'yu aydınlatan insan ancak «Anadolu insanı»nı aşabilendir. Bir de başarılı, geçmişi bilerek geleceği aydınlatmaya çalışan; yeniyi eskinin ele alınmasında değil de, yaratıcı atılımda, ya-

ratıcı özde bulmayı bilen; geçmişi geleceğe aktarmak için değil, başarılı olmak için, diri özün, yaşama gücü olanın ne olduğunu kavramak için öğrenen Anadolu insanı vardır. İşte Anadolu'nun ışığı, aydınlığı, geleceği odur. Onun bu yazıda yeri yoktur; o, ayrı bir araştırma konusudur.

Anadolu insanı bir büyü varlığıdır, dedik. Peki, bu büyü onun yaşamına girerken karşı oluşmalar yok mu? Vardır, ancak bu oluşmalar da bir süre sonra büyünün etkisinde kalıyor, boyasına bürünüyor. Yararlı bir bitki bulunuyor, deneniyor. Bu bitki üzerinde yapılan bilimsel çalışmalar olumlu sonuç veriyor. Bir süre geçince o yararlı bitkiyle büyü yapıldığı, gerçekten uzaklaşıldığı görülüyor. Bitkinin denenmiş özü bilginden çok büyücünün işine yarıyor. Belli bir yörenin ya da düşünce ortamının insanı da bilgine değil büyücüye inanıyor artık. Buna benzer çok ilginç bir örnek vardır: «Gâvur işi» denen yeni buluşlara karşı saldırıya geçen bağnazlar bir süre sonra o yeni buluşları Avrupa bilginlerinin Kur'an'dan öğrendiklerini ileri sürerek benimsiyor, uçakların bile Kur'an'da geçen «ebabil kuşları»na özenilerek yapıldığını ortaya atıyorlar. Bunu benimseyenler arasında yüksek öğretim kurumu üyeleri bile vardır günümüzde.

Anadolu insanı çağımızda bile eskiçağını yaşamaktadır, onun varlığında görülen bütün değişmeler yüzdendir, özden değil. Bunu daha kolay anlamak için halk yaratmalarını incelemek yararlıdır. Anadolu halk yaratmaları (şiir, öykü, kilim, halı, cecim, heybe, çorap bg.) çok ilginç, çok başarılı ürünlerdir. Ancak üzerinde durulunca bunların çağlar boyunca değişmediği, en ince ayrıntılarına değin olduğu gibi geç-

mişten geleceğe aktarıldığı görülür. Bu ürünlerle Anadolu'da yaygın büyüleri karşılaştırınca aradaki tek benzerliğin «değişmezlik» olduğu görülür kolayca. 3500 yıl önce yün nasıl eğirilip iplik yapılıyorsa bugün de öyledir Anadolu'da. Eğirme aracı bile değişmemiştir. Bu değişmezlik bir bakıma iyi, bir bakıma kötüdür. İyidir, eskiçağ Anadolu insanı ile günümüz Anadolu insanını tanımada, bu toprağın yerlisi olduğunu göstermede somut bir kanıt niteliğindedir bu değişmezlik. Ona bakarak, geçmişle bugün arasında kopmayan bir bağın bulunduğu kavranır kolayca. Kötüdür, yaratmalar alanında hızlı bir gelişme, bir atılım olmamış, yaşama biçimi katılaşıp kalmıştır. İyi olan olumlu; kötü olan, olumsuz bir belge niteliğindedir insanın tarihi bakımından.

İnsanın anlaşılmasında, yaşama düzeninin kavranmasında büyüler birer somut belgedir. Büyünün yaygın, çok türlü olduğu bir ortamda yaşayan insanlar uygarlık yaratmalarından gereğince yararlanamamış, tarihe, gelişim sürecine yabancı kalmış demektir. İlkel insan büyüyle, okunup üflenmekle dileğine ulaşabileceğini düşünür, buna inanırdı. Onun yaşadığı çağ buna uygundu. O çağda insan bir doğa varlığı olarak yaşardı. Onun gözünde bütün eylemlerin arkasında gizli güçler vardı; mutluluk, tedirgin olmadan yaşama onlarla iyi geçinmeye bağlıydı. Oysa, çağların geçmesiyle insan bir doğa varlığı olmaktan kurtulmuş, doğada özel bir yerinin, öteki diriler arasında bambaşka bir aşamasının bulunduğunu anlamış, yaratma eylemine geçmişti. Bu yaratma eylemi ortaya koyduğu ürünlerle uygarlık denen ileri düzeyi doğurmuştur. Artık bu düzeyde kişinin usunu kullanması, olayların nedenlerini araması, gizli güçlerin birer kuruntu, o çağda bilinmeyen birer doğa yasası

olduğunu anlaması gerekir. Böylece de dileğe ulaşmayı, bir sıkıntıdan, bir salgından kurtulmayı büyüden değil bilimden beklemelidir. Bu beklemeyi bilmeyen bir kimse çağının varlığı değildir. İşte bu nedenle büyüye bağlanma eskiçağa dönme ya da o çağı bir sırtında taşıma demektir. Anadolu'da bugün böyle bir durum vardır. İnsan geleceğini değil geçmişi düşünerek yaşıyor.

İnsanın hangi koşullar altında karanlıklara itildiği ya da gelişmesi önlendiği sorunu da ortaya atılabilir. Böyle bir sorun karşısında bilimin söyleyeceği olayı yerinde incelemekle varılacak sonuçtan başka olamaz. Eski toplumlarda bilgi bakımından aydınlanma, gelişme bütün bireylere açık değildi. Okuyup yazmanın küçültücü bir iş olarak anlaşıldığı dönemler, toplumlar vardı. Bilgi belli görevlilerin oluşturduğu topluluklardaydı. Bu topluluklar da bütün işlerini büyülerle, üfürüklerle gören, bu yolla başkaları üzerinde egemenlik sağlayan din görevlilerinden oluşmaktaydı.

Anadolu insanı eskiçağı yaşıyorsa, bunun sorumluluğu eskiçağdan yeni çağlara geçerken yaşanan olaylardadır, belli kimselerde değildir. Çağların oluşturduğu birtakım inançlar vardır, bunlar için için toplumu egemenliği altına alır. Anadolu'da da böyle olmuştur. Toplumun derinliklerine, insanın özüne kök salan kimi inançlar bütün yenileşmelere karşı yüze vurmayan bir güçle direnmiştir. Sonradan bu gelişmeyi, yenileşmeyi önleyen direnme belli yöneticilerin elinde baskı aracına dönüşmüştür. Bu da, o yöneticilerin başlangıçta, böyle bir inanç düze-

yinde olmaları, o düzeyde düşüncelerini biçimlendirmeleri yüzündendir. (1)

Yönetici kurumların oluşması, ulus bilincinin doğup gelişmesi birtakım görevleri de birlikte getirmiştir. Oysa büyülerin geçerlik kazandığı, tapınakların kutsal birer bilgi ocağı sayıldığı çağlarda böyle bir sorumluluk duygusu yoktu. Ulus bilincinin, devlet bilincinin doğuşuyla örgütlenen toplumlarda kuruluş düzeni yeni olmakla birlikte toplumu oluşturan bireylerin inançları, gelenekleri, alışkanlıkları yeni değildi. İşte, ileri bir toplumda eski bir inancı, eski bir geleneği yaşatan etken de budur. Kurulan ev yenidir, ancak içinin donanımı, donatım gereçleri eskidir. Burada önemli olan toplumun yapısını oluşturan özlerdir. Toplumun eğitim, öğretim kurumları ne denli ileri, gelişmiş olursa olsun, bireylerin yüreklerinde kökleşip yaşayan eski inanç varlıkları ele alıp işlenmedikçe, aydınlığa çıkarıp açıklanmadıkça başarılı olamaz, çağdaş sayılamaz. Önce kurumun görevini yapması, kurumda çalışan yetkililerin sorumluluk bilincine ulaşmaları gerekir. Anadolu'da bu durum gerçekten ilgiye değer. Eğitim, öğretim kurumları çağdaş uygarlık anlayışına göre kurulurken toplumdan uzaklaşma hızlandı, toplumu aydınlatması gereken kurum toplumda aydınlanmak isteyenlerin karşısına

(1) Burada konuyu saptırıcı bir yoruma yer vermemek için açıklamayı gerektiren bir özellik vardır: Toplumun düzenlenmesinin, eğitim, öğretim kurumlarının açılmasının, benzer kuruluşların geliştirilmesinin, yönetiminin, denetiminin, bakımının «devlet» denen kuruluşun sorumluluğu altına girmesi çok sonraları, ulus bilincinin, devlet bilincinin doğuşuyladır. Bu nedenle, toplumun geri kalması olayını bilinçli devletin oluşumuna bağlamalı, daha önceki çağlara değil.

dikildi. Toplumun elinden alınması gereken eskiyi topluma vererek, onun daha büyük bir dirençle korunmasını önererek, bunu bir öğretim görevi gibi göstererek yaptı, topluma eskiyi yeni, yeniyi de yıkıcı, özden koparıcı, kökten sökücü diye gösterdi. Görevi büyüyü, usa, bilime, uygarlık anlayışına uygun gelmeyeni atmak, atılanın yerine yeniyi, özlüyü, yaratıcıyı koymak olan bir kurumda büyüye, büyüyü ayakta tutan inanç olanaklarına değer verilirse, ilkel duruma dönüş ya da ilkel durumu sürdürüş kolaylaşmaz mı? Kolaylaşır. Anadolu insanının içinde yaşadığı durum da böyledir işte. Bir toplumun bir yanı geçmişin en ilkel, el bilimdışı inançlarına bağlı kalır, öte yanı gücü yettiği ölçüde geleceğe yönelirse, o toplumda, bir çatlama başlamış demektir. Bu çatlama kısa bir süre içinde toplumun bütün bilim kurumlarına geçer, toplumu bir demiryolu ağı gibi kuşatır. Geçmişe bağlılığın güçlü olduğu gün, gelecek; geleceğe yönelmenin baskın çıktığı gün, geçmişe bağlılık sarsıntılar geçirir. Bu sarsıntılı ara dönemde en çok yayılma olanağı bulan da eski inançlara bağlı gelenekçi düşünce ürünleri olur.

Anadolu insanı bu sarsıntıyı, bir inanç ortamında, ilkin ortaçağın başlangıç yıllarında, tektanrıcı dinlerin gelişmeye, yayılmaya başladığı dönemde geçirmiştir. Bu sarsıntıyı hızlandıran da İ.Ö. III. yüzyılda bütün Anadolu ile komşularını kaplayan, sonradan adlarına «hellenizm devletleri» denen, Doğu ile Akdeniz-Ege uluslarının, inançlarını karıştırıp kaynaştıran kuruluşlar olmuştur. Uygarlık, yaratma alanlarında ilk köklü soysuzlaşma bunlarla başlamış, daha sonra ortaya çıkan Hıristiyan-İslâm tektanrıcı dinlerine dayalı kuruluşlarla sürdürülmüştür. Hellenizm ulusları inanç karışmalarına, bu nedenle de yozlaş-

malara, eskiçağın doğaya dayalı, yaşama yön veren inançlarının bırakılmasına yol açmıştır. Bırakılan yaşamaya elverişli inancın yerini yaşama dıştan bakan, doğadan kopuk, soyut bir evrenin gerçekliğini ileri süren inançlar almıştır.

Eskiçağ insanı büyü yaptırıyor, ondan büyük bir yardım bekliyor, güç alıyordu. Onun büyüsü doğa içinde bulunan, yaşayan gizli bir varlıkla ilgiliydi. Daha önce de söylendiği gibi tanrılar, tanrıçalar, cinler birer doğa varlığı olarak anlaşılır, yorumlanırdı. Onun inancına göre doğaya egemen olan yüce güçler doğanın dışında değil içindeydi. Oysa tektanrıcı dinlerde durum alt üst oldu. Büyüyü gerektiren olayları yöneten gizli güçler doğanın dışında doğaüstü varlıklar biçiminde düşünüldü. Bu, kişinin doğadan uzaklaşması, köklerinin yerden sökülmesi demektir. Anadolu insanı bu sökülmeyle, bu doğadan uzaklaşmayla bir tarih varlığı olmaktan çıktı, kendisine verileni sırtında taşıyan, yükünün ne olduğunu bilmeyen bir dirl, bir yaratık durumuna düştü. Büyü, bu durumda, doğada değil de doğanın «ötesinde» bulunan, doğa olaylarını dıştan, «uzaktan» yöneten «yüceler» topluluğuna sığınma, yakarma aracı oldu. Bugünkü Anadolu insanı, büyülere bağlı kaldığı ortamda, bu ilkel yaşamı sürdürüyor. Ona bir «tarihsiz varlık» denmesi de bundandır.

Anadolu Büyüleri, belli bir anlamda, Anadolu insanının yaşama olanaklarından bir bölüm olarak çıkar karşımıza. İkisini birbirinden ayırarak anlama, açıklama olanağı yoktur. Anadolu insanı büyüyü bir yana atarsa, büyünün geçerliğine inanmazsa, büyü bütün diriliğini yitirir, bir «kalıntı» olur. Büyüden kurtulan Anadolu insanı da yavaş yavaş kendi varlığının

bilincine vararak bir tarihin taşıyıcısı durumuna gelir. Oysa bu durum gerçekleşmedi bugüne değin. En gelişmiş sanılan çevrelerde bile büyü varlığını korudu. Bunun en açık örneğini halk arasında «baba», «dede», «sultan» diye anılan yatırlarda, ermişlerde görürüz. İstanbul'un birçok yerinde böylesi «yatırlar» vardır. Halk bunlara mum adar, adak sunar, üstlerine «türbe» kurar, içine para atar. Onlardan yardım dilenir, iyilik umar. Çocuğu olmayan, eşiyle geçinemeyen, koca bulamayan, geçimini sağlayamayan, öğrenimde başarılı olamayan, sıkıntıya düşen, darda kalan, sayrılanan, güzel olmak isteyen bu nice dileklerle, umutlarla yığın yığın halk türbelerin yanına gelir. İslâm diniyle en küçük bir ilgisi olmayan bu eylemler Anadolu insanının gönlünde yaşayan çoktanrıcı inançların boya değiştirmiş kalıntılarıdır.

Bu yatırların çoğu sağlığında çıldırmış, dengesiz, acınmalık kimselerdi. Büyü, başka ülkelerde olduğu gibi, Anadolu insanının belleğinde de bir «tanrılaştırma» aracıdır. Önce bir kimsede doğaüstü, tanrısal yeteneklerin bulunduğu inancı doğuyor, sonra o kimsenin bütün yaptıkları, söyledikleri kutsallaştırılıyor. Başkaları için utanılır, yakışıksız sayılan bütün davranışlar onda «örnek» niteliği kazanıyor. Sözgelişi **Mevlânâ**'nın Mesnevi'sinde anlatılan kimi olaylar başka birinin ağzından duyulsa yeryüzünün en aşağılık, en utanmaz varlığı diye suçlanmasında kuşkuya düşülmez. Bütün dinlerin yasakladığı, büyük suç saydığı erkeğin erkekle sevişmesi, birleşmesi olayı **Mevlânâ**'nın kimi şiirlerinde, yaşamında açıkça sürdürülür, uygulanır. Onun **Şems**'le olan ilgisini bilmeyen, duymayan kalmamıştır. Oysa **Mevlânâ** yalnız Anadolu insanının değil bütün islâm ülkelerinin en önde gelen ulularından biri sayılır. Onun yarar-

landığı İran yazın ürünleri bu tür sevginin en açık örneklerini vermiştir (1). **Mevlânâ**'nın etkisiyle böyle doğaya aykırı sayılan bir sevgi eylemi bütün Divan yazınını kapladı (2). Bugün **Mevlânâ**'nın gömüldüğü yer olan Konya ilinde yılda bir düzenlenen özel törenler büyük bir ilgiyle izlenir, yukarda anlatılan türlü dilekler, yakarışlar onun türbesinde, türbesi çevresinde günler boyunca sürdürülür. Bu eylemler bize insanın ne denli tanrılaştırıldığını, hangi düşünce ortamında, hangi inanç düzeyinde yaşandığını gösterir.

Bu eylemlerle büyünün ne ilgisi var denecek. Çok mu çok ilgisi vardır. Büyünün geçerli olduğu ortam böyle bir ortamdır ancak. Böyle bir ortama karşı çıkan yörelerde büyü de yayılma olanağı bulamaz pek. Ululara, ermişlere, yücelere inanılan yörelerde büyücülük, üfürükçülük, muskacılık yayılma, tutunma kolaylığı bulur. Büyü, insanın tanrılaştırıldığı yerde yaşar. İnsanın gerçek kimliğiyle kavrandığı yörede büyünün yerini, gerektiğinde, halk ilâçları alır. İlâçlarla büyüler arasında, gene eskiçağdan kalma, bir inanç yakınlığı vardır. Ancak, tektanrıcı dinlerin yayılması, etkisi sonucu büyüler daha soyut, daha gerçekdışı bir nitelik kazandı. Bugün büyünün somut gereçleri yoktur, çokluk okuyup üflemeye, yazıya dayanır.

Anadolu'da büyünün başlıca yayılma, benimsenme aracı islâm diniyle gelen Arap yazısıdır. Arapların da başkalarından, Hindlilerden öğrendikleri bu yazı biçimi, dizilişi dolayısıyla büyüye çok elverişlidir. Anlamı bilinmeyen bir sözcüğün okunamayışı, başka an-

---

(1) Bu konuda bak: Jan Rypka, Iranische Literaturgeschichte, 1959, s. 85.

(2) İsmet Zeki Eyuboğlu, Divan Şiirinde Sapık Sevgi.

lamlar çıkarmaya uygun bir yorumda kullanılışı büyücünün işine çok yarar. Bu nedenle Kur'an sözleri için «bin bir anlamı var» denir. Bu anlam bolluğu sözün özünde değil, değişik biçimde okunmasındadır. Burada işe karışan gizlilik eskiçağdan kalmadır besbelli. Olayın arkasında bir gizliliğin bulunduğu kanısı nedenleri bilmeyişdendi, olay açıklık kazanmamıştı. Bu açık olmayış sonradan yazıya, dolayısıyla «kitab»a geçti. **Pythagoras** sayıları kutsal sayıyor, gizlilikle dolu olduğuna inanıyor, sayılar üzerine bir düşünce, bir oluş düzeni kuruyordu. Bu görüş sonraları yazıya da geçti. **Hurufilik** denen kuruluşta yazaçların (harflerin) gizli anlamları olması inancı bu eski görüşün izlerini taşır. Büyülerde yazaçların önemi, kolay okunamayacak biçimde yazılmaları böyle bir gizlilik inancından doğmaktadır.

Yeryüzünde olaylar, nesneler vardır, onların dışında yalnız düşüncede yaşadığına inanılan ne varsa uydurmadır, boştur. Büyüye dayalı düşünce ise olayların, nesnelerin arkasında gizli güçlerin, doğaüstü etkenlerin bulunduğu kanısındadır. Evrenin, evren olaylarının gereğince bilinemediği, bilimin giremediği yörelerde büyü daha kolay yayılır, bilime bile engel olabilir. İşte Anadolu büyülerinde böyle bir özellik de vardır. Bilim büyünün girdiği yere girme yetkisini kolay kolay kazanamamıştır.

Büyü bir insan buluşu olduğundan, insanın bir yanını anlamaya, tanımaya yarar. Büyüyü bir olay, insanın bilgi bakımından geçirdiği gelişim çizgisi üzerinde belli bir kesinti olarak alma gereği vardır. İnsanın tarihinde böyle bir dönemin aşılması, yaşanması gerekiyordu demek. Hangi ulusun geçmişine bakılırsa bakılsın büyünün çok yaygın, saygın olduğu bir dönem bulunur. Ancak yaratıcı düşünce bu dönemi

aşar, geçerliğini bir tarih belgesi olarak sınırlandırır, yürürlükten kalkmasını sağlar. Bir toplumda büyünün kıyıya itilmesi, önemini yitirmesi ne denli gecikirse orada gelişme yeterince yayılma olanağı bulamamış demektir. Anadolu, bütün kıyı bucağıyla, böyle bir gelişme aşamasına varamamıştır şimdilik.

Anadolu'da, geçmişe dayanmakla birlikte, iki türlü büyü kaynağı vardır. Birinci türün taşıyıcısı eskiçağ yerlilerinin torunları, ikinci tür büyülerin saklayıcıları da islâm dininin yayılması sonucu Asya'dan göçenlerdir. Asya'dan göçenlerin getirdikleri büyülerin kökeni Şamanlık denen Asya dinidir. Anadolu'da Asya'dan geldikleri söylenen Türk oymaklarının, günümüzde bile, benimseyip uyguladıkları özel büyüler vardır. Bunlarda Şaman inançlarının kalıntılarını bulmak kolaydır (1). Özellikle Alevi topluluklar arasında sürdürülen büyü türlerinde, okuyup üflemelerde Asya kökenli inanç kalıntıları belirgindir. Ancak, bunlar günümüzde, yeterince araştırılıp incelenmemiştir. Anadolu insanı, kendi tarih çizgisi üzerinde, bir yanı ile de Doğuya bağlıdır. Bu bağlılığın hangi çağda başladığı bugün, kesinlikle bilinmiyor, ortaçağda bütün gücüyle, ortaya çıktığı açıktır. Anadolu insanını anlamaya çalışan bir görüşün bu gerçeği bilmesi, onu etkilendiği bütün anlar içinde ele alması gerekir. Oysa böyle olmamış, araştırıcı, tarihçi hangi inanca bağlıysa Anadolu insanına o açıdan bakmış, ona kendi gönlünün uyarınca bir yurt bulmuş, bir «yer» yapmıştır. Anadolu'da uygulanan büyüleri incelerken de böyle yapılırsa gerçekten uzaklaşılır boyuna. Elden geldiğince geçmişe, eskiçağ-

(1) Bu konuda yeterli bilgi için bak: Abdülkadir İnan, *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, Ankara 1972.

lara, eski Anadolu uygarlıklarına gitmekle konuyu daha kolay açıklama, çözümleme olanağı bulunur. Büyü de bir insan ürünüdür, insanın bir yanını, bir çağını açıklamada yararlı bir belge niteliğindedir. Bir tapınağın duvarlarını yapan taş işçileriyle o tapınakta görev alan kimseleri belli bir düşünce ortamında birleşmiş olarak bulamazsak, ortaya konan yapıtta bir uyum bozukluğunun varlığını unutmayalım. Burada din ayrılığı önemli değil, bu evrenle «öteki» karşısındaki tutum ilginçtir. Tapınağın yapımında çalışan işçi, kendi içine döndüğünde, inançlarıyla, tanrısıyla karşı karşıya gelir, böylece iyi bir iş yapma gereğini sezer özünde. Bu duygunun egemen olmadığı yerde işe aldatmaca, baştan savma, görünüşle yetinme karışır, çağımızda olduğu gibi.

Anadolu'da şaşılacak bir durum vardır büyüler konusunda. Çağın en ileri yaratmalarından birinin yanında en ilkel dönemlerden kalma bir inancın bütün diriliğiyle ayakta durduğu görülür. Daha önce de söylendiği gibi, büyü ile gerçek, çağdaş olanla çağdışı olan yanyana saklanır, korunur, gereğinde kullanılır Anadolu insanının yaşama ortamında. Bu çelişkilerden tedirgin bile olmaz Anadolu insanı. İkisinden de gücü yettiğince yararlanmayı bilir. Sözgelişi eskiden büyü muskaları balmumundan yapılan özel muşambalara sarılırdı, şimdi kimyasal bileşimlerden oluşan su geçirmez, çürümez nesneler (özellikle naylonlara) sarılıyor. Büyü yaptıran kimseye uyuşturucu özel içecekler veriliyor, bir süre kendinden geçiriliyor. Çağdışı olan bir çağdaş olanla korunuyor, sürdürülüyor (1).

---

(1) Birtakım anlamsız duaların, özel'ikle *Mevlid*'in teype alınması, istenen yerde ondan dinlenilmesi gibi.

Bu son durum, çağdaş olandan yararlanılarak çağdışı olanı sürdürme, saklama, geleceğe aktarma durumu, kimi inançların, geleneklerin, büyü varlıklarının eskiçağdan beri nasıl geldiğini göstermede ilginç bir örnektir. Yaşanan çağın yeni buluşları geçmişin eskimiş, yıpranmış kalıntılarını (inanç alanında) koruma aracı oluyor. Böylece bir çağ kendine karşıt bir durumda yanyana getiriliyor.

Büyü yapma gövdeden ayrı, bağımsız kalma yeteneği olan bir tinin (ruhun) varlığına inanmaya dayanır. Bağımsız bir tin olduğuna inanmayan kimseler ne büyü yapabilir, ne de yaptırtabilir. Büyünün yapıcısı da, uygulayıcısı da tinin gerçekliğine, ölümden sonra gövededen ayrı olarak yaşadığına yürekten inanır. Dahası var, ölünün tininin başka varlığa girdiğine, evinin, yakınlarının yörelerinde dolaştığına, iyi bir kimseyse tinin güzel bir kuş biçimine girip evinin yakınlarında uçtuğuna inanılır. Bu inancın kökeninde tinin gövdeden gövdeye geçtiği görüşünü savunan eskiçağ inançlarının, Pythagoras düşüncesinin etkileri vardır. Bu gövdeden gövdeye göçüş inancı günümüzde de yaygındır. Çağımızda, biraz değişerek yaşayan, ilkel toplulukların inançlarında tin çok önemli bir yer tutar. Onlara göre ölüm tinin yokluğu değil gövdeden ayrılışı, başka bir biçimde kendini sürdürüşüdür. Büyünün, özellikle cinlere, gizli güçlere, tinlere dayalı türlerinde bu ilkel inançlar bir bütün olarak yaşar. Büyü, o konuda, kesinlikle eskiyi sürdüren, değişmeyen bir nesnedir. Nitekim büyünün toplumdan topluma, ulustan ulusa değişmesinin nedeni de budur. Toplulukların büyüleri de kendi inançları doğrultusundadır. İster tektanrıcı, ister çoktanrıcı olsun bütün dinlerde bu tin sorunu odak durumundadır, inanç düzeni onun üzerine kurulmuş,

onunla biçimlendirilmiştir. Tine inanmayan, onu geçerli saymayan bir büyük din yoktur yeryüzünde.

İnsan kendini tinle bilir, tinle düşünür, tinle kavrar, tinle yaşar diyor bütün büyük dinler. Kimi kişilerin tinlerinde tanrısal yetenekler bulunduğundan, onlar bütün gizlilikleri, geleceği bilirmiş önceden. Başta Mevlevilik olmak üzere tinin tanrısal bir öz olduğunu, ölümle tinin gövdeden ayrılıp geldiği yüce kaynağa, Tanrıya döndüğünü ileri süren kuruluşlar vardır. Büyü de bu kuruluşların yöresinde daha kolay bir yayılma olanağı bulur. Büyünün belli yoldaşları, yardımcıları vardır. Bunlar da tin, cin, peri gibi gerçekle ilgisi olmayan, yalnız düşüncede yaşayan eskiçağdan inanç döküntüleridir. Ancak bu döküntüleri bir kilimin tozunu silker gibi silkip atamayız. Bir fizik bilgininin fizik tarihini, bir doktorun tıp tarihini bilmesi, bilmemesi, üzerinde deney yaptığı konunun açıklanması bakımından önemli değildir. Oysa bir bilginin kendinden önce gelen bilgelerin düşüncelerini, kuramlarını, sorunlara bakış biçimlerini, çözüm yollarını iyiden iyiye bilmesi gerekir. Onun çalıştığı konu eskileri yargılamasını, eskilerle belli bir düşünce ortamında yargılanmasını gerektirir. İnsanın, düşünce bakımından geçirdiği gelişim aşamalarını bilmeden ,anlaşılması sözkonusu olamayacağına göre, onun inanç alanında kalan bütün yaratmalarına eğilmede, insanı tanımada, öğrenmede yarar vardır. Büyü de bir insan ürünü olduğuna göre, insanı, onun tarihini araştıranın yararlanması için üzerinde durulması kaçınılmazdır. İnsanın bir yanına ışık tutmayan, onun bilinmesine, anlaşılmasına yardımcı olmayan bir yaratması yoktur. En değersizinden en değerlisine değin bütün insan ürünleri insanın bir yanını gösterir. İnsana giden yol onun ortaya koyduğu ya-

ratmalar ortamından geçer. İnsan ürünlerinin belli bir gelişim çizgisi vardır. Bu çizgi insanın gelişmesiyle, olgunlaşmasıyla ilgilidir. Bu nedenle de çok önemli bir araştırma konusudur.

Anadolu'da uygulanan büyülerde içerik bakımından iki ayrı nitelik vardır. Biri iyilik, biri kötülüktür. Bunların ikisi de cinlerle ya da öteki gizli güçlerle ilgilidir. Kimi büyü iyilik için, kimi büyü de başkalarına kötülük için yapılır. Büyünün yerine getirilmesi gizli güçlerin yardımlarına, işe elkoymalarına bırakılır. Bu ikili durum da eskiçağ inançlarından, eski uygarlıklardan geliyor. Eskiçağ inançlarına göre iyilikle kötülük iki karşıt güçtü, insan gövdesinde egemenliği sağlayan tinin özünde sürekli bir savaş içindeydiler. Bu savaşta hangisi üstün gelirse insan öz bakımından o niteliği kazanırdı. İyi güçler üstün geldiğinde insan «iyi», kötü güçler üstünlük sağladığında insan «kötü» olurdu. Bu tür büyüler sayrılıkların geçmesi, sevenlerin birbirine, ya da birinin ötekine kavuşması, saldırılardan, kötülüklerden korunma gibi genellikle iyiye yönelik, başkalarına karşı bir öfkeden, öç alma duygusundan uzaktır. Bir de bunun karşıtı büyüler vardır. Başkalarına kötülük etmek, yıkım getirmek için düzenlenir. Bunlarda iyilik duygusu yoktur, gerçekleşmesi istenen olay karşıdakinin yıkımıyla, bir kötülük görmesiyle ilgilidir.

İmdi büyülerin, genellikle, bu iki türde olmaları bizi gene Anadolu insanının içinde yaşadığı düşünce durumuna yöneltiyor. İyilik kötülük karşıtlığı büyüde bütün çıplaklığıyla göründüğüne göre büyüye inanan kimsede tinin bu iki ayrı güçle donatıldığı inancı da var demektir. Bu inanç insanı eskiçağa, eskiçağ uygarlık düzeyine götürür. Anadolu insanı büyüye inan-

dığı, onun geçerliğini benimsediği sürece bir yanıyla eskiçağa bağlıdır. Bir yanıyla çağdaş olan, bir yanıyla eskiye bağlanan bu insan örneği bir araştırıcı için çok ilginçtir. Bu ilginçlik de böyle bir insanın düşünce bakımından «bölünmüşlüğü» dolayısıyladır. Bir yandan en yeni buluştan yararlanan, bir yandan da en çağdışı inanca saplanan kimse bunu belli bir çıkar için yapıyorsa aşağılıktır, ikiyüzlülüktür. Bilgisizliğinden, iyi düşünemeyişinden yapıyorsa geri kalmıştır, bölünmüştür, düşünceleri karşılaştırıp iyiyi kötüden, geçerliyi geçersizden ayırma yeteneği gelişmemiştir. Birinci türe girenlerin alçaklığı oranında ikinci türe sokulanların acınmalık durumu vardır. Biri kötülüğü bile bile, belli bir sömürü için, öteki ne olduğunu bilmeden, geleneklere dayalı bir inancın tutsağı olarak yapıyor. Bu iki çelişik durum insanın anlaşılmasında somut birer belgedir. Bugünden geçmişe doğru gidilirse böyle bir karşıtlığın yoğunlaştığı, özellikle toplum yöneticileri arasında başkalarını böyle büyülere, gizli güçlere sığınarak ezmeye çalışan ikiyüzlülerin bulunduğu görülür. Günümüz Anadolu'sunda kimi «ağa» kalıntılarının böyle gizli güçler taşıdıkları inancı yaygındır. Özellikle Doğu Anadolu'da «ağalık» kurumu böyledir. «Ağa» denen kimse egemen olduğu topluluğun üstünde bir güçtür. Topluluğun inanç, din bakımından da önderidir. Bütün sorunların çözümü ondadır, seçimlerde oyların kullanılması, seçileceklerin belirlenmesi onun buyruğuna bağlıdır. Onun eli, eteği, atının ayağının tozu öpülür, onun bastığı yere yüz sürülür. 1950'den sonra Ağrı, Van yörelerinde «şeyh» olarak tanınan bir öğretim görevlisinin (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümünde) otomobilinin kaldırdığı tozları yüzlerine sürmek için ardınca koşan kalabalık çok

ilginçti. Onun varlığında doğaüstü güçlerin, niteliklerin bulunduğu inancı yaygındı. Bu «şeyh»in elini sürdüğü kimse bütün sıkıntılardan, acılardan kurtulur, ona karşı çıkanlar çarpılırmış. İşte Anadolu insanı böyle bir tarih çizgisi üzerindedir bugün de (1). Bu durumda büyü inancının, kişinin varlığında gizli, doğaüstü güçler bulunduğu kanısının etkisi büyüktür. Büyü bir yerde insanı tanrılaştırıyor, doğanın üstüne çıkarıyor. Böyle bir yetki, ayrıcalık kazanan kimsenin etkisi, kendisine bağlananların çevresinde, deney bilimlerini, uygar eğitim, öğretim olanaklarını kıyıya itiyor boyuna. Kimi yörelerde insanların birer eskiçağ varlığı olarak diriliklerini sürdürmeleri, gelişememeleri bundan, bu «tanrısal kalıntılar» yüzündendir.

Başka toplumlarda da buna benzer örnekler vardır kuşkusuz. Yeryüzünde geçmişin bütün kalıntılarından arınmış, çağdaş uygarlık ışığıyla yıkanmış bir toplum bulmak olanaksızdır. Ancak Anadolu toplumu gibi çok çelişik durumları bir arada yaşayan, yaşatan bir toplum daha yoktur. Bu da Anadolu toplumunu oluşturan öğelerin çok değişik kaynaklardan, ayrı ayrı uygarlık ortamlarından gelmiş olmalarındandır. Anadolu büyülerinin türlülüğü de bu yüzdendir. Bu ürünlerde görülen türlülük Anadolu insanının yaşamını da etkilemiştir açıkça. Bu etkinin izlerini onun tarihinde de buluruz, ona tarih denirse.

Anadolu'da büyülerin türleriyle yaşama biçimlerinin değişikliği arasında görülen bağlantıyı bütün

---

(1) Öğrencilik yıllarımda bu «şeyh»i Edebiyat Fakültesi'nde tanımıştım. Ailesi Doğu'da çıkan bir ayaklanma yüzünden sürülmüştü. Aşırı ölçüde varlıklı, geniş toprakları olan bu «şeyh» güzel, etkili konuşurdu; oldukça da çapkındı. Yaşayışı ile kendisine gösterilen saygı arasında en küçük bir ilgi yoktu. Saylav seçildi sonunda.

benzerlikleriyle inançlarda da buluruz, demiştik önceden. Bunun doğruluğunu anlamak için Anadolu büyüleriyle Sümer, Babil, Mısır, Akad, İbrani, İran, Hind, Grek, Roma, Fenike, eski Anadolu ulusları (Hititönce-si insanları, Hititler, Urartular, Luviler, Erigler, Lidler, Kar'lar bg.) gibi eski uygarlıkları yaratanların inanç ürünlerini karşılaştırmak, aradaki benzerlikleri aydınlığa çıkarmak gerekir. Bu yazının konusu bu değildir. Ancak, adı geçen uluslarla Anadolu insanlarının inançları arasında benzerlik şöyle dursun tıpkılığa varan bir özün bulunduğu gerçektir. Bu inanç yakınlığı tarih boyunca sürüp giden ilişkilerle, göçlerle, alış-verişlerle sağlanmıştır (1). Özellikle tanrısal varlıklarla ilgili törenlerde, eylemlerde büyülerle inançları birbirinden ayırma olanağı yoktur. Büyü bir yerde inanç, inanç bir yerde büyü varlığı olarak belirir. Bunu, Anadolu insanı, bir yaşam bütünlüğü içinde sürdürür kaynağını bilmeden. Çokluk dinine bile aykırı gelen bir inancı dininin değişmez bir kuralı diye benimser, büyüyü bir din gereği sanıp seve seve uygular.

— II —

Büyünün neden böyle yaygın olduğunu onun taşıdığı anlam da gösteriyor. Eski türkçede, özellikle Asya türkçesinde büyü sözünün karşılığı **bükü, büğü, böğü, bügü, bögü** biçimlerinde olup «bilgelik» anlamını içerir. Anadolu türkçesinde söylenen «büyü»

(1) İnançlar için bk. İsmet Zeki Eyuboğlu, *Anadolu İnançları*, 1974.

sözünün kökü de bu bükü, **büğü**'dür. Büyü sözünün kökünde gizlileri bilme, bilgili olma, bilinmeyenler konusunda açıklama yapacak yetkide olma gibi değişik anlamlar vardır. Bitkilerden em (ilâç) yapan ilk otacılar (doktorlar) da birer büyücü (bükü, bügü) sayılırdı. Bu nedenle büyücü saygı değer bir kimseydi bilgisi, yetkisi yüzünden. Nitekim ilkçağda da insanların acılarını, sayrılıklarını gideren kimseler birer büyücüydü. Onların görevi bugünkü anlamda büyü yapmak, kandırmaca ile iş görmek değildi. Eskilerin bilici (kâhin) dedikleri kimseler de birer büyücüydü. Onlar da gizlilikleri bilir, gelecek üzerine yargılar verir, bildiriler sunarlardı. Deney bilimlerinin ilerlemesi, birtakım doğa olaylarının gerçek nedenlerinin somut olarak ortaya konması, bilginin geniş toplum katlarına yayılması büyünün alanını daralttı. Büyücü denen ilk yararlı kişiler bu gelişmelerin dışında kaldı, ya da onları izleyenler bu gelişmelere önem vermedi. Böylece, çağların geçişiyle, eski **büküler** (doktorlar) yavaş yavaş kıyıya itildi, çekildi. Özellikle din görevlerini yüklenen bu **büküler** deney bilimlerine ayak uyduramadı, kendi görev alanlarının içinde, tapınaklarda kaldı. İşte bu kendiliğinden kıyıya çekilme, inançlara, geleneklere bağlı kalarak eskiyi sürdürme olayı büyü işlemini çağdışı bir duruma getirdi. Bugün cincilerin, kimi hocaların, papazların okuyup üflemeleri büyücülerin «hekim» olarak görev yaptıkları dönemlerden kalan alışkanlıklardır. Bilim eski büyücüleri (büküleri) çağın **doktor**'u olma yolunda geliştirirken eski geleneklere bağlananları da bir kıyıda bırakıverdi.

Eski Mısır'da «mumya» yapanlar birer büyücüydü, bu işi kimseye öğretmez, yalnız atadan oğula aktarılan birer «gizem» olarak saklarlardı. Ocaktan ol-

mayan bir kişi mumya yapmayı öğrenemezdi, ona böyle bir bilgi yasaktı gelenek gereğince. Birçok sayrılıkların giderilmesinde, «olmaz» sayılan işlerin «olur»lanmasında en yetkili kimseler bu mumyacılardı.Bu «gizemi»i onlara bu işlerle ilgili tanrılar, ya da tanrıçalar verirdi. Bu nedenle otacılık (doktorluk)la büyücülük eşanlamlıydı. **İsa'nın** ölüleri diriltmesi, sayrıları sağıltması, olmayacak diye nitelenen işleri yapması Tanrının yardımıyla olan birer doğaüstü başarıydı, ancak eski büyücülerin yaptıklarından ayrı değildi. Daha önce **Musa'nın** başarıları da bu türdendi. Dinler tarihinde «tansık» (mucize) diye adlandırılan olayları bu eski büyücüler gerçekleştirince dinle ilgisiz sayılır. Oysa **Musa, İsa** gibi tanrı görevlilerine de «büyücü» denmişti. İmdi bir olayı «yalvaç» denen görevli gerçekleştirirse tansık, başka biri gerçekleştirirse büyü olur. Burada değişen olay değil, ortaya çıkan kişiye gösterilen güvendir, kişiyi yüceltmedir. İsa'nın bütün başarılarını ondan önceki çağlarda büyücüler gösterirlerdi. **Değişen** yalnız çoktanrıcılıktan tektanrıcılığa geçiştir. **Büyücülerin** yaptıklarını değişik yoldan, daha başka türden göçlere sığınarak yalvaçlar yapmışlardır. **Kur'an'ın** büyüyü kesinlikle yasaklamasına karşın bütün müslüman büyücülerin, cincilerin gene Kur'an'dan yararlanmalarını açıklamak güç değildir. **Muhammed** de, büyücü de, cinci de yaptıklarında tanrıya sığındıklarını açıkça söylüyorlar.

Eski Babil'de yaşadıkları söylenen en büyük, en ünlü büyücüler tapınaklarda görevli kimselerdi. Kendilerine başvuranların bütün acılarını, sıkıntılarını giderdikleri söylenirdi. Fenikeli büyücülerin etkilerinden korkmayan yoktu. Durum eski İran'da da, Çin'de de öyleydi. Tibet «Dalaylama»sı varlığında topladığı tan-

rısal güçle en üstün bir büyücüdür. Din büyüklerine gösterilen saygının özünde eski tapınaklardaki din görevlilerinin etkinliği dile gelir. Papa'nın, Patrik'in tanrısallığı ile **Delphoi Orakl**'inin kutsallığı arasında bir ayrılık yoktur. Değişen yalnız Papa ile Orakl'in görev yeridir.

Çağlar büyüyü değil görevlerin adlarını değiştirmiş ancak. Eskiçağ tapınaklarında yapılan işleri kendilerinin birer «Tanrı elçisi» olduğunu söyleyen kimseler yapmaya koyulmuşlar. Çoktanrıcının tapınağı tektanrıcının kilisesi, camii, havrası olmuş. Bitkilerle, çiçeklerle, yemişçilerle, kabuklarla yapılan sağıltıcı büyüleri deney bilimlerinin gelişmesi sonucu daha ileri, daha somut etkili, daha uygarca bir anlayış düzeyince sağlıkbilim görevlileri, yetkilileri yapıyorlar. Bu gelişme büyü ile başlamış en kesin bilim verileriyle doruğuna ulaşmıştır. Büyü ise kaynağından uzaklaştırılmış, ilkel deneylerden bile yoksun bırakılarak tektanrıcı dinlerin buyruğu altına girmiştir.

Burada verilen örneklerden, açıklamalardan anlaşıldığına göre insan düşüncesi doğayı büyü ile anlamaya başlamış, gelişme hızlandıkça büyü yavaşlamış, bu yavaşlama yüzünden de başlangıçtaki gerçeğinden ayrı düşmüştür. Bu onun alınyazısıydı, öyle olması gerekliydi. Oysa çağımızda ilkel büyünün de gerisinde kalan, bütün ileri uygarlık ürünlerinin aydınlığına karşın, büyücüler vardır. Bunlar büyünün adını, boyasını değiştiren, bilimsel buluşlardan yararlanan, gerçekte ise bilimdışı kalan kimselerdir. İlkin tin (ruh) denen bir varlığı benimseme alışkanlığı oluşturulur. Bu arada tinin niteliklerinden, özelliklerinden söz edilir, bu konuda geniş açıklamalar yapılır, bilimsel buluşlardan yararlanılarak örnek olaylar verilir. Buna

bir de çağlar boyu süregelen tinle ilgili açıklamalar, yorumlar, öyküler eklenir. Bir yandan din inançları, bir yandan onlara dayalı gelenekler, alışkanlıklar kişinin belleğini de, yüreğini tıka basa doldurur. Kişi bilsin, bilmesin böyle bir ortama itildikten sonra düşkurma gücü çalışmaya, yaratıcı yeteneğinin bütün beceri olanaklarını kullanmaya başlar. Önemli olan böyle bir ortama sokulmak, ya da birini sokmaktır, ondan sonrası kolay. Büyücü binlerce kişi arasından birinin ruhunu çağırır, onu ölülerle, dirilerle, tanımadıklarıyla konuşturur, gelecek konusunda bildiriler alır, okur, okutur, karşısındakini inandırır, kandırır. Sonra bu yaptıklarına kendi de inanır. İnsan bir inanma varlığıdır, başka türlü davranamaz. Önemli olan onun bu «ruh»a inanmasıdır büyücü için. İnanmayan kimseyi büyünün en güçlüsü bile etkileyemez. İmdi büyücünün bu yöntemini bilim adı altında bilimsel olmayan çalışmalarda da kullananlar vardır. Çağımızda parapsikoloji, metapsişik konular bg. adlarla çalışan bu uğraşı dalları birtakım deneylere de girişiler. Bu deneyler tin (ruh)in özüyle değil de yansıdığı olaylarla ilgilidir. Büyücünün tutumu da böyledir. Tinin kendini bulamaz, ancak onunla ilgili olduğu söylenen olayları anlatır, açıklar. Ona göre tin vardır, gerçek bir varlıktır, gövdenin dışında bağımsız yaşayabilir, ölümsüzdür, şöyledir böyledir. Adı geçen çağdaş bilim dalları da bu yoldadır. Burada sorulması gereken bir soru vardır: tinin gerçek bir varlık olduğunu söyleyenler neden bu varlığın kendini değil de ancak yansımalarını görebiliyorlar? Bu görüldüğü söylenen yansımalar tinle ilgiliyse neden çok değişik niteliktedirler? Tin ölümsüz bir töz ise, tanrısal bir yapısı varsa deney araçlarına göre değişmemesi, araçlar nerde uygulanırsa orada ortaya

çıkması gerekir. Tinin varlığına inanan, onunla birçok gerçekleri ortaya çıkaracağını sanan kimseler neden bu uygulamaları yalnız karşısında bulunanlar üzerinde yaparlar? Sözgelişi neden Fransa'da yaşayan böyle yüce bir tin uzmanı Cava'daki bir «ruh hastası»nı görmeden, onunla karşılaşmadan sağlığa kavuşturamaz? Bu soruları alabildiğine çoğaltır, daha gülünç durumlar ortaya çıkarabiliriz, gereği yok burada (1).

Büyü için tinin varlığını benimseme gereklidir, bütün olay bu benimseyişle başlar. Tinin varlığını benimseme sağlam bir tabana oturtulunca büyücünün işi kolaylaşır. Parapsikoloji'nin, metapsişik'in yaptığı bütün soyut deneyleri büyücü de yapar, yalnız onun kullandığı araçlar, öyle gelişmiş bir bilim ürünü değil, ilkeldir. Olaya tinin varlığıyla başlanır. Nitekim metapsişik sözü de «ruhötesi» demektir ki bu tinin varlığını benimsedikten sonra «ötesi»ne geçme işlemidir. Peki «ruh» gerçekten var mı ki, ötesi de olsun? Ruh varsa önce kendini görelim de ötesine sonra geçeriz. İşte büyücünün de, metapsişik ya da parapsikoloji uzmanlarının da karşılık bulamadıkları yoğun soru budur. Karşılığı bulunmayan bu sorunun gerek büyücünün, gerekse adı geçen bilim dallarındaki uzmanların yarattıkları karanlık bir sığınağı vardır: Tanrı. Burada akan sular durur, bir bilinmeyeni

---

(1) Bu konuda geniş bilgi için bk. *İnsanlar ve Mucizeler*, W. Keller'den çev. Esat Nermi, Koza Yayınları, 1975.

Bu yapıtta gerçekten çok ilginç açıklamalar, olaylar vardır. Ünlü bir fotoğrafçının karısından ölümünden sonra ruhunun fotoğrafını çekişi, fotoğrafın bir örneği, karanlık odada elektrikli ruh deneyleri, görüntüler, öteevrenden bildiriler bilimsel bir ağırbaşlılık içinde (!) sergilenir.

başka bir bilinmeyenle çözecek yöntem şimdilik bulunamadığına göre en iyisi susmak.

Çağımızda Afrika'da, Amerika'da, Hindistan'da, Avustralya'da yaşadığı bilinen ilkel topluluklarda tinle ilgili inançları, tinin ölümsüzlüğüne, gövdeden ayrıldıktan sonra yaşadığına, başka gövdelere geçtiğine dayandığı araştırmalarla ortaya konmuştur. Özellikle Afrika yerlileri arasında yaygın olan bir inanca göre tinler boyuna gezer dolaşır, yöreleri, insanları denetlerlermiş. Derin bir kendinden geçiş içinde düzenlenen din törenlerinde insana şaşkınlık verecek durumlar, devinimler ortaya çıkmaktadır. Barınakları, giyinişleri, yeyip içmeleri, karşılıklı davranışları bakımından bütün ilkelliklerini koruyan bu topluluklarda en etkili eylem büyüdür. Bu büyü ile bütün gizlilikler bilinir, gelecek öğrenilir, tinler çağrılır. Günlük gazetelere bile konu olan, sık sık fotoğraflarla saptanan bu toplumsal davranışlar insanın hangi aşamalardan geçtiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Bugün Anadolu'nun birçok köyünde, ilçesinde tinle ilgili inançların Afrika yerlilerininkilerle eş nitelikte olduğunu ortaya koymak için Afrika'daki oymak başkanlarıyla (kabile reisleri) «şeyh»lerin yaşamalarını, davranış biçimlerini, yöredeki etkilerini incelemek yeterlidir. Afrikalı oymak başkanının bütün yetkileri taşıdığı «ruh» gücüne dayanır. Doğu Anadolu'da yaşayan bir «şeyh»in oymağı üzerindeki egemenliğini sağlayan güç de öyledir. Onda büyülü, tanrısal bir güç vardır. Afrikalı oymak başkanı için de düşünülen, inanılan budur. Büyüye olan inanç konusunda bir Afrikalı oymak başkanı ile Doğu Anadolulu «şeyh» arasında aynlık yoktur. Bu inanç özel «tekke»lerde daha etken, daha yaygındır. Bu inançla biçimlenen bütün kuruluşların özünde büyünün geçerlikte olduğu çağ-

ların izlerini buluruz kolayca. Bu alanda, değişik topluluklarda, yapılan halkbilgisi araştırmaları çok yararlı gereçler ortaya koymuştur (1).

Anadolu'da bir topluluğun başında bulunan «şeyh» bir görev önderi durumundadır. Özellikle **Ahilik**'te çok geniş yetkileri vardır. Bu yetkiler arasında **dokunulmazlık, saygı, buyruğa uyma, bağdaşma** gibi toplumla ilgili oluşmalar önemlidir. Çoktanrıcı dönemde tapınakta görev alan yetkili, tarikatta tekke şeyhi, **pir** (ahilikte cokluk olarak bu söz kullanılır) neyse bu özel kuruluşlarda **pir** de odur. Bu önderin büyülerde görülene benzer bir kutsallığı vardır. Bu kutsallık geçmişten geliyor. Anadolu insanı bu kutsallığı bir yaşama ilkesi diye benimsemiştir. O nedenle bütün yörelerde böyle «kutsallaştırılmış» kişiler vardır. Onların soluğu bile yararlıdır. Bu kişiler bulundukları yörelerin dayanakları, güvenceleri durumundadırlar. Onları sözünden çıkılmaz, buyrukları yerine getirilir boyuna. Onlar, çağların süzgecinden geçmiş büyü kalıntılarıyla «yücelmiş» varlıklardır. Bunu kendileri de bilmez, çevrelerinde toplananlar da.

Anadolu insanını, tarihi boyunca, büyüye iten, çağımızda onu bu alışkanlığından kurtaramayan etki, güç nedir? Neden Anadolu insanı en uygar araçları kullanırken bile onlarla bağdaşmayacak nitelikte çağdışı bir inanca saplanır kalır? Neden işine geldiğinde inancına karşı olan bir uygarlık aracını inancını yaymada kullanır da kendini bir türlü çağına uydurmak isteğini duymaz? Anadolu insanının büyüden, cinci-

(1)Bu konuda *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi* İstanbul, geniş bir belge kaynağıdır. 1949'dan 1977 yılına değin çıkan sayılarında bu tür olaylara oldukça geniş bir yer verilmiştir.

den, hocadan başka sığınacağı, başvuracağı bir güç, bir yetki yok mudur?

Bu sorular, ilk bakışta sığ, gereksiz görülebilir. Ancak biraz derine inince Anadolu insanının yazgısı, yaşadığı toplumun yapısını oluşturan ilkeler, onun yaşama anlayışını biçimlendiren tarih etkenleri çıkar ortaya. **Büyü, kişinin gönül eğlendirmek için başvurduğu bir araç değil, güçsüz kaldığı olaylar karşısında direnebilmek için aradığı bir dayanaktır, bir sığınaktır.** Anadolu insanı en eski çağlardan beri tanrılarla, tanrıçalarla yönetilen bir varlıktır. Doğa olaylarından eskiçağ kurallarına değin bütün güçler onun gözünde bir tanrı niteliğindeydi. Çoktanrıcı dönemlerin yerini tektanrıcı dinler aldığında bu tanrısal varlıkların yalnız adları, giysileri değişti. Tanrılığına inanılan eskiçağ kıralının yerini «Tanrının gölgesi» olduğunu ileri süren ortaçağ sultanları aldı. Tapınaklarda gizli güçlerle donatıldığı sanılan toyunların (rahiplerin) görevleri Tanrı ile senli benli olduklarına inanılan şeyhler, dedeler, babalar, ermişler, ulular gibi büyülü varlıklara geçti. Anadolu insanı bütün tarihi boyunca tanrısal varlıklarla yüzyüze gelmiş, onlarla içli dışlı olmuş sandı kendini. Böyle bir yaşama ortamında Anadolu insanının kabuğunu çatlatıp aydınlığa çıkma olanağı olur mu? Daha önce, bütün çabalara karşın, Anadolu insanının uyanmadığını, uyanmak da istemediğini görmüştük. Bu uyuşukluk gerçektir, bir yaşama koşulu niteliği kazandığından bırakılmazdır, değişmezdir artık.

Buraya değin anlatılanlardan çıkan sonucu özetleyerek şöyle diyebiliriz:

A — Anadolu insanı hangi tarih koşulları altında olursa olsun büyüye inanan, onu yaşamıyla birleşti-

ren, böylece geçmişi sırtında taşıyan bir varlıktır. Taşıdığı yükün ne ağırlığını duyar, ne de sorumluluğunu bilir.

B — Anadolu insanı dağınık bir varlıktır. Bir yanıyla en uzak geçmişe, bir yanıyla içinde bulunduğumuz çağa bağlıdır. Eylemlerinde, davranışlarında düşünme ilkeleri, us kuralları değil bilincine varılmayan inançlara dayalı çıkarlar, ya da çıkarlara dayalı inançlar egemendir.

C — Anadolu insanını anlamak için Anadolu büyülerinin kökenini, tarih çizgisi üzerindeki yürüyüş doğrultularını, yaşamla olan bağlantılarını bilmek gerekir.

Ç — Anadolu insanı başarılıdır, ancak bu başarı belli bir yaratma geleneği üzerinde olup gelişime yönelik sapmalar, türlenmeler göstermez. Bütün yaratıcı güç tek bir örneği göz önünde bulundurarak iş görür. Bu nedenle yaratılan başarılı ürünlerde bir yenilik, bir türlülük değil bir tekörneklilik görülür. Sözgelişi çorabın, kilimin, halının, heybenin, cecimin, başka elişlerinin örülmesinde, dokunmasına binlerce yıldan beri ne bir örnek değişikliği, ne bir araç-gereç gelişimi görülür.

D — Anadolu insanı dini inançları yüzünden çok güç uyanan, düşünmeyi değil önüne bakmayı seven, yaratmaya değil verileni yapmaya yatkın, söylemeye değil söyleneni dinlemeye elverişli bir varlıktır. Dinlemek için anlaması, bilmesi gerekli değildir. Kulağına gelen ses ona yeter de artar bile. Bunun en açık örneği 1400 yıldır bir tek sözünü bile anlamadığı Kur'an'ı önüne bakıp dinlemesi, gene bir türlü

anlama olanağı bulamadığı hocaların konuşmalarına kulaktutmasıdır.

E — Anadolu insanı bütün arınmışlığına karşın, karanlıktır, bilgi ışığına, öğrenme aydınlığına kapalıdır. İster çağlar boyu süren ağır baskıların, sömürülerin, ister uzun süre uygarlıktan uzak bırakılmanın sonucu olsun ışığa güç alışan bir varlıktır Anadolu insanı. Bunda geleneğe bilinçsizce sarılmanın, inançları bir yaşama ilkesi olarak anlamanın, geleceğe korku ile bakmaktan kurtulamayışın etkileri büyüktür. Bu etkinin baskısı onun gözünü açmasına engeldir.

F — Anadolu insanı inanç bakımından değişmeyi sevmez, tuttuğunu bırakmaz. Ona göre yaşamak olduğu gibi kalmaktır. Bir karganın yuvasını yaparken tutumu neyse, doğa ona bu işte bir değişme, başkalaşma yeteneğini vermediğinden bu işlemi bir içgüdü eylemi olarak nasıl sürdürürse, Anadolu insanının inancı da, ev yapışı da öyledir. Kargaya yuvasına yeni bir biçim verme yetisini doğa bağışlamamış, Anadolu insanından da bağlandığı gelenekler evini yeni bir düzene koyma yeteneğini esirgemiştir. Bu değişmez tutum Anadolu insanının yalnız okumamışında değil, birçok okumuşunda da böyledir. Yüksek öğrenim kurumunda görev alır, Avrupa'da, Amerika'da okur, evinde, görevinde gene eskiçağ geleneklerini sürdürür.

G — Anadolu büyüleri, Anadolu insanının tarihini oluşturan, biçimlendiren öğeler arasında önemli bir yer tutar. Bu büyülerin öğrenilmesi, derlenmesi, açıklanması Anadolu insanının yaşamına girmekle, onunla kaynaşmakla olabilir. Anadolu büyüleri Anadolu'nun tarihi, Anadolu insanının gerçeğidir. Bu ne-

denle büyüleri birer yalın halkbilgisi varlığı olarak değil, birer tarih belgesi niteliğinde anlamak gerekir.

— III —

Yaygın bir kanıya göre büyü yalnız Anadolu'da yapılır, İstanbul yerlileri böyle işlere inanmaz, değer vermez. Oysa gerçek öyle değildir. İlkçağdan beri Anadolu'da olduğu gibi kendilerine «İstanbullu» demeyi bir ayrıcalık sayanlar arasında da büyü çok yaygındır. Bu yaygınlık Bizans döneminden kalmadır, birçok büyücü İstanbul'da okumuş, yetişmiş sonra Anadolu'ya gitmiştir. Bu konuda yaptığımız araştırma gerçeği ortaya koymuştur. İstanbul inanç, gelenek, görenek bakımından Anadolu'dan ayrı, kendi içine kapalı bir yöre olarak görülemez.

Bundan kırk elli yıl önce olduğu gibi günümüzde de İstanbul'un değişik yörelerinde büyü geçerliğini sürdürmektedir. Özellikle dıştan bakılınca dine çok bağlı görünen kimi varlıklı kadınların büyüye karşı büyük bir tutkuları vardır. Şişli, Nişantaşı, Maçka, Levend, Bebek, Etiler, Beyoğlu gibi çok varlıklı kimselerin yaşadıkları kesimlerde büyüye önem verildiğini, uygulandığını görüyoruz. Oruç tutmayı dine bağlılıktan çok şişmanlamayı önlemek için bir yöntem sayan varlıklı, süslü, çapkın kadınların sayısı az değildir.

Büyülerle ilgili uzunca bir türkü (destan) bu konuda bize örnek olabilir düşüncesiyle aşağıya alınmıştır. Türkünün konusu yaşanmış, yaşanmakta olan bir toplum olayıdır. Bu olaya karışanlar kendilerini bu türküde kolaylıkla bulabilirler. Onların çoğunu yakın-

dan tanıyorum, onlarla olan gönüldeşlik ilişkilerim bugün de sürüyor.

Bu türden türkülere karşı duyulan ilgiyi büyülerden ayırma olanağı yoktur. Halkın özünden doğan, gerçeği olduğu gibi dile getiren bir yaratma, bir düşünce ürünü belli bir yörede sıkışıp kalmıyor, yöreden yöreye, toplumdan topluma sıçrıyor. Büyüye inanmamasına karşılık büyüden korkan çok kimse tanırız içimizde. Özellikle bayanlarda bu korku çok mu çok yaygındır. Büyüye kesinlikle inanmadığını, bunun *uydurma*, kandırmaca bir iş olduğunu ileri süren, benimle bu konuda uzun uzun tartışan bir bayan dostum yıldızına, burcuna, falına bakıp geleceğini öğrenmek için yakamı bırakmazdı bir türlü, gene de bırakmıyor. Onun duygularını çok iyi anlıyorum. Bütün okumalarına, çağdaş bir yaşama düzeyinde bulunmasına karşılık yüreğinin derinliklerinde eski geleneklerin, inançların kökleştiği besbelli. Bir ürperti, bir beklenmeyen olayla karşılaşma, bir umutsuzluk bu eski inanç kalıntılarını yerinden oynatıyor. İnsan, insan olduğu sürece, bundan kurtulamaz kolay kolay, ancak bu tür inançları, gelenekleri bir yana itebilir gücü yeterse. Güçlü görünmek kolaydır da güçlü olmak değildir.

Büyü, çağımızda, güçsüz kimsenin işidir. Doğa, kişiye, güçlü olması için çok daha uygun yollar gösteriyor. Ancak bu yolu bulmak da pek kolay değildir. Nice yüklü, olgun başlar vardır doğanın gösterdiği yolda giderken kendinden kopmuş, özünden uzaklaşmış, sonunda karamsarlığa kapılmış. Böyleleri arasında şu «ruh» denen soyut varlığı gövdenin belli bir «yerinde» aramaya kalkanlar, bulduğunu söyleyenler bile vardır. Ruhun gövdede yerini aramak göv-

denin ne olduğunu, evren bütünü içinde nerede bulunduğunu bilmemektir.

Büyülerin türkülerle karışması gelişigüzel bir olay değildir, bir etkinin, bir alışkanlığın, ya da bir inancın değişik alanlara yayılması, o alanda ortaya çıkan düşünce ürünlerinde yeralmasıdır. Bu nedenle büyüleri incelerken öteki halkbilgisi varlıklarını da gözönünde bulundurmak, onlarla büyüler arasındaki ilişkiyi, yakınlığı kavramak, açıklamak gerekir. Bu yazının konusu bütün halkbilgisi varlıklarını incelemek, ortaya konuş nedenlerini araştırmak, onların büyülerle ilgili yanlarını gözler önüne sermek değildir. Buna bir kişinin ne gücü yeter ne de yaşama süresi. Bu alan başka araştırıcılar, başka çalışacak kimseler bekliyor.

BÜYÜ DESTANI

İşmar eyledum oğa
Gel irmağa irmağa
Deduğumi etmesan
Siyir ederum sağa

Daha ne duruyisun
Bobağun ocağında
Çüruyi yitecesun
Habu gençluk çağında

Siyir eyledum oğa
Goşti geldi yanuma
Şalvarini çözmeden
Haman girdi goynuma

Ben da sarildum oğa
İstambol Maçka'sinda
Dedi bana yollaha (vallahi)
Gözum yok başkasinda

Senun gibi tosuni
Bulan goca arar mi
O senun siyirlerun
İşumuze yarar mi

Dedum ona e yavri
Siyir çok işe yarar
Siyiri bilen gari
Daha goca mi arar

İstambol Maçka'sinun
Hep genç olur dullari
Hovarda deyi kollar
Gece günduz yollari

Geluler biraraya
Haftanun ilk gecesi
Hovardaluk işidur
Hepsinun eğlencesi

Girmizi sarı kumral
Seç beğenduğuni al
Başka yerde bulunmaz
Onlarda bulunan mal

Kimi uç gocalidur
Kiminun sayisi yok
Fallan siyirlan mallan
Goca arayan da çok

Güzli güzli giderler
Ganlica hocasına
Çifte boynuz takarlar
Hepsi da gocasina

Remezani tutarlar
Semirmeyelum deyi
Besmelesiz yutarlar
Gece canli köfteyi

İstambol dedukleri
Siyirun vetanidur
Garilari heyleyen
Patronun cüzdanidur

Altun gablatuyiler
En sağlam dişlerini
Gel anlatayim sana
Bu siyir işlerini

Hoca alur gariyi
Geturur odasina
Sifte bismillah çeker
İfler bir su tasina

Sonra da ufak ufak
Uzanur kuşağina
Atar birden elini
Şalvarinun ağina

Bi bismillah daha der
Kovar hep perileri
Kalur garilan kendi
Sallanu gerileri

Hoca tek nefes okur
Siyirun düasini
Kurtarur merağından
Garilarun hasini

Gübeğinun istine
Yazar ince yazilar
İkinci gelişinde
Yazduklerini yalar

Siyir deyi de geçma
Birebirdur sevdaya
İnanmayisan git bak
İstambol'da Maçka'ya

Gocalarinden çalar
Yedururlar hocaya
Sonra da boşanurler
Koşarlar hovardaya

Hoca okur düayi
İfler memelerine
Sonra sokar elini
Garanluk yerlerine

İstambol garilari
İnce fistan geyerler
Ertèrler başlarini
Tekkelere giderler

İstambol Maçka'sında
Du! garilar duruyi
Nuska yazduranlari
İstemeden veruyi

Hanım gurban olayim
Elündeki maşaya
Siyir yapdurmak içün
Gitdum Kasimpaşa'ya

Kasimpaşa hocayi
Para isteyi para
Yapdi bana bi nuska
Sarildum garilara

Ordan çikdum Şişli'ye
Girdum ki toplantiya
Gözum takıldi birden
Bi sarili gariya

Dedum ona e hanum
Gel beraber yatalum
Şimdi günler sicakdur
Yorganları atalum

Sariluk birbirine
Yilan sarması gibi
Dedi ulan bu nedur
Gabak dolması gibi

Avustos aylarinda
Giderler Akdeniz'e
Dedum domuz garilar
Biraz da verun bize

İstambol'da siyire
Büyü deyiler büyü
Çok kuçuksun Emine'm
Birazcuk daha böyü

Alacc!' fistani
Dize çikayi dize
Bu deduğum türkiler
Yadigâr galsun size

Bu türküyü, kimi okumuşların ilginç bulmalarına karşın, burada gereksiz görenler, birbakıma «yakışıksız», önemsiz sayanlar çıkabilir. Okumak toplumun elle tutulur, gözle görülür gerçeklerini kavramak değildir. Kişi ne denli okumuş olursa olsun, yaşadığı toprağın gerçeklerini kavrama olanağından yoksunsa, o gerçeklerin özüne inme gereğini kendinde bir görev olarak duymuyorsa yarım kalmış, yarı okumuş demektir. Nice okumuşların «yakışıksız», daha da ileri giderek «utanma duygularına aykırı» bulduklarını Anadolu insanı bir yaşama gerçeği olarak özünde saklıyor, günlük işlerinde, davranışlarında onları bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyor. Üstü kapalı konuşmak, gerçekleri kalın örtüler altında gizlemek kentsoylıların alışkanlıklarındandır. Onlar nice «utanma duygularını yıpratan» işleri yapmaktan kaçınmaz da duyulmasından, söylenmesinden korkarlar. Sözgelişi bilmem hangi yazarın, bilginin yazılarını okumayı dinsizlik sayan bir imam kalkar camide Kur'an Kursu'na gelen on üç yaşındaki bir kızı kandırır, Tanrı yolunda onunla sevişir, onu gebe bırakır da yaptığının «utanma duygularını yıpattığını» söylemeye dili varmaz. İşte burada yeralan türkülerde «töreye aykırı» bir nitelik bulan, bulacak olan kimselerin durumu da böyledir.

Bir toplumu, bütün kesimleriyle, anlamak kolay değildir. Toplum olaylarını, toplum gerçeklerini daha önceden aktarılan birtakım aktöre (ahlak) kurallarına göre yorumlamak, bu değişmez, dokunulmaz ku-

rallara dayanarak yargılamak boyuna akıp giden büyük bir ırmağı suyu kokuşmaya yüztutmuş durgun bir göl diye anlamaktan öteye geçemez. Aydının, bilginin, bilgenin görevi boyuna değişen, yenileşen olayları değişmez kurallara göre yargılamak, suçlamak değil, kendi bütünlükleri içinde anlayıp açıklamaktır.

Gan damladı gümene
Gümişli pıçağumdan
Siyir etdiler oğa
Enmeyi gucağımdan

Bu türküyü anlamak için siyir (büyü) denen olayı bilme gereği vardır. Kadının sevişmeye karşı duyduğu aşırı istek bir büyünün etkisi diye yorumlanıyor türküde. İmdi bu türküyü birtakım değişmez kurallara, «utanma duygularını sarsıcı» kanılara göre anlama, açıklama olanağı var mıdır? Türküyü söyleyenin duyduğunu açıklaması yasaklanabilir mi? Türküyü söyleyen kadın sevişme isteğinin aşırılığını bir büyü olayının etkisiyle değil de başka bir yolla, «utanma duygularına uygun» kurallarla anlatmaya kalksa türkünün güzelliği gider, tadı kaçar.

Ada sahillerinde bekliyorum
Seni serian istiyorum

gibi bir kentsoylu ağzına yakışır sakız olup kalır. Bundandır halkbilgisi varlıklarının yeniliği, güzelliği. Duyguların kendileri dışında yasaları, uyulması gereken kuralları yoktur. Duygu yasalarını da, kurallarını da kendi özünde taşır. Kişiye düşen onları bilmektir, doğuş nedenlerini kavramaktır.

hastalıkları giderme

HASTALIKLARI GİDERME

Bilinmeyen, hekimlerin sağıltmada güçlük çektikleri, başarı sağlayamadıkları hastalıkların tanınmasında, giderilmesinde yarar sağladığına inanılan, halk deyimiyle «kırk derde devâ» olduğu söylenen bir muska vardır. Çok derin, denenmiş cincilerin yazabilecekleri ileri sürülen bu muskayı taşıyanlar bütün tedirginliklerden, sıkıntılardan, ağrılardan, sızılardan uzak kalırmış. Bir söylentiye göre bu muskayı yazabilecek cinciler islâm ülkelerinde kırk kişiymiş. Bu cinciler, zamanla, yerle bağlantılı değilmiş. Bir günde kırk ülkede birden görünebilirlermiş. Nerede büyük salgınlar, büyük yıkımlar başgösterirse, orada Tanrı'nın «sevgili kullarından biri» varsa, onun etkisiyle Tanrı cincilerinden istediğini oraya uçururmuş.

Böyle bir muskayı yazdırma mutluluğuna eren «sevgili kul»un yere abdetsiz basması, «besmele»siz elini bir nesneye sürmesi doğru sayılmaz. Bu muskayı taşıyanı kimse bilmez, onun bütün günleri «ibadet», bütün soluk alış verişleri «Allah»ı anmakmış.

Şekil: 1'de görülen muskayı «Erzurumlu Muslim Hoca» diye anılan, bundan otuz yıl öncesine değin

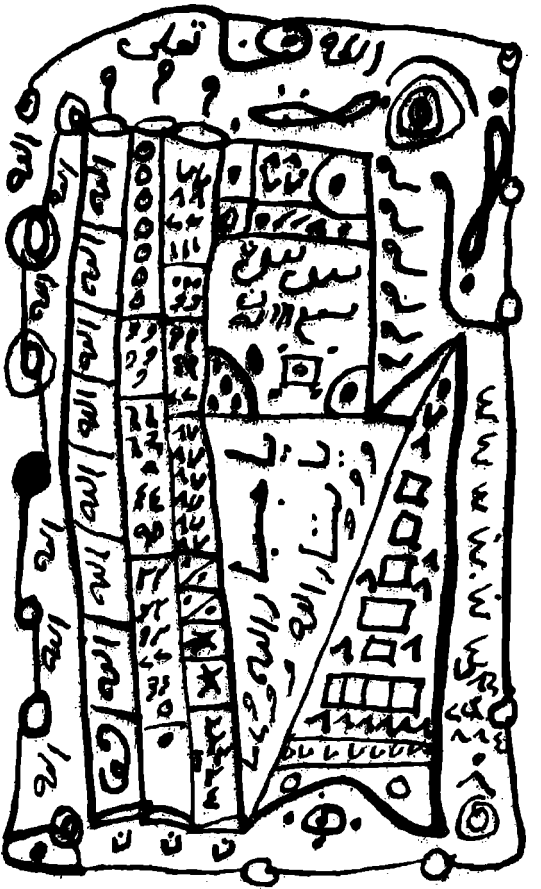
İstanbul'un Fatih ilçesine bağlı Karadeniz caddesinde oturan bu «Muslim-i Erzurumî Efendi»ye yazdırdığını söyleyen H. Hanım'ın bir süre benimle yakın arkadaş olan kızından almıştım.

Muskanın düzenlenişi şöyledir:

Yukarıdan aşağıya doğru soldan başlayarak, yan yana üç dikdörtgen çizilir, bunlardan ilki sekize, ikincisi beşe, üçüncüsü dokuza bölünür. İlk sıradakilerin içine, yukardan aşağı yedi tane «Allah», sonuncusuna bir «hu» yazılır. İkinci sıradakilerin ilkine yedi «beş», ikincisine beş «vav», üçüncüsüne gene sıra ile «altmış altı, sekiz, kırk dört, doksan sekiz», beşincisine iki «otuz iki», bir «doksan üç», bir «yirmi iki», bir tane tersine «kırk dört», bir «beş», çizgi «sıfır» çekilir.

Üçüncü sıradaki dikdörtgenlere gene üstten aşağı doğru, sıra ile, «yetmiş yedi», «seksen sekiz», «yirmi iki», «yüz on bir», ikincisine üç «nokta», iki «vav», üçüncüye iki «doksan dokuz», bir «yirmi iki», dördüncüye alt alta altı «seksen yedi» yazılır, beşinci ile altıncı kareler sağdan birer köşegenle bölünür, köşegenlerin altlarına, üstlerine birer «nokta» konur. Daha sonraki karelere birer «yıldız», en sondaki dikdörtgenin içine de bir «mim», yukardan aşağı dört «üç» ile bir «dört» çekilir.

En solda, gözlerinden birer çizgiyle birbirine bağlanan «mim»lerin aralarına altı tane «Allah» yazılıp sonu bir nokta, iç içe iki «he» ile kapanır. Sağda, üstte bulunan dikdörtgenin bölümleri içinde, yukardan aşağı, «seksen sekiz», «yetmiş yedi», yanlarda birer «nokta», altta gene bir «nokta, bin yüz seksen» ile altında bir çizgi, bir «nun», iki «sin», bir «Bismillah», dört köşesi noktalı içi «göz»lü bir kare, yanlarında birer yay, yayların içinde solda dört, sağda

Şekil: 1

bir «nokta», bir de açıkta «nokta», üçgenin içinde «Yâ cebbar, Allah, yâ settar, Allah, yirmi iki» ile üç «vav» bulunur. Solda en altta üç «nun», en sağdaki üçgenin içinde on iki tane «sekiz», sekiz tane «yedi».

dört kare, bir dikdörtgen, üçgenin dışında yukardan aşağı dört tane «dört», iki tane «kırk», bir «yedi yüz seksen altı», bir «iki yüz yirmi üç», bir «sekiz yüz seksen dört» görülür. Sağ alt köşede içiçe iki «he» ile bütün bu yazıları kuşatan değişik aralıklarla «mim»ler vardır. Öteki işaretlerin ne olduğu pek bilinmiyor.

Muska yedi kat muşambaya, muşamba yedi kat pembe ipek beze, ipek bez de bir kat ince deriye sarılmıştır. Üzerinde dikiş yoktur. Dikiş yerine balmumu kullanılmış, yapıştırılmış, öyle kalmıştır. Yazı mor mürekkepledir, pek başarılı, güzel bir yazı da değildir.

SARILIK KESME MUSKASI

Sarılık olan bir kimsenin, durumunu anlar anlamaz, bir cinciye gidip muska yazdırması, sarılığın ilerlemesini önlemesi gerekir. Cinci sarılık olan kimseyi karşısına oturtur, ilkin üç «Kulhuvallah» bir «Elham» okuyup gözlerine üfler, sonra dokuz «besmele» çeker, gene gözlerine üfler. Bir kâğıdın üzerine Kur'an'dan birkaç âyet yazıp suda ezer eritir, bu sudan üç yudum içilir, kalanıyla yüz yıkanır, özellikle suyun gözlere işlemesine çalışılır. Bu işlem üç gün sürer. Dördüncü günü, yazılan muska başın üstüne gelecek biçimde bağlanır. İster erkek, ister kadın olsun, muska, sarılık geçinceye değin başın üstünde ya da alnın ortasında bağlı durur. Muskanın görünmesinin önemi yoktur. Muska şöyle düzenlenir:

İki karış uzunluğunda, ince bir kâğıdın üzerine, yukardan aşağı doğru bir dikdörtgen çizilir. Dikdörtgenin içine çok ince bir yazıyla Kur'an'ın «Nahl» sûresi yazılır. Her âyetin yazılıp bitirilişinde bir «besmele» çekilip sarı bir nesneye üflenir. Bu nesne sararmış bir yaprak, bir bitki, sarıya boyanmış bir yumurta ya da başka bir varlık olabilir. Sûre yazıldıktan

sonra en alta, sarılığa tutulanın adı, bir de «bismillah» yazılır, «mim» konup bitirilir.

Kâğıt düzgün olarak katlanır, küçük bir dikdörtgen biçimini alınca üç kat ince muşambaya, iki kat sarı ipek beze sarılır, dikilir. Muskayı taşıyanın sarı bir nesneye el sürmemesi, sarı bir yemiş, sarı bir yemek yememesi gerekir. Muska gereken yerine bağlandıktan sonra cinci ustura ile iki kaşın arasını çizer, bu çizgi bir «elif» biçiminde olur. Çizgiden kan akmaya başlayınca cinci Kur'an'dan kısa bir sûre okur, çizgiye üfler. Çizgiyi çekerken de üç «bismillâh» söyler. Kanı durdurmak için çizginin üzerine biraz kül serper, siler. Bu işlemden sonra en geç yedi gün içinde sarılık geçermiş.

SİĞİLLERİ GİDERME MUSKASI

Bir genç kadının, kızın kendisini tedirgin eden, güzelliğini bozan sığıllerinin giderilmesi için, cinciye değil de, hocaya gitmesi gerekir. Kuşluk üzeri hocaya gidilip durum anlatılır. Hoca sığıllerin bulunduğu yerlere bakar, yedi «bismillâh» söyleyip üzerlerine üfler. Sonra bir bardak okunmuş tuzlu suyu sığilleri yıkamak için gelene verir. Sığıllerin çıkmasını isteyen tuzlu suyla sığilleri yıkarken, hoca biraz ötede durup Kur'an'dan istediği bir sûreyi okuyup kendisine başvurana doğru üfler. Kırk bir «inşaallah» deyip sığıllerin çıkması dileğiyle dört yana üfler. Bu işlem iki gün uygulanır. Üçüncü günü bir muska yazıp verir. Muska şöyle yazılır:

Avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde bir kâğıdın üzerine bir daire çizilir, dairenin ortasına sığilleri giderilmek istenenin adı, adın çevresine de Kur'an'ın «Humaza» sûresi yazılır. Dairenin çevresine kırk nokta konur. Kâğıt ilkin üçe, sonra ikiye katlanıp üç kat muşambaya, muşamba iki kat yeşil ipek beze sarılıp dikilir. Her dikiş vuruşta bir «inşaallah» söylenir. Muskayı alan boynuna takar, muska dıştan görün-

mez. Muskayı takarken yedi kez sağa sola bakıp «bismillâh» söyler.

Muska takıldıktan, en geç yedi gün sonra, siğiller geçermiş. Siğiller geçtikten sonra muska, evin içinde, ıslanmayacak, yüksekçe bir yere konur.

BEBEKLERDE KUSMAYI ÖNLEME MUSKASI

Süt bebeklerinin sık sık kusmalarını önlemek için yalnız hacı olan hocaların yazabilecekleri muskalar kullanılır. Hacca gitmeyen, kendi yerine başkasını gönderen, bu yolla dolaylı hacı olan kimsenin yazacağı muskanın etkisi olmaz. Ayrıca birden çok evlenen, kadın alan, boşayan, ya da boşanan bir hacının da muska yazma yetkisi yoktur bu konuda. Bundan başka yalan söylemiş, sözünü yerine getirmemiş bir hacı hoca da muska yazamaz.

Kusan bebek muska yazma yetkisi olan «ermiş hoca»ya götürülür, hoca «maaşallah» diyerek bebeği kucağına alır, kıbleye döner, üç «Kulhuvallah» okuyup bebeğin yüzüne üfler. Bir pamukla bebeğin ağzına okunmuş, üflenmiş bal şerbeti damzırır. Bebeği uygun bir yere koyar. Sonra, bebeği emziren kadının iki memesinin çevresinde «Kevser» sûresinin ilk iki âyetini yazar. Bebeği hocaya annesi götüreceğinden memelerine âyet yazılan kimse de ancak anne olabilir. Bu işlem çok gizli tutulur, bir söylentiye göre, cinlerden bile saklanır. Bu işlem üç gün sabah ezanından sonra uygulanır. Dördüncü günü hoca mus-

kayı yazar, bebeğin boynuna takar. Muska şöyle düzenlenir:

Bir el büyüklüğünde, dikdörtgen biçiminde kâğıdın üzerine boydan boya, iç içe üç dikdörtgen çizilir. Dörtgenlerin köşelerine içten dıştan bebeğin adı yazılır. Böylece yirmi dört kez bebeğin adı yazıldıktan sonra ortadaki dikdörtgenin ortasına annenin adı konur. Dikdörtgenlerin aralıklarına, dörtgenleri birbirinden ayıran boşluklara, sıra ile Kur'an'ın «Fâtiha», «Kevser», «Nâs» sûreleri yazılır. Geri kalan boşluklara da kırk «mim», kırk «h», kırk «rı», kırk «nun», kırk «elif», yedi «sin», üç «tı», bir «ğayn» harfi yazıldıktan sonra yüz bir «besmele» çekilir; kâğıt, dörtgen biçiminde katlana katlana muska durumuna getirilir, yedi kat muşambaya, üç kat yeşil ipek beze sarılır, kırk bir dikişle dikilir. Her dikişte bebeğin adı söylenip «subhanallah» denir.

Bu muska bebeğin boynunda bulunduğu sürece bebek kusmazmış. Annenin meme uçlarına yazılan âyetler muska bebeğin boynuna takıldığı gün ılık suya batırılmış yumuşak bir bezle silinir. Bunu da hocanın yapması uğurlu sayılır. Bebeğin babasının, yakınlarının dedikodu yapmaya yatkın kimselerin bu olayı duyması kötülük cinlerinin ortalığı alt üst etmelerine yol açar, bebek de kısa kısa günün birinde ölürmüş. Bu nedenle, olay hoca ile bebeğin annesi arasında gizli kalmalı.

Bu tür muskaların yakın yıllara değin İstanbul'da, Etyemez yöresinde çok mu çok yaygın olduğu, birçok bebekli kadının «Yeşil Hoca»nın kapısında kuyruğa girdiği bilinir. Yakışıklılığı, güzel giyinişi, güzel konuşmaları gibi süzgün bakışları, sürmeli gözleri, al al olmuş yanakları ile kadınların gönlünü çelen bu «Yeşil Hoca» nice bebeklilerin memelerine

âyetler yazmış, başdönmelerini, yürek çarpıntılarını gidermiş bir «ermiş» diye ünlüdür. Bir süre, İstanbul'un ünlüleri arasına karışan «Yeşil Hoca»nın Kur'an'ı bile iyi okuyamadığı, namaz kılmadığı, hacca gitmediği, öğrenim görmediği, helvacı olduğu anlaşılmıştır.

HIÇKIRIK KESME MUSKASI

Sürekli hıçkırık tutan birinin bundan kurtulması için iyi bir hocaya görünmesi yararlı sayılır. Hıçkırığı tutan kimse, hıçkırdığı günlerden birinde, hocaya gider. Hoca hıçkırığın başladığı günü, süresini, etkisini sorar öğrenir. Sonra bir bardak okunmuş, üflenmiş su içirir. Bir gün beklendikten sonra gene hocaya gelir. Hoca hıçkırıklıyı ateş yanan ocağın yanına oturtur. Hıçkırıklı üç «besmele» çeker, sonra ocağa sırtını döner, yedi «besmele» çeker. Hoca yedi «Kulhuvallah», iki «Elham» okuyup hıçkırıklının ağzına üfler, başına yarım bardak okunmuş, üflenmiş ılık su döker. Üç gün içinde hıçkırık kesilirmiş.

Hıçkırıklı kadınsa; su, başına değil, göğsüne, iki memesi arasına dökülür, okuyup üflemeler hem ağzına hem göğsüne doğru olur. Gebe ya da yeni doğurmuş kadınların hıçkırığı tutarsa onlar hocanın yanına götürülmez. Bir aracı gider, durumu anlatır, hoca uygun görürse bir muska yazıp hıçkıranın boynuna takılması için gelene verir. Muskanın belli bir yazış kuralı yoktur, Kur'an'dan seçilen bir sûre yetermiş.

ROMATİZMA MUSKASI

Romatizma ağrılarının, tutukluklarının giderilmesi için yalnız cinciler muska yazabilirler. Romatizmalı kimse cinciye gider ya da götürülür. Cinci, romatizmalıyı durumuna, ağrıyan yerine göre ya bir yere yatırır, ya oturtur. Ağrıyan yeri açar, dayanılabilecek durumda sıcak balmumu muşambasıyla ağrıyan yeri oğuşturur. Daha sonra bir kâğıdın üzerine Kur'an'ın «Rahman» sûresini yazar, kâğıdı bir küçük kova sıcak suda iyice ezer, eritir. Bu sıcak suya biraz tuz katar, eritir. Sonra bu suyla ağrılı yerlere bastıra bastıra, oğuştura oğuştura yıkar. Yıkarken durmaksızın «imdat yâ settar, yâ cebbar, yâ rahman, bismillah» sözlerini söyler ağrıyan yere üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır.

Dördüncü sabah gene bir kâğıda «Duha» sûresini yazar, kâğıdı sıcak suda ezer, eritir, ağrıyan yere damla damla döker. Kaynamış suya batırılmış, biraz bekletilmiş bir keçe alır, kırk «besmele» çeke çeke ağrıyan yere bastırır, keseler gibi yaparak sürer. Romatizmalı acı çekebilir, inleyebilir, cinci buna

aldırmaz. Bu işlem de üç sabah uygulanır. Uygulamalardan sonra cinci yetmiş «Kulhuvallah» okuyup ağrıyan yerlere üfler, üç kez «inşaallahutaala» der, dört yana üfler.

Yedinci günü cinci ağrıyan yerin üzerine bir daire çizer, dairenin içine kırk «elif», kırk «dal», kırk «mim», kırk nokta çizer. Kur'an'dan istediği bir sûreyi okur üfler. Sonra okunmuş, üflenmiş bir iğnenin ucunu ateşe sokup çıkarır. Bu iğnenin ucunu yavaşça ağrıyan yere kırk bir kez batırır çıkarır. Her batırışta «bismillah», çıkarışta «subhanallah» söyleyip üfler. Bu işlem bir kez uygulanır, muska düzenlenip gelene verilir. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

İki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine iç içe yedi küçük daire çizilir. Ortadaki en küçük dairenin içine romatizmalının adı yazılır. Her dairenin çevresine sırayla kırk «sin», kırk «rı», kırk «elif», kırk «mim», kırk «dal», kırk «z», yedi «b» yazılır. En büyük dairenin çevresine yazılan kırk «sin»den sonra, dairenin çevresine Kur'an'ın «Hadid» sûresi yazılır, doksan dokuz «besmele» çekilip kâğıda üflenir. Böylece her daire bir harfler dizisinin içine alınır. En dış dairede kırk «sin», en iç dairede yedi «b» bulunur. Yazıp çizme işi bittikten sonra kâğıt yediye katlanır, her katlamada bir «besmele» çekilir. Kâğıt yedi kat muşambaya, muşamba yedi kat ince ipek beze sarılıp kırk aikişle dikilir, romatizmalıya belden yukarı bir yerde taşıması için verilir. Bu muskayı taşıyanın kısa bir süre içinde bütün romatizma ağrıları geçermiş.

Muskada görülen yedi harf, ağrıları taşıyan yedi cini bildirir. Cinler bir daha romatizmalının yanına yaklaşıp ağrılara yol açamazlarmış. Bu muska da oldukça yaygındır, ancak çok az cinci bunu yazmayı bilirmiş, o nedenle gideri çokmuş.

GÖĞÜS AĞRILARINI GİDERME MUSKASI

Halk arasında göğüs ağrısı, göğüs darlığı, göğüs tutukluğu denen sağlık bozucu değişik türden olaylar vardır. Bunların giderilmesi, sağlığın düzelmesi için çokluk hocalara, cincilere gidilir. Bu tedirginliklere hocalar da cinciler de bakabilir, gerekli muskaları yazabilirler. Böyle bir sıkıntısı olan kimse cinciye, ya da hocaya gider, durumu anlatır. İsterse yanına güvendiği birini de alabilir. Bu işlem açık yapılır.

Cinci ,hoca neyse, kendisine başvuranın tedirginliğini öğrendikten sonra yanan bir ocakbaşına oturtur, yetmiş «besmele» çekip başına, yüzüne, göğsüne üfler. Ocağa bir köpek başı kemiğinden alınmış bir parça atar (baş kemiği ölü köpeğin etleri çürüyüp gitmiş kemiği olabilir ancak). Kemik ocakta yanmaya başlayınca sıkıntılı kişiyi onun tütsüsüne tutar, derin derin soluk aldırtır. Bu soluk alma öksürünceye değin yaptırılır. Sonra ocakbaşından kalkılır, başka bir yerde oturulur. Cinci, hoca bir kâğıdın üzerine «Rahman» sûresinin ilk yedi âyetini yazar, kâğıdı bir bardak suda ezer, eritir. O suyla sayrının (hasta-

nın) göğsünü oğuşturur. Hasta kadınsa bunu kendisine yaptırır, kadın dilerse oğma işini cinci yapar. Cinci doksan dokuz «euzubillah yâ aliah» söyleyip göğsüne üfler. Bu işemler ilk gün yapılır. İkinci üçüncü günü biner kez «subhanallah» söylenir göğse üflenir. Dördüncü gelişte cinci düzenlediği muskayı kırk «inşaallah» çekerek gelenin boynuna takar. Muskanın yazılışı genellikle şöyledir:

Bir karış uzunluğunda, avuç içi eninde bir kâğıdın ortasına bir daire çizilir. Dairenin içine sayrının adı; aanın çevresine «Nâs» sûresi yazılır. Kâğıdın üst bölümüne «İnşirah» sûresini, dairenin altında kalan bölüme de «Duha» sûresini yazar. Kâğıdı bir dörtgen oluşturacak biçimde katlamaya başlar, her katlayışta kâğıdın boş yüzlerine birer «elhamdulillahirrabbilalemin» yazar. Kâğıdı yedi kat ince muşambaya, muşambayı yedi kat ince ipek beze sarar, yetmiş dikişle diker. Her dikişi vururken bir «besmele» çeker. Muska bittikten sonra yüksekçe bir yere konur. Yazdıran gelince boynuna takılır. Bu arada cincinin, ya da muskayı taşıyanın yedi rikat «şükür namazı» kılması gerekir.

Bu muskayı taşıyanın kısa bir süre için bütün sıkıntılarının geçeceğine inanılır. Muska bütün göğüs ağrılarına yararlı olduğundan etkisi çok büyük sayılır. Özellikle cincilerin söylediklerine göre, böyle bir muska taşıyan kimsenin yalan söylememesi, kimsenin kötülüğünü dilememesi, tütün içmemesi gerekirmiş. Bunları yapmak ağrıyı körükleyen cinleri sevindirirmiş. Kimi cinciler kadınların doğum yaparken bu muskaları taşımalarının doğru olmadığını ileri sürerler.

Anadolu'nun birçok yerinde böyle muskaların taşındığı görülür. Karadeniz kıyılarında bunlara «göğüs

tütukluğu muskası» denir. Bu «göğüs tutukluğu» sözü soluk almada darlık, tıkanıklık anlamındadır. Göğüs ağrılarının nedeni olarak bu soluk alma güçlüğü sürülür ileri. Bu muskalar kimi yerde, tedirginlik geçtikten sonra, ıssız bir yörede toprağa gömülür, kimi yerlerde de evin güneye bakan duvarında açılan özel bir yere konup üstü sıvanır, kapatılır. Gömme işi muskayı taşıyanın ölümünden sonra da yapılır.

ÖKSÜRÜĞÜ KESME MUSKASI

Çok öksüren bir kız çocuğunun, ya da gelinlik çağda bir kızın öksürüğünü kesmek için cinciye götürülmesi gerekir. Cinci, kızın falına bakar, burcunu yıldızını öğrenir. Öksürüğün cinlerin etkisinden mi, yoksa sağlığın bozulması yüzünden mi olduğunu araştırır. Sonucu kesinlikle öğrenince öksürüğü gidermeye koyulur.

Cinci bir kâğıdın üzerine kırk «euzubillah», yirmi sekiz «yâ cebbar», yetmiş «mim», yedi «subhanallah», dokuz «eşheduenlailaheillallah», üç «bismillah», bir «Allah» yazar. Kâğıdı kızın başı çevresinde yedi kez döndürür. Bu döndürüş sırasında üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuyup kızın yüzüne üfler. Kızı ocakbaşına, yüzü ateşe dönük biçimde oturtur, ocağı tutuşturur. Kâğıdı «bismillah yâ Allah» diyerek ocağa atar, kızı kâğıdın tütsüsüne tutar. Daha sonra «Bakara» sûresinin ilk üç âyetiyle, son yedi âyetini bir kâğıda yazar, kâğıdı yarım bardak suda ezer eritir, suyu kıza içirir. Bu işlem üç gün sabah namazından sonra uygulanır. Dördüncü günü yazdığı muskayı kızın boynuna asar. Muskanın yazılışı şöyledir:

Bir kâğıdın üzerine, belli aralıklarla, iç içe üç daire çizilir. Her aralığa Kur'an'dan iki âyet yazılır. Ortadaki en küçük dairenin ortasına kızın adının baş harfini yazar, dairenin çevresine kırk «elif», yedi «mim», üç «zı» harfi yazar. Kâğıdı katlar, dörtgen biçimine getirir, üstüne kızın adını yazar üç kat muşambaya, muşambayı üç kat beze sarar, dokuz dikişle diker. Her dikiş vuruşta Kur'an'dan bir âyet okur.

Bu muskayı takındıktan sonra yedi gün içinde kızın öksürüğü, ondan doğan tedirginlikler iyice geçermiş. Bu muska öksüren erkeklere uygulanmaz. Özellikle tütün içen, içki kullanan erkekler böyle bir muska taşıyamazlar, yoksa öksürükleri daha da artarmış.

TİTREMELERİ GİDERME MUSKASI

Başı, elleri, ya da ayakları, dizleri titreyen, doğru çalışamayan kimselerin tedirginliklerini gidermek, sağlıklarını yerine getirmek için tek çıkar yol hocaya değil cinciye gitmektir. Bütün titremelerin nedeni cinlerdir. Cinler yapılmış bir işten dolayı kişiye sataşır, onun kızdıkları, öfkelendikleri bir yerini titretirlermiş. Bu işten de yalnız cinciler anlarmış.

Cinci titreyen yere okunmuş, üflenmiş bir iğnenin ucunu yedi kez batırır yavaşça. Her batırışta «def ol yâ cin» deyip «Nâs» sûresini okur üfler. Bu işlem sabah ezanından önce yedi kez uygulanır. Sekizinci günü yazılan muskayı, cinci, kendi eliyle, dıştan görülmeyecek biçimde kendisine başvuranın boynuna takar. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

Avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir üçgen çizilir. Üçgenin ortasına muskayı yazdıranın adı, adın çevresine «Nâs» sûresi yazılır. Üçgenin dışına kırk «cim», yedi «mim», dokuz «lâm», sekiz «kef», üç «elif», bir «sat» harfi yazılır. Kâğıt üçe katlanır, iki boş yüzüne birer «rı» yazılır, gene katlanır. Üçgen biçiminde bir muska olunca üç kat muşambaya, üç

kat yeşil beze sarılır, kırk dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta bir «euzubillah» söylenip, muskaya üflenir.

Cinci muskayı düzenledikten sonra, gelenin boynuna takmadan önce, onun önünde bir kâğıda «Kulhuvallah» yazar (sûrenin bütününü), kâğıdı «bismillah» diyerek yanan ocağa atar, kâğıt yanarken yedi kez «subhanallah» söyler, ocağa üfler. Sonra muskayı takar. Muska bir daha boyundan çıkarılmaz, ne yıkanırken, ne başka bir işle uğraşırken. Titreme geçtikten sonra muska yirmi sekiz gün daha boyunda durur, sonra çıkarılır, kırk rikat «şükür namazı» kılınır, yüksekçe bir yere konur.

KULAK AĞRILARINI GİDERME MUSKASI

Kulak ağrıları çekilmez bir duruma gelince cinciye ya da güvenilir, yetkisi olan bir hocaya gidilir. Cinci ya da hoca kırk «besmele» çekip sağ kulağa, otuz üç «besmele» çekip sol kulağa üfledikten sonra bir kâğıdın üzerine «Ahzab» sûresinin ilk yedi âyeti yazılır. Kâğıt, bir bardak ılık suda iyice ezilir eritilir. Boyalı sudan ilkin sağ kulağa yedi damla, sonra sol kulağa yedi damla damlatır. Her damlatışta «bismillâh» denir. İnce, yumuşak bir bezle, bir yaşmak ucuyla kulak silinir, damlatılan su alınır. Biraz sonra «Kulhuvallah» okunup iki kulağa üflenir (her kulağa ayrı ayrı). Bu işlem üç sabah uygulanır. Dördüncü sabah her kulağa kırk bir kez «yâ allah» söylenip üflenir, daha sonra muska boyuna takılır. Muska şöyle yazılır:

Bir kâğıdın üzerine yan yana iki kulak çizilir. Kulaklardan birinin içine «Kulhuvallah», ötekine «Elham» sûreleri yazılır. Kulakların dışlarına yedi «mim», yedi «elif», yedi «n», üç «dal» yazılır. Böylece on dört «mim», on dört «elif», on dört «n», altı «dal» yazılmış olur, bunların toplamı ise kırk sekiz eder.

Kırk sekiz «besmele» çekilerek kâğıt katlanır, boş yüzüne muskayı taşıyacak olanın adı yazılır. Kâğıt üç kat muşambaya, üç kat ince ipek beze sarılır, otuz iki dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta bir «inşaallah» denir, muskaya üflenir.

Bu muskayı taşıyanın en geç yedi gün içinde bütün kulak ağrıları geçer, sağlığı yerine gelirmiş. Muskanın gizlenmesi, gizli taşınması gerekli değildir. Muskayı yazan cinciyse adı gizli tutulur, kimseye söylenmez, hoca ise söylenebilir.

GÖZ AĞRISI MUSKASI

Gözlerde, arada bir de olsa, beliren ağrıları gidermek için yalnız cinciye gitme gereği vardır. Bir inanca göre, gözleri kıskanan cinler varmış. Özellikle güzel gözlere karşı büyük bir kıskançlık, öfke besleyen kötü cinler tedirgin edici ağrılar getirir, kişiye çevresini güzel göstermezmiş. Bu nedenle göz ağrılarının giderilmesinde tek yetkili cinciler sayılır.

Cinci, gözü ağrıyanı arkası ocağa dönük olmak üzere ocakbaşına oturtur. Kur'an'dan küçük bir sûre okuyarak gözlerine üfler. İsterse Kur'an'ın «Cin» sûresini okur. «Cin» sûresinin baştan yedi âyetini bir kâğıda yazar, kâğıdı bir bardak ılık suda ezer, eritir. Boyalı suyla ağrıyan gözleri üç kez yavaşça yıkar, kurular. Bu arada kırk «bismillah yâ Allah» söyleyip gözlere ayrı ayrı üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır. Dördüncü gelişte cinci, önceden düzenlediği muskayı gözleri ağrıyanın sağ omuzuna, gıysisinin içinden tutturup yerleştirir. Bu arada yedi «Kulhuvallah» okur, yere üfler. Muska şöyledir:

İki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir üçgen, üçgenin üç köşesine dıştan birer göz çizilir.

Üçgenin iç köşelerine de gözbebeği büyüklüğünde birer nokta konur. Üçgenin içine ince yazılarla «Cin» sûresi yazılır. Üçgen önce ikiye, sonra üçe katlanır, üzerine, gözü ağrıyanın adı yazılır. Yüz bir «besmele», yetmiş «inşaallah», otuz iki «maaşallah», yedi «yâ cebbar», üç «yâ settar» söylenir; muska, üç kat muşambaya; muşamba, üç kat yeşil ipek beze sarılıp kırk bir dikişle dikilir.

Bu muskayı taşıyacak kimsenin günde üç kez «besmele» çekerek gözlerini soğuk suyla yıkaması, yalan söylememesi gerekir. Muskayı taşıyana ne cin, ne peri yaklaşabilirmiş.

Bugün, Anadolu'nun birçok yerinde, böyle göz ağrısı giderme muskaları yazılıp oldukça yüksek karşılıklarla satılmaktadır.

BEL AĞRISI MUSKALARI

İster kadın, ister erkek olsun, sık sık bel ağrılarına yakalanan kimseleri bundan kurtarmak için şöyle muskalar yazdırılır:

1.

Beli ağrıyan kimse cinciye ya da güvenilir bir hocaya gidip durumunu anlatır. Cinci ya da hoca kırk «bismillah» çekerek beli ağrıyanın yüzüne, göğsüne üfler. Sonra belini açar, ağrıyan yeri bir daire içine alır. Mürekkeple çizilen bu dairenin içine yedi «elif», üç «sin», dört «mim», bir «nun» yazar, dairenin çevresine kırk nokta koyar. Üç gün böyle kalır. Üç gün sonra «Kehf» sûresinin yazıldığı bir muska düzenlenir. Kâğıdın üstüne, katlandıktan sonra, muskayı taşıyacak olanın adı yazılır. Muska yetmiş «besmele» çekilerek boyuna bağlanır. En geç yedi gün içinde bütün bel ağrıları geçermiş.

2.

Beli ağrıyan kimseyi cinci ocakbaşına oturtur, ağrıyan yeri açar, yedi damla ılık su damlatır, her damlatışta bir «besmele» çeker, bele üfler. Bu uygu-

lama üç gün sürer. Dördüncü gelişte «Meryem» sûresinden oluşan muska boyuna takılır, doksan dokuz «besmele», kırk «inşaallah» söylenir.

Bu muska yalnız kadınlar içindir, erkeklerin ağrılarına pek etkili olmazmış. Kadının üç gün içinde bel ağrıları azalmaya başlar, yedi günde büsbütün yok olurmuş.

3.

Bel ağrısına tutulan bir gelin cinciye götürülür, cinci gelinin belini açar, üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup ağrıyan yere üfledikten sonra bir kâğıdın üzerine «Nâs» sûresini yazar, geline suda iyice ezdirir, beline yedi damla döker, kalanıyla belini yıkar. «Zümer» sûresinden oluşan bir muska yazar, muskayı gelinin boynuna asar, kırk «inşaallah» söyledikten sonra gelinin göğsüne, beline üfler. Yedi gün içinde bütün ağrılar geçermiş.

4.

Bel ağrısına yakalanan bir kız, güvenilir bir kadın aracılığıyla, cinciye götürülür. Cinci kızı okur, üfler, belini açar. «Nâs» sûresinin yazılı olduğu bir kâğıdı yarım bardak ılık suda ezer, suyu kızın beline damlatır, her damlatışta bir «besmele» çekerek ağrıyan yeri eliyle bastıra bastıra ovalar. Bu işlem üç sabah ezandan önce, gizlice, uygulanır. Dördüncü sabah cinci yazdığı muskayı kızın boynuna takar, kırk «maaşallah», yedi «inşaallah» söyleyip kızın yüzüne, göğsüne üfler. Muska, kızın adıyla «Tâha» sûresinin yazılıp üç kat muşambaya, onun da üç kat yeşil ipek beze sarıldığı dörtgen biçiminde katlanmış bir kâğıttan oluşur.

5.

Beli ağrıyan erkek, cinciye ya da hocaya

gider, okunur. Cinclnin önerisi üzerine sırtını ocağa dönerek oturur. Cinci belini açar. ağrıyan yere kömürle bir daire çizer, dairenin içine yedi nokta koyar, yedi «elif» yazar, dokuz «inşaallah» söyleyip ağrıyan yere üfler. Daha sonra «Nemi» sûresinden oluşan bir muska yazıp adama verir. Beli ağrıyan muskayı gerekli yere koyarken yedi «besmele» çeker. Cinci bu arada kırk «lâilaheillallah» söyleyip adamın yüzüne üfler. Muskanın takılışından sonra üç gün içinde bel ağrısı geçermiş.

BAŞ AĞRISI MUSKASI

Kadınların sık sık baş ağrılarına yakalandıkları, bunun belli günlerde, belli dönemlerde ortaya çıktığı, kimi ağrının çok tedirgin edici bir nitelik taşıdığı görülür. Bu ağrıların kesilmesi için özel bir muska yazdırılır, üzerde taşınır. Muskanın yalnız ağrı gelince değil, her zaman taşınması gerekir. Muska şöyle yazılır :

Avuç içi büyüklüğünde bir kâğıda bir daire çizilir. Dairenin ortasına küçük bir yılan başı resmi yapılır. Gene bu dairenin içine, yılan başının çevresinden başlayıp yeni daireler çizercesine Kur'an'ın «Nâs» sûresi yazılır. Dairenin çevresine kadının adının ilk harfi kırk, son harfi yedi kez yazılır. Kâğıt ikiye katlanır, üzerine kadının adı, baş ağrısının gitmesi için birkaç sözlük bir dua yazılır, yeniden katlanır, dörtgen biçimine getirilir. Üç kat muşambaya, üç kat beze sarılır, dikilir. Muska dikildikten sonra, cinci, doksan dokuz «subhanallah», yetmiş «bismillah», kırk «elhamdulillah», otuz üç «inşaallah» söyleyip üzerine üfler, kadına verir.

Bu muskanın yazılması gizli değildir, ancak ta-

şınması gizli kalmalı. Muskayı bir gören olur, ne için yazdırıldığı sorulursa; yalnız, «Allah bilir, sen sorma» diye karşılık verilir. Muskayı üzerinde taşıyanın islâm dinine göre «temiz» olması gerekir, yoksa etkisi kalmaz, baş ağrıları yeniden başlarmış. Bu tür muskaları erkekler taşımaz, bütün kadınlar, kızlar taşıyabilirler.

KARIN AĞRISI MUSKASI

Karın ağrısını gidermek için hocaya, cinciye, ya da bu işte «soluğu etkili» olarak bilinen bir kimseye gidilir. Bu konuda cincilerin daha yetkili oldukları kanısı yaygındır. Bir söylentiye göre, karın ağrısını kötü cinler yaparmış. Kötü cinler, bilinmeyen bir nedenle kişinin karnına girer, orada oyun oynar, eğlenirlermiş. Onların bu işleri yüzünden karında ağrılar, sancılar başlarmış. Özellikle, tepinmeye başladıklarında karın ağıları dayanılmaz bir duruma gelirmiş.

Karın ağrısı başlandığında cinciye gidilir. Cinci bir kâğıdın üzerine Kur'an'dan seçtiği birkaç âyeti yazar, suda iyice ezer, suyu karnı ağrıyana içirir. Sonra karnın ağrıyan yerine kamışla, mor mürekkeple bir daire çizer. Dairenin içine yedi «mim», üç «cim», bir «elif» yazar, yedi «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup karına üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır, dördüncü sabah muska yazılıp karnın üstüne bağlanır. Muskanın düzenlenişi genellikle şöyledir:

Avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir daire çizilir, dairenin içine Kur'an'ın «Sebe» sûresi-

nin ilk on iki âyeti yazılır. Yetmiş «besmele», kırk «subhanallah», yedi «inşaallah» söylendikten sonra, kâğıt, üçgen biçiminde katlanır, üzerine karnı ağrıyanın adı yazılıp üç kat muşambaya, o da üç kat ince ipek beze sarılır, dikilir, iç gömleğine karnın üstünde olmak üzere bağlanır, dıştan görünmez. Kısa bir süre içinde karın ağrısı geçermiş.

Bu muskayı karnı sık sık ağrıyanlar, sancılananlar sürekli olarak taşımalıdırlar. Ağrı geçince muska çözülür, yatak odasına yüksekçe bir yere konur. Muska yalnız yazdıran için geçerlidir, başkalarına verilmez, verilirse etkisi olmazmış.

Bugün köylerde bu tür muskaların yazılışı, kullanılması oldukça yaygındır. Özellikle doğum sancılarının giderilmesi yolunda çok güvenir bir araç olarak kullanılır. Büyüye, cinciye, hocaya çok inanılan yörelerde, hasta doktordan önce muskacıya götürülür.

AY ÇARPMASI

Aya karşı tüküren, yapılmaması gereken bir işi yapan, ağır söz söyleyen, başkalarını kargışlayan bir kimseyi ay çarpar, bir yanına inme inermiş. Geceleri çarpılanların çoğu böyleymiş. Bu yüzden gençlerin, özellikle güzel kızların geceleri aya karşı tükürmeleri, kötü söz söylemeleri uğursuz sayılır.

Geceleyin çarpılan, bir yerine inme inen bir kimsenin cinciye gidip durumunu anlatması gerekir. Cinci çarpılanı üç sabah ezandan önce okur, üfler. Her gelişinde başına yedi damla soğuk su damlatır. Dördüncü gün bir kâğıdın üzerine Kur'an'ın «Kamer» sûresini yazarak ılık suda ezer, boyalı suyu üç sabah, yedişer damla, çarpılana içirir. Yedi gün içinde çarpılma geçmezse, cinci, yeni bir yöntem uygular. Çarpılan yaşlıysa muska yazılır, gençse cincinin uygun göreceği bir süre okunmaya gider Bu da şöyle olur:

Çarpılan yaşlı kadın üç gün süreyle okunur, her okunuşta bir bardak ılık suyla çarpılan yeri yıkanır. Son günü «Rahman» sûresiyle çarpılanın adının yazılı olduğu bir muska kadının boynuna takılır, kırk «Kulhuvallah» okunup kadının çarpılan yerine üflenir.

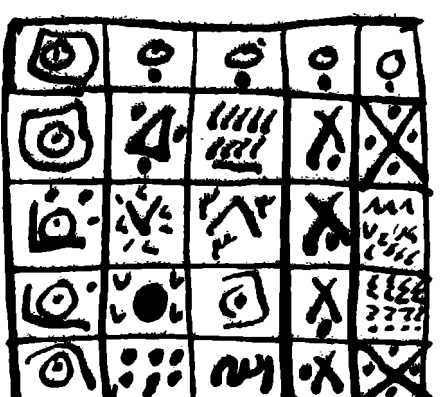
Kısa bir süre içinde çarpılma geçermiş.

Çarpılan genç bir kız, ya da erkekse cinciye gidince ocak başında oturtulur, yetmiş «Elhamı» okunup yüzüne üflenir. Bir kâğıdın üzerine «Cin» sûresi yazılır, kâğıt ocağa atılır, ocakbaşında oturan çarpılmış kimse yanan kâğıdın dumanını içine çeker. Cinci çarpılan yere Kur'an'dan küçük bir sûre, özellikle «Nâs» sûresini yazar, doksan dokuz «subhanallah» söyleyip üfler. Çarpılanı ocakbaşından kaldırır kapı eşiğine değin koluna girerek yürütür, her adımda bir «maaşallah», eşiğe varınca kırk bir «inşaallah» söyleyip göğe üfler. Bu işlem erkeğe yedi, kıza dokuz kez uygulanır. Son günü bir kâğıdın üzerine bir yedigen çizilir, içine «Necm» sûresi yazılır, yedi köşesine, dıştan, çarpılanın adının ilk harfi çekilir. Kâğıt üçe katlanıp eritilmiş muma batırılır, üç kat yeşil ipek beze sarılıp gene mumlanır, dikiş vurulmaz. Cinci bu işi bitirdikten sonra çarpılanın göğsünü açar (ister kız, ister erkek olsun) yetmiş bir «besmele» çekip göğsüne üfler, muskayı boynuna takıp evine gönderir. Söylentilere göre, en geç dokuz gün içinde çarpılma geçermiş. Çarpılma geçtikten sonra çarpılanın cinciye gidip yüz bir kez «Kamer» sûresini okutup dinlemesi gerekirmiş. Çarpılan yaşlı, ya da erkekse cinciye gitmenin gereği yoktur, genç kadın, ya da kızsa gidip okunma gereği vardır. Cinci üç sabah onu okursa ayı koruyan cinler bir daha yanına yaklaşmaz, onu tedirgin etmezlermiş.

Bu tür çarpılmalar, okunup üflenmeler Anadolu'nun bütün bucaklarında, günümüzde de, geçerlidir. İstanbul'un «Merkezefendi» yöresinde, Bursa'nın İnegöl ilçesinde böyle olaylar oldukça yaygındır. Güneydoğu Anadolu yörelerinde bu tür çarpılmaların giderilmesinde «şeyh»lere başvurulduğu çok görülür.

DİZBAĞI

Uzun süre ayrı kalınan bir sevgiliye kavuşmak için dizleri bağlayan gizli bağların çözülmesi, yolun açılması, kavuşmayı engelleyen cinlerin kovulması gerekir. Erkekler de, kadınlar da, eski sevgilisine kavuşma olanağı bulmak için, bunu yaptırabilir. Dizleri bağlayan gizli bağların çözülmesini ancak cinci sağ-

Şekil: 2

layabilir. Halk dilinde «dizlerim yol çekmiyor» diye söylenen deyim gizli güçlerin kavuşmayı engellemek için kişinin dizlerini bağlamaları sonucu olarak yorumlanır.

Dizlerinin bağını çözdürmek isteyen kimse gizlice cinciye gider, içini döker, sevgilisinin adını, gerekirse yaşını, bulunduğu yeri söyler açıkça. Cinci bunları dinledikten sonra kendisine başvuranın yıldızına, burcuna bakar, sevgilisiyle arasındaki ilişkiyi öğrenir. Üç gün sonra (Şekil: 2'de) görülen muskayı yazıp üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil ipek beze sarar, yirmi sekiz dikişle diker, verir. Bu muskayı alan kırk bir rikât «niyaz namazı» kıldıktan sonra yedi çeşmeden üçer yudum su içer. Bu iş her gün bir çeşmeye giderek yapılır. Son çeşmeden su içildikten sonra, yedinci günün akşam namazı kılınır, muska sevgilinin bulunduğu yöreye giden yol üzerinde bir ağacın dibine gömülür. Sevgili çok uzak yerde olsa bile, yönü belirlemek büyünün tutmasını sağlarmış.

ÇOCUKLARI UYUTMA

Uyumayan, ağlayan çocuklara kötü cinlerin sataştığı, onların güzelliklerini, sevimliliklerini çekemedikleri söylenir. Başından aşk geçmiş ana babalar arasında çocukları uyumayan, boyuna ağlayanlar görülür. Kendilerini sevip de alamayan, sevgilisini başkalarına kaptıran kimselerin çocukları da pek uyumazlarmış. Bunu önlemek için çocuk bir cinciye götürülür, durum anlatılır. Cinci çocuğun anasının, babasının adlarını öğrenir, yıldızlarına, burçlarına bakar. Sonra çocuğun neden uyumadığını araştırır, uykusunu «çalan cinleri» bulur. Çocuğu okunmuş, üflenmiş suyla yıkar, ya da anasına yıkattırır, bir muska yazıp çocuğun boynuna asar. Muska şöyle yazılır:

Avuç içi büyüklüğünde, üçgen biçiminde bir kâğıdın ortasına çocuğun adı, adın çevresine Kur'an'dan «Leyl» sûresi yazılır, kırk bir «besmele» çekilip kâğıda üflenir, çocuğun uyumasına engel olan cinlerin dağılması için bir dua okunup kâğıt üçe katlanır, üç kat muşambaya, o da üç kat ince ipek beze sarılır, yedi dikişle dikilir. Yedi rikat namaz kılıp çocuğun

adı anılarak selâm verildikten sonra muska çocuğun boynuna asılır.

Üç gün içinde çocuk tatlı tatlı uyumaya başlarmış. Muska takıldıktan sonra «cenabet» kimselerin çocuğa el sürmemeleri, onu okşayıp sevmemeleri, beşiğine, salıncağına, kundağına yıkanmadan dokunmamaları gerekir, yoksa muskanın etkisi kalmazmış.

GÖRMEYİ SAĞLAMA

Bir kimsenin, durup dururken, etkili bir olay yokken, gözlerinin bozulması, görmez oluşu cinlerin kötü bir işi sayılır. Özellikle genç, güzel kızlarda, delikanlılarda böyle bir durum görülürse bunun arkasında sevgi cinlerinin parmağı olduğu kanısı kesinleşir. Böyle bir durumda yapılacak tek iş cinciye gitmektir. Gözü görmeyen, ya da bulanık gören kimse çok güvenilir bir yakını aracılığıyla cinciye götürülür. Durum anlatılır. Cinci, adını, yaşını öğrendikten sonra yıldızına, burcuna bakar, gerekli fal işlemlerini yapar, olayın nedenini araştırır, hangi cinlerin bu işe karıştığını öğrenir. Ocağın yanında büyükçe bir daire çizer, gözü görmeyeni dairenin içine, yüzü ocağa dönük olarak, oturtur. Onun çevresinde kırk bir kez döner, her dönüşte bir «Nâs» sûresi okuyup önce görmeyenin gözlerine, sonra ocağa üfler. Kırk bir dönüşle kırk bir sûre okunması bitince dairenin yarısını siler, içinde oturanı o silik yerden daire dışına çıkarır, kapıya değin götürür, kapıdan dışa, güneşe doğru baktırır. Güneş yoksa, gün doğumuna bakmak da yeter. Kapıda yedi «Kulhuvallah» okuyup gene

görmeyenin gözlerine üfler. Sonra bir kâğıdın üzerine «Yasin» sûresini yazar, kâğıdı bir tas ılık suda ezer, eritir, o suyla görmezin gözlerini üç kez yıkar. Bu işlem üç gün, sabah güneş doğduktan sonra, uygulanır. Ondan sonra dört sabah da, gözler, içine biraz sirke, biraz gülsuyu katılmış, okunmuş üflenmiş ılık suyla yıkanır. Yıkama işleminin ardından üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okunup gözlere üflenir. Yedinci günü son işlemin bitişiyle muska görmezin boynuna asılır. Bu muskayı her gün üç sabah, üç öğle, üç akşam, üç yatsı namazından sonra gözlere sürme, sürerken üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuma gereği vardır. Yatağa girerken muska başucunda yüksekçe bir yere asılır.

Muskanın yazılışı şöyledir:

Büyükçe, dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine, alt alta gelecek durumda, iki daire çizilir. Dairelerden birine «Nur» sûresinin ilk otuz iki âyeti, ötekine de sonraki otuz iki âyeti yazılır. Böylece sûre iki daireye sığdırılır. Yetmiş «besmele», kırk bir «subhanallah» söylenip kâğıda üflendikten sonra kâğıt ikiye katlanır, iki yüzüne muskayı taşıyacak kimsenin adı yazılır. Kâğıt yeniden katlanır, dörtgen biçimine getirilir. Üç kat müşambaya, üç kat ince, yeşil ipek beze sarılıp mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz. Muska boyuna asılırken yedi rikat «tövbe namazı», üç rikât «niyaz namazı» kılınır. Muska gündüzleri boyunda taşınır, kimseye gösterilmez.

Bu muskayı taşımaya başlayan kimsenin kırk gün içinde gözleri açılırmış. İstenen sonuç alındıktan sonra muska yatak odasında yüksekçe bir yerde saklanır, kimseye gösterilmez.

Bu tür işlemler, muskalar ancak bilinmeyen ne-

denler yüzünden bozulan gözler içindir. Bilinen bir olay sonucu yaralanan, hastalık yüzünden görmeyen gözler için değildir.

DİL ÇÖZME

Bilinmeyen, ya da bilinen bir neden yüzünden dili tutulan, konuşamayan, bu yüzden değişik sesler çıkaran bir kimsenin dilini çözmek için ilkin cinciye gidilir. Cinci dili tutulanı önce okur, üfler, yıldızına, burcuna bakar, dilinin tutulmasında hangi türden cinlerin etkili olduğunu araştırır. Dili tutulan kimse erkekse, dişi; dişiyse, erkek cinlerin saldırısına uğramıştır. Bu açıkça bilinir, ancak, cinlerin hangi nedenle bu işi yaptıklarını yalnız cinci anlayabilir, hacılar, hocalar bu işi bilemezler. Cinci, cinlerin türünü, dil tutulmasının cinlerle ilgili nedenini öğrendikten sonra bir kâğıdın üzerine Kur'an'ın «Cin» sûresini yazar, kâğıdı biraz suda ezer, eritir, bulanan sudan yedi yudum dili tutulana içirir, kalanını, dili tutulana sezdirmeden, birden bire başından aşağı döker, yedi «besmele» çeker. Daha sonra, dili tutulanı, yalımlar çıkararak yanan ocağın başına götürür, yüzü ocağa dönük olarak, oturtur. Ocağa okunmuş, bir küçük, köpek kemiği atar, kemik yanık kokusu çıkmaya başlayınca, dili tutulanı, ocağa doğru eğer, derin de-

-tın soluk aldırır, muska yazıp boynuna asar. Muska şöyle yazılır:

Avuç içi büyüklüğünde, üçgen biçiminde bir kâğıdın üzerine bir dikdörtgen çizilip köşelerine, dıştan, birer «mim», içten birer «cim» yazılır. Dörtgenin içine «Nâs» sûresi yazılır, sûre yazılırken her harf için bir «besmele» çekilir, kâğıda üflenir. Kâğıt, dili tutulanın başı çevresinde kırk bir kez döndürüldükten sonra ikiye katlanır, iki yüzüne dili tutulanın adı yazılır, gene katlanır, küçük bir muska biçimine sokulduktan sonra üç kat muşambaya, iki kat yeşil ipek beze sarılır, yedi dikişle dikilir.

Dili tutulan kimse bu işlemden sonra en az üç, en çok yedi gün içinde düzelir. Düzelme olayından sonra cinciye, iyiliksever cinlere dua etmesi için, istediği karşılık (para, buğday, yağ, peynir, kavurma türünden ne dilerse) verilir. Cincinin dileği yerine getirilmezse cinler kızar, dil tutulması bir süre sonra başlarmış.

DİZ AĞRILARINI GİDERME

Sürekli diz ağrılarını gidermek için cinciye başvurulur. Cinci Kur'an'dan kısa bir sûreyi bir kâğıdın üzerine yazdıktan sonra biraz suda ezer, suya karıştırır. Sonra kırk bir «besmele» çekerek ağrıyan dize sürer, dizi suyla oğar. Sonra, gene «besmele» çekerek oğulan yeri başka bir bezle kurular. Kurulan yere küçük bir daire çizer, dairenin içine üç «mim», yedi «elif», iki «sin», üç «yedi» yazdıktan sonra Kur'an'dan kısa bir sûre okuyarak dizi sarar. Üç gün diz sarılı kalır, üç gün sonra yeniden cinciye gelinir, işlem yinelenir. Bir üç gün daha geçtikten sonra dizdeki sargı çözülür, yazılan muska boyuna asılır. Muskanın yazılışı şöyledir:

Dikdörtgen biçiminde, avuç içi büyüklüğünde, bir kâğıdın üzerine «İnşirah» sûresi yazılır, yazı bir daire içine alınır. Dairenin çevresine yedi «mim», yedi «elif», yedi «rı», üç «sin» yazılır. Kâğıt kırk «besmele» çekilerek dörde katlanır, iki yüzüne muskayı taşıyacak olanın adının baş harfleri yazılır. Kâğıt üç kat muşambaya, üç kat beze sarılır, dikilir, üç rikat «tövbe namazı» kılındıktan sonra boyuna takılır. Yedi gün içinde diz ağrıları geçermiş.

KURUNTUYU GİDERME

Sürekli olarak kuruntuya kapılan, bu nedenle iş göremeyen, boyuna tedirginliklere düşen bir kimsenin bundan kurtulması için cinciye gitmesi gerekir. Cinci, kendisine başvuran ister erkek ister kadın olsun, göğsünü açarak üç «Kulhuvallah» okuyup üfledikten sonra üç kez «yâ kerim» söyleyip yere tükürür, cinlerin dağılması için Kur'andan kısa bir sûre okur. Bu sûrenin seçimi cincinin dileğine bağlıdır. Cinci dilerse bir sûrenin yarısını, ya da bir bölümünü okuyabilir. Bu işlem yapıldıktan üç gün sonra, sabah ezanından önce, cinciye gidilir. Cinci «Nâs» sûresini mor mürekkeple bir kâğıda yazar, kâğıdı yetmiş «besmele» çekerek ılık suda ezer, eritir, elde edilen suyu kuruntuya kapılana üç günde yedişer yudum olarak içirir.

Yedi gün sonra yeniden cinciye gidilir, cinci yedi çakıl taşını yedi «Elhamı» okuyarak yedişer kez kuruntuya kapılanın başı çevresinde döndürür, bir yana atar. Böylece yedi taş yedi yana atılarak bir çember oluşturur. Kuruntuya kapılan kimse bu çemberin içinde üç kez soldan sağa, üç kez sağdan sola döndürü-

lüp dolaştırılır. Bu dolaştırma sırasında kırk «bismihi subhanehu» söylenir, göğe üflenir. Cinci bunları eksiksiz yaptıktan sonra kuruntuluyu ocakbaşına iletir. Bir kâğıda üç «Bismillah» yazıp ocağa atar, yanan kâğıdın dumanına kuruntuluyu tutup tütsüler. Bütün bu işlemlerden sonra şöyle bir muska yazıp kuruntuluya verir:

Avuç içi büyüklüğünde, dörtgen biçimli bir kâğıda kuruntulunun adını yazar, adı bir daire içine alır. Dairenin çevresine «Nâs» sûresini, sûrenin çevresine de yirmi sekiz «elif» yazar. Kâğıda kırk «besmele», üç «yâ subhan», bir «yâ Allah» okuyup üfler. Daha sonra kâğıdı üçe katlar, kırk «elhamdulillah», yedi «Allahuekber» söyler, kâğıda üfler, yeniden katlar. Üç kat muşambaya, iki kat yeşil beze sarılarak düzenlenen muska kuruntulunun göğsüne konur. En geç yedi gün içinde kuruntu, korku, tedirginlik gidermiş.

DİŞ ÇIKARMA MUSKASI

Kimi çocukların dişleri geç çıkar, ya da bozuk, sağlıksız bir nitelikte çıkmaya başlar. Özellikle kız çocuklarda bunun önüne geçmek, güzelliğin korunmasını sağlamak için muska yazdırılır. Muskayı bu konuda başarılı olduğu bilinen bir cinci yazabilir.

Dişleri çıkmayan çocuk bir cuma sabahı ezandan sonra cinciye götürülür. Cinci, çocuğun adını, doğduğu ayı öğrendikten sonra yıldızına bakar, alınyazısını öğrenir, geleceğini okur. Dişlerin güzel çıkıp çıkmayacağı konusundaki görüşünü bildirir. Dişler güzel çıkmayacak ya da geç çıkacaksa, gerekli işleri yapar.

Çocuğa üç sabah, ezandan sonra, içine yıkanmış köpek dişi batırılmış bal şerbeti içirilir, şerbet üç yudumdan az, yedi yudumdan çok olmamalı. Şerbeti cinci yapar, içine yıkanmış, okunup üflenmiş bir köpek dişi batırılıp çıkarılır, diş cincide kalır. Şerbet yapılırken cinci yetmiş kez «Nâs» sûresini okur, içine üfler. Bal şerbeti içimi bittikten sonra, cinci, muskayı kendi eliyle, çocuğun omuzuna iliştirir. Çocuk giysi değiştirdikçe muska yeni giyilene takılır, muskanın

sağ omuzda olması gerekir. Muska şöyle düzenlenir:

Küçük bir kâğıdın üzerine açılmış ağız biçimini veren karşılıklı iki eğik çizgi çekilir. Çizgiler alt, üst dudakları gösterir. Bu çizgilerin üzerine altı üstlü yedişer «elif» yazılır. Bu harfler dişleri gösterir. Çizgilerin, ortadan dışına, karşılıklı gelecek biçimde birer diş çizilir. Dişlerin uçlarına da birer «inşaallah» yazılır. Bütün bunlar bir dörtgen içine alındıktan sonra dörtgenin dışına Kur'an'ın «Kamer» sûresi yazılır, doksan dokuz «besmele» çekildikten sonra kâğıt üçgen biçiminde katlanır. Muskanın iki yüzünde çocuğun adı yazılı kalır. Kâğıt üç kat muşambaya, muşamba iki kat ipek beze sarılır, kırk bir dikişle dikilir. Dikişler vurulurken «Rahman» sûresi okunur, cinler kovulur, dua edilir. Cinci, muskayı bitirdikten sonra köpek dişini yedi kez muskanın çevresinde gezdirir, Kur'an'dan istediği gibi yedi âyet okur, muskaya üfler.

Muska yapımında kullanılan köpek dişinin sağlıklı, genç bir köpeğin sivri dişlerinden olması gerekir. Böyle bir muskayı düzenleyen cincinin muska yazdığı duyulursa, cenaze namazı kılınmaz. Bunun tek nedeni de cincinin daha önceden dişleri için köpek öldürmesi, bunu gizli yapması, duyulmasın diye de köpeği ıssız bir yerde ağaca asıp yırtıcı kuşlara yem etmesidir. Cinci köpeği asar, astığı yeri beller, bir süre sonra etleri kuşlarca yenen, ya da çürüyüp düşen başı, öteki kemikleri alır, büyü için saklar. Bu yüzden, böyle kemikler yalnız cincilerde bulunur, cinciler önceden büyü için gerekli araçları, gereçleri böyle sağlarlar.

Muskayı taşıyan çocuğun bir süre sonra dişleri sağlıklı bir nitelikte çıkmaya başlarmış. Dişler istenen nitelikte büyüdükten sonra muska evde yüksekçe bir yerde saklanır.

KURŞUN MUSKASI

Gözdeğmesinden, düşmandan, kıskanç kimselerden korunmak isteyen güzel bir kız, ya da yakışıklı delikanlı kurşun muskası taşırsa dileği olurmuş. Bu muskayı yalnız cinci yapar, yalnız gençler taşıyabilirler.

Muska yazdırmak isteyen kimse gizlice cinciye gider, dileğini, kimlerden tedirgin olduğunu, kaygılarını açıkça anlatır. Cinci genci dinledikten sonra kırk kez «Nâs» sûresini okur, çevresinde döner. Sûrenin okunuşu bittikten sonra bir bardak su alır, doksan dokuz «besmele» çekip suya üfledikten sonra üç yudumcuk muska yazdırmak isteyene içirir, kalanı, gene onun, başından aşağı döker, suyu dökerken yedi kez «subhanallah» der. Bu işlem üç gün, belli bir saatte, uygulanır. Dördüncü gün cinci yazdığı muskayı gencin boynuna asar. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

Biraz kurşun eritilip düz bir taşın üzerine dökülür, üzerine yazı yazılabilecek nitelikte olması için gerekli ilgi gösterilir. Kurşun soğuyunca taştan alınır. Kıyıları düzeltilir, girinti çıkıntı varsa, giderilir. Bu

kurşun yedi kez «yâ cebbar», üç kez «yâ hâfız» söylendikten sonra düz bir tahta üzerine konur. Kurşun burada bir gece bırakılır. Ertesi sabah, ezandan önce, ortasına sivri çiviyle bir daire çizilir, dairenin içine muska yazdıran gencin adı yazılır. Kurşunun daire çizilen yüzüne, dairenin çevresini dolana dolana, kırk «elif», yedi «mim», üç «sin», dokuz «ri», bir «zı», üç «tı», üç «dal», bir «kef», iki «lâm», kırk nokta çekilir. Her harfin, ya da noktanın sivri çiviyle çekilişinde bir «besmele» söylenir, kurşuna üflenir. Sonra kurşunun öteki yüzü üste getirilir, bir daire oluşturacak biçimde, gene sivri çiviyle, dokuz âyet çizilir. Bu âyetlerden üçü Kur'an'ın ilk üç sûresinden birer tane, üçü kırk birinci, elli dokuzuncu, yetmiş birinci sûrelerinden olmak üzere gene birer tane, öteki üçü de son üç sûreden birer tane olarak seçilir. Âyetlerin seçilmesi muskayı yazan cincinin isteğine bağlıdır, bu konuda belli bir kural yoktur. Cinci muskayı düzenlerken yardımcı cinler ona Tanrı'nın dileğini öyle bildirmişler, hangi âyetlerin alınması gerektiğini söylemişlerse, öyle yapılır. Bunu yalnız cinci bilir, kimseye söylemez. Kurşunun üzerine bu söylenenler çizildikten sonra, cinci biraz balmumu eritir, kurşunu ona batırır, bütün yazılar mumla örtülür. Böylece mumlu kaplı bir kurşun muska elde edilir. Cinci bu muskayı yedi kat muşambaya sardıktan sonra uygun büyüklükte, ince bir tahta kutunun içine yerleştirir, kutuyu yeşil bir beze üç kat sarıp doksan dokuz ince dikişle diker, dikişleri vururken Kur'an'dan istediği üç sûreyi ya da kırk âyeti seçer, okur, muskaya üfler.

Bu muska en çok üç gün süreyle, dıştan görülmemek üzere, taşınır. Sonra yatak odasında başın üstüne gelecek durumda bir yere konur. Muskanın yapılması uzun süreceğinden, cinci, kendisine baş-

vurulduğu gün bu işe koyulur. Söylendiğine göre, çok güç, çok derin bilgi isteyen bu muskayı ancak varlıklı kimseler yaptırtabilirlermiş. Bunu yapacak cincinin de çok denenmiş olması gerekirmiş. Muskayı yapan cinci ölürse, muskayı yazdıran onun cenazesine gidemez, cenaze namazı kılamaz, onun ruhuna «rahmet» okuyamaz. Bilinmeyen bir nedenle ev yanar, muska bu yangında erirse, muskayı yazdıran da çıldırırmış.

UYUŞUKLUKLARI ÖNLEME

Kimilerinde sık sık uyuşukluklar, onların sonucu tedirginlikler, başdönmeleri, diz titremeleri, kusmalar olur. Cincilere göre, bunlar, cinlerin sataşmaları sonucu olurmuş. Özellikle gebe kadınlarda, yaşlı erkeklerde görülen bu durumların giderilmesi için tek yol muska taşımaktır. Bu tür muskaları da yalnız cinciler düzenleyebilirlermiş. Muskalar genellikle şöyle yazılır:

Kendinde uyuşukluk, kırıklık, tedirginlik, sezen kimse cinciye gider, durumu anlatır. Cinci önce onu okur, üfler. Bu okuyup üfleme «Nâs» sûresini yedi, «Elhamı» üç, «Fâtiha»yı bir kez okumakla olur. Cinci okumayı bitirdikten sonra bir tasın içine üç bardak okunmuş su, bir çay kaşığı okunmuş tuz koyup karıştırır. Tedirgin olan, bu suyla yüzünü, uyuşan yerlerini oğar, yıkar. Bu sırada cinci yetmiş «yâ settar», üç «yâ hay» söyler, dört yana üfler. Daha sonra adamın başına yedi damla okunmuş ılık su damlatır, her damlatışta bir «bismillah yâ Allah hu» söyler. Üç gün sonra yine gelmesini, muskayı almasını söy-

ler. Muska avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine çizilen bir daire ile içine yazılı «Nâs» sûresinden, bir de taşıyacak kimsenin adından oluşur.

Cinci muskayı yazdıktan sonra ocak çevresinde yedi kez döndürür, üç kât muşambaya, üç kat beze sarar, yedi dikişle diker, her dikiş vuruşta «bismihi subhanehu yâ cebbar» söyler, dikişe üfler. Bu muskayı üzerinde taşıyan kimsenin tedirginliği çok kısa bir süre içinde geçermiş.

KURŞUN DÖKME

Değişik türden ağrılar, özellikle sürekli baş ağrıları için kurşun dökerek sağıltma yöntemi vardır. Bu konuda işbilir, deneyler yapmış, yetkili kimselerce kurşun dökülür, özel dualar okunur, gerekirse muska yazdırılır. Muska yazma, cincinin ya da cincilikten anlayan hocanın işidir. Kurşun dökmede hoca, cinci gerekli değildir, bu işi iyi bilen bir kimse yeterlidir.

Başı ağrıyan kimse kurşun dökücüye götürülür, ya da kendi gider, gidecek durumda değilse kurşun dökücü eve çağırılır. Başı ağrıyan ortaya alınır, yere oturtulur. Kurşun dökücü önce üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okur. Bunları okumakla «hatim indirmiş» sayılır. Kırk bir kez «yâ subhan» söyleyip başı ağrıyanın yüzüne üfler. Sonra yedi «besmele» çekerek kurşunu eritilecek kaba koyar, bir tası yarıya değin su doldurur. Bu su, okunmuş, üflenmiş bir sudur. Kurşun erirken Kur'an'dan istenen bir sûre okunur. Sonra su bulunan kap ya hastanın başı üstüne konur, ya da önüne. Önüne konursa hasta biraz tasa doğru eğilir. Kurşun dökücü elinde, özel bir kapta, tuttuğu erimiş kurşunu «besmele» çekerek yavaş yavaş suya dam-

latır. Damlalar suya düşüp cızırdadıkça kurşun dökücü «besmele» çeker. Dökülen kurşunun yedi damla olması çok uğurlu, çok etkili sayılır. Suya damlatılan kurşunların cızırtıları, suda aldıkları biçimler ağrının niteliğini, geçeceği süreyi gösterir. Kurşun damlalarının suda küçük yuvarlacıklar biçiminde olması uğurlu, yayılması uğursuz sayılır. Uğurluların sayısı uğursuzlardan çoksa, ağrı kısa süre içinde geçer; azsa, birkaç gün sonra yeniden kurşun dökme gereği doğar.

Kurşun dökücü bu durumu başı ağrıyana söylemez, söylememesi gerekir. Başı ağrıyan da bu işten anlamaz pek. Dağılan kurşun damlaları çok olduğunda, cinci, kurşun dökmek için bir gün bildirir, hastaya iyilikler diler, şu sözleri söyler:

Euzubillahi rabbihi
Elhamdulillahi rabbihi
Subhanallahı rabbihi
Ya zülcelali kerim
Eya ilahilhakim
Eya allahilalim
Kul euzubirabbinnas
Kul euzubi melikinnas
Kul euzubi ilahinnas
Elhamdulillah elhamdulillah elhamdulillah
Subhanallah subhanallah subhanallah
Bismillah bismillah bismillah
Allah Allah Allah
Eşheduenlailaheillallah.

sağa, sola, başı ağrıyanın yüzüne, göğsüne, tepesine üfler. Gerekirse bunu üç gün arka arkaya uygular. Uygulama günün istenen bölümünde olabilir. Bu

duayı yalnız cinciler bilir, hocalar ya da kurşun dökmeyi bilen başkaları bilemezler. Cinciler bu duayı yalnız kendileri gibi cinci olmak isteyenlere öğretirler. Kadınlar, kızlar ne denli bilgili, okumuş olurlarsa olsunlar (din bakımından) bunları öğrenmeleri doğru sayılmaz. Daha doğrusu kadından cinci olmaz. Bu da kadının kendisinin uğursuz bir cin sayılmasındandır. Nitekim kadından hoca, hafız olur da cinci olmaz, çokluk cadı olur.

Kimi cincilere göre, kadınların kurşun dökmeleri bile uğurlu sayılmaz, baş ağrısını getiren cinler kızar, ağrıyı daha çekilmez bir niteliğe sokar, tedirginliği arttırırlarmış. Cinci yukarıda anlatılan işlemleri yaptıktan sonra baş ağrısı, kısa bir süre içinde geçermiş.

Baş ağrısı istenen süre içinde geçmezse, cinci muska yazar, hastanın boynuna asar. Muskanın yazılışı şöyledir:

Bir köpek başının tepe kemiği alınır, bir dörtgen biçimine sokuluncaya değin yontulur, kesilir. Bu süre içinde kırk bir «Kulhuvallah» okunur. Kemik istenen biçimi alınca üzerine «Nâs» sûresi yazılır. Öteki yüzüne de başı ağrıyanın adının ilk harfi ile babasının adı yazılır. Bunlar bir küçük daire içine alınır. Cinci bunu yaptıktan sonra bin bir «yâ şâfi» söyleyip kemiğe üfler. Bir gün bekledikten sonra kemiği yedi kat ince muşambaya, muşambayı üç kat ince ipek beze sarar, yedi dikiş vurur, dikişleri mumlar. Sonra muskayı bir meşin kılıfa koyup başı ağrıyanın boynuna asar. En az üç, en çok yedi gün içinde ağrı gidermiş.

Kadınların doğum dönemlerinde, gebeliğin ilerlediği aylarda tutuldukları sürekli başağrılarını gidermede böyle muskalar kullanılır.

Bugün, Anadolu'nun değişik yörelerinde, kurşun

dökme işini yaşlı kadınların yürüttükleri de sık sık görülür. Ancak kadınların kurşun dökmede söyledikleri sözlerin yukarda anlatılanlarla, verilen örneklerle ilgisi, benzerliği yoktur. Onların kurşun dökme biçimleri de genellikle yanlıştır. Cincilikte önemli, etkili olan yalnız kurşun dökmek değil, kurşun dökerken söylenecek sözler, okunacak sûreler, dualardır. Bu yüzden, kadınlarca dökülen kurşunun pek etkili olmadığı söylenir.

KOLAY DOĞUM

Gebe bir kadının iç bulantılarını, gebelikle ilgili ağrılarını, tedirginliklerini, özellikle doğum sancılarını, güçlüklerini gidermek, kolay doğumu sağlamak muska yazdırmakla, okunup üflemekle olabilir. Bu konuda denenmiş, etkisi bilinen bir hoca ya da cinciye gidilir. Cinci daha uygun, daha etkili sayılır.

Kadında gebelik belirtileri, sancılar, ağrılar başlayınca ya kendi başına ya da güvenilir kadınla okunmaya, muska yazdırmaya gidilir. Cinci ya da hoca kadına üç yudum okunmuş, üflenmiş şerbet içirir. Kadın şerbeti içerken, cinci üç «besmele» çekip kadının göğsüne doğru üfler, sonra «Nâs» sûresini okur, kadının çevresinde bir kez döner. İlk günü yalnız bu işlem yapılır. İkinci gün, cinci, hoca neyse, kadını bir iskemleye oturtur, üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup karnına üfler, kadının iki memesi arasında üç damla okunmuş ılık su damlatır, suyu damlatırken de yedi kez «maaşallah subhanallah» söyleyip gene kadının göğsüne üfler. Bir süre sessiz durur, yere bakar, sonra kadının çevresinde dönerek kırk «sub-

hanallah», kırk «inşaallah», yedi «yâ hayyulkayyum», bir «eşheduenlâilaheillallah» söyleyip kadının başına, yüzüne, dizlerine üfler. Kadına soyulmuş, okunmuş bir elmanın yarısını yedirir. Kadın elmayı yerken cinci de «Kamer» sûresini sesli sesli okur, sûre bitince «euzubillah yâ allah» söyleyip yere «tuuu» der.

Üçüncü günü bu işlem yinelendikten sonra muska yazılmışsa kadının boynuna takar, yazılmamışsa yedi gün içinde, bir sabah ezanından sonra, gelip muskayı almasını söyler. Kadın muskayı almaya yalnız, ancak gizli gelebilir. Bunda bir sakınca yoktur.

Muskanın yazılışı : Kadının alnının yansı büyüklüğünde, dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine karşılıklı iki dikücgen çizilir, üçgenlerin ortalarına kadının adı, iç köşelerine birer «mim», dış köşelerine de birer «elif» yazılır. Üçgenlerin çevrelerine, içlerinde boş yerlere Kur'an'ın «Meryem» sûresi ince bir yazıyla, daire oluşturacak nitelikte, fırdolayı dönerek yazılır.Yazma işi bittikten sonra, kâğıt, ocağın üzerinden yedi kez geçirilir, bu sırada «Tahrim» sûresi okunur, kâğıda, sağa, sola üflenir. Kâğıt, düzgün, dörtgen biçiminde katlanır, iki boş yüzüne kadının adının ilk iki harfi yazılır, kırk «besmele», yedi «inşaallah» söyleyip göğe üflenir. Bundan sonra kâğıt yedi kat muşambaya sarılır, yetmiş «yâ settar» söylenip ocağa üflenir. Muşamba üç kat ince ipek beze sarılır, üç iri dikişle dikilir.

Kadın bu muskayı boynundan yanlız yıkanırken çıkarıp gene yıkandığı yerde biraz yükseğe koyar. Muskaya arkasını dönemez. Bu muskayı üzerinde taşıdığı sürece gebelik sıkıntılarından, doğum ağrılarından, sancılarından kurtulurmuş. Doğumdan yedi gün sonra, muska çıkarılıp yatak odasında yüksekçe bir yere konur, bir daha gebe kalınca boyuna takılır.

ÇOCUK ÖLÜMÜNÜ ÖNLEME

Kimi kadınların doğan çocukları yaşamaz, ya doğumdan birkaç gün sonra, ya da bir iki yaşındayken ölür. Doğan çocuklar ne denli sağlıklı, eksiksiz olsa bile yaşamazlar. Böyle beş altı çocuğu ölen aileler vardır. Doğan çocukların ölmelerini önlemek, yaşamalarını sağlamak düşüncesiyle muska yazdırma geleneği vardır. Bu muskaları çok bilgili, derin hocalarla cinciler yapabilirmiş. Muska yazdırma iki türlü olur. Biri doğan çocuğu cinciye, hocaya götürmekle, biri de ananın ya da babanın kendi adlarına. Birincide muskayı doğan çocuk, ikincide ana ya da baba taşır. Ana-babanın ikisinin de birer muska taşıdıkları olur. Bu durum muskayı yazanın bileceği bir iştir.

Muskayı taşıyacak olan çocuksa, annesi, kırklanan çocuğunu muskayı yazana götürür. Çocuk kırklanmadan muska yazdırılacaksa, çocuğu ya baba ya da güvenilir, çok yakın biri götürür, ana kırkı dolmadan dışarı çıkamaz, cinciye, hocaya görünemez.

Çocuk bir cuma sabahı, ezandan sonra, muska yazacak kimseye götürülür. Muskacı çocuğu «subhanallah maşallah» diyerek kucağına alır, yanan

ocağın üzerinde yedi kez dolaştırır. Bu sırada Kur'an' dan kısa bir sûre okur, ocağa, çocuğa üfler. Çocuğun çok yaşaması için Tanrıya yakarır, dualar eder. Sonra çocuğu yüksekçe bir yere bırakır. Bir kâğıdın üzerine yüz bir çizgi çizer, Kur'an'dan kısa bir sûre yazar. Kâğıdı ılık suda ezer, o sudan üç damla çocuğun yüzüne damlatır, damlatırken de yedi kez «yâ hayy» söyler. Kalan suyu çocuğun yıkanacağı suya katmak üzere getirene verir. İlk gün yapılacak işler budur. Üç gün sonra çocuğu götüren gelir, yazılan muskayı alıp çocuğun sağ omuzuna iliştirir. Muskanın yazılışı genellikle şöyledir:

Çocuğun alnı büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir daire çizilir. Dairenin ortasına çocuğun adı, adın çevresine «Nuh» sûresi yazılır. Dairenin çevresine yüz bir nokta konur, yedi «mim», üç «elif» yazılır. Bunlar çocuğun Nuh peygamber gibi uzun süre yaşaması içindir. Dairenin çevresindeki yüz bir nokta da yüz bir yıl yaşaması dileğini, «mim»ler peygamber Muhammed'in aracılığını, «elif»ler Tanrı'nın yardımını dilemeyi gösterir. Bu muskayı taşıyan çocuk kolay kolay ölmezmiş.

Muskayı baba taşıyacaksa, dairenin ortasına babanın adı ile yan yana bir «mim», bir de «elif» yazılır. Doğacak çocuk (kız mı erkek mi) bilinmediğinden adı yazılmaz. Gene «Nuh» sûresi yazılır. Muskayı taşıyacak olan baba yetmiş rikat «niyaz namazı» kılar, üç yoksul doyurur, üç öksüz sevindirir, muskayı öyle takar. Ananın muskası da kendi adına yazılır. Yalnız «Nuh» sûresi yerine «Meryem» sûresi konur. O da babanın yaptığını yapmak gereğindedir. Gerek erkek, gerek kadın sevişirken muskaları çıkarırlar. Muskalar abdestsiz taşınmaz.

Erkekle kadının, ikisinin de, birer muska yazdır-

ması gerekir. Tek muska yalnız çocuklar içindir. Ayrıca muska yazacak yetkiliye gidildiğinde ocağın üstünden yedi kez atlanır. Çocuğu cinci, hoca kucağına alıp ocağın üstünde gezdirebilirdi. Ana-baba için bunu yapamayacağına göre, ocağın üstünden atlama gereği konur.

Çocukları ölenler için böyle muska yazdırma geleneği çok yaygındır. Cincilere göre, doğan çocukların ölmeleri ana ile babanın cinlerinin uyuşamayışları sonucudur. Aralarında geçimsizlik olan cinler doğan çocukları boğarmış. Bu yüzden cincilerin yazdıkları muskalar daha etkili olurmuş.

ÇOCUKLARI UYUTMA

Kimi bebekler uykusuz olur, gecenin gelişi güzel bir kesiminde uyanır, uyanmaz, bağırır, ağlar durur. Bu durum geçici olursa önemli sayılmaz. Ancak, çocukta bir alışkanlık niteliğine bürünürse, işe cinlerin karıştıklarına inanılır. Böyle bir olay karşısında hocalara değil cincilere başvurulur. Bu da cin işlerine hocaların değil cincilerin karışma yetkisi olduğundanmış.

Uykusuz çocuk yıkanır, sarıp sarmalanır, bir sabah ezandan sonra cinciye götürülür. Cinci çocuğu, ya da çok küçükse, bebeği «besmele» çekerek kucağına alır, üç kez «maaşallah» söyleyip yüzüne üfler. Daha sonra çocuğun adını sorar, kızsa «Meryem», erkekse «Taha» sûresini okuyup yüzüne üfler. Çocuğu yüksekçe bir yere koyar. Üç «besmele» çekip çocuğun çevresinde yedi kez döner. Dönerken de kırk bir kez «yâ cin» söyleyip yere tükürür. Yarım bardak suya okur, üfler. Suyu önce çocuğun başı çevresinde, sonra ocağın yöresinde yedi kez döndürür, dolaştırır. Bu sudan üç damla çocuğun alnına, üç damla ocağa damlatır, yedi kez «tuuu yâ cin» söyler, yere tükürür,

Bu işlemler bittikten sonra üçüncü gün gelmek üzere çocuğu evine gönderir. Bu üç gün içinde cinci muskayı düzenler. Düzenlenen muska yalnız cinlerle ilgili olduğundan içinde âyet bulunmaz. Cinci muskayı şöyle düzenler:

Çok ince bir deri parçasını dörtgen biçiminde keser, üzerine iç içe üç daire çizer. Dairelerin aralarına, en büyüğünden başlayarak sırayla, kırk «şın», otuz üç «sin», yirmi sekiz «cim» yazar. Ortadaki daireyi de yedi «üç», yedi «yedi», yedi «sekiz», üç «bir» sayısıyla doldurur. Sayılar yanyana değil, karışık yazılır. En büyük dairenin çevresine kırk bir «dokuz», üç «on iki» sayısını, bir de muskayı taşıyacak çocuğun adını yazar. Yazma işi bittikten sonra, deriyi, yazılı yüzü ocağa dönük olarak, ocağın üstünde yedi kez gezdirir.

Deri üçgen biçiminde üçe katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat beze sarılır, eritilmiş balmumuna batırılır, yeniden bir kat yamaya sarılıp yedi dikişle dikilir. Muska çocuğun sağ omuzuna iliştirilir. Muska takıldıktan sonra çocuk mışıl mışıl uyumaya başlarmış.

Bu büyü yalnız anası atası belli çocuklar için geçerlidir. Bulunmuş, soyu sopu bilinmeyen, öksüz, kimsesiz çocuklar bundan yararlanamazlarmış. Bunun nedeni de çocuğun anasının atasının hangi dinden olduğunun kesinlikle bilinemeyişi, hangi tür cinlerin işe karıştığının kolayca kestirilemeyişidir. Öylesi çocuklar için ayrı büyüler, ayrı muskalar düzenlenir. Cincinin işi uzayacağından karşılığı da biraz yüksek olur.

Bu tür muskalar ülkemizin Doğu yörelerinde çok yaygındır. Özellikle çok çocuklu kimseler böylesi muskalara, cincilere büyük önem verirler. Kimi yer-

lerde cinci olmadığından böyle muska yazmayı hocalar üstlenirler, ancak muskalarının pek etkili olmadığı da söylenir. Bu nedenle, cincilerin ayağına gidilir. İstanbul'un Kasımpaşa bucağında oturan bir ailenin Trabzon'un Of ilçesine böyle bir muska yazdırmak için geldiğini biliyorum. Bu aile ile ünlü Meryem Ana manastırında, kutsal suyun altında karşılaştım, fotoğraf çekmeye kalkınca genç koca kızdı, bunun dinsizlik, «gâvur işi» olduğunu söyledi. Oysa, yaptığı, yaptırdığı işlerin müslümanlıkla en ufak bir ilgisi yoktu.

BOĞMACAYI GİDERME

Çocuklarda görülen, halk arasında boğmaca öksürüğü denen çocuk sayrılığının giderilmesi için hocalara başvurulur, bu işlerden cincilerin anlamadıkları ileri sürülür. Buna karşılık boğmacayı gidermek için gerekenleri yapan cinciler de vardır. Çocuk boğmacaya tutulunca hocaya götürülür. Hoca çocuğu ocakbaşına oturtur, üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup yüzüne, göğsüne üfler, sonra yarım bardak ya da daha az okunmuş, üfleşmiş ılık su içirir. Çocuk suyu içerken hoca üç «besmele» çeker, çevreye üfler. Bir kâğıdın üzerine «Nâs» sûresini yazar. kâğıdı ılık suda ezer, eritilir. Bu sudan çocuğa üç çay kaşığı içirir, kalan suyla çocuğun yüzünü yıkar. Bu işlem, üç sabah kuşluk üzeri uygulanır. Daha sonra hoca yazdığı muskayı çocuğun boynuna takar. Muska şöyledir :

Bir karış uzunluğunda, iki üç parmak genişliğinda bir kâğıdın başına muskayı taşıyacak olan çocuğun adını oluşturan harfler ayrı ayrı, sonra da Kur' an'ın «Meryem» sûresi yazılır. Yazış sırasında durmaksızın «besmele» çekilir. Sûrenin yazılışı bitince

kırk bir kez «inşaallah» denir. Kâğıdın sonuna, sûrenin altına yedi «sin», yedi «mim», üç «cim», bir «elif» çekilir. Kâğıt dörtgen biçiminde katlanır, üç kat muşambaya, üç kat beze sarılıp on iki dikişle dikilir. Dikişler vurulurken «inşaallah» söylenip muskaya üflenir.

Çocuk muskayı boynuna taktıktan sonra yedi gün içinde boğmaca geçermiş, geçmese bile korkulu bir durum kalmazmış. Hoca, muskayı çocuğun boynuna «bismillah yâ subhan» deyip taktıktan sonra Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup çocuğun yüzüne üfler. Okunacak sûreyi seçme hocanın isteğine bağlıdır, ancak kısa olması, namaz sûreleri arasında bulunması gereklidir. Boğmaca geçtikten sonra, muska, «besmele» çekilerek çocuğun boynundan çıkarılır, evde, yüksekçe bir yere saklanır.

DİL TUTUKLUĞUNU GİDERME MUSKASI

Bir olay ya da korku nedeniyle uzun süre dil tutulur, konuşma yeteneği kalmazsa işe cinler karışmış demektir. Yapılacak iş bir cinciye görünmektir. Bu işten hocalar anlamaz.

Dili tutulanı, çok güvenilir bir yakını, cinciye götürür. Cinci önce okur, üfler, sonra ceviz büyüklüğünde yuvarlak bir taşın üzerine yedi «elif» yazarak dili tutlanın ağzına koyar. Dili tutulan bu taşı ağzının içinde yedi kez döndürür. O taşı ağzında döndürürken cinci de Kur'an'dan kısa bir sûre okur. Kimi cincilere göre, «Nâs» sûresinin okunması daha etkilidir. Taş ağızda yedi kez döndürüldükten sonra çıkarılır. Cinci taşı alıp yanan ocağın yanına koyar. Dili tutulanın ağzına yedi damla okunmuş, tuzlu su damlatır. Her damlatışta bir kez «besmele» çeker, damlatma işi bitince yedi kez «Fâtiha» sûresini okur, dili tutulanın yüzüne üfler. Bu işlem sabah, öğle, akşam olmak üzere günde üç kez, üç gün uygulanır. Son günü, son işlemden sonra cinci yazdığı muskayı dili tutulanın ağzına sürer, üç «besmele» çeker, bir «inşaallah» söyler, boynuna asar. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

Dili tutulanın alnının genişliği boyunda bir kâğıdın üzerine üç küçük daire, üç küçük üçgen çizilir. İçlerine dili tutulanın adının ilk harfi yazılır. Kâğıdın boş yerlerine «Kevser» sûresiyle «Kamer» sûresi yazılır. Kâğıt ikiye katlanır, iki boş yüzüne dili tutulanın açık adı yazıldıktan sonra kâğıt birkaç kez katlanır, üçgen biçimine sokulup üç kat muşambaya, üç kat yeşil ipek beze sarılır, eritilmiş mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz. Dikiş vurulursa, dil daha çok bağlanırmış.

Muskanın yapılışı bittikten sonra cinci bin bir «subhanallah», otuz üç «yâ settar», yedi «yâ hay», üç «yâ ilah» söyleyip üzerine üfler. Bu işlem gizli yapılır, muskayı taşıyacak olan bunu bilmez. Ancak cinci de bunu yapmazsa muskanın etkisi kalmazmış. Muskayı takanın kısa bir süre içinde dili çözülürmüş.

BURUN KANAMALARINI DİNDİRME

Özellikle küçük çocuklarda, pek seyrek olarak da yaşlılarda görülen burun kanamalarını önlemek için hocaya gidilip muska yazdırılır. Kanlı işlere cinciler pek karışmak istemediklerinden, bilinmeyen bir nedenle, bu işte yalnız hocalara gidilir. Ancak hocanın hacca gidip hacı olmaması gerekir. Burnu kanayan kimse günün istenen bir kesiminde hocaya gider, ya da götürülür. Hoca ilkin Kur'an'dan kısa bir sûre okur, burnu kanayanın yüzüne üfler. Sonra kırk «besmele» çeker, gene burnu kanayanın yüzüne, göğsüne üfler. Yarım bardak okunmuş suyun içine yarım yemek kaşığı okunmuş tuz atar, iyice karıştırır, tuzu eritir. Tuzlu su çok koyu olursa bardağı suyla doldurur, gene Kur'an'dan kısa bir sûre okur, bardağa üfler. Bu tuzlu sudan kanayan buruna birer kahve kaşığı döker. Dökerken yedi «besmele» çeker. Tuzlu su ağızdan gelince tükürülür. Birkaç dakika aralıkla bu tuzlu su dökme işi üç kez uygulanır. Bu işlem üç gün belli saatte yinelenir. Üçüncü günü, gerekli işlem yapıldıktan sonra, hoca yazdığı muskayı burnu kanayanın boynuna, kendi eliyle takar, kırk bir kez «inşaallah»

söyleyip burnu kanayanın yüzüne üfler. Muskanın yazılışı genellikle şöyledir:

Avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerinde bir üçgen çizilir, ortasına burnu kanayanın adı yazılır. Adın çevresine çok ince bir yazıyla «A'la» sûresi yazılır. Üçgenin dış köşelerine birer «elif», birer «sin», birer «kef» yazıldıktan sonra, üçgenin çevresine bir daire oluşturacak biçimde kırk bir nokta konur. Kâğıt dörde bükülür, üç kat muşambaya, muşamba üç kat beze sarılır yirmi sekiz dikişle dikilir, her dikiş vuruşta bir kez «Allahulailaheillabilla huvelhayyulkayyum» söylenip dikişlere üflenir.

Bu muskayı taşıyanın bir daha burnu kanamaz, burun kanamasını gerektiren olaylar onu etkilemezmiş.

DELİLİĞİ ÖNLEME

Bilinmeyen bir neden yüzünden deliren, sağa sola sataşan, çılgınlıklar gösteren bir kimse cinciye götürülür. Cinci, gelenin adını, yaşını, anasının babasının adlarını öğrendikten sonra yıldızına bakar, alınyazısını okur, gerekli işe koyulur. Önce, delirenin başına üç küçük bardak okunmuş soğuk su döker, suyu dökerken «Nâs» sûresini okur, yüzüne üfler. Alnına kömürle üç «elif» yazar, üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup gene yüzüne üfler. Delirenin sağ elinin serçe parmağını «besmele» çekerek bıçakla biraz kanatır, akan kandan üç ayrı yere sürer, kırk kez «Nâs» sûresini okur, kırk bir kez «yâ subhanallah» söyleyip sağa sola üfler. Bu işlem yedi sabah, ezandan önce uygulanır.

Cinci, delirenin boyu uzunluğunda, elinin dört parmağı genişliğinde bir kâğıdın üzerine kırk bir daire çizer. Dairelerin içine delirenin adının baş harfini, harfin çevresine Kur'an'dan kırk ayrı âyet yazar. Âyetlerin ayrı ayrı sûrelerden alınması gerekir. Kâğıdın en başına gene «Nâs» sûresi bir üçgen içine

yazılır. Kırk daire üçgenden sonra sıralanır. Ancak üçgen, daireler çizildikten sonra, çizilir.

Kâğıdın boş yerlerine kırk bir «nun», kırk bir «mim», kırk bir «yedi» sayısı, kırk bir «dokuz», kırk bir «sekiz» sayıları ile üç «beş», iki «üç», bir «on» sayısı yazılır. Bu yazılar bittikten sonra kâğıt bir dörtgen oluşturacak biçimde, avuç içi büyüklüğüne gelinceye değin katlanır, iki boş yüzüne muskayı taşıyacak olanın adı yazılır, yüz bir «besmele» çekilir, yalnız göğe üflenir.

Bu muska bir cuma sabahı, ezandan sonra, delirenin boynuna takılır. Takılırken yetmiş yedi «besmele» çekilir, üç «ya settar», üç «yâ âlim», bir «yâ hâfız» söylenir. Muska takıldıktan sonra yedi gün içinde çıldıranda düzelme, yumuşama belirtileri başlarmış.

CILIZLIĞI GİDERME

Doğuştan cılız, çelimsiz, güçsüz bir kimseyi bu durumdan kurtarıp semirtmenin, güçlendirmenin yolları vardır. Önce çelimsizliğin, güçsüzlüğün nedenleri araştırılır. Yemeğe karşı olan istek, yenen yemeğin azlığı, çokluğu, çalışkanlık, durgunluk gibi durumlar öğrenilir. Bunları cincinin sorup öğreneceği bellidir artık.

Sıkıntısı olan, durumundan yakınan kimse yaşlı başlı biriyse, kendi; çocuksa, yakınlarından biri aracılığıyla cinciye varır. Durumunu, dileğini anlatır. Cinci gerekenleri öğrendikten sonra yedi «besmele» çekerek gelenin yüzüne üfler. Sonra yarım bardak suya bir yemek kaşığı okunmuş bal koyup karıştırır, katı gönderdi. Cinci bu üç gün içinde gerekli muskayı yazılı olduğu kâğıdı bir kaşık suda ezer eritir, şerbete karıştırır. Bu şerbeti üç yudumda bitirmek üzere kendisine başvurana içirir. O, şurubu içerken, cinci, yedi kez «inşaallah» söyleyip ona doğru üfler. Üç gün sonra yazacağı muskayı gelip almasını söyleyerek evine gönderir. Cinci bu üç gün içinde gerekli muskayı yazar. Muska dörtgen biçiminde bir kâğıda yazılır. Kâ-

ğıdın üzerinde büyükçe bir daire çizilip ortasına muskayı taşıyacak olanın adı, adın çevresine Kur'an'ın «Enfal» sûresi yazılır. Dairenin çevresine de kırk «r», kırk «z», kırk «sin», kırk «elif» yazılıp yetmiş nokta konur. Kâğıt, bir dörtgen oluşturacak biçimde katlanır, son katlanışında iki yüzüne yedişer «inşaallah yâ subhan» yazılır. Bu yazıların oldukça ince olması gerekir. Kâğıt bu durumda yedi kat çok ince muşambaya, muşamba üç kat ipek beze sarılır, on iki dikişle dikilir. Dikişler vurulurken üç «Kulhuvallah» okunur, dikişlere üflenir.

Bu muskayı üzerinde taşıyanın yemeklere karşı isteği artar, kırk gün içinde çelimsizliği gider, semirir, güçlenirmiş.

DOĞUMU DURDURMA

Çok çocuk doğuran bir kadının doğumu önlemesi, daha çocuk doğurmaması, ancak ilişkilerini sürdürmesi için cinciye gitmesi, özel bir muska yazdırıp taşıması gerekir. Kadının bu isteğini kocasından gizlemesi gerekli olmadığı gibi, kocasının dileği üzerine cinciye gitmesinde de bir sakınca yoktur.

Kadın, gebe kalma olanağı olan süre içinde, bir cuma sabahı namazdan sonra cinciye gider, dileğini anlatır. Cinci, kadını dinledikten sonra yanan ocağın önüne götürür, üç kez «yâ subhan» söyleyip kadının göbeğine üfler, sonra kadını, yüzü ocağa dönük olarak, diz çöktürtüp oturtur. Kadın otururken, cinci, bir kâğıdın üzerine «Meryem» sûresinin ilk beş âyetini yazar, kâğıdı ılık suda ezip, suyu, kadına içirir. Kadın suyu içerken, cinci, üç «besmele» çeker. Bu işlem üç sabah, olduğu gibi, uygulanır. Dördüncü sabah, kadın, cinciye gelip muskayı alır. Muskanın yazılışı şöyledir:

Bir kâğıdın üzerine, belli aralıklarla, iç içe üç üçgen çizilir. En büyük üçgenin dışına «Elham», ortadakinin dışına «Kevser», en küçüğün dışına da «Asr»

sûresi yazılır. En küçük üçgenin içine kadının adı, üç iç köşesine de birer «cim» harfi yazılır. Kâğıt üçe katlanır, her katlamada bir «Fâtiha» sûresi okunur, sonra yeniden katlanır, muskaya son biçimi verilir. Bu biçim vermede katlama sayılı değildir. Kâğıt, üç kat muşambaya, iki kat yeşil beze sarılır, yedi dikişle dikilir. Bu iş bittikten sonra kırk bir kez «Nâs» sûresi okunup muskaya üflenir. Kadın yedi rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra muskayı boynuna asar, dıştan görünmeyen muska göğüsün ortasına değin iner. Kadının muskayı yalnız yıkanırken çıkarması uygundur. Başka hiç bir eylemde muska çıkarılmaz. Bu muskayı taşıyan kadın bir daha gebe kalmazmış.

SAÇ DÖKÜLMESİNİ ÖNLEME

Şekil: 3

Genç yaşında saçları dökülmeye başlayan bir kimse cinciye gidip okunduktan sonra (Şekil: 3'de)

görülen muskayı boynunda taşırsa saçlarının dökülmesi dururmuş.

Muskayı taşıyan kimsenin her cuma günü sabah ezanından önce ılık kül suyuyla başını iyice yıkaması gerekir. Bu işlemin en az bir yıl uygulanması yararlı sayılır. Baş yıkandıktan sonrar üç rikat «şükür namazı» kılınır.

ŞEYTAN TIRNAĞI

Kimilerinin ellerinde, özellikle tırnak köklerine yakın yerlerde incecik deri uzantıları olur. Bunlara genellikle «şeytan tırnağı» denir. Evli, yaşlı erkeklerde, kadınlarda çıkması pek önemli sayılmayan bu tırnakların güzel kızlarda, genç kadınlarda çıkması pek uğurlu görülmez. Genç, güzel kızlara şeytanın gönül verdiği, onun ellerini başkalarına biçimsiz, uyumsuz göstermek için tırnaklar çıkardığı söylenir. Kimi cincilere göre, şeytan tırnağı çıkaran bir genç kızın evlendiğinde doğuracağı çocuklar cinlere benzermiş. bu yüzden kızın kimseye duyurmadan ya tek başına, ya da çok güvenilir bir kadın aracılığıyla cinciye okunması, muska yazdırması gerekirmiş.

Cinci, kızın şeytan tırnağı çıkan parmaklarını ayrı ayrı okunmuş ılık suya batırır. Her batırışta «euzubillah mineşşeytanirracim» söyleyip kızın yüzüne, eline üfler. Sonra, gene okunmuş, bir iğnenin ucuyla tırnak köklerini çok az kanatır, «estaunzubillah» diyerek kanayan yere üfler, parmağını oraya bastırır, «maaşallah subhanallah» der. Yalnız okunan kızla cinci arasında geçen bu işlemi kimse görmez, bilmez.

Bu işlem üç gün uygulanır. Dördüncü günü, cinci, kızın parmaklarını gene okunmuş, ancak içine biraz ince tuz atılıp eritilmiş, ılık suya batırır, Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup kızın yüzüne üfler, gerekli muskayı yazıp verir. Muska şöyledir:

Dörtgen biçiminde bir kâğıt üzerine bir parmak çizilir, parmağın içine çepeçevre üç «şın», dışına gene çepeçevre yedi «elif» yazılıdır. Kâğıdın boş yerlerine, fırdolayı, Kur'an'ın «Nâs» sûresi yazılır, uygun yerlere yedi «mim», üç «nun», bir «kef» çizilir. Muska üç «elham», yedi «Kulhuvallah» okunup dörde katlanır, üç kat muşambaya, muşamba bir kat kırmızı beze sarılıp yedi dikişle dikilir. Muskayı kız koynunda taşır, kimseye göstermez.

Çocuklu, emzikli kadınlar, yaşlı kadınlar, erkekler böyle muskalar taşıyamazlar. Taşımak isteseler bile cinci dileklerini yerine getirmez.

NAR SUYU

Karısı çok sevişgen, erkeği biraz güçsüz olup, bu yüzden aralarında soğukluk bulunan kimselerin durumu düzeltmek, geçim sağlamak düşüncesiyle nar suyuyla özel bir büyü yapılır. Bunu cinciye ancak kadın yaptırabilir; erkeğine, onun yakınlarından çok güvenilir olanlara bile duyurmaz.

Kadın gizlice cinciye gider, durumu anlatır, kocasının özelliklerini bildirir. Sonra cincinin istediği narı bulup getirir. Bu narın bir komşu bahçesinden geceleyin çalınan iyice olmuş bir nar olması gerekir. Cinci, narın kabuğunu soyar, tanelerin bir tekini bile yere düşürmeden içinde okunmuş su bulunan bir tasa kor, üç «Elhamı» okuyup tasa üfledikten sonra bir havan eliyle «besmele» çeke çeke nar tanelerini iyice ezer. Kırmızıya boyanan suyu gene «besmele» çeke çeke, erkeğin adını söyleye söyleye kadının yaşmağıyla süzer. Yetmiş yedi «inşaallah», kırk bir «maaşallah» söyledikten sonra suyu bir şişeye koyup kadına verir. Ayrıca, bir kâğıdın üzerine doksan dokuz «kaf» yazıp suda ezer, su mora boyanınca bir şişeye

döküp kadına verir. Üç rikat «tövbe namazı» kılıp kadının yüzüne üfler.

Kadın nar suyunu üçe böler, içine gene üçe bölünen öteki okunmuş sudan döker. Bu suyu kocasının yemeğine döküp yedirir. Ancak bunu haftada bir gün akşam yemeğinde yapması gerekir. Böylece üç hafta geçer. Üçüncü hafta suyun bittiği gece erkekte bir güçlülük, kadına karşı atılganlık başlarmış.

Bunu yapanın, yaptıranın adının duyulmaması gerekir, yoksa nar suyunu peygamber de sevdiğinden onun koruyucu melekleri kadının da, cincinin de başına üşüşür, yıkım getirirmiş. Bunu yapan cincinin kim olduğu duyulursa ne cenaze namazı kılınır, ne de gördüğü, konuştuğu kimse yıkımdan kurtulabilirmiş.

GEBELİĞİ ÖNLEME MUSKASI

Çocuk yapmak istemeyen bir kadın cinciye giderek özel bir muska yazdırır. Bu muskayı yalnız gebeliği gerektirecek işleri görürken başının altına saklar, üzerinde taşımaz.

Kadın gizlice cinciye gider, durumu anlatır. Cinci kadını ocak başına oturtur, başına üç damla okunmuş ılık su döker, sonra yarım elma verir. Kadın kabuğu soyulmamış, okunmuş elmayı çekirdeklerini ocağa atarak yer. Yerken «Bismillah» demez. Kadın elmayı yerken cinci Kur'an'dan kısa bir sûre okur, bu sûrenin «Nâs» sûresi olmaması gerekir. Sûreyi okuduktan sonra cinci üç rikat «tövbe namazı» kılar, bitirince sağa sola selâm vermez, yere tükürür. Muskanın yazılışı şöyledir:

Avuç içi büyüklüğünde, üçgen biçiminde sarı bir kâğıdın ortasına bir daire, dairenin içine bir üçgen çizilir. Üçgenin, dıştan, üç köşesine birer «lâm» harfi yazılır, ortasına karşılıklı üç nokta konur. Üçgenin içine yedi «elif», üç «sin», bir «nun» yazılır. Dışına kırk bir «şın», otuz üç «vav» çekilir. Dairenin çevresine de eşit uzaklıkta olmak üzere, kadının adı üç kez yazı-

lır, her yazılışta «kul euzubirabbinnas» âyeti okunur. Kâğıt üçe katlanır, üzerine orta noktada birbirini kesen yedi çizgi çekilir, gene katlanır. Bir kat muşambaya, muşamba iki kat yeşil beze sarılır, kırk dikişle dikilir, her dikiş vuruşta «bismillah yâ kahhar» söylenip muskaya üflenir. Kadın muskayı alıp yastığının altına saklar.

Bu muska başının altında bulunduğu sürece gebe kalmazmış. Ancak muskanın çok gizli tutulması, kimseye gösterilmemesi gerekirmiş.

Bu tür muskaları köylerde kullananlar çoktur, özellikle çapkın kadınlar arasında yaygındır.

CAN SIKINTISINI GİDERME

Yürek darlığı, can sıkıntısı gibi olayların giderilmesinde cinciye başvurulur. Yaşlılar, erkekler cinciye gidemezler. Onların yürek darlığı, can sıkıntısı cinlerle ilgili değildir.

Can sıkıntısına kapılan bir kadın gizlice cinciye gider, hangi günler canının sıkıldığını, yüreğinin daraldığını anlatır. Cinci kadını dinledikten sonra göğsünü açtırır, iki memesinin arasına yedi damla okunmuş ılık su damlatır. Kur'andan kısa bir sûre okur. kadının yüzüne, göğsüne üfler, yedi kez «euzubirabbinnas» söyler, gene kadının göğsüne üfler. Bu sözler kadının göğsüne yerleşen, sıkıntıyı yaratan cinlerin dağılması içindir. Sonra kadın ocakbaşına oturur, cinci biraz ötede üç rikat «niyaz namazı» kılar, selâm verirken kadının adını söyler, yedi kez «bismillah yâ ilâh» söyleyip ocağa üfler. Daha sonra kadına yarım bardak bal şerbeti içirir, üç «elhamdulillah» söyletir. Bu işlem yedi gün, belli saatte yapılır, çok gizli tutulur. Yedinci günü, cinci, yazdığı muskayı kadının boynuna asar. Muska şöyledir:

Avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde bir mu-

kavvanın üzerine bir daire çizilir. Dairenin çevresine «Nâs» sûresi yazılır, ortasına kadının adı yazılır. Adın çevresine, yedi cini gösteren, yedi nokta konur, noktalar da bir daire içine alınır. Büyük dairenin içindeki boş yerlere sıra ile yedi «mim», kırk «elif», üç «sat», yedi «dat», on üç «rı», üç «nun», bir «ayn» yazılır. Ocak başında bir süre, yazılar ocağa dönük biçimde, bırakılır. İyice kuruduktan sonra mukavva, ilkin bir ipek beze, sonra üç kat muşambaya; muşamba, üç kat yeşil beze sarılır, otuz üç dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta «euzubirabbinnas min elcenneti-vennas» sözleri söylenip dikişe ülfenir.

Muskayı alan kadın üç rikat «tövbe namazı» kıldıktan sonra soyunup yıkanır. Yıkanma cincinin evinde olduğu gibi kadının evinde de olabilir. Kadın geceleri yatarken, evliyse, muskayı yastığının altına saklar, kocasına göstermez, bekârsa istediği yere koyar. Muska boynundayken yatılmaz. En geç on dört gün içinde bütün tedirginlikler gidermiş.

UYKUSUZLUĞU ÖNLEME

Aşırı uykusuzluk yüzünden tedirgin olanlar muska yazdırıp yataklarının başucunda yüksekçe bir yere asarlar. Uykusuzluk birini sevmekten, sevilmekten, sevgilinin uzak yerlerde olmasından, ayrılıktan daha başka nedenlerden doğabilir. Muska yazdırmak isteyen cinciye gider durumunu anlatır, cinci önce falına bakar, uykusuzluğun nedenini öğrenip söyler, sonra muskayı yazar verir.

Muska yazılmadan önce, yazdırmak isteyen kadınsa yedi kez, erkekse üç kez «elhamdulillahirrabbilalemin» söyleyip göğe doğru üfler. Sonra ocakbaşına gidip «Nâs» sûresini okuyarak ocağa üfler, cincinin verdiği bir bardak okunmuş bal şerbetini içer, «elhamdulillah yâ ilah» söyler. Muska şöyle yazılır:

Dikdörtgen biçiminde uzunca bir kâğıdın başına bir daire çizilir, çapları çekilir. İki çapın kesiştiği yere de muskayı yazdıranın adı yazılır. Çapların dört ucuna birer «sin», «mim», «nun», «lâm» olmak üzere dört harf yazılır. Dairenin içindeki boş yerlere, dört kesitin içine, doksanardan üç yüz altmış nokta konur. Kâğıt üzerinde, dairenin altına gelen yere, «İnşi-

rah» sûresi yazılır, sûrenin altına bir çizgi çekilip uçları noktalanır. Çizginin altına dokuz «şın» harfi ile üç tane «yedi» sayısı (rakamı) yazılır. Ondan sonra «Secde» sûresi yazılır, sonuna bir çizgi çekilir, çizginin iki ucuna birer «mim» konur. Muska üç kat muşambaya, muşamba iki kat beze sarılıp mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz. Muskayı yazdıran gece yatarken:

Bismillah yâ Allah
Bismillah yâ İlah
Yatarım maaşallah
Kalkarım inşaallah
Kalkamazsam eşheduenlâilâheillallah
ve eşheduenne muhammedurresulullah

sözlerini söyler, sağa sola üfler, sabahtan uyandığında da «elhamdulillah yarabbi şükür» der, kalkar.

DİŞ ÇIKARMA

Bir çocuğun dişleri bilinmeyen nedenler yüzünden gerekli yaşta çıkmaz, gecikirse; çocuk, cinciye götürülür. Cinci, çocuğu okur, üfler, Kur'an'dan bir kaç âyet yazıp suda ezerek ona çirir. Bu işlemden üç gün sonra bal şerbeti yapar, üç sabah aç karnına içirilmek üzere çocuğun anasına ya da bakıcısına verir. Çocuk, şerbeti içtikten sonra yeniden cinciye götürülür. Cinci ocağın yanında kömürle bir daire çizer, çocuğu onun içine oturtur, yetmiş «besmele» çekip çocuğun ağzına üfler. Yaşına göre kaç dişi çıkması gerekiyorsa, o dişlerin sayısınca, âyet okur, her âyet okuyuştan sonra çocuğun alnına kömürle bir «elif» çizer. Daha sonra «Hadid» sûresini yazdığı bir kâğıdı ılık suda ezer, eritir, o suyla çocuğun ağzını, yüzünü yıkar ya da yıkattırır. Bütün bu işlemler bittikten sonra muskayı çocuğun boynuna asar. Muska dişler çıkıncaya değin çocuğun boynunda kalır. Dişler çıktıktan sonra evin görülmeyen bir yerine konur, öyle kalır. Muska şöyledir:

Dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine ağzı yansıtan iki eğik çizgi çekilir. Çizgilerin biri altta, biri

üstte olur. İki çizgi alt üst dudakları gösterir. Bu iki çizginin, en geniş yeri olan ,ortasına bir «mim», iki ucun kesiştiği iki yana birer «vav» yazar. Çizgilerden alttakinin üstüne kırk bir nokta, üsttekinin üstüne kırk bir ince çizgi çizer. İki çizginin içindeki boş yerlere de otuz iki «sin» yazar. Bu otuz iki dişi gösterir. Sonra bu iki çizgiyi büyükçe bir daire içine alır, dairenin dış çevresine «Elham»ı yazar. Otuz iki rikat namaz kıldıktan sonra çocuğun yüzüne üç «Kulhuvallah» okuyup üfler, muskayı üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, otuz iki dikişle diker.

KUDUZU ÖNLEME

Kuduz kötü cinlerin insana saldırmaları sonucu ortaya çıkan korkunç bir çılgınlıktır. Başkalarına kötülük yapmış kimseler yüzünden uğranılan önü alınmaz bir yıkımdır. Bunu önlemek için yaşlı, gün görmüş bir cinciye gidilir, kudurma belirtileri görülen kimse de götürülür. Cinci, kudurmasından korkulan kimsenin ağzını bal şerbetiyle yıkar, ona biraz sirkeli bal ya da sirkeyle yapılmış bal şerbeti içirir. İçmezse ellerini tutup, kaşığın sapıyla (tahta kaşığın) ağzını yavaşça açıp içine döker, dökerken yedi «besmele» çeker. Sonra ocakbaşına götürülür, yüzü ocağa döndürülür. Ocağa köpek kemiği atılır, kemik yanmaya başlayınca tütsüsüne tutulur. Derin derin öksürmeye başlayınca bırakılır. Bu işlem üç kez uygulanır. Üçüncü günü kudurmasından korkulan kimsenin başından aşağı bir teneke soğuk su dökülür, yedi «besmele çekilir» .Bundan sonra yedi gün köpek kemiği tütsüsüne tutulur, sirkeli bal şerbeti içirilir. Bütün bu işlemleri cinci uygular. İşe başlamadan önce üç rikat namaz kılar, cinleri dağıtmak için Tanrıya yakarır, muskayı düzenler. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

Bir köpeğin kuyruğundan kesilip alınan biraz tüy ocakta yakılıp kudurmasından korkulan kimse tütsülendikten sonra, dikdörtgen biçiminde iki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıt ocağın üstünde gezdirilip iyice kurutulur, ortasına iri bir nokta konur. Noktanın çevresine, iç içe, yedi daire çizilir. Noktadan geçen, kesişen iki çap çekilir. Böylece yirmi sekiz kesit ortaya çıkar. En dıştaki dairenin çevresine, fırdolayı, yirmi sekiz «elif» yazılır. Dairelerin içinde bulunan boşluklara sırayla yedi «mim», yedi «nun», yedi «rı», yedi «kaf», yedi «sin», yedi «tı», yedi «vav» yazılır. Bunlar yazılırken yedişer kez «Nâs» sûresi okunur. Kâğıt, önce ikiye katlanır, dıştan iki boş yüzünden birine «Kulhuvallah», öteki «Elhamı» sözleriye başlayan iki sûre yazılır, gene ocağın üstünde gezdirilir, tütsülenir. Kâğıt bir daha katlanır, yedi kat muşambaya sarılır. Her sarışta bir küçük sûre okunur, üzerine üflenir. Yedi kat muşamba yedi kat kırmızı ipek beze sarılır, otuz iki dikişle dikilir, üzerine yirmi sekiz damla mürekkep damlatılır. Cinci kırk rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra muskayı kudurmasından korkulanın sırtına, iki omuzunun arasına gelecek biçimde, giysisine diker. Bu giysi eskiyinceye, muskayı taşıyan iyileşinceye değin giyilir. Çamaşır değiştirilirken çıkarılıp, gene giyilir, yıkanması gerekirse ocakta kurutulur, güneşe serilmez.

Bu muskayı taşıyan kimse en geç on dört gün içinde iyileşir, tedirginliği geçermiş. Ancak kudurmasından korkulan kimse bir din adamıysa böyle bir muska kullanamaz, bu işlemler ona uygulanamaz. Onun cinleri başkadır, onlara cinciler karışmazlarmış.

Halk dilinde «kudurasın da etlerini yiyesin» diye kargış niteliğinde bir deyim vardır. Cinci böyle kar-

gışlanmış bir kimsenin, başına böyle bir olay geldiğini öğrenirse, muskayı yazmadan önce o kargışlayan kimseyle barışmayı önerir. Barışma olanağı yoksa, başka bir büyü yapıp kargışlayanın ağzını bağlar.

KULAK UĞULTUSUNU GİDERME

Kulakları uğuldayan, başı dönen, gözleri kararan bir kimsenin bu tedirginliklerinin düşman cinlerin saldırısından doğduğuna inanılır. Düşman cinler, kötü düşünceli, kıskanç, çekemeyen bir kimsenin cinleridir. Büyü yaptırarak bu cinleri başkasına saldırtır, başına yıkım getirtir, yaşamanın tadını tuzunu kaçırır. Bunu önlemek için yapılması gereken tek işlem cinleri dağıtmaktır. Kulaktaki uğultular, cınlamalar bu cinlerin sesleridir, cinler kovulunca sesler de kesilirmiş.

Kulakları uğuldayan kimse gizlice cinciye gider, uğultunun başladığı günü, etkisini anlatır, kuşkulandığı bir kimse varsa onun da adını söyler. Cinci önce onun falına bakar, alınyazısını söyler, yıldızlarını araştırır. Sonra uğuldayan kulağa ya da kulaklara, ayrı ayrı birer «Yâsin» sûresi okur, üfler. Uğultu tek kulaktaysa bir «Yâsin» okur. Biraz pamuk alır, üzerine «Fâtiha» sûresinin yazıldığı bir kâğıdın ezildiği ılık suya batırır, uğuldayan kulağa sokar. Her sokuşta bir «besmele» çeker. Bu işlemi her gelişte yedi kez yineler. Geri kalan ılık suyu gene «besmele» çekerek

tedirgin olanın başından aşağı döker. Kadın bile olsa su dökülür, kadının başını açması gerekir. Sonra şu muskayı yazıp verir:

İki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine, karşılıklı, iki daire çizilir. Dairelerin içine muskayı taşıyacak olanın adı, ayrı ayrı, yazılır. Her dairenin içine, adın çevresini kuşatacak biçimde, yedi «vav», üç «elif», dokuz «kaf», iki «ğayn», bir «sat» yazılır. İki dairenin çevresine, ikisini birden çevreleyecek biçimde, «Nâs» sûresi yazılır. Kâğıt beşe katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat sarı beze sarılır, yirmi sekiz dikişle dikilir, her dikiş vuruşta bir «besmele» çekilir.

Muskayı taşıyacak olan, ilkin yedi rikat «tövbe namazı» kılar, kılamazsa onun yerine cinci kılar, yetmiş «besmele» çektikten sonra muskayı göğsünün üstünde taşır. Bir iğneyle iliştirilir; bir zincirle, ince iple boyuna asarak da taşınabilir.

KARIN ŞİŞİNİ İNDİRME

Nedeni bilinmeyen bir karın şişkinliğinin giderilmesi için soluğu etkili, «derin» bir hocaya gidilir. Hoca karnı şişeni sırtüstü yatırır, yedi «besmele» çekerek karnını açar. Karnı şişen kadın ya da kızsa, göbeğinin çevresinden aşağı doğru; erkekse; yukarı doğru uzayan yumurta gölgesi gibi oval bir biçim çizer. Elini ılık suya batırarak yedi kez bu çizilen biçimin içinde gezdirip karına yavaşça basar. Bu arada Kur'an'dan uygun gördüğü bir sûreyi okur, şişkin yere üfler. Bu işlem karnı şişen erkekse üç sabah uygulanır, dördüncü sabah bir küçük tas okunmuş bal şerbeti içer. Kadınsa, işlem yedi sabah uygulanır, sekizinci sabah hoca, kadının şişen yerini göbeğinden aşağı doğru yetmiş «besmele» çekerek yıkar, Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup göbeğin altına doğru üfler, daha sonra bir bardak kaynatılmış keten tohumu suyu ile bal karışımı bir şerbeti kadına içirir. Kısa bir süre sonra kadının karnındaki şiş inermiş.

Bu tür şişkinliklerin nedeni, kocasının ya da sevgilisinin gönlünü yapmayan, onlara kötülük eden kimselerin karnına şeytan soluğu dolmasıymış. Şeytan

böylelerinin karnına uykuda üfler, bu üfleme sonucu karın Hût dağı gibi şişermiş.

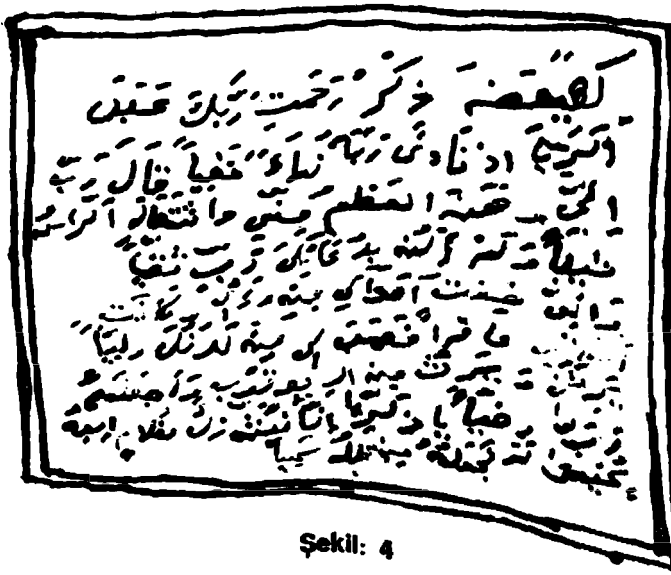
Bu anlatılan işlemden sonra kadının karnındaki şişkinlik inmezse, hoca daha etkili bir işleme başlar. O da şöyledir:

Kadın gizlice hocaya gelir, gösterilen yere oturur. Hoca Kur'an'dan uzunca bir sûre okuyarak kadını belden aşağı soyar, dayanılabilecek durumda ısıtılmış su dolu bir leğenin içine oturtur. Suyun etkisi gidinceye değin kadın öyle durur, sonra hoca o suyu boşaltıp ikinci suyu leğene döker, o da soğuyunca üçüncü su leğene dökülür. Bu işlem en az üç sabah uygulanır.

Dördüncü sabahtan sonra kadının karnındaki şiş yavaş yavaş inmeye başlarmış. Hoca uygun görürse kadının göbeğine mor mürekkeple bir «Kulhuvallah» da yazar, sonra ılık su ile ya da yalayarak siler. Bu işlemleri kadından bir de hocadan başka kimsenin bilmemesi gerekir, yoksa şişkinlik azar, çok korkulu bir durum alırmış.

HORLAMAYI KESME

Uyurken horlayan bir kadının bundan kurtulması, kocasının öfkesini çekmemesi için yalnız hocaların

Şekil: 4

yazabilecekleri bir muska kullanması gerekirmiş. Kadın gizlice hocaya gider durumu anlatır. Hoca gerek görürse kadını uyuduğu sırada inceler, yoklar, horlamanın niteliğini araştırır, uygun görmezse kadını dinlemekle yetinir.

Hoca okunmuş üflenmiş bir bardak bal şerbetinin içine Kur'an'ın değişik sûrelerinden alınmış üç ayetin yazıldığı bir kâğıda (Şekil: 4) batırır. Kâğıt, yazılar silininceye değin şerbetin içinde kalır, sonra alınır. Kadın bu şerbeti yedi «besmele» çekerek içer. Daha sonra, hoca, bir kâğıdın üzerine «Meryem Sûresi»nin ilk yedi âyetini yazar, yedi kat ince muşambaya sarar, keten bir torbacığın içine koyup ağzını üç seyrek dikişle diker, kadına verir. Kadın, muskayı iki memesi arasına, biraz aşağı sarkacak biçimde yerleştirir. Kocası memeleri emerken muska işe engel olmayacak durumda bulunur. Yedi gece içinde bütün horlama geçermiş.

YARA SAĞILTMA

Gövdenin herhangi bir yerinde çıkan, uzun süre geçmeyen korkulu yaraların okunmakla sağıltıldığı inancı vardır. Bu konuda yetkili kimse hoca sayılır. Böyle bir yarası olan hocaya gider, yarasını gösterir. Hoca, yaralı kimsenin yaptığı işleri, yaranın ortaya çıkmaya başladığı günü, etkilerini sorar, öğrenir. Gereken bilgileri edindikten sonra muska düzenlemeye koyulur.

Muska şöyle düzenlenir: Yaralı kimsenin yarası, hocaya ilk geldiği gün, okunmuş ılık suyla yıkanır. Yıkama işini hoca değil, onun görevlendirdiği biri yapar. Yara yıkanıp kurulandıktan sonra hoca üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuyup yaraya üfler, yaranın en kısa süre içinde geçmesi için Tanrı'ya yakarır, dua eder. Daha sonra üç rikat «niyaz namazı» kılar, yaralının yüzüne üfler. Bu işler bittikten sonra büyükçe bir kâğıdın üzerine Kur'an'ın «Sad» sûresini yazar, kâğıdı yediye katlar, üç kat muşambaya, üç kat ince yeşil beze sarar, diker, üzerinde taşıması için yaralıya verir. En geç yedi gün içinde yara sağılır, izi bile kalmazmış.

UYUZU GİDERME

Uyuzlanan bir kimsenin hocaya gitmesi, okunması gerekirmiş. Uyuzlu kadınsa, ayrı; erkekse, ayrı işlemden geçirilir. İster erkek, ister kadın olsun, sıkıntısını giderecek tek yetkili hocalardır, denir. Hocanın yapacağı iş bir yandan uyuzlunun dişi ya da erkek oluşuna, bir yandan da uyuzlanan yere bağlıdır. Uyuzlanan kimse kadınsa, gençse, uyuz, okuyup üflemekle geçmez, başka işlemler gerekir. Erkek ya da yaşlı kadınsa, okuyup üfleme, bir muska yazma yeterli sayılır.

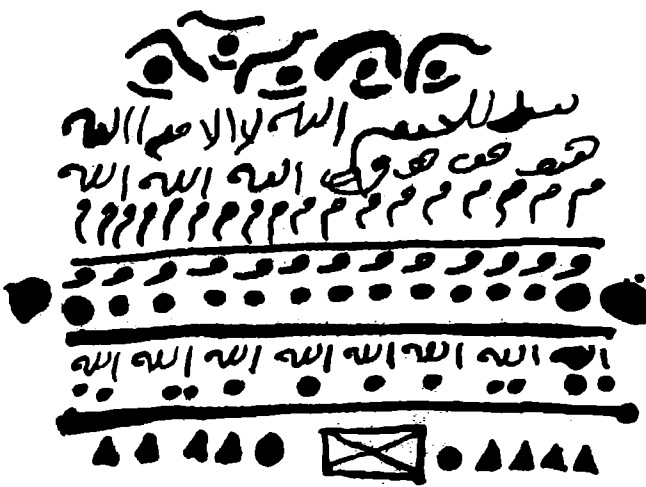
Uyuzlu kadın hocaya gider, uyuzlanan, kaşınan yerini gösterir. Hoca kadının uyuzlanan yerini önce ılık su ile yıkar, yıkarken de Kur'an'dan istediği bir bölümü yavaş yavaş okur, kadının uyuzlu yerine üfler. Bu yer kadının döllenme alanında ise, bütün kıllar kazınır, üç gün okunmuş ılık su ile yıkanır. Yıkama işini hoca yapar. Oraya yumuşatıcı nesneler sürer. Bu yumuşatma işinde de genellikle ya tuzsuz tereyağı ya da hocaların yaptıkları özel ilaçlar kullanılır. Yıkama, yumuşatma, özel ilâçlama işi bittikten sonra, hoca, uyuzlu yerin çevresine Kur'an'dan küçük bir

sûre yazar. Bu sûre hocanın isteğine bağlıdır, bütün sûrelerin Tanrı katında iyi kullar için yararlı, onultucu, sıkıntılardan ,acılardan, onulmaz ağrılardan kurtarıcı niteliği vardır. Hoca yazıyı yazdıktan, aradan en az üç, en çok yedi gün geçtikten sonra ona gelmek, görünmek gerekir. Bu sûre içinde yazının silinmemesine çalışılmalı. Hoca üçüncü, ya da yedinci günü yazıyı okunmuş ılık su ile yıkar, siler, gerekirse yeniden yazar, bir sûre daha beklenir. Uyuzlu kadının uyuzlu yerini hocadan başkasına göstermesi, evli ise kocasıyla sevişmesi doğru değildir.

Yukarıda anlatılan uyuz giderme işlemi genç kadınlar içindir. Erkekler, yaşlı kadınlar uyuzlu yerlerini hocaya gösterme gereğinde değildir. Hoca onların yakınmalarını dinler, yapılacak işleri anlatır, gerekli yıkanmayı, bakımı söyler, muskayı yazıp verir. Muska koyunda ya da boyunda taşınır.

Genç kadınların, özellikle güzellerin çevresinde pek çok cin toplandığı, onları kıskandığı için uyuz daha korkulu, daha uzun süreli olurmuş. Bu nedenle hocanın onları bir yandan bu kötü cinlerden koruması, kurtarması, bir yandan da uyuzun çok kısa bir süre içinde geçmesini sağlaması gerekir. Genç kadınlarda görülen meme uyuzu, a... uyuzu bütün cinlerin ilgisini çekermiş, bu nedenle tek çıkar yol hocaya gitmekmiş.

SIKINTIYI GİDERME MUSKASI

Şekil: 5

Şekil: 5'de görülen muskayı üzerinde taşıyanların bütün sıkıntıları, gönül darlıkları, üzüntüleri geçermiş. Muskada bir «besmele», on iki «Allah», dört «hu», on üç «vav», on sekiz «mim», on dört nokta, sekiz üçgen vardır. En üstte sıkıntıyı kovucu olduğuna inanılan cinlerin belirtimleri görülüyor. Muska abdestsiz taşınmaz.

BULANTIYI KESME

Gebe kadınlarda, özellikle yeni gelinlerde, sık sık görülen iç bulantılarının, baş dönmelerinin, yürek çarpıntılarının yol açtığı tedirginlikleri gidermek için «nefesi keskin» olarak bilinen bir hocaya gidilir. Hoca, yüreği bulananı yüksekçe bir yere, sırtüstü yatırır, bunu yaparken yetmiş «besmele» çeker, kadının yüzüne, göğsüne üfler. Sonra kadının göğsünü yavaşça açar, iki memesinin arasına üç «Kulhuvallah» okuyup üfler, yedi «besmele» çeker, biraz durur. Sonra «Nâs» sûresini okuyup kadının iki memesi arasına üfler.

Üzerine, Kur'an'dan, küçük bir sûre yazılmış bir kâğıdı yarım bardak ılık su içinde ezer, eritir. Suyun yarısını kadına içirdikten sonra kalanından yedi damlasını dura dura kadının göğsüne damlatır, kalan suyla kadının göbeğini yavaşça oğar. Bunları yaparken Kur'an'dan kısa bir, ya da üç sûre okuyup kadının göbeğine, göğsüne, yüzüne üfler.

Bu işlem üç gün, sabah ezanından önce, uygulanır. Dördüncü gelişte, hoca, kadına önceden yaptığı bir bardak okunmuş, üflenmiş bal şerbeti içerir,

kadın şerbeti içerken hoca da üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup kadının yüzüne üfler, yazdığı muskayı kadına verir. Muska, üzerine «Nâs» sûresiyle yetmiş «elif», üç «mim», yedi «cim», bir de kadının adı yazılı dörtgen biçimli bir kâğıt ile bu kâğıdın sarıldığı üç kat muşambadan oluşur. Hoca muşambayı beze sarmaz. Kadın, muskayı alır, yetmiş «besmele» çektikten sonra koynuna koyup evine döner. Evde, gene «besmele» çekerek, muskayı koynundan çıkarır, üç kat yamaya sarar, diker. Muskayı koynunda taşıması, kocasıyla sevişirken bile çıkarmaması gerekir, yoksa cinler saldırır, bulantı başlar, iş kusmaya değin varırmış. Bu muskayı taşıyan kadının bütün bulantıları, tedirginlikleri üç gün içinde geçermiş.

SANCILARI GİDERME

Karında, bağırsaklarda, böbreklerde, ya da gövdenin iç bölümlerinden, genellikle kestirilemeyen bir yerde ortaya çıkan keskin sancıların giderilmesi konusunda yalnız hocaların yapabilecekleri işlemler vardır. Bu işlemler sürekli değil de arada sırada gelip geçen sancılar içindir. Öteki türden sancılara cinciler karışır.

Sancısı tutan kimseye hocaya gider, sancıyan yerini gösterir, bu işte kaç göç gibi örtünme, sakınma yoktur. Hoca Tanrının güvendiği, sevdiği, gizli bilgilerle donattığı kutlu, ermiş kişilerden olduğu için ona erkek, kadın her yerini gösterebilir. Hoca görmek istediği sancıyan yeri açtırır, yoklar, bakar. Sancıyan yeri görmek hocanın isteğine bağlıdır, hocaya gelenin değil.

Hoca sancıyan yeri gördükten, ya da öğrendikten sonra gereğini yapar. Bu işlem de kadına, kıza, erkeğe göre değişir. Sancının türüne, sancılananın yaşına başına göre olur. İlkin sancının yeri öğrenilir. Hoca bir kâğıdın üzerine «Rahman» süresini yazar, üç rikat namaz kılacak bir süre durur, okur, üfler.

Sonra kâğıdı ılık suda ezer, eritir. Bu suyun içine bir yemek kaşığı okunmuş bal, ya da bir çay bardağı tatlı pekmez (ekşi yemişlerden yapılmayan pekmezden) koyar, karar, karıştırır. Sancıyana bir su bardağı içirir. Sancılı bunu içerken hoca üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup sancılı yere doğru üfler. Sancılı, bu okunmuş suyu, üç sabah belli saatte aç karnına içer. Hoca isterse suyu sancılıya verir, isterse her sabah hocanın evine gelinir. Bu da hocanın uygun göreceği bir uygulama türüdür. Gene hoca isterse her sabah içilecek suyu yeniden hazırlar.

Su üç sabah içildikten sonra, hoca, üzerinde «Mümin» sûresinin yazılı bulunduğu bir muska düzenler, sancılının boynuna takar. Muska dıştan görülmez. Bu muska boyunda taşınır, yalnız islâm dinine göre yıkanmanın gerektiği durumlarda, özel işlerde çıkarılır. Bu işlem çokluk yaşlı kadınlara, erkeklere uygulanır. Genç kadınlar, kızlar için geçerli sayılmaz çokluk.

Sancılı kimse bir kız, ya da genç kadınsa, sancı daha etkili, daha uzun süreli olacağından işlem değişir. Hoca gene üzerine «Rahman» sûresini yazıp ezdiği sudan oluşan ballı ya da pekmezli şurubu sancılıya içirir. Sonra sancıyan yeri açtırır, okunmuş ılık tuzlu suyla yavaş yavaş oğuşturur. Bu sırada yedi «Kulhuvallah», yedi «Elham» okur, sancıyan yere üfler, kırk bir «inşaallah» söyler. Daha sonra sancıyan yere «Cin» sûresinin ilk üç âyetini yazar. İlk gün bu işlem uygulanır. İkinci gelişte yazı ılık suya batırılmış yumuşak bir bezle yavaşça silinir, yerine yenisi yazılır, önceki işlemler yinelenir. Sancılı, hocaya sabah ezanından sonra, ya da yatsıdan önce gizlice gelir. Bu iş dedikoduyu, kötü düşünceli kimselerin gevezeliğini önlemek için yapılır. Sancıyan yer gö-

güsteyse, hoca Kur'an'dan kısa bir sûreyi kadının memelerinden biri çevresine yazar, meme yazılarla fırdolayı kaplanır. Ancak memenin ucu çevresine değil de köküne yakın yazılır. Bu işlem en az üç, en çok yedi gün belli saatte uygulanır. Uygulama bittikten sonra hoca sancılının iki avuç içi büyüklüğünde, dörtgen biçiminde bir kâğıda iç içe, aralıklı, üç daire çizer. En küçük dairenin içine bir «besmele», ondan büyük olanınkine «inşaallah maşallah», en büyüğün içine de «Nâs» sûresini ince bir yazıyla yazar. Bu son dairenin çevresine otuz iki «mim», yedi «sekiz» sayısı çeker. Dörtgenin dört köşesine içten birer «elif», dıştan birer «nun» yazdıktan sonra kırk «subhanallah» deyip kâğıda üfler, katlar, dörtgen biçimli muska durumuna getirir. Kâğıt yedi kat ince muşambaya, üç kat ince ipek beze sarılır, kadının yaşı sayısınca dikişlenir. Kadın muskayı koynunda taşır, yıkanacağı, sevişeceği sırada çıkarır.

Bu muskayı yazdırıp uygulayan kadının yedi yıllık sancısı bile yedi günde geçermiş. Yalnız, yukarda söylendiği gibi, olayı kimsenin duymaması, bilmemesi gerekir. Bu işde aracının yeri yoktur.

BEBEĞİN EMMESİNİ SAĞLAMA

Anasını emmek istemeyen bebeklerin emmelerini sağlamak cincinin yapacağı işleme bağlıdır. Cincilere göre, anne ile bebeğin cinleri arasında geçimsizlik, anlaşmazlık olursa, bebek daha ememez, boyuna oğlar, memeyi atar. Bu işten hocalar anlamazlar, o nedenle cinciye gidilir. Cinci bebeğin doğduğu günü, ayı, anasının, babasının adlarını öğrenip yıldızına bakar, alınyazısını okur. Bebeğin hangi nedenler yüzünden emmediğini anladıktan sonra işe koyulur. Böyle bir durumun cinler anlaşmazlığından doğduğu ortaya çıkınca önce cinleri uzlaştırmaya çalışır.

Bir kabın içine bebeğin annesiyle babasının adlarını oluşturan harflerin sayısınca çakıltaşı konur. Bu taşlardan anneninkiler iyilik, babanınkiler kötülük cinlerini bildirir. Cinci kaptaki taşlar sayısında «Nâs» sûresi okur, kaba üfler, sonra kaba taşlar kapanıncaya değin ılık su döker. Suyu dökerken yedi «Kulhuvallah» okuyup suya üfler. Bebeği kucağına alıp kabın çevresinde yedi kez döndürür, her döndürüşte bir «maaşallah» söyler, bebeğe üfler, son dördürüşte bir de «inşaallah» söyleyip kaba üfler. Bu işlemin üze-

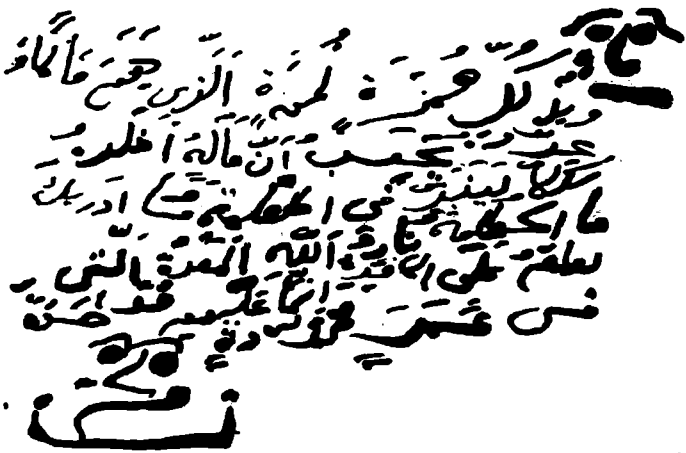
rinden üç gün geçtikten sonra gene cinciye gelinip yazılan muska alınır, bebeğin sağ omuzuna takılır.

Muska dikdörtgen biçiminde bir kâğıt üzerine yazılıdır. Kâğıtın üst yanına boylu boyunca bir «besmele» çekilir, onun altına küçük bir üçgen çizilir, üçgenin içine annenin, babanın adları yazılıp bir çizgiyle birleştirilir. Kalan boş yere de ince bir yazıyla Kur'an'ın «Cin» sûresi yazılır, sonuna bir «mim» konur. Kâğıt gene dörtgen biçiminde katlanır, ilk katlanışta iki boş yüzüne birer «inşaallah» yazılır. Muska üç kat muşambaya, üç kat ipek beze sarılır, on iki dikişle dikilir. Dikişler vurulurken üç «Elhamı», bir «İnşirah» sûresi okunur, muskaya üflenir. Muska takıldıktan sonra bebek annesini emmeye başlarmış.

VURGUNCULARDAN KORUNMA

Başkalarının malını, parasını, tarlasını elinden almak, onları kötü duruma düşürmek için emeklerini, çalışmalarını sömüren, düşkünlere yardım etmeyen, başkalarının kazançlarına haksız yere ortak olan kimselerin vurgunundan, soygunundan, baskısından korunmak için özel muskalar yazdırılır. Bu muskalar, eskiden mütegallibe denen sömürücülerin doymak bilmez soygunlarını önlemek düşüncesiyle düzenlenirdi. Muska yazdırmak, ağanın baskısından kurtulmak isteyen kimse gizlice imama, ya da ağaya kızan bir hocaya gider, durumu bildirir, kurtuluş yolu arardı. Hoca da gizlice Şekil: 6'da görülen muskayı yazar, isteyene verirdi. Muskayı yazdıran, muskayı gizlice, ağanın evinin yakınında, ağanın geçtiği bir yere saklar, ağa bu muskanın üzerinden yedi kez geçince tedirgin olmaya, soygundan, vurgundan vazgeçmeye başlarmış. Ancak, bu tutum yalnız muskayı yazdırana karşı olurmuş. Muska şöyle düzenlenir:

Kur'an'ın «Humaza» sûresi bir kâğıdın üzerine yazılır. Yazının başına, bir de sonuna, birer özel belirti konur. Bu belirtiler birer doymak bilmez gözden

Şekil: 6

oluşur, ağanın gözlerini yansıtır. Muska yazıldıktan sonra, yazdıran, yetmiş «besmele» çeker, sağa sola, öne arkaya üfler, sonra yedi kez «Nâs» sûresini okur, Tanrıya yakarır, bir cuma gecesi yatsından sonra gerekli yere saklar. «Humaza» sûresinin türkçesi şöyledir: «Vay haline bütün kovucuların. Dünya malını biriktirir, saklar. Yaşatacağını sanır malının kendisini boyuna. Öyle değil oysa, er geç Huteme'ye (azgın cehenneme) atılacak o. Nedir sana Huteme'nin ne olduğunu bildiren? Tanrının tutuşturulmuş ateşidir o. Kaplar yürekleri. Onların üzerine sıkı sıkıya kapanmıştır o. Uzun mu uzun direklerle.»

MEZARLIKTAN KORKMAYI ÖNLEME

Mezarlıkların yanından, yakınından geçenler arasında derin bir korkuya kapılan, uykusu kaçan, tedirgin olan kimselerin hocaya okunmaları, muska taşımaları gerekirmiş. Muskanın yapılışı mezarlığın türüne göre değişir. Korkulan mezarlık müslüman mezarlığıysa muskayı hoca, gâvur mezarlığıysa cinci düzenler.

Mezarlıktan korkan kimse ister dişi, ister erkek olsun muskayı yazacak olana gizlice, tek başına gider, durumu anlatır. Hoca ya da cinci durumu öğrendikten sonra mezarlıktan korkanı yarı karanlık bir odaya alır, başını, göğsünü açar, üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup başına, yüzüne, göğsüne üfler, çevresinde üç kez döner, yetmiş «besmele» çeker, sağa sola, öne arkaya üfler. Bir bardak ılık suyun içine bir kaşık bal döküp karıştırır, karıştırırken «Nâs» sûresini okur, sonra suyu mezarlıktan korkana yedi yudumda içirir. Her içişte muskayı yazacak olan üç kez «euzubillah yâ Allah» söyleyip içenin ağzına doğru üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır. Dör-

düncü gelişte önceden düzenlenen muska alınıp sağ göğsün üstüne, içten konur. Muskanın yazılışı şöyledir:

Yarım arşın (otuz beş cm.) uzunluğunda, üç parmak genişliğinde yeşil bir kâğıdın üzerinde, birbirine eşit üç dikdörtgen çizilir. Her birinin dış köşelerine birer «mim», iç köşelerine birer «lâm» yazılır. Kağıdın başında, sonunda muskayı yazdıranın adı bulunur. İlk dikdörtgene Kur'an'ın «Nâs», ikincisine «Kevser», üçüncüsüne «Falak» sûreleri yazılır. Dikdörtgenlerin dışında kalan boşluklara da yedi tane yedi (eski rakamla), üç tane sekiz, dört tane dokuz, iki tane üç, beş tane iki, bir tane altı sayısı yazılır. Kırk «besmele» çekildikten sonra kâğıt, gene bir dikdörtgen oluşturacak biçimde, yediye katlanır, üç kat muşambaya iki kat yeşil beze sarılıp yedi dikişle dikilir. Muskayı yazan cinciyse her dikiş vurmada bir «Nâs» sûresi, hocaysa bir «Kulhuvallah» okuyup çevresine üfler. Bu muskayı taşıyana bir daha mezarlık cinleri yanaşmazmış.

gizliliklerj bilme

GELECEĞİ BİLME

Bir kimsenin gelecek yıllarda başından geçecek kötü olaylara karşı kendini koruması, mutluluğunu bozacak işlerden kurtulması için çok derin bilgili, başarılı bir cinciye gitmesinde yarar varmış. Cinci, kendisine başvuranın, alınyazısını, geleceğini öğrenmek için yıldızına, burcuna, falına bakar. Alınyazısını belirleyen bu varlıkların gelecekle ilgili durumlarını öğrenen cinci kendisine başvurana açıklama yapmaz, onu korkutucu olaylarla umutsuzluğa düşürmez. Yalnız yapılması gereken işlemleri bildirir. Alınyazısını belirleyen yıldızlar, burçlar arasında yakınlaşma varsa kişinin geleceğinden korkulmaz, uzaklaşma görülüyorsa durum kaygı vericidir. Cincinin yapacağı araya başka bir yıldız, başka bir burç sokarak ayrılmayı önlemek, yakınlaşmayı sağlamaktır. Bunu başarabilmek için şu işlemler yapılır:

A — Cinciye başvuran kimse, ister erkek, ister dişi olsun, yüzünü ocağa dönerek sırtını açar. Cinci sırtına mürekkeple büyükçe bir daire çizer. Dairenin ortasına başvuranın adını yazdıktan sonra yetmiş

«besmele» çeker, o da üfler. Sonra dairenin içine kırk bir «elif», kırk bir «dal», kırk bir «r», yedi «mim», üç «nun» yazar. Doksan dokuz kez yüksek sesle «euzubillah» deyip daireye üfler. Daire üç gün sırtta kalır. Dördüncü günü, cinciye gelindiğinde, cinci daireyi okunmuş ılık suyla siler. Silerken de yetmiş «inşaallah» söyler, sağa sola üfler.

B — Cinci, kendisine başvuranı, yan karanlık odanın ortasına oturtur, gözlerini iyice bağlar. Çevresinde kırk bir kez döner. Her dönüşte bir «Kulhuvallah» okur, üfler. Dönme bittikten sonra yüz bir «euzubillah yâ Allah, bismillâh yâ ilah» deyip göğe doğru üfler. Oturan kişinin başına yedi damla ılık su damlatır, Kur'an'dan kısa bir sûre okur. Bu işlem yedi sabah, ezandan sonra, gizlice uygulanır.

C — Son günü, cinci, gelenin alnına yedi «elif» çizer. Her çizişte üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okur. Bu Kur'an'ı baştan sona değin okumak (hatm etmek) anlamına gelir. Daha sonra cinci kırk «yâ settar», kırk bir «yâ rahman», kırk bir «yâ kerim», kırk «yâ âlim», yedi «yâ şâfi», üç «yâ kâfi» söyler, adamın yüzüne üfler, daha önce yazdığı muskayı, kendi eliyle, boynuna takar. Muskayı taşıyacak olanın cinciye gelirken yıkanıp abdest alması, üç rikat «niyaz namazı» kılması gerekir. Muskanın yazılışı şöyledir:

İki karış uzunluğunda, bir avuç içi eninde, dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine, muska yazdıranın yaşının sayısınca, küçük üçgen çizilir. Her üçgenin içine bir «Allah», üç köşesine de birer «mim» yazılır. Kâğıdın, üçgenler arasındaki, boş yerlerine üstten aşağı doğru sırayla yedi «n», yedi «aai», yedi «sin», yedi «ha», yedi «ayn», yedi «z», yedi «kef», yedi «lâm», yedi «vav», yedi «h», yedi «b» yazılır.

Harfler arasına birer nokta konur. Kâğıt önce ikiye katlanır. İki yüzüne birer küçük daire çizilir, dairelerin ortalarına muskayı yazdıranın adı yazılır. Gene bu iki dairenin çevresine «Nâs» sûresi yazılır. Kâğıdın boş yerlerine ayrı ayrı kırk bir «yâ hâfız», yedi «yâ subhan», üç «yâ Rahman» yazıldıktan sonra yetmiş «besmele» çekilir, üzerine üflenir. Cinci, kâğıdı bir dörtgen oluşturacak biçimde katlar, yedi kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, doksan dokuz dikişle diker. Her dikiş vuruşta bir kez «Nâs» sûresini okur, şu sözleri söyleyip, muska yazdıranın adını anarak dua eder:

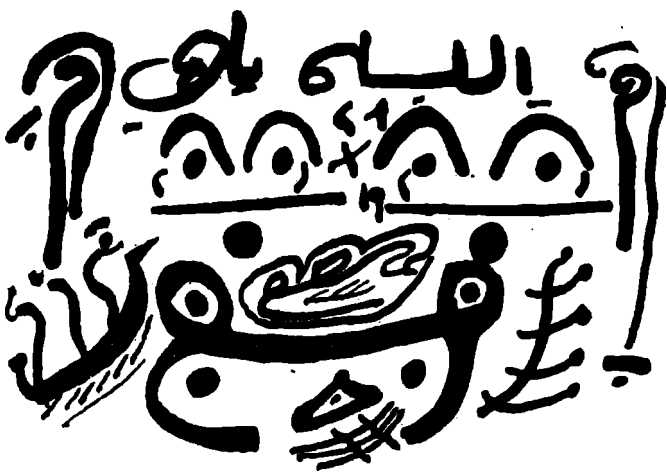
Elsaadeti daim yâ kerim
Elmeserreti kaim yâ âlim
Saadet saadet saadet yâ hâkim
Allahulâilaheillallah
Allahuillâbillah
Allahusubhanallah
İnşaallah inşaallah inşaallah
Allah Allah Allah Allah Allah Allah Allah
Yâ settar yâ cebbar yâ kahhar
Bismillâhirrahmanerrahim
Yâ kerim

Dua ederken muska yazdıranın geleceğinin mutlu kılınmasını, bütün kötülüklerin ondan uzak tutulmasını, burçlarının, yıldızlarının birbirine yaklaştırılmasını söyler. Bu arada yaklaştırmayı sağlayacak yıldızın adı anılır. Cinci bu yıldızı daha önceden belirlemiştir.

Böyle bir muskayı taşıyan kimsenin kesinlikle yalan söylememesi, bilmediği, tanımadığı kimselerle ortaklaşa iş yapmaması, namaz kılıp oruç tutması gerekirmiş. Bu muskanın yazdırılması büyük emek iste-

diğinden dolayı karşılığı da çoktur. O yüzden bunu yazdırmak varlıklı kimselerin işidir. Bu muskayı taşıyana gelecekteki mutluluk, gideceği yer uykuda görünürmüş. Böyle bir kimse geleceğini önceden, taşıdığı muskanın etkisiyle, Tanrı'nın yardımıyla, bilirmiş. Tanrı sık sık düşte ona cenneti gösterirmiş.

SEVGİLİLERİ, KARI-KOCAYI AYIRMA

Şekil: 7

I.

Şekil: 7'de görülen muska iki eşi birbirinden ayırmak içindir, buna halk arasında «tılsım» denir. Başta görülen «Allah Yâ Hu» yazıları ile iki yandaki

«mim» harfleri muskaya sonradan eklenmiştir, öteki bölümler muskanın özünü oluşturan tılsımlı biçimlerdir. Muska çizilip muşambaya sarıldıktan sonra birbirinden ayrılması istenenlerin geçecekleri yolda bir yere gizlenir. Bunun üzerinden birkaç kez geçen eşler kısa bir süre içinde birbirlerinden ayrılırlarmış. Bu muskayı da hacılar, hocalar bilmezler. Bu muskanın pek yaygın olmadığı kanısındayız.

Bu büyünün çoktanrıcı dönemlerden kalma inançlarla yakınlığını, Mısır kaynaklı olduğunu gösteren belirtiler bellidir.

II.

Bu da (Şekil: 8) iki kişiyi birbirinden ayırmak

Şekil: 8

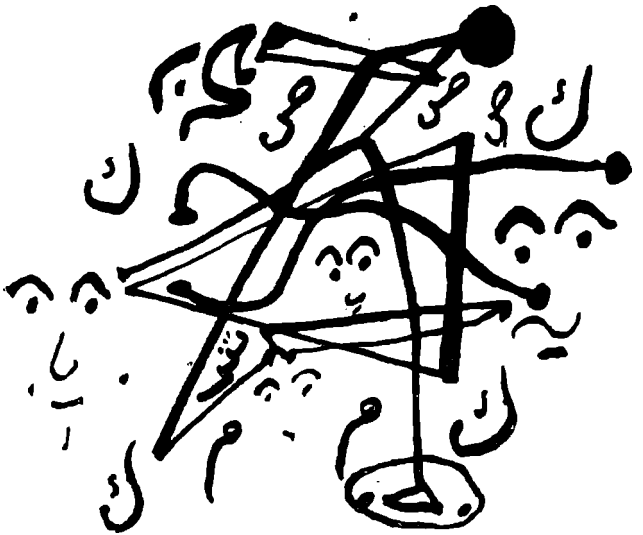
içindir. Ancak bu iki kişinin eş olması gerekli değildir. İki komşu, iki yakın arkadaş, iki dost olabilir. Bunu da yalnız cinciler yapabilirler. Muşkada ağızlarından alev çıkan kızıl dilli üç yılanla bir ejder görülmektedir.

Muska çizilip muşambalandıktan sonra birbirinden ayrılması istenen kimselerin gelip geçtikleri yol üzerinde bir yere gizlenir. Böylece istenen sonuç alınırmış.

YOLDAN AZDIRMA

Seven bir kimseyi sevgilisine kavuşturan yoldan azdırıp başka yerlere, bilinmeyen yollara düşüren bir büyü vardır. Ancak bu büyünün elimizde yalnız örneği Şekil: 9'da görülen muskası kalmıştır. «Davetname» adlı yapıtta benzerleri görülen bu muskanın uygulama biçimi kesinlikle bilinmiyor. Ancak, Şekil: 9'da görülen bu muska, yoldan azdırılmak istenen kimsenin geçeceği yere konursa istenen sonuç elde edilir, o kimse sevgilisinden uzak düşermiş.

İstanbul'da, Arnavutköy'le Bebek arasında güzel bir konakta oturan büyük cinci (...) Hoca'nın açıkladığına göre bu muskanın yapılışı kimseye söylenmezmiş, muskayı yapanlar da nerdeyse kalmamışmış. (...) Hoca'nın sözlerine bizim ekleyeceğimiz birkaç söz vardır: Bu muska «Davetname»den alınıp değiştirilmiş, daha sonra ayrı bir büyü niteliği kazanmıştır. Buna «tılsım» denir. Bugün Anadolu'nun Doğu bölgelerinde özellikle Aleviler arasında bunu yapanlar, uygulayanlar vardır. «Sünnî» inançlarına bağlı

Şekil: 9

kimseler, özellikle hacılar, hocalar bu muskayı bilmezler, onlar yalnız muskanın üzerinde görülen «ke», «sat», «mim» harflerini bile korka korka okuyabilirler.

GELECEĞİ SÖYLEME

Yeni doğmuş bir kız bebeğin, gelecekte mutlu, sağlıklı, güzel olması, erken büyümesi için kırklandıktan bir gün sonra cinciye götürülüp okutulması gerekir. Bu süre dolmadan adı bile konmaz, adının konulması isteniyorsa doğumdan bir gün sonra, en çok güvenilen bir kadın, cinciye gönderilir, bebeğin kız olduğu, bir ad seçmesinin istendiği bildirilir, kırkıncı günden sonra da cinciye gidilir.

Cinci bebeğin doğduğu ayı, günü, en sonra yılı bir kâğıda yazar, sonra bebeğin yıldızına, burcuna bakar. Yıldızlar, burçlar, bebeğin uğurlu, uğursuz ayların hangisinde doğduğunu gösterir. Cinci bunları öğrendikten sonra uğurlu sayılan yakın burçları araştırır, bebeğe onlara uygun bir ad koyar. Bebeğin doğduğu ayın burcu uğurluysa iş kolay sayılır, uğursuzsa uğur getirecek burç aranır, onunla bağlantılı bir ad bulunur. Cinci bu adı bulup bebeğe koyduktan sonra Kur'an'ın «Yusuf» sûresini bir kâğıda yazar, üç gün saklar, üçüncü günü akşam namazını kıldıktan sonra bu kâğıdı bir tas okunmuş bal şerbetinin için-

de ezer, eritir, şerbete katar. Bebeğin annesi bu şerbeti güneş görmeyen, serin bir yerde, kalın muşambaya sarılmış bir şişede saklar, yedi gün süreyle biraz kendi içer, biraz memelerinde sürer, bebeği emzirir. Şerbet yedi günde bitmezse kalanını ıssız bir yerde kırk «Bismillah» çekerek yere döker. Şerbetin döküldüğü yere insan ayağı basmayacak, yoksa çok uğursuz olurmuş.

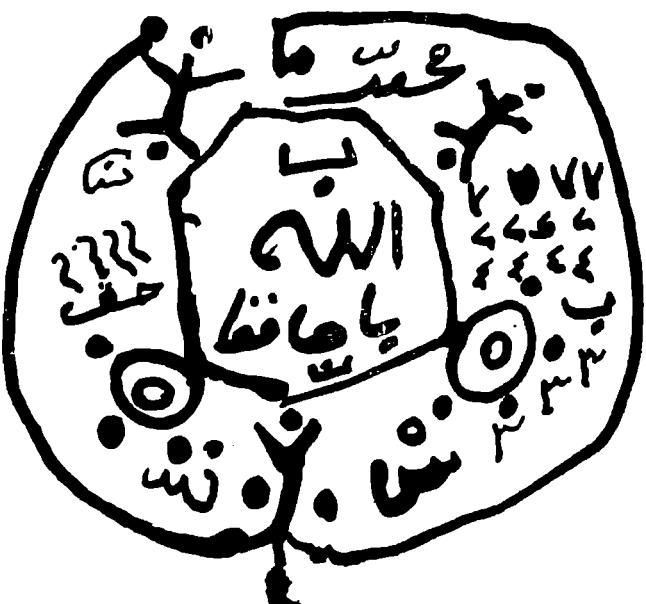
Bu işlemler bittikten sonra gülsuyu kullanılır. Cinci bir büyükçe şişe gülsuyu yapar, okur, üfler, gülsuyuna «Rahman» sûresinin yedi âyetinin yazılıp eritildiği suyu katar. Bebek yedi gün bu su ile yıkanır. Daha doğrusu bebeğin yıkandığı suya bu sudan biraz katılır. Aile çok varlıklıysa bebeği her gün okunmuş gülsuyuyla yıkar, değilse yıkanma suyuna biraz katar. Bebek, her gülsuyuyla yıkandıktan sonra, cinciye götürülür, cinci üç rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra bebeği okur, üfler, günlük dumanına tutar. Yetmiş «maaşallah», kırk «inşaallah» söyler, bebeğin yüzüne üfler, sonra şu muskayı yazar, bebeğin sağ omuzuna takar:

Yeşil bir bez balmumuna batırılır, kurutulur, muşamba yapılır. Bir avuç içi büyüklüğünde olan bu muşambanın ortasına bir daire çizilir. Dairenin çevresine on iki burcu gösteren birer yıldız konup bebeğin doğduğu burç küçük bir üçgen içine alınır. Bu üçgenden, uğurlu sayılan burca, öteki burçlara değmeyen bir çizgi çekilir. İki burç yan yana ise çizgi doğru; değilse, aradaki burçların üzerinden aşacağı için, eğri olur. Dairenin içine kırk «elif» yazılır. Bu bebeğin kırklandığını gösterir. Ayrıca yedi «mim», sekiz «lâm», üç «sin», bir «gayn» yazılır. «Mim»ler, «maaşallah, Muhammadürresulullah», «lâm»lar ise «lâilâheillallah», «sin»ler «subhanallah», en sondaki «gayn» de

1001 sayısını gösterdiğinden «bin bir yıl yaşa» anlamını içerir.

Bu muska, bebek büyüyüp evleninceye, ölünceye değin saklanır. Gelin olduğunda yatak odasının kapısı üstüne, öldüğünde tabutunun içinde başucuna konur. Muskayı yazan cincinin cenazesine, ölümünden kırk gün geçmeden evine gidilmez (muska yazdığını bilenler için).

Anadolu'nun birçok yerinde uygulanan bu muskanın gerçek anlamı bilinmez. Genellikle bebeklerin omuzlarına takılan, şu «maaşallah» yazılı altın, gümüş paralar, süs takıları, muskalar böyle bir geleneğin izlerini taşır.

Şekil: 10

Bir kimse, gizli güçlerin etkisinden ,cinlerin, şeytanın saldırılarından korunmak, ne zaman bu kötü güçlerin ortaya çıkacağını öğrenmek isterse cinciye gidip bir muska yazdırır, boynuna asar. Muska boynunda bulunduğu sürece bütün kötülüklerden uzak kalırmış. Muskayı taşıyan gizlilikleri bilmez, ancak onlardan korunur, korkulu yerlere gitmeye kalkışmaz, yapacağı işlerde içinden gelen bir ses onu uyarırmış. Gizlilikleri bilmekten anlaşılan da budur.

Cinci, muskayı yazmadan önce, muska isteyene yetmiş rikat «salâh namazı» kıldırır. Bu namazla onun gönlü bütün kötülüklerden, eğriliklerden arınırmış. Namaz kıldıktan sonra bin bir «bismillah yâ Allah» söyler, çevresine üfler. Bu işlem üç gün belli saatte uygulanır. Dördüncü günü kırk rikat «sadakat namazı» kılar, bu da Tanrıya, bağlılığını gösterir. Namazda selâm verirken yalnız «yâ settar» söyler. Namaz bitince yüz bir «yâ âlim» deyip göğe üfler. Bu işlem de üç gün yinelenir. Yedinci günü üç rikat «niyaz namazı»ndan sonra muskayı (Şekil: 10) boynuna takar. Bu muskayı taşıyanın yere «cenabet» basmaması, yalan söylememesi, «yetim hakkı» yememesi gerekir. Bunları yerine getirmezse çarpılır. Muskayı kadın, erkek, kız, gelin, delikanlı, genç, yaşlı kim olsa taşıyabilir.

YİTİKLERİ BULMA

Sevdiği bir kimseden uzak kalmış, izini bulamayan, ya da değerli bir nesneyi yitiren, koyduğu yeri unutan bir kimse aradığını bulabilmek için cinciye gider, durumu anlatır, dileğini bildirir. Cinci bulunması istenen insansa, ayrı; cansız nesneyse, ayrı işlemlere girişir, bulunması istenenin yerini, izini gösterirmiş.

Aranan bir insansa, sevgili, ya da çocuk, özlenen bir kimseyse cinci adını, yaşını, gerekirse anasının, babasının adlarını sorar, öğrenir. Bu adları bir kâğıda yazar, adları ayrı ayrı birer daire içine alır. Kırk «besmele» çekip kâğıda üfler, Kur'an'ın «Cin» sûresini okuyarak cinleri çağırır. Fal açar, yıldızlara bakıp alın yazısını okur, burçların durumunu inceler. Bunları yaptıktan sonra ayrı bir kâğıdın üzerine «yedi iklim»i gösteren yedi üçgen çizer, her üçgenin ortasına bir «ğayn» harfi yazar. Bu arapça «gayb» anlamına gelir, yitik nesneyi belirler. Aranan kimse «yedi iklim»in birinde sayılır. Yedi üçgenin çizildiği kâğıdı yedi kat büker, bir muşambaya sarar, yetmiş «besmele» çekip «Ahkaf» sûresini okur, sağa sola, yere,

göğe üfler, «elhamdulillah» söyleyip kâğıdı yanan ocağa, yalımların içine atar. Muşamba cızırdamaya, yanmaya başlayınca «Nâs» sûresini okur, ocağa üfler. Sonra aranan kimsenin adının yazıldığı kâğıdı alır, kâğıdın üzerine adların sayısınca «Kulhuvallah» okur, kâğıda üfler, daha sonra kâğıdın boş yerlerini yedi «mim», dokuz «ğayn», üç «sin», kırk «elif», üç «ha» ile doldurur, kâğıdı yediye katlar, yedi kat muşambaya, muşambayı bir kat deriye sarar. Cinciye başvuran kimse bu muskayı alıp ıssız, kuru bir yere gömer, çevresinde yedi kez dolanır, her dolanışta bir «Elham» okur, muskanın gömüldüğü yere üfler. Cinci, muskanın gömüldüğü günden başlayarak, her gün kırk rikat olmak üzere, yedi gün yatsıdan sonra «niyaz namazı» kılar, selâm verirken burçların adlarını söyler, namazı bitirince kırk bir kez «yâ alimu'l-ğayb» söyler. Bu «gizlileri bilen» anlamına gelir, Tanrının niteliklerinden biridir. Bu işlerden sonra en geç kırk gün içinde yiten kimsenin yeri, ne durumda olduğu, arayan kimseye uykuda bildirilirmiş. Aradığını bulan kimsenin muskayı gömdüğü yerden alıp cinciye götürmesi, bir kurban kesip, dağıtmak üzere cinciye vermesi gerekir.

Aranan cansız bir nesneyse, cinci yalnız fal açar, çizilen üçgenlerin içine aranan nesnenin adının ilk harfini yazar, yedi ilkimi gösteren üçgenlerin «yedi köşe»yi gösterdiğini bildiren bir dua okur. Daha önce yapılan işlemleri ,insan adlarını, söylemeden, yazmadan uygular. Bütün öteki işlemler değişmez. Ancak bulunması istenen altın, elmas, gümüş, zümrüt türünden değerli nesnelerse, o zaman «Ahkaf» sûresinden sonra «Zuhruf» sûresini okuması, bir kâğıda yazıp muşambaya sarmadan, kırk «besmele» çekerek ocakta yakması gerekir.

Bu işlemlerden sonra, yedinci günün bitiminde sekizinci günün başladığı sabah namazından sonra cinciye başvuran kimse yitirdiği nesneyi bulabileceğini düşündüğü yerlerde aramaya koyulur, aradığını kimseye söylemez. Üç gün içinde, uykuda, aradığı nesnenin yerini, çalınmışsa kimde olduğunu kendisine «bildirirler»miş. Aranan nesne bulunduktan sonra kurban kesilmez, üç yoksul doyurulur, buna gücü yetmezse yedi bardak şerbet dağıtır.

Bu tür işlemlerin, muskaların günümüzde de uygulandığı biliniyor. Özellikle ölen kimselerin gizledikleri, yerini söyleme olanağı bulamadıkları, değerli nesnelerin aranmasında bu yola sık sık başvurulur. Ancak bu işlemler hazine, define bulmaya elverişli değildir, onlar için daha «derin» cincilere gidilir, ayrı işlemler yapılır.

SUÇLUYU BULMA

Issız bir yerde bir kıza, kadına, ya da genç bir erkeğe saldıran, onun «ırzına geçen» kimseyi bulmak için Şekil: 11'de görülen muska ile büyü yapılır. Ancak suçlunun, saldırıya uğrayan kimsece bilinmemesi, tanınmaması gerekir. Bilinen, tanınan kimse olur da adı söylenmez, söylemekten bir sakınca doğacağı umulursa, bu büyünün etkisi olmaz.

Saldırıya uğrayan kimse, durumu gizlice cinciye bildirir. Olup bitenleri bütün ayrıntılarıyla anlatır. Saldırganı tanımlar, dış görünüşünü anlatır. Cinci, saldırıya uğrayana, tanıdıkları arasında böyle bir kimsenin bulunup bulunamayacağını sorar. Kesin karşılığı alınca büyü yapmaya koyulur. Saldırıya uğrayan, olayın geçtiği yerden yedi küçük taş, ya da yedi yarım avuç toprak alır cinciye götürür. Taş toprak yoksa, oraya en yakın yerden alır. Bu iş de gizli yapılır. Cinci kendisine getirilenleri ayrı ayrı yerlere koyar, her birine yedi ayrı ad verip ilk harflerini bir kâğıda yazar. Bunlar bittikten sonra saldırıya uğrayana yedi sabah, ezandan önce, yedişer damla okunmuş bal şerbeti içirir. Her damla bir yudum niceliğinde de ola-

Şekil: 11

bilir. Cinci, bu işlemler bittikten sonra, muskayı yazar. Muska, bir dikdörtgen kâğıt üzerine çizilmiş harflerden, sayılardan oluşan bir bütündür. Sayılar sekiz, yedi, üç, iki, bir karşılığı olan arapça (gerçekte hintçe) «rakamlar»dır. Harflerin kimi okunur, kimini de yalnız cinci okuyabilir. Okunabilenler şunlardır: on iki «vav» ,altı «mim», iki «elif», iki «cim». Bunların dışında «söyledi göklerin yöneticilerine» anlamında «kale euzubi rabbi'lfeleka», «resul», iki «Allah», bir «Muhammed», on iki «nokta», on bir «7», sekiz «8», sekiz «2», bir «Ali». Öteki yazılar «Muhammed», «Hu», ayrıca üçgenler ,yürek (kalb) bg. gizli tutulması istenen, ancak bilenlerin gözünden kaçmayan özel biçimlerdir.

Cincinin, büyük bir gizlilik içinde düzenlediği bu müskayı yazdıran, taşıyan kimse çok kısa bir süre içinde, kendisine saldıranı bulurmuş, yakalarmış. Bu muskanın müslümanlar arasında değil, bütün başka dinlere bağlı kimseler içinde de geçerliği varmış.

Şekil: 11'de görülen muska «Gülşenî tarikatı» adıyla bilinen kurum üyelerince yazılır, dağıtılır. Daha doğrusu çok yüksek bir gelir karşılığı düzenlenir. Bu muskanın İstanbul, Merkezefendi yöresindeki türbede, türbeye bakan görevlinin evinde, üç yazma örneği vardır. Son yıllarda, İstanbul'un çok varlıklı kesimlerinde yaşayan kimselerin ilgi duydukları bu muska «suçluyu bulma»da örnek kazanmış, büyük bir ilgi görmüştür.

Eskiden, tekke şeyhi'nden gebe kalan bir kadın ya da kız (!) dervişlerden birine yamanmak için bu yola başvururdu. Fal bakılıp, «kitap açılınca» kimsenin bir diyeceği olamazdı. Son dönemlerde mevlevîler arasında da yayılan bu gelenek «suç» sayıldı. Özellikle gençliğinde böyle bir eylemle suçlanan kimselere mevlevî kuruluşlarında «şeyh» ya da «postnişin» görevi verilmez oldu. Ancak bu da son elli yıl içinde uygulandı.

BAĞ ÇÖZME

Büyü yapılarak bağlanan bir kimsenin bundan kurtulması için bağlamanın türüne göre muska yazdırılır. Bağlamalar değişik türde olur. Genellikle bilinenler şunlardır:

A — Gerdek gecesi erkeği bağlayıp başarısızlığa uğratma. Bu durumda erkek kızla sevişirken başarılı olamaz, gelin gerdekten kız çıkar.

B — Kızı bağlama. Bu durumda da erkek ne denli uğraşsa kıza egemen olamaz, başarıya ulaşamaz. Gelin gerdekten gene kız olarak çıkar. Bu tür bağlamaların aylarca sürdüğü de söylenir.

C — Döl bağlama. Bu bağlama türü gelinin gebeliğini önler, erkek çocuk doğuracak güçten yoksun kalırmış. Gelinle güveyin her ikisinin ya da yalnız birinin bağlandığı olurmuş. Bu durumda gelin gebe kalsa bile, bağlı olduğundan, doğum sırasında ya çocuk ölür, ya gelin. Bu, günümüzde de çok yaygın bir inançtır.

Ç — Gönül bağlama. Birbirini seven kimselerin kavuşmalarını, evlenmelerini önlemek içinmiş. Sevgi

bütün sıcaklığıyla sürer, ancak kavuşmayı engelleyen bir korku belirirmiş. Kimi kızlarda ya da erkeklerde görülen evlenme korkusu bundanmış.

D — İneklerin, koyunların yavrulamasını, çoğalmasını önlemek, yoksulluğa yol açmak için düşmanların yaptırdıkları söylenen bağlama işlemi.

İster insanlarla, ister hayvanlarla, isterse yiyecek içecek türünden geçim sağlayan nesnelerle ilgili olsun, türlü türlü bağlamalar vardır.

I.

Erkeğin bağlanmasıyla ilgili işlemleri daha önce görmüştük. Şimdi onlarla ilgili, yararlı, işlemleri sıralayalım. Bağlanan erkek bunu anladığı, sezdiği gün cinciye gider, durumunu bütün incelikleriyle anlatır. Cinci «Zilzal» sûresinden seçtiği birkaç âyeti bir kâğıdın üzerine, aralıklı olarak, yazar. Bu aralıklara birer zincir halkası biçiminde kıvrık çizgi çeker. Her çizgiyi çekerken bir «Kulhuvallah» okuyup yere üfler. Kâğıdın dört köşesine bağlananın adını yazar, bir daire içine alır. Sonra bu kâğıdı ılık suda ezer eritir, kırk «besmele» çektirip bağlanana üç yudumda içirir. Suyu içen ocağın başına gelip oturur. Cinci kırk «Elham», yedi «Kulhuvallah» okuyup ocağa üfler, bağın çözülmesi için cinleri çağırır. Bu işlem bittikten sonra yedi buğday tanesi alır, okur, üfler, bağlanana verir. Bağlanan bu taneleri, bir cuma gecesi, evinin çevresinde ,ayrı ayrı yerlere gömer, üzerlerine birer bardak su döker. Üç gece bu tanelerin gömüldüğü yeri dolaşır, kimseye görünmez. Gerdeğe gireceği ya da sevdiğiyle buluşacağı gece, cincinin verdiği muskayı sağ göğsünün üstüne, içerden, gömleğine iliştirir. Muska şöyledir: Bir üçgenin çizildiği kâ-

ğıda, üçgenin içine, kırk bir «sin», kırk bir «cim», yedi «nun», kırk «elif», dokuz «kef», yirmi sekiz tane dört sayısı (eski rakamlarla) yazılır. Kâğıt ilkin üçe katlanır, boş yüzlerine erkeğin adı yazılır, sonra üçe katlanır, üç kat muşambaya, iki kat beze sarılır, mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz.

Erkek başarıya ulaştıktan sonra, muskayı ıssız bir yerde toprağa gömer.

2.

Bağlanan kız gizlice cinciye gider, cinci kızı soyar, döl yolunun çevresine, göbeğin altına, yukarı doğru «Kulhuvallah» denen sûreyi yazar, üzerine okunmuş, biraz ısıtılmış bir ipek bez örter, kız üstünü giyer. Sonra, üç sabah, kızı soymadan okur, üfler. Dördüncü sabah cinci yazıyı ılık suya batırılmış bir bezle siler, üzerine «Meryem» sûresi, bir de kızın adı yazılı muskayı boynuna takar. Kız gerdeğe girince güvey başarılı olurmuş. Ancak bu olayın çok gizli tutulması gerekirmiş.

3.

Dölü bağlanan gelinse, 2'deki işlem uygulanır; cinci duruma göre, isterse, bu işlemi birer hafta arayla yedi kez uygular. Gelin, cinciden ayrıldığı gece, olmazsa; ertesi gece kocasıyla sevişir. Bağlanan erkekse, cinci, bir kâğıdın üzerine bir daire çizer, içine ince bir yazıyla kırk kez «inna fetehnaleke» sözlerini yazar. Bu sözlerin anlamı «biz size açtık» demektir. Muskadaki anlamı ise «biz size bir yol açtık, yolunuzu açtık, şimdi kolayca gidin» biçiminde yorumlanır. Kâğıt dörde katlanır, üç kat muşambaya, bir kat beze sarılıp dikilir. Erkek bunu sağ göğsünün üstünde

taşır, yatağa girerken geline sezdirmeden başının altına saklar. Başarı yolu açılmış olurmuş.

4.

Bağlanan gönülleri çözmek için kıza da, erkeğe de yedi sabah yedi «besmele» çektikten sonra yedişer yudum okunmuş bal şerbeti içirilir. Bu şerbeti cinci yapar, içine biraz döğülmüş, iyice ezilmiş kenevir tohumu, ya da haşhaş çiçeği tozu katar. Kısa bir süre içinde bütün korkular dağılıp gidermiş. Cinci uygun görürse «İnşirah» sûresini ayrı ayrı iki kâğıda yazar, muska biçimine sokar, boyunlarında taşımaları için birini kıza, birini erkeğe verir.

5.

Bu tür bağlamaların çözülmesinde en çok «Enfal» sûresinin yazılıp muska biçimine sokulduğu görülür. Büyükçe bir kâğıdın üzerine çizilen dairenin içine sûre yazılır. Her âyetin bitiminde, iki âyet arasına, bir «elif» çekilir. Cinci yetmiş «tövbe» çeker, ya da muska yazdırana çektirir. Bir tasa okunmuş su döker, elenmiş toprak koyup karıştırır, çamur durumuna gelince içine yedi buğday tanesi atar, üç gün bekletir. Üç gün sonra kuruyan çamuru muska yazdırana verir. O da bunu bağlanan tarlaysa tarlanın yedi yerine, hayvansa hayvanın çıktığı otlağın yedi yerine serper. Sûrenin yazıldığı kâğıt, muşambaya sarılır (kat sayısı önemli değildir) ya hayvanların yattığı yerin kapısı üstünde uygun, görünmeyen bir yere, ya da tarlaya giden yolda su işlemeyen bir yere saklar. Muskanın üzerinden geçilmemesi gerekir, o biçimde yerleştirilir.

YİTİK BULMA

Bir kimsenin yitirdiği, ya da bir yerde unuttuğu bir nesneyi bulması için cinciye gitmesi gerekir. Cinci yiten nesnenin türünü, biçimini, niteliklerini öğrendikten sonra kendisine başvuranı ocağın başına oturtur, ocağa okunmuş bir fincan su serper .Yanan ocağa serpilen suyun çıkardığı cızırtıyı duydukça «bismillah ya kâşif» deyip çevreye üfler, sonra kırk kez «bismillah yâ alimü'l-gayb» der, döner. Bu iş bittikten sonra ocağın başında oturanı sağ eliyle, sağ elinden, tutup kaldırır, kapının önüne getirir, «Cin» sûresini okuyup yüzüne üfler, gene ocağın başına götürür, ayakta, arkası ocağa dönük biçimde durdurur. Evin dış kapısı önünden, üç ayrı yerden, üç küçük taş alır, okur, ocağın üstünde gezdirir, kırk «yâ alimü'l-gayb» söyleyip taşlara üfler, yetmiş «besmele» çeker, yitik nesnenin bulunması için cinleri yardıma çağırır. Taşları bir yamaya sarar ,yitiği arayacağı yerde, üç ayrı yere koymak üzere verir. Yitik arayan bu taşları söylenen yerlere, bir bir koyar, böylece yitik aranan bölgenin içinde bir üçgen oluşur. Bu işlemden kısa bir süre sonra yiten nesnenin bulunduğu

yer, düşte, üçgenin köşelerinden biri doğrultusunda arayana görünür.

Bu büyünün kesin olduğu, uygulayanın dileğinin yerine geldiği söylenir. Yiten nesne canlıysa, bir koyun, inek, buzağı, çocuk türünden ise, bu büyünün etkisi olmazmış. Özellikle değerli nesneler, süs takılan, para gibilerin bulunmasında yararlı olduğu ileri sürülen bu büyünün uygulanışı olumlu sonuç verince kimseye söylenmez.

şeytanla İlişkiler

ŞEYTAN ÇAĞIRMA

Bir kimseyi şaşırtmak, kısmetini bağlamak, işini bozmak için şeytanı ona sataştırırlar. Şeytanın sataşması sonucu işler bozulur, unutmalar, şaşırmalar, tedirginlikler, geçimsizlikler başgösterir. Bunu çokluk güzel kızları, kadınları kandırmak, aldatmak, ya da onlardan öç almak için yaparlar.

Büyü yapılmak istendiğinde, kadın ya da kızın saçından üç tel çalınır. Bunu çok güvenilir bir kadın yapar. Kadının yaşlı olması daha uygun sayılır. Alınan saç telleri cinciye götürülür. Cinci saç tellerini bir balmumuyla birbirine bağlar. Bağlarken de ocakbaşında oturur, kırk «yâ cebbar» söyleyip bağlanan saçlara, ocağa üfler, büyü yapılan kimsenin adını söyler, ocağa tükürür. Saçları üç gün ayaza bırakır, bu süre içinde bin «ya settar» çekip sağa sola üfler. Üçüncü günü saçları ayazdan alır, küçük bir yumak oluşturacak biçimde mumla sarar. Bu küçük yumacığı bir bardak okunmuş suyun içine atar. Bardağı ocakbaşına koyup kırk kez «yâ iblis, yâ cin» diyerek şeytan çağırır. Ocağa tükürür. Yanan ocakta tükrük

cızlayınca şeytanın geldiği anlaşılır. Şeytana kadının aklını alması, yüreğine girmesi için birtakım sözler söyler .Bu sözler gelişi güzeldir, değişmez sözler değildir. Sonra saç yumacığını bardağın içinden alır, bir iğneyle mumun üzerine bir «şın» harfi çizer. Yumacığı küçük bir muşambaya sarar, kadının kapısı eşiği altına gizlice koydurur.

Bu işlem bittikten sonra yere bir üçgen çizer, üçgenin içine kömürle büyü yapılan kadının adının ilk harfini yedi kez, yedi de «şın» yazar. Kadının adı «şin» ile başlasa da gene yazar. Üçgenin üzerine yedi damla okunmuş su damlatır ,gene kadının adını söyler «gel yâ iblis» deyip üçgene üfler. Eski bir süpürgeyle üçgeni siler ,silerken «bu üçgen gibi şeytan da aklını alsın» diye dua okur. Yedi gün içinde şeytan kadının aklını çelermiş. Bu işi cinci çok gizli yapar, saç getiren kadın bile yapılanları bilmez.

ŞEYTAN ÇATLATMA

Güzel bir kıza şeytan sataşır, ona dalgınlık, unutkanlık verir, sevgilisiyle arasını açmaya çalışır. Şeytanın sataştığı güzel kız verdiği sözü unutur, sevgilisiyle buluşacağı yeri, günü şaşırır. Yapacağı işi bile unutur. Böyle bir kız ne unuttuğunu bilir, ne de şaşırdığını, bütün yaptıklarının yolunda gittiğini sanır.

Kız durumunu anlayanlardan çok güvenilir bir kadın aracılığıyla gizlice cinciye götürülür. Cinci kızı önce ocakbaşına oturtup kırk «subhanallah maaşallah» söyler yüzüne üfler. Sonra adını, yaşını öğrenerek falına, yıldızına bakar. Şeytanın dişi mi, erkek mi olduğunu öğrendikten sonra aşağıda sıralanan işlemleri yapar:

Kızın alnına üç «elif» çizer, iki kaşının arasına üç nokta koyar. Yedi kez «Nâs» sûresini okuyup gözlerine, bir de göğsüne üfler. Kıza kırk kez «bismillah yâ Allah» söyletir. Yarım bardak okunmuş su içirir, ayaklarına doğru üçer kez «tuuu şeytarerracim» deyip tükürür gibi yapar.

İkinci gelişte kızın iki memesi arasında «Bismillâhirrahmanerrahim» yazar, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuyup kızın göğsüne üfler, kırk «Subhanallah yâ hafız» söyler, gene göğsüne üfler.

Üçüncü günü kızın göğsüne yazılı yazılar ılık suyla silinir. Cinci yazıları silerken Kur'an'dan kısa bir sûre okur, sonra yedi kez «maaşallah subhanallah» diyerek kızın göğsüne üfler. Üç rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra kıza kırk «Bismillâh» çektirir, şeytanın gitmesi için dua eder, dört yana üfler.

Dördüncü günü bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple Kur'an'dan birkaç âyet yazar, kâğıdı bir bardak ılık suda iyice ezer,eritir, su boyanınca yedi kez «Euzubillah mineşşeytanerracim» diyerek kıza içirir.

Beşinci gelişte kızın başına okunmuş bir bardak ılık su döker, gözlerine üfler, yetmiş «Euzubillah yâ cebbar» söyler, kızın göğsüne, göbeğine üfler, yedi rikat «şükür namazı» kılar, kıza yedi «Bismillâh» çektirir.

Altıncı gelişte cinci kızı yarı karanlık bir odaya dır, yetmiş «Kulhuvallah» okuyup göğsüne, göbeğine üfler, kırk kez kızın çevresinde döner, dolaşır, her dönüşte «maaşallah yâ settar» söyler, kızın yüzüne üfler.

Yedinci gelişte bir gün önceki işlem yinelenir, şöyle bir muska yazılıp kızın koynuna konur:

Bir arşın (70 cm.) uzunluğunda, iki parmak eninde bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple bin «elif», kırk «şın», kırk «sin», yedi «mim», bir «ha», bir «subhanallah», bir «Bismillah», üç «Allah» yazılır. Kâğıt yediye katlanır, dörtgen biçimine sokulur, bir kat muşambaya, muşamba bir kat yeşil ipek beze sarılır.

Bu işlemler yapılırken kızı getiren güvenilir kadın ayrı bir yerde durur. İşlemler sabah ezanından biraz önce yapılır. Yapılan işlem kimseye duyurulmaz. Yedi gün içinde kızın bütün tedirginlikleri gider, şeytan öfkesinden çatlarmış.

Muskayı yattığı odada yüksekçe bir yere saklar.

ŞEYTAN İZİ

Çevresine güzelliğiyle, alımlı çalımlı oluşuyla ün salan bir güzelin evinin çevresinde kimin olduğu bilinmeyen ayak izleri görülür. Yerler ıslak olduğunda iyice belirginleşen bu izlerin insan ayağına benzediği, çokluk orta büyüklükte olduğu bilinir. Cinciler bu izlerin kızın ardınca dolaşan şeytanın izleri olduğunu ileri sürerler. Şeytan kızın güzelliğine kapılmış, ona gönül vermiştir. Çokluk geceleri, gizlice, evinin çevresinde dolaşır, kapıları, pencereleri açık bulursa yavaşça kızın odasına da girermiş. Kız çevresinde şeytanın dolaştığını anlayınca ya tek başına, ya da çok güvenilir bir kadın aracılığıyla cinciye gider.

Cinci kızın adını, yaşını, gerekirse kendisiyle yakınlık kurmak isteyen delikanlılardan bildiklerinin adlarını sorar öğrenir. Kızın yıldızına bakar, geleceğini, alınyazısını okur. Sonra kızı ocak başına oturtur, kendi odasına çekilip yardımcı cinleri çağırır, kızın çevresinde dolaşanın kim olduğunu onlara sorar. Üç rikat «niyaz namazı» kılıp çevresine üfler. Kırk «besmele» çekip kızın yanına, ocak başına gelir. Ocağa yarım avuç okunmuş tuz serper, tuzlar çıtırdamaya

başlayınca cinci «euzubillah mineşşeytanırracim, sen koru yâ kerim, yâ emin» diyerek ocağa, kıza doğru üfler. Kur'an'dan küçük bir sûreyi bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple yazıp kâğıdı yarım bardak ılık suda iyice ezer, boyalı suyu yedi «subhanallah maaşallah» söyleyerek kıza içirir. . Bu işlemler bittikten sonra şöyle bir muska yazıp kıza verir:

Dört köşe bir kâğıdın üzerine, bir kare oluşturacak biçimde, «Nâs» sûresi yazılır. Sûrenin çevresine kırk «elif», yedi «şın», üç «sin», bir «tı» yazar. Kâğıdı dörde katlar, bir kat muşambaya, muşambayı iki kat mavi beze sarar, diker. Kız bu muskayı üzerinde taşıdığı sürece şeytan yanına yaklaşamaz, çevresinde dolaşamazmış.

ŞEYTAN GÖZÜ

Güzel bir kızın gözlerinde dalgınlık, çatallı görme, sağa sola kayma olursa, şeytanın gözü değdiği söylenir. Şeytan kızın güzel gözlerini kıskandığından ona sataşır, gözlerini bozar, başkalarına çirkin görünmesini sağlarmış. Kimi cinciye göre, şeytan gözü değmesi kötü düşünceli kadınların kıskançlığı, güzeli çekemeyişleri yüzünden de olurmuş. Şeytan böyle kadınların kılığına girer, güzelin gözlerine bakar, onları bozarmış.

Gözü çarpılan kız ya kendi başına, ya da güvenilir bir kadın aracılığıyla, cinciye görünür. Cinci kızın gözüne üç damla okunmuş gülsuyu püskürür, yedi kez «maaşallah subbhanallah» söyler, yüzüne, gözlerine üfler. Bir iğneyle iki kaşının arasına biraz kan akacak derinlikte, bir «elif» çeker. Bu işlem üç gün, sabah namazından sonra, uygulanır. Dördüncü, beşinci, altıncı günler ise cinci kızın gözlerini okunmuş gülsuyuyla yıkar, yetmiş «Bismillâhirrahmanêrrahim» söyler, yüzüne, gözlerine üfler. Ocak başında oturtup günlük tütsüsüne tutar. Bir kâğıdın üzerine

«Nâs» sûresini yazıp kâğıdı bir bardak ılık suda iyice ezip dağıttıktan sonra boyalı suyu kıza içirir. Yedinci günü bin bir «subhanallah» çekip kızın yüzüne üfledikten sonra alnına üç «elif» yazar, bırakır. Yazı bir gün kızın alnında kalır, ertesi sabah yedi «Bismillâh» söyleyip yüzünü yıkamasıyla silinir. Bu arada cinci özel bir muska yazıp kıza verir, kız muskayı yaşmağına iliştirip başında taşır. Muska şöyledir:

Bir kâğıdın üzerine yetmiş «elif», kırk «şın», otuz üç «rı», yedi «tı», üç «nun», dokuz «mim», en alta da «euzubillah rabbilfeleka mineşşeytanerracim» yazılır. Muska üçe katlanıp üç kat muşambaya, muşamba bir kat mavi beze sarılır, yedi dikişle dikilir. Bunlar yapıldıktan sonra kısa bir süre içinde kızın gözleri düzelirmiş. Bu işlemler çok gizli tutulur, cinciye okunanlardan başka kimseye duyurulmaz.

ŞEYTAN SİDİĞİ

Bir kimsenin ağzında, yüzünde, ya da gövdesinin bir yerinde ufak bir çarpılma, arada sırada gelip giden ağrı, sızı bulunursa oraya şeytanın işediğine inanılır. Daha çok genç dullara, yakışıklı delikanlılara, güzel kızlara karşı duyduğu kıskançlıktan, aşırı öfkeden dolayı, onlar uyurken, şeytan belli yerlerine işermiş. Şeytanın işediği söylenen yerde yüzden bir yaralanma, kızarma, soyulma bile olur, kimilerinde kaşıntı başlarmış. Şeytanı böyle kimselere, bir başkasının sataştırdığı da olurmuş. Sevdiği kadından, ya da sevdiği erkekten yüz bulamayan bir kimse özel bir büyü yaptırarak şeytanı onun başına üşüştürürmüş. Bu büyüyü ancak cinci yapabildiğinden tedirginliğin giderilmesi de cinciye düşer.

Şeytanın sataşması sonucu, yukarda anlatıldığı biçimde, tedirgin olan kimse ya tek başına, ya da çok güvenilir bir aracıyla gizlice cinciye gider, durumu anlatır, ne zaman, nasıl başladığını söyler. Kuşku duyduğu kimselerin adlarını, yaşlarını bildirir. Cinci çarpılan kimsenin başına bir yemek kaşığı okunmuş su döker, suyu dökerken kırk bir kez

«maaşallah subhanallah» söyleyip çevresine üfler, ağzına bir çay kaşığı okunmuş süzme bal verir. İlk günü yalnız bu işlem yapılır. İkinci günden yedinci güne değin, her sabah ezandan sonra, üç rikat «tövbe namazı» kılınır. Bunu çarpılan kimse kılar, o kılacak durumda değilse, onun adına, cinci kılar. Çarpılan yere Kur'an'dan bir âyet yazılır, bir gün sonra ılık suyla silinir, yenisi yazılır. Âyetlerin de değişik olması gerekir. Bunlar da yapıldıktan sonra cinci yere büyükçe bir üçgen çizer, çarpılanı üçgenin içinde diz çöktürüp oturtur. «Nâs» sûresini okuyarak çevresinde yedi kez döner, okuyup dönme bitince otuz üç «subhanallah» söyleyip çarpılan yere üfler. Yedinci günü de bu işlemleri yineledikten sonra, çarpılana, bir muska yazar. Muskada kırk «yâ Allah», yetmiş «yâ subhan», yedi «yâ settar», dokuz «yâ cebbar», üç «yâ kerim», bir «yâ âlim», üç «yâ emin», yüz «elif», bir «Bismillahirrahmanerrahim euzubillah mineşşeytanirracim» bulunur. Muskayı alan boynuna, dıştan görülmeyecek durumda, asar. Asarken yedi kez «bismillâh» söyler. yatarken çıkarmaz. Her gece yatağa girerken «Nâs» sûresini okur, okuyamazsa bir kâğıda yazdırıp yüzüne sürer, kâğıdı yatak odasının yüksekçe bir yerinde saklar, kimseye göstermez. En geç kırk, en erken on dört gün içinde bütün tedirginlikler, çarpılmalar geçermiş. Cinciye gitme, muska yazdırma çok gizli tutulur. İstenen sonuca ulaştıktan sonra muska yatak odasına yüksekçe bir yere saklanır, bir daha yerinden alınmaz.

ŞEYTAN ÇARPMASI

Cinlerin çarpması uzun sürer, daha etkili olurmuş. Şeytan çarpmasıysa geçicidir, arada bir gelirmiş. Bir kimse ara sıra şaşırır, tutarsız davranır, sevgilisine, eşine karşı gereksiz işler yaparsa, onu şeytanın çarptığına inanılır. Böyle kimseler güler yüzlü, iyi davranışlı, yumuşak tutumlu olur. Günün birinde de kırıp dökücü, geçimsiz, çekilmez, tatsız biri kesilir kalır.

Böyle bir kimse ya tek başına, ya da bir güvenilir kişinin aracılığıyla, cinciye gider, başından geçenleri anlatır. Kendi anlatamazsa aracı anlatır. Cinci onun falına bakar, yıldızını araştırır, alınyazısı durumunu öğrenir. Bu çekilmez davranışların hangi günler yapıldığını söyler. Daha sonra, çarpılanın adının baş harfini kömürle yere yazıp çevresine bir daire çizer, iki rikat namaz kıldıktan sonra dairenin yanına oturur, okur üfler, şeytanın dişi mi, erkek mi olduğunu araştırır. Bir bardak su alıp okur, üfler, yarısını dairenin içine serper gibi döker, yarısını da çarpılanın başına, yüzüne, göğsüne serper.

Cinci, çarpılan kişiyi dairenin yanına diz çöktürüp oturtur. Yüz bir «Bismillah yâ Allah» söyleyip başına üfler, dört kez çevresinde döner, her dönüşte «Bismillah yâ subhan» deyip yere üfler. Bu işlem üç gün yinelenir. Dördüncü gün bin «yâ settar», yedi «yâ hay», üç «yâ hafız» çekilir, çarpılanın göğsüne üflenir. Beşinci, altıncı günleri kırk «euzubillah mineşşer» söylenir, ocağa üflenir, yirmi sekiz rikat «tövbe namazı» kılınır, çarpılana bir kaşık okunmuş tuz verilip susuz bir kuyuya attırılır. Yedinci günü üzerinde kırk «yâ settar», bin «elif», yüz «mim», otuz «şın», yedi «sin», bir «nun» yazılı, üç kat muşambaya, iki kat yeşil bezе sarılı, kırk dikişli bir muska çarpılanın boynuna asılır, dıştan görülmez.

En çok yirmi gün içinde şeytan çarpması gider, tedirginlik, soğukluk, geçimsizlik ortadan kalkarmış. Bu işlemin çok gizli tutulması gerekir. Kadın, erkek, evli kim olursa olsun bu işlemi yaptırabilir.

ŞEYTAN ALDATMA

Başına cinlerin üşüştükleri bir güzelin, şeytanın araya girmesi sonucu dengesinin bozulduğuna inanılır. Bu durumu ancak kızı gören cinci anlayabilir. Kız, güzelliğinden dolayı, başkalarının kıskançlığını üstüne çeker, özellikle çirkin kızlar onu çekemezler, çekiştirirler. Böyle bir kızı güvenilir yakınlarından bir kadın, cinciye götürür. Cinci kızı, önce okur, üfler, sonra başına bir çorba kaşığı ılık su döker. Suyu dökerken Kur'an'dan kısa bir sûre okur, yere tükürür. Bütün okumalar, üflemeler süresince «Bismillâh» sözünü söylemez, yalnız «euzubillah» der. Bu işlem üç gün, sabah ezanından önce, uygulanır. Dördüncü günü, cinci, kızı odasında bir köşeye diker, gözlerini bağlar, bağlarken de Kur'an'dan «Ankebut» sûresini okur (1).

Köşede dikilip duran kızın karşısına geçen

(1) «Ankebut sûresi» Kur'an'da, peygamberin düşmanlarından kaçarak bir mağaraya saklanışını, bir örümceğin mağaranın kapısını ağ kurarak örtüşünü anlatır.

cinci, sûrenin okunuşu bittikten sonra, kırk «subhanallah» söyleyip kıza doğru üfler. Otuz üç «lânetullah aleyh şeytanülâin» der, çevresine üfler. Dördüncü günü bu işlem yapılır. Beşinci günü kıza bir kaşık okunmuş bal yedirilir, yarım bardak okunmuş su içirilir, yetmiş kez «Kul euzubirabbin nâs» âyeti okunur üflenir. Altıncı günü kırk rikat «şükür namazı» kılınır, her rikatin bitiminde kızın adı söylenip sağa sola selâm verilir, kıza doğru üflenir. Yedinci günü, kız, cincinin evinde ısıtılmış bir kazan su ile, cincinin önceden okuyup üfleyerek cinleri, şeytanı kovduğu uygun bir yerde yıkanır. Yıkanırken kızın yanına, kendisini cinciye götüren, güvenilir kadın bile giremez. Aracı kadın cincinin buyur ettiği bir yerde oturur, işlemlere katılmaz. Bu işler bittikten sonra cinci üzerinde kırk «euzubillah mineşşeytanırracim», yedi «subhanallah», dokuz «elhamdulillah yâ settar», üç «elif», otuz üç «şın», yirmi sekiz «sin», dört «mim» yazılı bir muskayı kızın koynuna takar. Kısa bir süre içinde kızın bütün tedirginlikleri dağılırmış. Bu işlem yalnız kızlara uygulanır, çok gizli tutulur. Böylece şeytan aldatılıp başkalarına yöneltilirmiş.

ŞEYTAN BAĞLAMA

Güzelliğinden dolayı kimi kızlar şeytanın kıskançlığını üzerine çeker, tedirgin olurmuş. Böyle bir güzel, unutkan olur, uykusu kaçar, bir yerde duramaz, içi sıkılır, arkadaşlarıyla bozuşur, çekişir, çevresini gücendirirmiş. Böyle olması da kendisini çekemeyen, kötü düşünceli birinin kıskançlığıymış. Yaşı biraz ilerlemiş kızlar arasında görülen bu durum kendisiyle evlenmek isteyen birden çok kimse karşısında ortaya çıkar. Kız hangisiyle evleneyim diye bocalamaya başlar.

Bu duruma düşmüş bir kızı, çok güvenilir, yakınlarından birisi gizlice cinciye götürür. Cinci, kızın adını, yaşını öğrendikten sonra alınyazısı falına bakar, geleceğini, hangi olaylarla karşılaşabileceğini açıklar. Kız yanan ocağın başında oturur, gözlerini korlara diker. Cinci ocağa biraz günlük atar, yedi kez «allahulâilâheillallah» deyip ocağa üfler, sonra kızın başından aşağı üç kez «euzubillah» çekip üfler. İki rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra kızı karşısına oturtup kırk «Bismillâh yâ hâfız» diyerek

kızın yüzüne üfler. Kıza yarım bardak okunmuş su içirdikten sonra evine gönderir. Bu işlem üç gün belli saatte uygulanır. Dördüncü gün, cinci, bin «Bismillâh» söyleyip kızın yüzüne üfler. Cincinin karşısında diz çöküp oturan kız konuşmaz, yalnız, yere bakar. Okuyup üfleme bittikten sonra, cinci, bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple «Kulhuvallah» âyetiyle başlayan sûreyi yazar, bir bardak ılık suda ezer, ufalar. Su mora boyanınca kıza yudum yudum içirir. Kız içerken cinci «subhanallah maaşallah» söyler ,dört yanına üfler. Bu işlem de üç gün belli saatte uygulanır. Yedinci günü cinci kızı gene karşısına çöktürüp oturtur, kırk «euzubillah mineşşeytanirracim» söyler, kızın yüzüne üfler. Üç rikat «şükür namazı» kılar, namaz bitiminde sağa sola selâm vermez, yalnız «Bismillâh yâ settar» der. Üzerinde kırk «şın», üç «elif», yedi «sin», dokuz «tı» yazılı bir kâğıdı üçe katlar, okur üfler, üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, yedi dikişle dikip kızın boynuna asar. Kısa bir süre içinde kızın tedirginliği geçermiş. Bu işin çok gizli tutulması gerekirmiş.

ŞEYTAN KOVMA

Şeytanın sataşarak kimi sevgilileri şaşırttığına, aralarına soğukluk, dargınlık soktuğuna inanılır. Özellikle nişanlı, sözlü gençler arasına girmeyi seven, onları birbirlerinden ayırmaya çalışan şeytanın sevimli, saygı değer bir kadın kılığına bürünerek bu işi yaptığı söylenir. Bunun anlaşılması kolay değildir. Şeytan aralarını bozmaya çalıştığı kimselerin güvenini kazanır, onlarla yakınlık kurar, içli dışlı olur. Bunu başarabilmek için de sevimli, güler yüzlü, tatlı dilli, güzel bir kadın kılığına girer. Kimse ondan bir kötülük geleceğine inanmaz. Ancak bu kılığına girilen güzel kadının sevgililerin tanıdıkları, sevdikleri biri olması gerekir. Yabancı bir kadın kılığında görünmez şeytan.

Aralarına soğukluk, dargınlık giren nişanlılardan, sevgililerden biri durumu bir yakınına, güvendiği bir kimseye açar. Bu kimse şeytanın içine girdiği kadın da olabilir. O yüzden, sevgili, içini döktüğü kimseden cinciye gitmede aracı olmasını istemelidir. Kadın bu işi baştan savmaya kalkar, cinciye gitmenin gereksizliğini söyler, aracı olmaktan kaçınırsa, ondan kuşkulanmak gerekir. O zaman cin-

ciye aracısız gidilir. Cinci olayı en ince ayrıntılarına kar, fal açar. Ara bozuculuğun kimden geldiğini, yapanın genel niteliklerini açıklar. Açıklanan nitelikler kimde bulunursa şeytanın onun gövdesine girdiği sonucuna varılır. Bu durumda cincinin işi iyice kolaylaşmış demektir.

Cinci, kendisine başvuran genci odanın ortasında ayakta durdurur, çevresine bir daire çizer, dairenin çevresinde kırk kez döner. Her dönüşte «euzubillah mineşşeytanirrecim» deyip yere üfler. Üç rikat «tövbe namazı» kılar, yedi «estaunzubillah» söyler, dört yana üfler. Sonra gençlerin aralarının düzelmesi, şeytanın aradan çekilmesi için dua eder, Tanrıya yakarır. Duanın, yakarışın belli sözleri yoktur, gönül uyarınca olabilir. Bu işlem üç gün sürer. Dördüncü günü, cinci, bir bardak okunmuş suyun yarısını kendisine başvurana yedi «Bismillâh» çektirerek içirir, öteki yarısını da öteki gencin kapısı eşiğine döktürür. Bu iş gece yatsı ezanından sonra gizlice yapılır. Cinci sevgiliye kırk «subhanallah» söylettikten sonra üç «Kulhuvallah» okutur, tövbe ettirir. Bu işlem de üç gün uygulanır. Yedinci günü, cinci, doksan dokuz, «Kulhuvallah» okuyup sevgililerin adlarını söyleyerek göğe doğru üfler. Şekil: 12'de görülen muskayı yazar, yedi kat muşambaya, muşambayı iki kat yeşil beze sarıp ipek bir iplikle dikiş vurmadan bağlar. Muska iki sevgilinin geçtikleri, ya da buluşup konuştukları bir yere saklanır. Islanmaması gereken muskanın üstünden, altından geçmek önemli değildir. Yanından geçmek bile yeterlidir. Bu muskanın yanından, üstünden, altından neyse yedi kez geçildikten sonra işler düzelmeye, şeytan aradan çekilmeye başlarmış. Bu da şeytanın hangi kadının kılığına girmişse onunla sevgili-

Şekil: 12

ler arasında bir soğukluğun başlamasıyla anlaşılırmış.

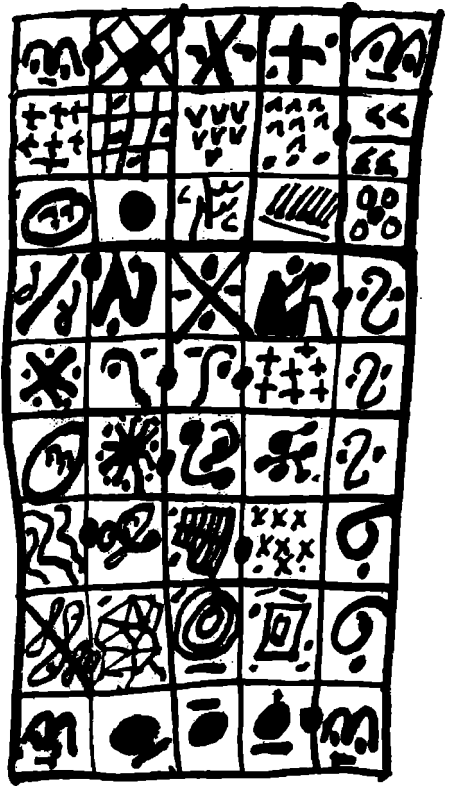
Şeytanın kılığına girdiği kadın kesinlikle bilinse bile ona bu konuda söz söylemenin gereği yoktur, yoksa, muskanın etkisi kalmazmış.

dilekler
savunmalar
korunmalar

BEBEKLERİ KORUMA

Perilerin güzel bebeklere karşı derin bir tutkuları olduğu, uygun bir zaman bulurlarsa onları kaçırmaya ya da boğmaya kalkıştıkları söylenir. Bebeklerin yalnız bırakılmaları uğurlu sayılmayan yerlerde, ağaç altlarında, özellikle eski ev yıkıntıları arasında beşik, salıncak gibi araçlarda uyutulmaları doğru değildir. Köylerde bebekli gelin tarlaya, işe gidince bebeğini de yanına alır, ona gölgelik bir yerde, ağaç altında salıncak kurar, beşiğini orada bırakıp uyutur. İllerde böylesi olaylar pek görülmez. Ancak sıcak dönemlerde kırlara çıkanlar arasında bebeklerini böyle yatıranlar bulunur.

Cinciler, gün görmüş yaşlı kimseler, özellikle kadınlar bu gibi davranışların ne üzücü olaylara yol açtığını sık sık söylerler, bu konuda öyküler anlatırlar. Böyle bir uğursuzluğu önlemek, bebeği perilerin saldırılarından korumak için cinciye gidilir, özel bir muska çizdirilir. Bu muska bebeğin üzerinde, giysilerinin uygun bir yerine iliştirilerek, saklanır. Muska, Şekil: 13'de görüldüğü gibi, yalnız çizgilerden, noktalardan, sayılardan oluşur, üzerinde dinle, Kur'an'la ilgili bir belirti, bir söz bulunmaz. Dikdört-

Şekil: 13

gen biçimindedir, üç kat muşambaya, üç kat ipek beze sarılıp yetmiş dikişle dikilmiştir. Bu muska bebeğin yanında, üzerinde bulunduğu sürece ona periler sokulamaz, kötü gözle bakamazmış. Bu muska daha çok Doğu Anadolu, Doğu Karadeniz köylerinde kullanılır. Bebeklerini beşiğe koyup tarlaya, ekine, harmana giderek çalıştığı yerin yakınında salıncak kurup yatırma geleneği oralarda yaygındır.

YÂ HAFIZ

Eski evlerin kapılarında, ya da yüzlerindeki orta pencerenin üstünde görülen «Yâ hâfız» yazısı Tanrının koruyucu adlarından biridir. Arapça «koruyan» anlamına gelen bu söz muska yazmada çok kullanılır. Bir kimsenin bilinmeyen, görünmeyen yıkımlardan, düşmanlardan, nazardan, ekinlerinin kuraklıktan, hayvanlarının soygundan korunması için «Yâ hâfız» muskası yazılır. Muskanın üzerinde yazdıranın, taşıyanın adı bulunmaz.

Dikdörtgen biçiminde uzunca bir kâğıdın ortasına «yâ hâfız» yazılır, çevresine bir daire çizilir. Kâğıdın, dairenin üstüne gelen bölümüne yedi «yâ hâfız», kırk «elif», üç «mim», bir «kef» yazılır. Alt bölümüne yedişer tane «sekiz», yedi «dört», üç «iki», altı «1»; sayıları sıralanır. En alta «Bismillâhirrahmânerrahim» yazılıp nokta konur.

Kâğıt üç kat muşambaya sarılır, eritilmiş balmumuna batırılır. Üzerine bez sarılmaz, dikiş vurulmaz. Güneş almayan, boyuna serin kalan, altından geçilen bir yere saklanır. Muskanın koruyucu gücünden yararlanacakların her zaman altından geçmeleri ge-

rekir. Bu muskayı hocalara yazdırmak doğru değildir, cincinin yazması uygundur.

«Yâ hâfız» muskasını yazan cincinin de hâfız olması gereği vardır. Hâfız olmayan cincinin yazacağı muskanın etkisi olmazmış. Ayrıca, bu muskayı kadınlar, evlenmemiş erkekler yazdıramazlar, kızlar da yazdıramazlar. Evli, olgun erkekler yazdırabilirler.

GÖÇ MUSKASI

Güz başlarında yaylalardan dönerken yollarda sürünün, göç sırasında yola düşen insanların saldırılardan, yıkımlardan, gözdeğmesinden, daha başka yıkım getirici olaylardan, canavarlardan kurtulması, göçün güvenlik altında geçmesi için cincilere muska yazdırılır. Bu muskayı göç sırasında en önde giden taşır. En önde giden insan olduğu gibi, sürünün en gösterişli hayvanı da olabilir. Göç bitip istenen yere ulaşıldıktan sonra muska çıkarılır, gelecek göçte kullanılmak üzere evin gelen, gidenlerce görünmeyen uygun bir yerinde saklanır. Muska şöyle yazılır:

Avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde, bir kâğıdın üzerine bir kare çizilir. Karenin dıştan dört köşesine birer «yâ hâfız», içten dört köşesine birer «yâ settar» yazıldıktan sonra kırk «besmele» çekilir, sağa sola üflenir. Karenin içine «Nâs» sûresi, dışına, fırdolayı «Fâtiha» sûresi yazılır. Kâğıt ikiye katlanır, iki yüzüne yedişer «mim» yazıldıktan sonra çene ikiye katlanır. Üç kat muşambaya, muşamba üç kat siyah beze sarılır, eritilmiş balmumuna batı-

nlır, soğutulup kurutulduktan sonra bir kesenin içine konur, gereken yere saklanır.

Yaksa çıkmadan önce, muska gereken yere asılırken, yedi rikat «şükür namazı» kılınır, sonra yola çıkılır. Bu muskaları yaylacılar, uzak yerlere göçen konar-göçerler kullanır çokluk. Göç muskası göçen topluluğun «uğur»u sayılır.

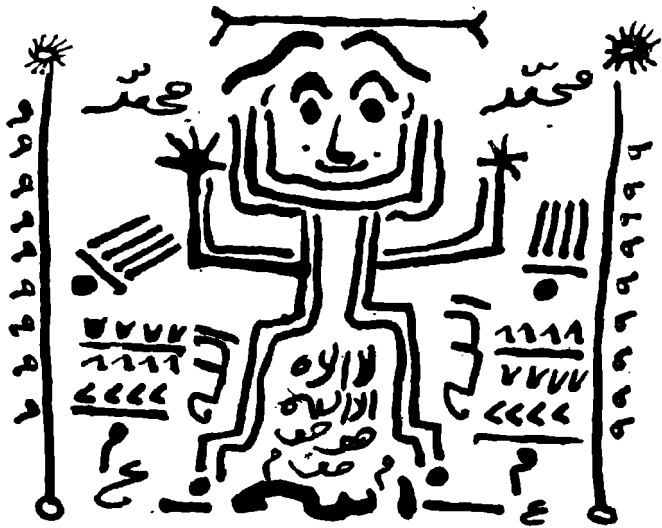
MAAŞALLAH

Kur'an'ı ezberleyip hâfız olduktan sonra, hâfızlar arasında, «Hatim Duası» diye anılan bir dua töreni vardır. Hâfız bütün Kur'an'ı ezberden okur, dinleyen başka hâfızlar onu denetir, yanlış okuyup okumadığını anlarlar. Kur'an'ı iyice ezberleyip yanlış okuyan kimse «hâfız» adını alır. Dinleyen öteki hâfızlar arasında ona ders okutan, Kur'an'ı öğreten kimse bir «maaşallah» söyleyip yeni hâfıza «hayır dualar» okur, Tanrı'dan mutluluklar, başarılar diler. İşte «maaşallah»lı duanın bir de muskası vardır. Kimi yörelerde hâfızın sesinin güzelliği, okuyuşundaki uyum, başarı yüzünden göze gelmemesi için taşıması gereken muska yazdırılır. Bu muskayı cinci değil, kendisi de hâfız olan, derin bir hoca yazabilir. Muskanın yazılışı şöyledir:

Dikdörtgen biçimli, uzunca bir kâğıdın başına bir «Bismillâh», onun altına da «maaşallah» yazılır, bir çizgi çekilir. Bu çizginin altına ilkin Kur'an'ın «Fâtiha» sûresi yazılır. Sûrenin altına yedi «mim» konduktan sonra bir çizgi daha çekilir, çizginin altına «bismillâhirrahmânerrahim» yazıldıktan sonra

Kur'an'ın «Kehf» sûresi eklenir, «temmet bi'l-hayr» deyimiyle kâğıttaki yazı bitirilir. Kâğıt yediye katlanır. Bu katlama çok uyumlu, ölçülü olup muskaya kare biçimi verilmesi gerekir. Kâğıdın iki yüzüne hâfızın adı yazılıp üç kat muşamba, muşamba üç kat yeşil ipek beze sarılıp kırk bir dikişle dikilir. Yeni hâfız bunu boynuna asar. Muska göğsün ortasına gelir, dıştan görünmez. Bu muskayı taşıyan bir hâfızın sesi bozulmazmış. Ona gözdeğmez, kötü cinler yanaşıp sesini çalamazlarmış. Ancak beş vakit namaz kılmayan bir hâfızın böyle bir muska taşıma yetkisi yoktur, taşırsa çarpılırmış.

EVİ KORUMA MUSKASI

Şekil: 14

Şekil: 14'de görülen muska evi kötü ruhlardan, cinlerden, gözden korumak içindir. Üzerinde «Muhammed», «Allah», «hu», «mim», «ayn», «lâilâheillallah» yazılarıyla dokuz, yedi, sekiz, iki gibi sayılar, noktalar, çizgiler vardır.

ISSIZLIKTAN KORKMAYI ÖNLEME

Kimi kimseler ıssız, boş yerlere giremez, oralarda gezemez. Böyle yerlere karşı içlerinde nedenleri pek bilinmeyen etkili bir korku vardır. İster dişi, ister erkek olsun, böyle bir korkuya kapılan kimsenin cincilikten anlayan bir hocaya görünmesi yararlı sayılır. Cincilere, hocalara göre bu korkuların tek nedeni cinlerdir. Cinleri kızdıran, darıltan bir kimse onların saldırılarına uğradığı gibi, yakınları, tanıdıkları, kendi soyundan gelecek olanlar da uğrarmış. Cinlerin öfkesi yedi dağı aşar, yedi bağa (yedi kuşaklık geleceği) geçermiş.

Korkan kimse hocaya gider ya da bir yakınınca götürülür. Hoca gerekli soruları sorup özelliklerini öğrendikten sonra bir tasın içine okunmuş üç çakıl taşı atar, sonra üç bardak okunmuş suyu kaba döker, bu arada Kur'an'dan kısa bir sûre okur, tasa, korkanın yüzüne «Bismillâh» diyerek üfler. Su bir gün ayazda durur, üç çakıl taşı bir üçgen oluşturacak biçimde ayrı ayrı yerlere konur. Korkan kimse bu üçgenin ortasında ayakta dururken tastaki su başından aşağı Kur'an'dan âyetler okunarak dökü-

lür. Bu işler bittikten üç gün sonra hocanın düzenlediği muska alınıp boyuna, dıştan görülmeyecek durumda asılır. Muska şöyle düzenlenir: Bir arşın uzunluğunda, üç parmak eninde bir kâğıda ince yazılarla «Nâs» sûresi alt alta dokuz kez yazılır. Kâğıdın üzerinde boş yer kalmamalıdır, sûre yazılırken buna özen gösterilmesi gerekir. Sûrenin iki yanına, kâğıdın kıyılarına doğru, doksan dokuz «elif», kırk bir «sin», yirmi sekiz «sat», otuz üç «hu», yedi «dal», üç «mim» yazılır. En altta muskayı yazdıranın açık adı bulunur.

Böyle bir muskayı üzerinde taşıyan kimsede bütün korkular gider, büyük bir yüreklilik başlarmış. Muskanın, korku geçtikten sonra da saklanması, boyunda taşınması gereklidir. Muskayı çıkaran, başkasına veren, hırsızlık eden kimse çarpılırmış. Bu muskanın başka bir özelliği de müslüman, hıristiyan, musevî gibi ayrı dinlerden olan kimselere bile yarar sağladığıdır. Onlar da müslüman bir hocaya başvurup böyle muska düzenletebilirlermiş, bu da Tanrının bütün insanlara, kimi «ermiş» hocalar aracılığı ile, bir bağışıymış.

ÇOCUKLARDA KORKUYU ÖNLEME

Kimi küçük çocuklarda, bilinmeyen nedenler yüzünden, çevrede bulunan bütün varlıklardan korku duyma görülür. Çocuk, çevresine korkulu, kuşkulu gözlerle bakar, kaçar. Kimi hocalar bunun bir cin işi olduğunu, yörede yaşayan cinlerin çocuklara göründüğünü, korkunun bu yüzden ortaya çıktığını ileri sürerler. Böyle bir korku duygusunu gidermek için de Kur'an'dan bir sûre yazar, muşambaya sarar çocuğun boynuna asarlar. Kimi cinciler buna karşıdır. Korkuyu yaratan cinlerin çocuğun çevresinde değil ana karnındayken özüne, ruhuna sindiğini, korkunun dıştan değil, içten geldiğini söylerler. Bunu gidermek için de, Kur'an'dan değil, büyüden yardım beklerler.

Korkan çocuk cinciye götürülür; cinci, çocuğun doğduğu ayı, günü öğrendikten sonra burcunu, yıldızını araştırır, çocuğun doğduğu süre burçlar arasında geçen olayları inceler. Çocuğun korkmasında doğumun gece ya da gündüz oluşu önemli sayılır. Cinci gerekli araştırmayı yaptıktan sonra çocuğu çırılçıplak soyar, yanan ocağın yanına serdiği bir

keçi postunun üzerine yatırır. Çocuk yatmak istemez, korkarsa, cinci ona, içine kaynatılıp soğutulmuş keten tohumu suyu katılmış bal şerbeti içirir, bir süre sonra çocuk postun üzerine istendiği gibi yatar. Cinci, ocağa yedi küçük parça kaya tuzu atar, her tuz atışta duyulan çıtırtı üzerine sağ elini çocuğun başı, sol elini ocağın çevresinde üç kez birer daire çizercesine dolaştırır. Bunu yaparken de «defol yâ cin» deyip ocağa, çocuğun yüzüne üfler. Bu işlem üç sabah ezandan önce yinelenir. Dördüncü sabah getirilen çocuğa düzenlediği muskayı takar. Muskanın düzenlenişi şöyledir:

İki avuç içi büyüklüğünde bir sarı kâğıt alınır, kâğıdın yazılacak yüzü ocağa doğru tutulup yetmiş kez «defol yâ cin» denir, kâğıda, ocağa üflenir. Kâğıt yedi kez gene «defol yâ cin» denerek ocağın çevresinde daire çizercesine dolaştırılır. Korkan çocuğun adı kırk bir kez söylenip ocağa üflenir. Bir süre sonra kâğıdın üzerine bir daire oluşturacak biçimde, yedi göz çizilir. Gözlerin oluşturduğu dairenin çevresine, daha büyük bir daire oluşturacak nitelikte, kırk nokta sıralanır. Gözlerin bulunduğu dairenin içine çocuğun adını oluşturan harflerin sayısınca üçgen çizilir. Harflerin eski yazılara göre sayılması gerekir. Sözgelişi «Mehmed» adı yeni yazılarda altı, eski yazılarda dört harflidir.

Gereken çizgiler çekildikten sonra kâğıt çocuğun adını oluşturan harfler sayısında katlanır, çok ince bir muşambaya sarılıp çocuğun iki omuzu arasına gelecek biçimde ensesinden aşağı, içten, bağlanır. Çocuğun bunu görmemesi, ellememesi gerekir. Çocuk yıkanırken bile muska boynundan çıkarılmaz yalnız çok ıslanmaması için başına, sırtına su dökülürken biraz yukarı kaldırılır.

Bu muskayı taşıyan çocuk bir daha çevresinden korkmaz, özellikle insanlara, hayvanlara karşı yakınlık duyarmış. Bu işlemin, bu inancın islâm diniyle ilgisi yoktur. Müslümanlar arasında yaygın olmasına karşın bu inanç çoktanrıcı dinlerden, eskiçağlardan kalmıştır. Bugün Anadolu'nun birçok yerinde uygulandığı gibi Osmanlılarda da etkisine inanılırdı. «Cinci Hoca» adıyla ün salan saray büyücüsü bunu çocuklardan çok yaşlı kimseleri etkilemek için yapardı. Saray kadınlarına, şehzadelere, gereğinde padişaha bile böyle muskalar yaptığı Sultan İbrahim'i avucunun içine aldığı, bu yolla büyük gelir sağladığı bilinmektedir. Bugün bu «Cinci Hoca»nın doğum yeri olan Safranbolu yörelerinde bu tür büyülerin, üfürükçülerin pek yaygın olduğunu biliyoruz (1).

(1) Bundan beş altı yıl önce Safranbolu yörelerinde yaptığımız bir gezide, başta Safranbolu «Cinci Hanı» olmak üzere, birçok yerde «Cinci Hoca»nın doğaüstü yeteneklerinden, başarılarından, zenginliğinden, Osmanlı saraylarındaki etkisinden kıvançla söz edildiğini, onun Safranbolulu olmasından övünç duyulduğunu gördük, dinledik.

CANAVARLARI BAĞLAMA

Evcil hayvanların kurt, çakal, ayı, kartal gibi yırtıcıların saldırısından korunmasını sağlayan muskalar vardır. Bunları, bütün cinlere egemen olan cinciler düzenleyebilirler. Cinci önce bu evcil hayvanların dolaştığı alanı, yaylımı, bir kâğıt üzerinde bir dörtgen içine alır. Köşelere birer sınır koyar. Hayvanlar bu sınırlar içinde dolaştıkları sürece yırtıcılardan korunurmuş. Bu sınırlandırma şöyle olur: «Günbatımından şu ırmak (ırmağın adı söylenir), gün doğumundan şu taş, ya da tepe, orman neyse, kıbleden şurası, kuzeyden burası». Bu dört yanın birer adı olur. Sözgelişi güneyden «Derin ırmak», kuzeyden «Karakaya», doğudan «Kızılağaçlık», batıdan «Sançamlar». Burada yazılan adlar birer örnektir. Muskayı yazan cinci bulunduğu yere göre sınırlama yapar. Ancak dört yönü belli yerlerle belirleme gereği vardır.

Kâğıdın üzerinde bu belirleme, sınırlandırma yapıldıktan sonra, dörtgenin dört köşesine, içten, birer «yâ hâfız» yazılır. Bu arapça söz «ey koruyan» anlamındadır, Tanrı'nın adlarından biridir. Dörtgenin

ortasına küçük bir daire çizilir, dairenin içine bir «mim» harfi yazılır. Dörtgenin boş kalan yerlerine yedi «elif», yedi «rı», «yedi «tı», yedi «sin», bir «şın», üç «ha», yedi «sat» yazılır. Ayrı bir kâğıda «Rahman» sûresi yazılır, kırk «besmele» çekilip kâğıt katlanır, önce yazılanla üstüste konur, yedi kat muşambaya, muşamba üç kat beze sarıldıktan sonra eritilmiş muma batırılır, dikiş vurulmaz.

Bu muska, bir cuma gecesi yatsıdan önce, hayvanların yattıkları ya da gidip gelirken geçtikleri yerde biraz yükseğe asılır. Hayvanların bu muskanın altından geçmeleri gerekir. Hayvanlar bu muskanın altından geçtikleri sürece, belirtilen sınırlar içinde, güven altında sayılır. Hayvanların arasına «cenabet» girmek, hayvanların yattığı yerde cinsel ilişkide bulunmak büyüyü bozar, onun için bu tür işlerden sakınma gereği vardır.

KÖTÜLÜKLERDEN ARINMA

Bir müslüman erkek gençliğinde yaptığı kötülüklerden, çapkınlıklardan, dince iyi karşılanmayan, ancak «tövbesi kabul edilen» davranışlardan dolayı Tanrı'ya yalvarır, yakarır, tövbe ederse kurtulurmuş. Tanrı bütün suçların, eksikliklerin bağışlayıcısıdır. Bu nedenle ona sığınılır. Bunu yapmak isteyen kimse tövbe yollarını iyi bilmezse bir derin bilgili, keskin soluklu hocaya gider, kaygısını, dileğini açık seçik anlatır. Bunun üzerine hoca ona suçlardan arınma yolunu, yapılacak işleri gösterir, öğretir.

Kötülüklerden arınmak isteyen kimse, ilkin, hamama gider, iyice yıkanır, abdest alır. Yıkanırken başına su döktükçe «Bismillâh» söyler, Kur'an'dan bildiği sûreleri içinden okur. Yıkanıp abdest aldıktan sonra hocanın gösterdiği biçimde kırk rikat «tövbe namazı» kılar, yoksullara yardım eder, yedi gün oruç tutar. Şu duayı okur:

Tövbe estağfurullah yâ Allah
Cümle günahlarıma tövbe estağfurullah yâ İlâh
Ya settaru'l-uyub

Ya gaffaru'z-zunub
Kıble-i hacât ve'l münacaat
Estağfurullah estağfurullah estağfurullah
Elhamdulillâh eşhedüenlâilâheillallah
Yâ kerim, yâ âlim, yâ hâkim
Yâ fettah, yâ ilâh, yâ emin
Elhamdulillâhirabbilâlemin..

Bunları söyledikten sonra üç «Kulhuvallah», bir «Elhamd» okur, yeniden tövbe eder. Biliyorsa kendisi, bilmiyorsa kendisi adına başvurduğu hoca Kur'an' dan «Duhan» sûresini okur, yere, göğe, sağa, sola üfler. Günde beş vakit namaz kılar, ramazanda orucunu tutar, kurbanını keser. Bunlar borçtur, görevdir, yapılması gerekir. Eski günahların bağışlanması için bunların dışında kalan ek görevler vardır:

1 — Tövbe ettikten sonra yalan söylemek, başkalarını çekiştirmek, sık sık namazı kaçırıp zamanında kılmamak doğru değildir.

2 — Yoksullara yardım etmek, her gün Kur'an okumak ya da birine okutup dinlemek, kötü arkadaşlardan uzak kalmak gereklidir.

3 — Kadınlara bakmamak, kendi eşinden başkasıyla düşüp kalkmamak, Hac görevini yerine getirmek (durumu elverişliyse), Kur'an'ın buyurduklarına kılı kılına uymak.

4 — Eli sıkı (hasis) olmamak, dilencileri boş çevirmemek, db. yararlı işleri yapmak. Hocalarla yakınlık kurmak, Tanrının sevgili kullarından ayrılmamak.

Bütün bu sayılanları yapan kimsenin Tanrı suçlarını bağışlar, onlar «Duhan» sûresinde anlatılan mutlu yere varırlar:

«Sakınanlar gerçekten güvenli bir aşamadadır. Cennetlerde, pınarların başında. Sündüs, istibrak denen güzel kumaşlardan giysiler giyerler, karşılıklı otururlar. Böyledir bu, onlar iri gözlü hurilere eş olacaklar. Orada canlarının çektiği yemişleri ister alırlar. Orada ilk ölümden başka bir ölüm bilmezler.» (Duhan 51-56)..

«Duhan» sûresiyle Kur'an'ın başka birkaç sûresini büyükçe bir kâğıda yazıp «hamayıl» yaparak göğüste yaşımak da iyi gelirmiş.

Bu anlatılanlar, bugün, Anadolu'nun dört bucağında uygulanmaktadır. Özellikle 1950'den sonra Hacca gitme kolaylaşınca bu tür işlemler, onları yürüten hocalar da çoğalmıştır.

BÜYÜ ÇÖZME

Büyü yapılarak mutsuz kılındığına inanılan, tedirginliği büyü yüzünden olduğu sonucuna varılan kimse, çok güvenilir bir yakının, tanıdığın aracılığıyla cinciye götürülür. Cinci, adını, yaşını öğrendikten sonra falına bakar, yıldızını, burcunu öğrenir, tedirginliğin, mutsuzluğun nedenini araştırır. Büyünün nasıl, ne düşünceyle yapıldığını ortaya çıkarır, açıklar. İş, yapılan büyünün çözülmesine kalır.

Cinci yedi dereden yedi bardak su getirtir. Suları ayrı ayrı kaplara döker. Her suyun içine okunmuş bir arpa tanesi atar, bir rikat namaz kılar, suya üfler. Sonra bütün suları bir kapta toplar, arpa tanelerini birer «Bismillâhirrahmanerrahim» söyleyerek sudan çıkarır, ıssız bir yere gömer, üstüne, o sudan, bir bardak döker. Geri kalan altı bardak suyu okur, üfler, büyü çözdürmeye gelen aracıya verip büyüsü çözülecek olanın evinin giriş kapısı önüne döktürür. Bu iş de bir cuma gecesi yatsıdan sonra olur.

Büyülenmiş kimseyi ocağın başına oturtur, yetmiş «Bismillâh» söyletip ocağa üfletir. Keskin bir bıçağı, büyülenenin başı üstünde yedi kez döndürür,

bu arada «Nâs» sûresini yedi kez okur. Bıçağı ocakta biraz kızdırdıktan sonra ucunu bir tahtaya batırıp bırakır. «Rahman» sûresini okur bıçağa üfler. Cinlerin bağını kestiğini bildiren sözler söyler. Büyülenen ocak başından kaldırır, yere çizdiği dairenin içinde dimdik durdurur. Cinci dairenin çevresinde yedi kez döner, okur üfler, gene «Nâs» sûresini okuyup daireyi siler, yazdığı muskayı her zaman üzerinde taşıması öğütüyle verir. Muska şöyle yazılır:

Yarım arşın (30-35 cm.) büyüklüğünde dört parmak eninde bir kâğıdın üzerine yüz bir «elif», kırk «şın», kırk «sat», yetmiş «rı», doksan dokuz «mim», otuz üç «zı», yedi «tı», bir «besmele», yedi «yedi rakamı», üç «sekiz», dokuz «üç», üç «bir», kırk bir «nokta», altmış «te», yetmiş yedi «vav» yazar. Kâğıt yazıyla dolduktan sonra, sonuna, «Yâ Settar temet bi'l hayr» ekleyip kâğıdı yediye katlar. İki yüzüne büyüsü çözülmek istenenin adını yazar. Kâğıt üç kat muşambaya sarıldıktan sonra erimiş balmumuna batırılır, soğutulur, üç kat siyah beze sarılıp kırk bir dikişle dikilir. Her dikişte bir «euzubillah» söylenir.

Bu muskayı taşıyanın yedi gün içinde bütün tedirginlikleri gider, mutluluğu başlarmış. Ancak işin çok gizli tutulması gerekir. Duyulursa muskanın etkisi azalır, taşıyanın başına cinler üşüşmeye başlarmış.

YILDIRIMDAN KORUNMA

Yaylalarda, ormanlarda gezen bir kimsenin, ya da yıldırımdan yıkım görme olanağı olan, öyle sanılan bir evin, bir ağılın, bir yemiş ağacının korunması için özel muska yazılır. Muska, korunması istenenin üzerinde bulunur. İnsansa boynunda taşır, ağaç, ev, ağılsa, yüksek bir yerine asılır, dıştan görünmez. Bu muska hayvanlar için yazdırılmışsa, hayvanın alnına asılır. Onlarda görünmesinin önemi, olumsuz etkisi yokmuş.

Dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine büyükçe bir daire çizilir, dairenin ortasına «Allah», onun çevresine kırk «sad» yazılır. Bu «sad» harfi arapça «yıldırım» anlamına gelen «saika» sözünün ilk harfidir. Daha sonra yedi «elif», üç «mim», dört «rı» yazılır. Bunlar dairenin içindedir. Dairenin dışına, fırdolayı, Kur'an'ın «Rahman» sûresi yazılır. Doksan besmele çekilip kâğıda üflendikten sonra kâğıt önce dörde katlanır, kare ya da dikdörtgen biçimine getirilir, sonra üçgen biçiminde ikiye katlanır, üç kat muşamba ya, muşamba üç kat yeşil beze sarılıp otuz üç dikişle dikilir. her dikiş vuruşta bir «Elham»

okunur, göğe üflenir. Cinci muskayı bitirdikten sonra üç rikat namaz kılar, göğe, yere üflemeyerek selâm verir. Muskayı, yazdıran yedi rikat namaz kıldıktan sonra, gerekli yere koyar.

Bu tür muskaları yaylacılar, kaçakçılar, katırcılar, çobanlar çok kullanırlar. Yüksek yerlerde, açıklarda gezmeleri yüzünden yıldırımla çarpıldıkları olur kiminin. Cinci, uygun görürse, muskayı taşıyan kimsenin silâhını belden yukarı (omuzda, boyunda) taşımasını yasaklar. Bu yasak yıldırım denen cinin insanlara yaklaşacağı günlerde geçerlidir. Özellikle göklerin gürleyip şimşeklerin çaktığı, yıldırımların düştüğü yüksek yerlerde cinler demire çok yaklaşırmış. Silâh taşıyan kimseye ayrıca Kur'an'ın «Hadid» sûresi yazılıp muşambalanmış bir muska verilir. «Hadid» arapça «demir» anlamına gelir, bu nedenle cinler sûrenin bulunduğu yere, onu üzerinde taşıyana yaklaşamazlarmış, yaklaşırsa yanarlarmış.

MEZARLIKTAN KORKMAYI GİDERME

Mezarlıkların yanından geçerken, mezar sözü söylenirken korkan, uykusunda bile mezar görüp ürken, uyanan kimseler vardır. Cincilere sorulursa bu korkunun nedeni, kaynağı öğrenilirmiş. Mezarların koruyucu cinleri varmış, mezarların yanından geçerken kötü düşüncelere kapılmak, «besmele» çekmemek bu koruyucu cinleri öfkelendirirmiş. Bir de ağzı bozuk, sövüp sayan, mezarlarından yanından tüküren, uygunsuz işler yapanlar cinlerin öfkelerini üzerlerine çekerlermiş.

Korkuya kapılan bir kimse cinciye gider, neden, hangi durumlarda korktuğunu, korkunca neler sezdiğini anlatır. Cinci ona gerekli soruları sorar, mezarlara karşı olan davranışlarını öğrenir, korkunun nedenlerini açıklar, giderilmesi yolunda gerekenleri yapar, bir de muska yazar. Mezardan korkan kimse, bir cuma gecesi yatsıdan sonra kırk rikat «tövbe namazı» kılar, yetmiş «lâhavle velâkuvveti illâbillâh» söyleyip sağa sola üfler. Bunları kendi yapacak durumda değilse onun adına, yanında, cinci yapar. Cincinin yapması daha etkili sayılır. Her gece yatar-

ken üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuyup dört yana üfler, sabahtan kalkınca da böyle yapar. Bunları da yapamazsa, onun adına, cinci yapar. Bu işler yedi gün yinelenir. Yedinci sabah cinciye gelinir, yazılan muska alınıp boyuna asılır. Muska şöyledir:

Bir el büyüklüğünde, üçgen biçiminde, bir kâğıdın üzerine «Cin» sûresi yazılır. Kâğıdın köşelerine birer «mim» konur, sûre bu «mim»lerin ortasında bulunur. Kâğıt, üçgen biçiminde katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat ince ipek beze sarılır, yedi dikişle dikilir. Cinci muskayı yazarken yetmiş «besmele», kırk «euzubillah», otuz üç «yâ kerim» söyler, muskaya üfler. Muskayı gene üç «besmele» çekip yazdıranın boynuna asar, başına yedi damla okunmuş soğuk su damlatır, ayaklarına, ellerine biraz mezar toprağı sürer. Bu işlemlerden sonra yedi gün içinde bütün korkular, ürpermeler, tiksinmeler gider, mezarlık cinleri bir daha onun yanına yaklaşmazlarmış. Bu işin gizli tutulması gerekir.

ÇOCUKLARIN YATAĞA İŞEMELERİNİ ÖNLEME

Çocukların uykudayken yatağa işemelerini önlemek için muska yazdırılır. Bu muskayı cinciler değil, hocalar yazar. Yatağa işeyen çocuk bir cuma sabahı hocaya götürülür, hoca çocuğun adını, yaşını sorup öğrendikten sonra Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup yüzüne üfler, kırk bir «inşaallah» söyleyip gene çocuğun yüzüne üfler. Çocuğa yarım bardak okunmuş üflenmiş bal şerbeti içirir. Daha sonra çocuğu yalım yalım yanan ocağın başına götürür, yedi «subhanallah» söyler, ocağa, çocuğa üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır. Dördüncü sabah çocuk getirildiğinde hoca yazdığı muskayı yedi kez «maaşallah» deyip çocuğun boynuna asar, eve gidilince muska çocuğun boynundan çıkarılıp yattığı yerde, başının üstüne gelecek durumda biraz yükseğe asılır.

Muska şöyledir: Avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde, bir kâğıt üzerine bir daire çizilir. Dairenin ortasına çocuğun adı, adın çevresine, fırdolayı, Kur'an'ın «Fecr» sûresi yazılır. Kâğıt üçe katlanır, iki

kat muşambaya, muşamba iki kat beze sarılır, çocuğun adını oluşturan harflerin üç katı dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta bir «subhanallah» söylenip muskaya üflenir.

Bu muskayı kullanan çocuğun yedi gün içinde yatağı ıslatması kesilir. Kırk gün sonra muska yerinden alınıp saklanır, çocukta eski durum yeniden başlarsa gene başının ucundaki yerine asılır.

LOHUSAYI KORUMA

Yeni doğan bebeklere, doğum yapan kadınlara, özellikle güzellere cinler sataşır, anayı yatağa düşürür, bebekleri boğarlarmış. Bu yüzden önceden cinciye gider, durumu anlatır. Cinci isterse doğum yapacak kadını çağırtır, ya da kendi onun evine gider. Kimi cinci işi aracıyla görüp doğum yapacak kadını görme gereği duymaz.

Cinci, doğum yapacak kadının adını, yaşını öğrenir, önce burcuna bakar, alınyazısını öğrenir, geleceği konusunda ilgili izlenimleri bu burca, yıldıza bakarak edinir. Sonra doğum yapacak kadının boyunu bir iplikle ölçtürür, onun boyu uzunluğunda, üç parmak genişliğinde bir kâğıt alır. Kâğıdı, birer çizgi çekerek, yediye ayırır. Bu ayırma kâğıdı bölme, kesme anlamına gelmez, kâğıt üzerinde yedi eşit aralık ayırma anlamını içerir. Her bölüme bir üçgen, üçgenin içine küçük bir daire çizer. Dairelerin içlerine kadının adı, çevrelerine de çok ince bir yazıyla Kur'an'ın «Nâs», «Kevser», «Nasr», «Humaza», «Asr», «Takâsür», «Fâtiha» sûreleri yazılır. Kâğıdın başında bir «besmele», sonunda «temmimbilhayr» bulunur.

da bir «besmele», sonunda «temmimbilhayr» bulunur.

Kâğıt üzerinde kalan küçük boşluklara kırk «elif», yedi «üç», yedi «sekiz», dokuz «iki», kırk «bir», yirmi sekiz «altı» sayıları yazılır (yazıyla değil). Cinci, yazma işini bitirdikten sonra doksan dokuz «subhanallah», yetmiş «lahavlevelâkuvveteillabillah», kırk «inşaallah», sekiz «maaşallah» söyleyip kâğıda üfler. Daha sonra kâğıdı çizilen çizgiler üzerinden yediye katlar. Ortaya bir dörtgen çıkar. Uygun görürse bir ya da üç kez daha katlar, avuç içi büyüklüğünde bir muska biçimine sokar. İlk katlamanın yedi kez olması gereklidir. Ondan sonrası cincinin isteğine, muskanın taşınabilecek bir boyutta olmasına bağlıdır. Kâğıt uygun biçimde katlandıktan sonra yedi kat çok ince muşambaya, muşamba üç kat gene çok ince yeşil ipek beze sarılır, kırk dikişle dikilir. Dikişler vurulurken Kur'an'dan «Meryem» sûresi okunur.

Muska bittikten sonra, doğum yapacak kadının yatacağı oda iyice yıkanır, silinir, içinde üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okunup duvarlara, tavana, döşemeye üflenir. Bunlar yapıldıktan sonra muska «besmele» çekilerek doğum yapacak kadının yatağının baş yanında, biraz yükseğe, kadının alnına gelecek biçimde asılır. Doğumdan sonra, bebek bir yaşına basıncaya değin, kadın evden çıktığında muskayı göğsüne gelecek biçimde, özel bir askıyla boynuna asar, dıştan görünmez. Çocuk bir yaşını geçtikten sonra muska gene yatak odasındaki yerine asılır, bir daha oradan indirilmez.

Bu muskayı yazdırıp kullanan kadını bütün koruyucu cinler sarar, kötülük cinlerini, onun, bebeğin yanına yaklaştırmazlarmış.

KORKUYU GİDERME

Olur olmaz işlerden korkan, fareden, kediden, bunlar gibi küçük hayvanlardan ürken, kaçan kimselerin içinde korku yaratan gizli bir gücün, cinin yerleştiğine inanılır. Kimi hocalar böyle korkuları imanın yeterli olmayışına, cinciler ise işe cinlerin karıştığına yorumlarlar. Böylesi korkulara kapılanlar inançlı, dinine bağlı, müslüman kimselerse hocaya, korkunun kaynağının imanda olmadığına inananlar ise cinciye gitmelidir. Korkuyu gidermede yapılacak işlem korkunun kaynağına, korkanın durumuna göre değişir. Korkan ister erkek, ister dişi olsun önemli değil, önem taşıyan korkunun türüdür.

1.

Korkunun kaynağı inançsa hocaya gidilir. Hoca, kendisine başvuranı namaz kılmaya elverişli bir yere diz çöktürerek oturtur, yüz güneye (kıbleye) dönülür. Hoca bir «besmele» çeker korkanın yüzüne üfler, sonra Kur'an'dan orta uzunlukta bir sûre okur. Bu sûrenin Kur'an'ın ortalarında yer alan sû-

relerden olması gerekir. Bunun nedeni de korkunun gövdenin ortası olan yürekte bulunmasıdır. Bu sûrenin okunmasından sonra hoca yetmiş yedi kez «inşaallah yâ allahutaalâ» söyleyip korkanın göğsüne üfler. Kırk bir «yâ hâkim», kırk bir «yâ celil», kırk bir «yâ kefil» söyleyip korkanın çevresine döner. Bu işlem üç gün sabah ezanından sonra uygulanır. Üçüncü günü korkana bir bardak okunmuş, içinde «Yâsin» sûresi yazılıp eritilmiş, su içirilir, «Mümin» sûresinin yazılmasından oluşan, üzerinde korkanın adı bulunan, üçgen biçiminde yedi kat ince muşambaya, üç kat kalın beze sarılı, yirmi sekiz dikişli muska verilir. Korkan kimse bu muskayı kırk «besmele» çekerek boynuna takar. Muska boynunda bulunduğu sürece bir daha korkmazmış.

Bu muskayı taşıyacak kimsenin hocaya bütün gönlüyle güvenmesi; ondan kuşkulanmaması gerekirmiş, yoksa muskanın, bütün okuyup üflemelerin bir etkisi olmazmış. Korkan çocuksa hocaya güvenme sorumluluğu anasına, babasına düşermiş. Bu muska evlilikten, gerdekten korkanlar için geçerli değildir.

2.

Korkan kimsenin hocaya değil de cinciye gitmesi gerekiyorsa yapılacak işlemler ayrıdır. Bir gece, yatsıdan sonra, cinciye gidilir. Durum açıkça anlatılır. Korkanın başında geçmiş bir olay varsa, korku onunla bağlantılı görülüyorsa, o da söylenir. Cinci, korkanı karanlık bir yere götürür; yerin kapalı olması, evin içinde bulunması gerekir. Bu kapalı yerde bir iskemleye, ya da ona benzer yüksekçe bir yere oturtulan korkağın çevresinde cinci üç mum

yakar. Korkan kimse mumlardan oluşan bir üçgen içinde duruyormuş gibi olur. Cinci mumların çevresinde kırk bir dönüş yapar, her dönüşte yedi «hu

Şekil: 15

hıfzihi» söyler, korkana doğru üfler. Sonra kırk «besmele» çeker mumlardan birini, kırk «euzubillâh» der ikincisini, kırk «esselâmun yâ cin» der üçüncüsünü söndürür, korkanın başına yedi kez «hayrihi» diyerek orta parmağıyla dokunur. Korkanı elinden tutarak karanlıktan aydınlık bir yere götürür. Bu işlem üç gün belli saatte uygulanır. Son günü, son işlemden sonra, Şekil: 15'de görülen muskayı korkanın boynuna takar. Muska üç kat muşambaya, üç kat beze sarılı olup kırk dikişlidir. Dörtgen biçiminde olan muska deriye yazılıdır, üçe katlanmıştır.

Bu muskayı taşıyan kimsenin namaz kılması, cenazelere gitmesi, «sadaka» alması doğru değildir. Onu ancak namaz kılmayanlar taşıyabilir. Kimi cin-

ciler, bu muskayı taşıyanın, islâm dinine göre namaz kılma yetkisi olmadığını söylerler. Kimi cinciler de korku geçtikten sonra taşınmasına gerek kalmadığını, bu nedenle namazın bile kılınabileceğini söylerler. Ancak kırk gün içinde namaz kılınamayacağı kesindir. Bu konuda cinciler arasında düşünce birliği vardır.

KIL DUASI

Kimi kadınların gövdesinde, belli yerlerde, yüzde, gereğinden çok kıl çıkar, bu kıllar onlarla kocaları arasında tartışma, anlaşmazlık konusu olursa özel bir dua okutulur, kılların çıkması önlenirmiş. Kılları gür çıkan kadın, gizlice, cinciye ya da cincilik işlerini iyi bilen güvenilir bir hocaya gider durumu anlatır. Cinci, hoca, kadının kıl çıkan yerlerini inceler, kılların hangi cinlerin işi olduğunu anlamak için kadının falına bakar, yıldızını, burcunu okur. Sonra, kadının kıllı yerlerini açar, Kur'an'dan «Meryem» sûresini okur, oralara üfler. Bu okuyup üfleme yedi gün, kadının uygun gördüğü bir saatte, uygulanır. Yedinci günü kadın bütün kılları hamamda ot tutunup döktükten sonra cinciye gelir. Cinci kadının göbeği altına «bismillâh yâ Allah, yâ settar, yâ cebbar, yâ hayyy» sözlerini yazar, bir süre sonra ılık suyla siler. Sonra Şekil: 16'da görülen muskayı yazıp verir. Kadın muskayı yatak odasında başının ucuna gelebilecek bir yere saklar, kimseye duyurmaz.

Muska sarı kâğıt üzerine mor mürekkeple yazılır, kâğıt üçe katlanır, üç kat mumlanmış yeşil beze sarılır, yedi dikişle dikilir. Muskada muşamba kullanılmaz.

Şekil: 16

EŞ ARAMA

Buna koca arama, koca bulmaya çıkma demek daha yerinde olurdu, ancak halk arasında genellikle «eş bulma» diye bilinir, hocalarca böyle uygulanır.

Çağı gelmiş, evlenememiş kızlar «evde kalmış» denmekten, bunalımlardan kurtulmak, bu konuda görmüş geçirmiş kadınların yardımını sağlamak için bunalımı giderme konusunda güvendiği bir hocanın bulunup bulunmadığını sorarlar. Eş arayan kızın bu dileğini güvenli bir kadına bildirmesi gereği vardır. İçini, dileğini güvenilir bir kadına açmayan, ondan «soluğu keskin» bir hoca bulmasını istemeyen bir kızın evlenmesi güçleşirmiş.

Eş arayan, evlenmek isteyen bir kız kolay evlenmiş, erken evlenmiş, «denenmiş» bir kadına başvurur, ondan dileğini kolaylıkla yerine getirebilecek bir hoca bulmasını ister. Kadın, kendisine başvuran kızı, güvendiği bir hocaya götürür. Kız konuşmaz, kendini bir bunalım, bir sıkıntı içindeymiş de ondan kurtulmak için hocaya gelmiş gibi gösterir. Bütün dileklerini onu hocaya götüren kadın anlatır, bunalım geçirmekte olduğunu, geceleri iyi uyuyamadı-

'ğını, ara sıra çok unutkan olmaya başladığını, sık sık sayıkladığını söyler. Hoca kadının anlattıklarının gerçek anlamını, kızın gerçek sıkıntısını kavramakta güçlük çekmez, kızın niçin kadını araya soktuğunu anlar. Kadın, kendisine kızın böyle söylediğini, bunalımdan yakındığını kızın yanında hocaya bildirir. Böylece durum açıklanmış olur.

Hoca kızın, aracı kadınla üç sabah ezandan biraz sonra evine gelmesini ister. İlk sabah aracı kadın, yüzü ocağa dönük olarak, ocakbaşında oturur, hoca ile kız yarı karanlık bir odaya girer. Hoca yedi «besmele» okuyup odanın her yanınına üfler, cinleri yedi kez «yâ kısmet», üç kez «yâ rahman», bir kez «eşhedüenlâilâheillallah» okuyup kızın iki memesi arasına doğru hızla üfler. Sonra kızla birlikte ocak başına gelir, kız da kadının yanına oturur. Hoca okunmuş bir ipek iplik alıp bir ucunu kadının boynuna, öteki ucunu kızın boynuna dolar, bunu yaparken de üç «Kulhuvallah» okuyup ocağa doğru üfler. Bu da, kadının «denenmiş» cinlerinin kıza sataşan cinleri ocağa atmaları, kızı korumaları, bunalımdan kurtarmaları içindir. Bu işlemlerden sonra hoca ipliği alır, ocağa atar, iplik yanarken üç kez «bismillah yâ Allah» deyip kızın yüzüne üfler, daha sonra kıza bir bardak kaynatılmış keten tohumu suyuyla bal karışımı şerbet içirir. Bu işlem üç gün sürer. Yedi gün sonra gene hocaya gelinir, hoca bunalım geçiren, gerçekte koca arayan, kızı gene odasına götürür kırk «Kulhuvallah» okuyup yüzüne, göğsüne üfler, önceki şerbet gibi bir bardak şerbet içirir, yatağın üzerinde bir süre uzanıp gördüğü «hayalleri» kendisine bildirmesini söyler. Daha sonra önceden düzenlediği muskayı, kendi eliyle, kızın boynuna takıp iki memesi arasına gelecek biçimde yerleştirir,

evine gönderir. En geç kırk gün içinde kız bütün bunalımlardan, sıkıntılardan kurtulur, bu arada «kısmeti de açılır» mış. Muska şöyledir:

Bunalım geçiren kızın boyuna yakın uzunlukta, üç dört santim eninde bir kâğıdın üzerine kırk «elif», kırk «z», yedi «mîmû, bir «sin» harfi ile Kur'an'ın «Meryem sûresi», en sonuna kızın adını oluşturan harfler ayrı ayrı yazılır. Kâğıt yarım avuç büyüklüğüne gelinceye değin katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üçi kat yeşil ipek beze sarılır, kırk ince dikişle dikilip yedi kat ince, yeşil ipek iplikten oluşan bir bağla boyuna asılacak duruma getirilir.

UĞUR MÜHRÜ

Çokluk Alevi, Kızılbaş topluluklarınca bilinen, taşınan bu mühürde yirmi sekiz harf ile otuz iki harf bir de sayı vardır. İnsanın yirmi sekiz ile otuz iki harf'ten oluşan bir bütün olduğunu gösterir. Arap alfabesindeki yirmi sekiz harfe İran alfabesinin dört harfi eklenince otuz iki eder. Hurufi inancına göre, insan bu harflerden oluşmuştur. Kimi yirmi sekiz harfi, kimi de otuz iki harfi benimser. Şekil: 17'de yirmi sekiz harf yazı ile, otuz iki harf ise arapça sayı ile gösterilmiştir. Kaşların üstündeki kırmızı yazıda «Ali»nin «Allah» olduğu söyleniyor. Bu mühür bulunduğu yere uğur getirirmiş.

Şekil: 17

TATLİ DİLLİ OLMA

Bir genç kızın tatlı dilli, güler yüzlü olması için, üç yaşını bitirdiği günden başlayarak her Ramazan ayında yedi kez gülsuyunda eritilmiş bir kaşık bal yemesi ya da şerbet içmesi gerekir. Bunu yapmadan önce annesi, ya da güvenilir bir yakını (kadın olması gerekli) kızın kulağına kırk bir «maaşallah» söyleyip üflemelidir. Üç yaşını izleyen ilk Ramazan ayında bu işlem yapılıp bitirildikten sonra, bayramı yedi gün geçe kız cinciye götürülür. Cinci kızı okur üfler yetmiş «inşaallah» çekip yüzüne, göğsüne üfler, onun güler yüzlü, tatlı olması için koruyucu cinlerin yanından ayrılmamasını dileyen bir dua okur. Üç sabah çocuğun kendisine getirilmesini söyler. Her gelişte çocuğa yarım bardak, içinde «İnşirah» sûresi yazılıp ezilmiş, şerbet içirir. Cinci bu şerbeti önceden yapar, üç gün çocuğa verir. «İnşirah» sûresinin türkçe anlamı şudur:

«Biz açıp genişletmedik mi senin göğsünü? Yükünü üzerinden almadık mı? Şu belini büken yükünü? Yüceltmedik mi adını bile? Bir kolaylık vardır her güçlüğün yanında gerçek bu. Kuşku yok ki,

bir kolaylık var her güçlüğün yanında. Öyle bir işi bitirince başla ötekine. Yalnız Tanrı'ya yönel.»

Sonra bu sûrenin arapçasını bir kâğıda yazar, çevresine bir daire çizer. Kâğıdı üçe katlar, bir yüzüne kızın adını yazar. Üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, eritilmiş balmumuna batırır, üzerine bir meşin geçirip diker, kızın yatağının başucuna asılmak üzere anasına, ya da cinciye götürene verir. Bu muska evleninceye değin kızın yatağının başucunda, yüksekçe bir yerde asılı kalır. Çocuk Tanrı'nın buyruğu üzre ölürse muska evin kıble yönündeki duvarın içine saklanır, üzerine kapanır, bir daha konduğu yerden alınmaz.

Bu tür muskaların hangi düşünceyle yazdırıldığı kimseye söylenmez, olayı yalnız cinciyle yazdırtan bilir. Muskanın ne olduğunu soran olursa «uğur muskası» denir. Muska kızın başucunda asılırken gören olabilir, gizlenmesi gerekmez. Niçin yazdırıldığı söylenirse etkisi kalmazmış.

İNEĞİN SÜTÜNÜ ÇOĞALTMA

Sütü çoğalması istenen bir ineğin üç sabah yayıma çıkarken memelerine yedi «besmele» çekilip üflenir, akşam ahıra konduktan sonra da «Kevser» sûresi okunup yüzüne, gözlerine, sırtına üfürülür. Bu işlem üç gün eksiksiz uygulanır. Dördüncü günü cinciye yazdırılan özel bir muska iki boynuzuna bağlanıp alnının ortasına gelecek biçimde başına takılır. Muska şöyledir:

Dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine, iç içe, dört üçgen çizilir. Üçgenlerin köşelerine birer «elif», içlerine de Kur'andan üç kısa sûre yazılır. Kâğıt üçe katlanır, ocakbaşına konur, cinci yedi rikât «niyaz namazı» kılıp kâğıda üfler. Kâğıt üçe katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat kara yamaya sarılır, yedi dikişle dikilir, her dikiş vuruşta üç kez «yâ gani» söyleyip dikişe üflenir.

Muska kırk «besmele» çekilerek ineğin başına takılır. Yedi gün içinde ineğin sütünde önemli bir artma görülürmüş.

MUTLULUK MUSKALARI

Mutlu olmak isteyen kimselerin, yalnız cincilere yazdırabilecekleri türlü türlü muskalar vardır. Bunlar erkeğin, kadının yaşına, evli olup olmadığına, hangi alanda daha çok mutluluk istediğine göre değişir. Kadınlarla erkeklerin, evlilerle evli olmayanların yazdıracakları muskaların ayrı ayrı özellikleri, yazılma günleri vardır. İnsanın mutluluğu, Tanrı'nın belirlediği alınyazısına, «kader»e bağlı olduğu, mutsuzu mutlu kılmaya çalışmak Tanrı buyruğuna karşı çıkmak sayıldığı için, bu tür muskaları din görevlilerinden birisi yazamaz, yazdıramaz.

1.

Muska yazdırmak isteyen evli kadın, kocasından gizli olarak, güvenilir bir cinciye gider. Durumunu anlatır, hangi alanda mutlu olmak istediğini bildirir. İstediği mutluluk eşiyle iyi geçinmek, sevişmek, Tanrı'nın buyruğu olan özel karı-koca ilişkile-

rini sürdürmekse buna sevişme muskası denir. Sevişme muskası şöyle yazılır:

Kadın üç tel kendi saçından, üç tel de kocasının gizlice sakalından çalıp çinciye verir. Cinci her biri için bir «Elham», iki «Kulhuvallah» okur, dört yana üfler. Sonra yetmiş kez «Allahuekber» söyler, kadının yüzüne üfler. Saçlarla sakalları birbirine karıştırıp erimiş balmumuna batırır, küçük bir yumak biçimine sokar. Üç gece ayaza bırakır. Bu süre içinde bir tas bal şerbeti yapar, doksan dokuz «bismillah, maaşallah» söyleyip şerbete üfler. Bir kâğıda, mor mürekkeple, bir âyet yazar, kâğıdı biraz ılık suda ezer, eritir, boyalı suyu şerbete katar. Kadın şerbeti alır, üç akşam yemeğinde birazını kendi içer, birazını kocasına içirir, içirmekten kaçınırsa yemeğine katar. Üçüncü günün bitiminde cinciye gelir. Cinci saç yumacığını ayazdan indirir, yedi kez kadının başı çevresinde dolaştırır, Kur'an'dan yedi âyet okur, sonra kadını ocakbaşına oturtur, saç yumağını yanan ocağa atar, yumak yanarken kadın «bismillah», cinci «euzubillah» söyler. Cinci kadına okunmuş üç elma verir, kadın üç akşam, yatarken, birer elma yer. Kocasına göstermez. Üçüncü günü cinciye gidip muskayı alır, yastığının altına gizler. Muskayı kocasının, ya da başka bir kimsenin görmemesi gerekir. Muska şöyledir:

Yeşil bir kâğıt üzerine bir daire çizilir, dairenin ortasına kadınla erkeğin adları birbirine geçirilip yazılır. Dairenin boş kalan yerine Kur'an'ın «Cuma» sûresi yazılır. Kâğıt yedi kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılıp kadınla kocasının adlarını oluşturan harflerin sayısınca dikiş vurulup dikilir. Her dikiş vuruşta bir «Kevser» sûresi okunur.

2.

Genç bir kız, mutluluk dileğiyle muska yazdırmaya kalkarsa yukarda anlatılan işlem biraz değiştirilerek uygulanır. Önce, erkeğin yerine kızın sevgilisinin adı yazılır. Muska yastığın altına konmaz, yatak odasının kapısı üstünde uygun bir yere saklanır. Yapılan bal şerbetinin yarısını kız içer, yarısı da sevilen erkeğin kapısı önüne, geceleyin, döktürülür, ya dökülür. Erkeğin sakalı yerine saç, ya da bıyık teli alınır. Kız bunları alamazsa araya çok güvenilir birini koyar, onun yardımıyla elde eder. Kızla sevgilisi buluşup konuşuyorlarsa, ikisi muska işinde anlaşabilecek durumdaysa uygulama daha kolay olur. Bu durumda muskayı erkek de yazdırabilir, yedi gün biri, yedi gün biri evinde saklar, iki ayrı muska yazdırma olanağı da vardır. Ancak cinciye birlikte gidemezler. Böyle bir muska iki sevginin birlikte mutlu olmaları, araya bozucuların girememeleri düşüncesiyle yazdırılır.

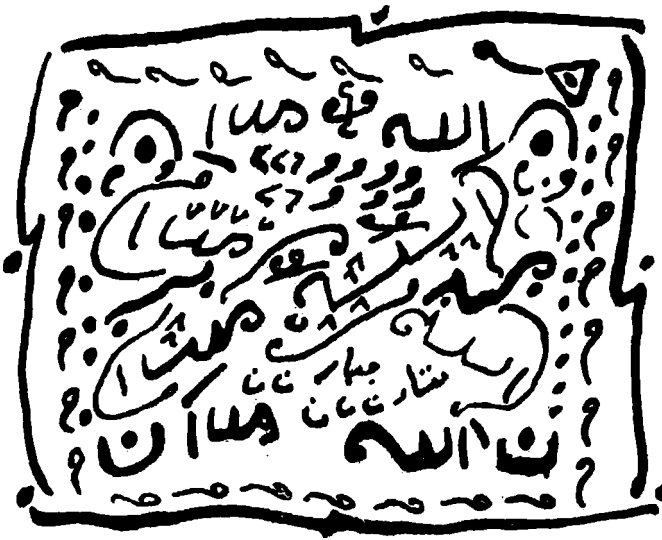
3.

Mutluluk muskalarını evli erkekler yazdırmak isterlerse gene kadınlardan gizleme gereği vardır. Ancak kadına bal şerbeti içirilmez, onun yerine erkek üç gün ayrı türden, kadının sevdiği, tatlı alır. Bu tatlıyı erkek yemez, erkek cincinin yaptığı bal şerbetini içer. Kadının yiyeceği tatlılar daha önce cinciye okutulur. Erkek, kadına götüreceği tatlıyı önce cinciye gösterir, okutur, sonra evde kadına verir. Üç gün yenecek olan tatlıları cinci bir kez okursa yeter. Erkek bu okunan tatlıları uygun bir

yere gizler, gizlemezse cincide bırakır, her gün uğrayıp alır. Kadının, yiyeceği tatlılardan, kesinlikle, kuşkulanmaması gerekir. Yoksa muskanın etkisi kalmadığı gibi, arada, mutsuzluk doğuran olaylar geçebilir.

4.

Şekil: 18'de görülen muskayı düzenleyebilecek güçlü, derin bilgili cinci bulanlar, bir kurban kesip yedi yoksula dağıtabilenler kırk yıl mutlu olurlarmış. Bu muska yüreğin üzerinde taşınır, onu mutlu olmak isteyen, yaşı kırk: çeyrekliç kimseler yazdırabilir. Ancak bu muskayı yazan cincinin cenazesine

Şekil: 18

gidilmez, cenaze namazı kılınmaz, muskayı yazdıran da bir daha ona ne selâm verir, ne selâmını alır. Muskadaki yazılar şöyledir: birbirine bağlı beş «Allah», ortasından kesilmiş dört «bismillah», yirmi sekiz «mim», dört cini gösteren dört «nun», bir «cebbar», bir «settar», yirmi üç nokta, birbirinden ayrılmış iki «Allah», on iki «vav», dört tane «altı», sekiz tane «sekiz», üç «z», beş «dal». Geri kalan yazılar içiçe girdiğinden okunamaz, birer «vav» olan, okunmaması için içe yazılan bu yazılar, öteki özel çizgiler cinleri şaşırtmak içindir. Açık yazılırsa cinler okur, mutluluğu engellermiş.

BİLGİLİ OLMA

Okumaya başlayan çocukların anlayışlı, kavrayışlı, bilgili olmalarını sağlamak düşüncesiyle muska yazdırılır. Bu muskayı cinci değil hoca yazar. Kur'an'dan kısa bir sûre okunup okula başlayan çocuğun yüzüne üflenir, çocuğa kırk «bismillah», yedi «inşaallah», üç «euzubillah» söyletilir. Hoca bir bardak bal şerbeti yapar, bir kâğıdın üzerine kırmızı mürekkeple «Kulhuvallah» sözleriyle başlayan sûreyi yazar, sonra bir fincan ılık suda ezer, eritir şerbete kadar, üç sabah çocuğa içirir. Bir kâğıda ilkin çocuğun adını, sonra Kur'an'ın «Kalem» sûresini yazar, yediye katlar, kâğıdı üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, mumla yapıştırır, dikiz vurmaz. Sonra «maaşallah» diyerek çocuğun boynuna asar, arkasından yedi rikat «niyaz namazı» kılar.

Çocuk okula giderken muskayı, dıştan görünmeyecek biçimde, boynuna asar, yatarken, yıkanırken çıkarır. Bu muskayı üzerinde taşıdığı sürece derslerinde çok başarılı, anlayışlı olurmuş.

BÜYÜME MUSKASI

Bebeklerin kolay büyümelerini, erken gelişmelerini sağlamak düşüncesiyle yapılan muskalar vardır. Bunları cinciler değil hocalar yazarlar. Ancak muska yazacak hocanın imam olması, beş vakit namaz kılıp kıldırması, yalan söylememesi, haram yememesi, harama uçkur çözmemesi gereklidir. Bunlardan birini bile uygulamayan imamın yazacağı muskadan yarar gelmez.

Büyümesi istenen çocuk, çocuk kızsa perşembe, erkekse cuma gecesi hocaya götürülür. Götürülmeden önce yıkanır, başına gülsuyu dökülür. İmama götürecek kimse abdest alır. Hoca, kendisine götürülen çocuğu, kucağına alır, yedi kez «maaşallah subhanallah» deyip yüzüne üfler, sonra yere bırakır. Üç rikat namaz kılar, selâm verirken çocuğun adını söyleyip «inşaallah» der. Namazı bitirdikten sonra çocuğu gene kucağına alır «Meryem» sûresini okuyup yüzüne üfler. Bu işlem üç gün belli saatte uygulanır. Dördüncü gelişte, önceden düzenlenen, şu muskayı çocuğun boynuna asar:

Üçgen biçiminde bir kâğıdın başına yedi

«elif», yedi «maaşallah», yedi «inşaallah», yedi «mîm», yedi «yâ kâfi» yazılıp altına bir çizgi çekilir. Çizgiden sonra bir «bismillah», ondan sonra «Duha» sûresi yazılır, sonuna «inşaallah» yazılıp kâğıt kırk «besmele» çekilerek üçe, ya da yediye katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılıp yüz bir dikişle dikilir. Her dikişte bir «inşaallah» söylenir. Dikişler bitince üzerlerine erimiş mum damlatılır. Mum damlatılması dikişlerin sökülmemesi, yüz bir sayısı çocuğun yüz bir yıl yaşamasını dilemek içindir. Bu muska çocuğun boynunda en az yedi yıl kalır. Çocuk yıkanırken yattığı odada yüksekçe bir yere asılır. Çocuk büyüdükten sonra muska özel bir kaba konup saklanır, evin demirbaşları arasında sayılır. Çocuk büyüyüp ayrı ev olunca muskayı da alır, saklar. Çocuk «Tanrı buyruğu üzre» ölürse muska gene saklanır.

KAZANCI ARTIRMA

Yeni dükkân açan, alış-veriş işlerine başlayan bir kimse işlerinin yolunda gitmesi, kazancının artması için hocaya muska yazdırır. Eskiden bu tür muskaları iş alanının başında bulunan «pir» diye anılan «meslek ulusu» yazardı. Her iş kolunun bir «pir»i, bir «meslek ulusu» vardı. İşe başlayan, yeni iş yeri açan kimse onun elini öper, ondan «uğur» alırdı. İşte bu «ulu», din işlerini de iyi bilen kimseler arasından seçildiğinden dolayı «hoca» niteliğinde olur, muska yazabilirdi. Yazamazsa, iş kolunun din işlerini yürüten bir «ehl» bulur, ona başvururdu. Bu tür muskalar şöyle yazılır:

Dükkân açan kimse ilkin «ulu»ya başvurur, onun duasını alır, bir «uğur muskası» yazmasını ister. «Ulu» bir kâğıdın başına «bismillahirrahmanerrahim» yazar, arada bir boşluk bırakır. Sonra «doğrulukla kazanan Tanrı'nın sevgilisidir» anlamına gelen arapça «el-kâsibu habibu'llah» sözlerini yazar, onun ardından birkaç «maaşaallah», birkaç «inşaallah» yazar. Bunları, isterse, birer kez de yazabilir. Sonra Kur'an'dan bir küçük sûre ya da uzun bir sûrenin

istediği bir bölümünü yazar, altına iş koluyla ilgili bir dua ekler. Muskayı yazdıran, önce, ulunun gösterdiği biçimde, birkaç rikat namaz kılar, gerekirse bir kurban keser dağıtır, «bismillâh» çekip dükkânın kapısını açar, muskayı ulunun gösterdiği yere asar. Muska muşambaya, muşamba beze sarılır, gerekirse bir özel kabın içine konur.

Muska dükkânda bulunduğu sürece her sabah kapısı «bismillâh» çekilerek açılır, «et-tekevekkul ala'llah» sözüyle kapanır. Alış veriş yapan kimse başka yere taşındığında bu muskayı da birlikte götürür, işi bıraksa bile muskayı bırakmaz, evinde, uygun bir yerde saklar.

Böyle muska yazdırma geleneği günümüzde de vardır. Birçok kimse yeni açtığı dükkânın uygun bir yerinde muska saklar, kimisi muskayı görülebilecek bir yere asar, kimi gizler. İstanbul'da Kapalıçarşı'da, Mısır Çarşısı'nda, Bursa'da, Safranbolu'da, Erzurum'da özellikle «baba mesleğini» sürdürenlerin dükkânlarında böyle muskalar çoktur. Bu muskalar içinde bir iki yüzyıllık olanları da vardır. Kiminin altın, gümüş kapları bulunur.

Günümüzde yazılan muskaların çoğu hacıların, hocaların ellerinden çıkmadır. Bundan dolayı etkilerinin az olduğu da söylenir. Bunu da şimdiki hocaların eskiler gibi derin bilgili olmamalarına, bütün gönlüyle Tanrı yoluna girmemiş olduklarına yorarlar.

BAĞLILIK SAĞLAMA

Bir delikanlı sevdiği kızın kendisine bağlanmasını, kendinden başka kimseye yüzvermemesini dilerse, muska yazdırır, üzerinde taşır. Bu muskayı yalnız cinci yazabilir. Muskanın yazılması için, delikanlı bir gün önce, sevdiği kızın evinin kapısı önünden yedi tane küçük taş alır, bunu geceleyin, kimseye sezdirmeden yapar. Taşları cinciye götürür. Cinci taşları, ayrı ayrı, okuyup üfler. Her okuyup üfleyişte kızla delikanlının adını söyler, «es-sadakat» der. Kızın delikanlıya bağlı kalmasını içeren bir dua okur, Tanrı'ya yakarır. Delikanlı bu yedi küçük taşı, bir gece, kızın evi çevresinde yedi ayrı yere atar, atarken de bir «besmele» çeker. Yedi taşı, yedi «besmele» çekip attıktan sonra, kızın kapısına tükürür, «bismillah yâ ilâh» der. Sonra cinciye gider, yazılan muskayı alıp üzerinde taşır. Muska şöyle yazılır:

Bir kâğıdın üzerine bir daire çizilir, dairenin içine kızın, dışına erkeğin adı yazılır, fırdolayı. Bu, kızı erkek kuşatmıştır anlamına gelir. Dairenin içine kırk «elif», yedi «sekiz», üç «dokuz», altı «dört», iki

«üç», dokuz «beş» sayısı yazılır. «Elif» hem «bir» hem de Allah sözünün ilk harfi anlamındadır. Cinci yetmiş «besmele» çeker, üç kez «Kamer» sûresini okuyup sağa sola üfler. Kâğıdı dörde katlar, bir yüzüne kızın, bir yüzüne erkeğin adını yazıp üç kat muşambaya, muşambayı erkeğin gömleğinden kesilmiş bir beze üç kat sarar, erkekle kızın adlarını oluşturan harflerin sayısınca dikiş vurup diker, delikanlıya verir. Delikanlı muskayı üzerinde taşıdığı sürece sabah, öğle, akşam olmak üzere her gün üç «besmele» çeker, kızın evine doğru üfler.

Delikanlı böyle bir muska yazdırdığını konuşuyorsa kendi söyler konuşmayıp ardınca koşuyorsa, konuşmaya çalışıyorsa çok güvenilir bir kadın aracılığıyla kıza söyletir. En erken yedi, en geç kırk gün içinde delikanlının dileği yerine gelirmiş. Ancak kızın başkasıyla sözlü, nişanlı olmaması gerekir. Kızı başkasının sevmesi, ardınca koşması önemli, etkili değildir.

ZENGİN OLMA

Bir kimse yoksulluktan kurtulup varlıklı olmayı, kolay kazanmayı isterse bununla ilgili büyüler yaptırabilir. İslâm dinine göre doğrulukla kazanmak Tanrı katında yararlı, iyi, uğurlu sayılan bir iştir. Tanrı kazananları sever, kazananlar Tanrı'nın sevdiği kimselerdir, arapçada buna «El-kâsibu habibullah» denir ki «Kazanan Tanrı'nın sevgilisidir» anlamını içerir. İşte bu söze dayanan, Tanrı'nın sevgilisi olmak isteyen dini bütün kimselerden zenginliğe özlem duyanlar cinciye başvururlar. Önce hangi konuda iş görüp varlıklı olmak istediklerini anlatırlar.

Cinci, kendine başvuranın adını, yaşını öğrendikten sonra yıldızına, burcuna bakar, alınyazısını okur, Tanrı'nın kendisine hangi yolda uğurlu kazanç kapılarını açacağını söyler. Ancak bu iş cinciyle ona başvuran arasında gizli kalır, üçüncü bir kimsenin duyması büyünün, okuyup üflemenin uğurunu bozarmış.

Cinci burca, yıldıza bakıp alınyazısını okuduktan sonra, kendisine başvuranın, başına yedi damla okunmuş su damlatır. Her damlatışta bir «rabbi

temmim bilhayr» söyleyip adamın yüzüne üfler. Damlatma işi bitince yedi rikat «temenni namazı» kılar, sağa sola üfler, zengin olmak isteyenin adını söyleyip selâm verir. Sonra ocağın yânında, kömürle, bir daire çizer, adamı onun içinde yüzü kıbleye dönük olarak ayakta durdurur, çevresinde yedi kez döner, her dönüşte bir «Kevser» sûresi okuyup yere üfler. Bu işlem üç sabah uygulanır. Dördüncü gelişte anlatılan muskayı boynuna asar. Adam eve dönünce muskayı kırk bir «besmele» çekerek boynundan çıkarır, evin giriş kapısının üstünde bir yere gizler, kimse görmez, bilmez. Ancak muskanın altından «cenabet» geçmemesi gerekir, yoksa muskanın etkisi kalmazmış. Muskanın yazılışı şöyledir:

İki arşın (135-140 cm.) uzunluğunda dik dörtgen biçiminde bir kâğıdın başına «bismillahirrahmanerrahim», onun altına üç yüz altmış «elif», yüz bir «mim», yedi «el-kâsibu habibullah», yirmi sekiz «nun», otuz iki «kef», kırk bir «lam», yetmiş «ri», otuz üç «ha», doksan dokuz «tı», yetmiş «dad» yazılır. Daha sonra yedi «sekiz», dokuz «yedi», kırk «bir», yirmi bir «üç», otuz üç «iki», yedi «beş», on iki «dokuz» sayısı yazılır. Kâğıdın sonunda bir «Elham», bir «Kulhuvallah» yer alır. Kâğıt bir avuç içi büyüklüğüne gelinceye değin katlanır, bir dikdörtgen elde edilir, iki yüzüne zengin olmak isteyenin adının ilk harfiyle son harfi yan yana yazılır. Kâğıt üç kat muşambaya, bir kat yeşil ipek beze sarılır, otuz üç dikişle dikilir, dikişlerin üzerine eritilmiş balmumu damlatılır.

Bu muskayı yazdırıp uygulamak isteyenin cuma namazlarını kesinlikle kaçırmaması, orucunu tutması, kazancının yedide birini bir kıyıya koyup bi-

riktirmesi gerekirmiş. Kırk gün geçtikten sonra kazancında bir çoğalma görülürmüş.

Bu tür muskaları hocaların yazdıkları olur, ancak yaygın bir kanıya göre cincilerin yazdıkları daha etkili olurmuş. Anadolu'nun bir çok yerinde alış verişe yeni başlayan kimselerin böyle muska yazdırıp kullandıkları görülür. Kimi bunu bir «uğur» sayar. Muskanın etkisiz kalması yazdıranın içinin iyi, aydınlık olmadığına, muskanın gerektirdiklerini yerine getirmediğine yorulur.

YILDIZLARA GÖRE ALINYAZISI OKUMA

Şekil: 19'da birbirine bitişik iki «mim»den oluşan gözün çevresinde yirmi sekiz «Allah», «settar», «cebbar», «kâfi», «şâfi», «nafız», âlim» gibi tanrı

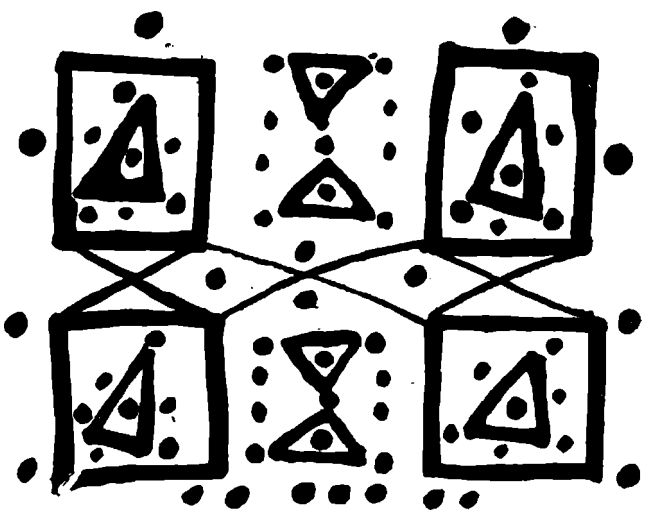

Şekil: 19

adlarıyla onun niteliklerinin sayısını gösteren 99 rakamları sıralanmıştır. Öteki 28 sayıları insan varlı-

ğının oluştuğu yirmi sekiz arap harfini gösterir. Sağda solda iki üçgenin yanında birer «b» altında da 12 sayısı burçları bildirir. Yıldızlar ise birer fal belirtisidir. Bu örneği iyi bir cinci ya da falcıya yazdırıp yastığının altına koyan kimse yedi gün yedi gece içinde geleceğini, alınyazısını düşte görürmüş.

DÜŞMAN ŞAŞIRTMA

Şekil: 20

Düşmanlarından korunmak için gideceği yerin, yolun, yapacağı işin bilinmesini, duyulmasını istemeyen kimse gizlice Şekil: 20'de görülen muskayı

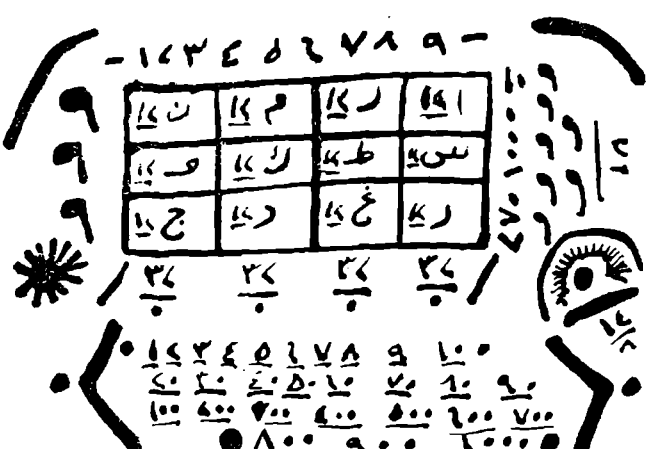
düzenletip evinin kapısı üstüne saklar. Muskayı yalnız yaptıranla yapan bilmelidir.

Muska avuç içi büyüklüğünde düz bir servi tahtası üzerine çizilir. Çizilirken Kur'andan üç sûre okunur. Sûrelerin biri Kur'an'ın ilk sûresi, ikincisi 73'üncü sûresi, üçüncüsü de 114'üncü sûresidir. Böylece Kur'an'ın bütünü okunmuş sayılır. Her sûre okunmadan önce muska düzenletecek olanının adı söylenir tahtaya üflenir. Başka bir söz söylenmez.

Muska sekiz üçgen ile dört dörtgen'den oluşur. Bunlardaki çizgilerin sayısı da kırktır. Üçgenler kırmızı, dörtgenler karadır. Dörtgenleri birbirine çaprazlama bağlayan kırmızı çizgiler düşmanın yolunu şaşırtma belirtileridir, düşmanın hangi burcun alanına girmesi gerektiğini bilmeyişini gösterir. Kara noktalar kötülük cinlerini, kırmızı noktalar iyilik cinlerini bildirir.

Bu tür muskaların eskiden savaşa ya da askere giden görevliler için yapıldığı da söylenir.

BURÇLARI ÖĞRENME

Şekil: 21

Bir kimse Şekil: 21'de verilen örneğe göre burcunu öğrenebilirmiş. Dikdörtgenin içinde on iki «12» sayısı ile «elif», «rı», «mim», «nun», «sin», «tı», «kef», «vav», «lâm», «ğayn», «dal», «cim» harfleri yazılıdır. Öteki sayılar «ebced hesabı»nın sayılarıdır.

Eski yazılarla ad yazılır, adı oluşturan harflerin karşılığı olan sayılar sıralanır, toplanır. Çıkan sayı toplamı on iki burçtan hangisinin, eski harflere göre, sayı toplamına uygunsa seçeceği sevgilinin o sayıya yakın bir adı taşıdığı ya da taşıması gerektiği anlaşılır. Bunun uygulanması da eski yazıları, «ebced hesabı»nı iyi bilmeyi gerektirir.

YOL MUSKASI

Şekil: 22'de görülen muska yolculuğa çıkan bir kimsenin gece bir yerde uyuyup kalmaması, kötü ruhların saldırısına uğramaması içindir. Üzerindeki yazılar «Allah,» «Ali», «Bismillah», «rahman», «rahim» ile sekiz, iki, yedi, dokuz, bir sayıları bir de birkaç noktadır.

Şekil: 22

ÖZLEM GİDERME

Sevgiliye, bir yakına, ya da çok sevilen başka bir kimseye karşı ayrılık yüzünden duyulan özlemi gidermek için cinciler özel muskalar yazar, kavuşturma duaları okurlar. Bunların yapılmasında araya üçüncü bir kişi, aracı olarak, giremez. Özlemini gidermek isteyen doğrudan doğruya cinciye başvurur, dileğini anlatır. Özlem gidermek isteyen kimsenin hırsızlık, adam öldürme, dedikodu gibi eylemlerden birini yapmamış olması, bu suçlardan dolayı Tanrı katından kovulmamış olması gerekir. Bu yüzden, cinci, kendisine başvurana bu suçlardan birini işleyip işlemediğini sorar. Yaptığını saklamak, doğruyu söylememek özlem gidermeyi sağlayacak muskayı, duayı geçersiz kılarmış.

Özlem gidermek isteyen kimse cinciye gidince küçük bir gönderme (armağan) götürür. Cinci bunu alırsa dileğinin yerine geleceği konusunda ilk belirti uyanır, almazsa işin içinde iş olduğu, bir uğursuzluğun bulunduğu sonucuna varılır, başka bir gün gidilir. Cinci kendisine başvuranın içini anlamıştır, ondan dolayı getirdiğini almamıştır, yüreğinin arın-

ması gerekir. İkinci gelişte cinci sunuyu alır, geleni ocak başında bir yere oturtur, dileğini sorar. Özlemin giderilmesi için gereğini yapmaya koyulur.

Özlemin giderilmesinde iki yol vardır. Ya özlem duyulan kimse uzaklardadır, ya da ölmüştür. Ölmüşse özlem giderme onu düşte görmekle, onunla yaşıyormuş gibi konuşmakla, uzaklardaysa yuvasına dönmesini sağlamakla olur. İkisinin de ayrı ayrı işlemleri vardır.

Ölen bir kimseye karşı duyulan özlemin giderilmesinde, cinci, Kur'an'ın «İsra» sûresini bir kâğıda yazar, kâğıdı bir bardak suyun içinde ezer, yazıyı siler, suya karıştırır. Bunu yaparken de doksan dokuz «inşaallah», kırk bir «subhanallah» söyleyip suya üfler. Özlem gidermek isteyen kişi üç gece yatmadan biraz önce bu sudan içer, su üç gecede bitirilir. Suyu içtikten sonra yedi «besmele» çeker, sağa sola üfler, muskayı yastığının altına koyar. Muska şöyledir: Üçgen biçiminde bir kâğıdın üzerine kırk «sin», yedi «mim», üç «vav», kâğıt ikiye katlanınca iki boş yüzüne birer «yâ settâr» yazılır. yetmiş «yâ kerim», kırk «yâ âlim», yedi «yâ kâfi» söylenip kâğıda üflenir. Kâğıt iki kat muşambaya, bir kat yeşil beze sarılıp mumla tutturulur, dikiş vurulmaz.

Anlatılan işlemi eksiksiz uygulayan kimse özlem duyduğu kimseyi düşte, dilediği gibi görür, onunla konuşur, söyleşirmiş. Ancak bunu kimseye söylememesi gerekir, yoksa yardımcı melekler gücenir, bir daha özleneni kanatlarının üstünde götürmezlermiş.

Özlem duyulan kimse uzaklardaysa ya onun yanına gitmek, ya da onu getirmek için muska yazılır, gerekli işlem yapılır. Cinci bir daire çizer, öz-

lem duyan kimse bu dairenin içine girer, yedi kez «yâ cebbar» diyerek döner. Bu sırada cinci yedi «subhanallah yâ kerim» söyler, özlem duyana üfler. Özlem duyanı sağ elinden tutup dairenin içinden çıkarır. Bir kâğıdın üzerine kırk bir «yâ kâfi», kırk bir «yâ vâsil» yazar, kâğıdı üçe katlayıp özlem duyanın başı çevresinde kırk bir kez dolaştırır, bu arada «kavuştur yâ kerim» söyleyip dört yana üfler. Bu işlem üç sabah ezandan sonra yinelenir. Dördüncü sabah muska özlem duyanın boynuna asılır. Muska şöyledir:

Kare biçiminde bir kâğıdın üzerine «Hac» sûresi yazılır, sûrenin çevresine bir daire çizilir. Bu arada yetmiş «besmele» çekilir, sağa sola üflenir. Kâğıt üçe katlanır, üç kat muşambaya, üç kat yeşil ipek beze sarılır, mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz.

Özlem duyan kimse bu muskayı boynunda taşır, her gece yatarken yedi «inşaallah», üç «subhanallah» söyler, sağa sola üfler, sabahtan uyanınca da yedi «besmele» çeker, yedi kez «kavuştur yâ kerim» deyip sağa sola üfler. Yedi gün içinde ya kendisi özlem duyduğu kimseye kavuşmak için yolculuk işlerine başlar, ya özlem duyduğu kimsenin geleceğini bildiren bir haber alırmış.

Şekil: 23

Yeni başlanan bir işte başarılı olmak için muska yazdırılır, dua okunur, gerekirse kurban kesilir. Cincinin uygun göreceği biçimde yapılan bu işlemler kişiyi yalnız işinde başarılı kılmaz, sevişmede, kadınlarla kuracağı ilişiklerde de etkili yapar.

İşe başlayan kimse gizlice cinciye gider, dileğini, başladığı işin türünü anlatır. Cinci ondan üç çeşmeden alınmış üç ayrı bardak su ister. Sular getirilince onları ayrı ayrı kaplara döker, dökerken birer «besmele» çekip Kur'an'ın «Kevser» sûresini okur, suya üfler. Suları bir kapta toplar, kırk «inşaallah» söyleyip kaba üfler. İşe başlayacak olana yedi rikat «ibtida namazı» kıldırır, selâm verirken «inşaallah» söyletir, yere baktırır. Sonra Şekil: 23'de görülen muskayı yazıp verir. Muska işe başlanacağı gün üç rikat «niyaz namazı» kılındıktan sonra boyuna asılır, dıştan görünmez. Sonra boyundan çıkarılan muska işyerinin uygun bir köşesine, biraz yükseğe asılır. Okunmuş su işe başlandığı gün, kapı açılır açılmaz, işyerinin içinde dört yana serpilir.

GÜZEL KIZ DOĞURMA

Çocuklu bir kadının, doğacak çocuğunun kız olması durumunda, istediği güzelliği taşıması için özel dualar vardır. Doğacak çocuk kız olursa, kız isteniyorsa bu dualar okunur. Kız olması istenen, ya da kız doğuran kadının çocuğunun çok güzel olmasını sağlamak düşüncesiyle yapması gereken işlem şudur:

Aşyerme döneminde cinciye gidilir, durum, dilek açıkça anlatılır. Cinci, kadına yedi yudum okunmuş ılık su içirir, göbeğinin altına yedi «elif» yazar, üç gün sonra bu yazıları ılık suyla siler, Kur'an'ın «Meryem» sûresini okuyup kadının göbeğine üfler. Bu işler sabah ezanından önce, gizli yapılır. Cincinin önerisi üzerine kadın yedi gece gökteki aya (dolunay döneminde) bakar, Kur'an'ın «Kamer» sûresini okur, okuyamazsa cincinin bir kâğıda yazdığı bu sûreyi aya karşı tutar, Tanrı'ya kızım güzel olsun diye yakarır, dili döndüğünce. Bu işi cinci yapıyorsa şu duayı okur boyuna:

Yâ rabbihi izzetihi
Ala bintü hasenihi

Yâ rabbi lâyemutu bilhikmetihi
Zikrihi fikrihi bikrihi
Yâ rabbulahsen
Bintu'l hasen
Hamdulillah hamdulillah hamdulillah
Errahmanerrahim, el kerim, el hakim
Allahulailaheillallah
Allah Allah Allah Allah Allah Allah Allah
İllallah hu illallah hu illallah hu
Yâ kayyum yâ kayyum yâ kayyum
Bismillah Allah Bismillah Allah
Hayy Hayy Hayy Hayy Hayy Hayy Hayy

Cinlere bu sözleri söyledikten sonra yedi kez kadının çevresinde döner, sonra yedi «besmele» çeker, kızın güzel olması için kendi dilince dualar eder, sağa sola üfler....

Kadın bunları yapabilecek durumdaysa cinciye gitme gereği yoktur, ilk gidiş yeterlidir. Kadının cinciden ilk işlemi yapıp uygulanması gerekenleri öğrenmesi elverir. Ancak, cincilikten anlayan, ya da ailesinde cinci olan kadınların böyle bir işe girişmeleri uğur getirmez, suç sayılır. Girişme gereğinde kalırsa çok uzak, yabancı bir cinci bulması gerekir.

Kimi kadınlar bu konuda muska yazdırırlar. Yazılan muskada da anlatılan sözler bulunur, «Kamer» sûresi yazılır. Muskanın dikdörtgen biçiminde uzun bir kâğıda yazılıp üç kat muşambaya, üç kat yeşil ipek beze sarılıp balmumuyla yapıştırılması gerekir. Bu tür muskalara dikiş vurmak doğru sayılmaz.

BİRBİRİNİ SEVDİRME

Biri kadın, biri erkek olan iki kişinin birbirlerini sevmelerini sağlamak, aralarına tatlılık sokmak için cinciye özel bir muska yazdırılır. Bunu araya giren birisi yapar, sevişmeleri istenenlere duyurulmaz. Cinci, dörtgen biciminde kestiği kuru gürgen kabuğunun üzerine bir daire çizer. Dairenin ortasına kadının, dışında bir yere erkeğin adını yazar. Bu iki adı bir çizgi çekerek birbirine bağlar. Dairenin içini , kadının adı çevresine, Kur'an'ın «Kamer» sûresinin dışına erkeğin adı çevresine gene Kur'an'ın «Şems» sûresini ince bir yazıyla yazar. Doksan dokuz «Kulhuvallah», üç «Elham» okuyup kabuğa üfledikten sonra kabuğun yazılı yüzüne eritilmiş balmumu döküp yazıları örter. Yedi «Elhamdulillah» söylenir, kabuk üç kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılır, yirmi sekiz dikişle dikilir. Her dikiş vurmada bir «besmele» çekilir dört yana üflenir.

Muska kadınla erkeğin geçtikleri yolda bir taşın altına gizlice konur, ıslanmaması için iyice yerleştirilir. Bu muskanın üstünden kadınla erkek do-

kuzar kez geçtikten sonra aralarında güneşle ay gibi bir bağlantı kurulur. Bu bağlantı kadınla erkek güneşle ay gibi birbirinin ardından koşar anlamına gelirmiş. Muskanın yazıldığını kadının da erkeğin de bilmemesi gerekir. İkisi arasında istenen sonuç elde edilince bir süre daha beklenir. Olaydan kırk gün geçtikten sonra muska gizlice yerinden alınıp ya kadının, ya erkeğin ocağında gene gizlice yakılır.

GÜZELLİĞİ SÜRDÜRME

Bir kız, ya da gelin güzelliğinin bozulmaması, sürüp gitmesi, eşine, ya da sevgilisine boyuna güzel görünebilmesi için özel bir muska yazdırır. Bu muska halk arasında bilinen «şirinlik muskası»ndan ayrı bir niteliktedir. Böyle bir muskayı yalnız cinci yazabilir. Güzel görünmek isteyen, güzelliğini korumak isteyen kimse bir cuma sabahı ezandan önce gizlice cinciye gider, dileğini anlatır. Cinci, onu, dinledikten sonra kırk bir «maaşallah», yedi «inşaallah» söyleyip yüzüne, göğsüne üfler, daha sonra Kur'an'dan kısa bir sûre okur, bir bardak suya üfler, suyu kendisine başvurana içirir. Birinci gelişte yalnız bunlar yapılır. İkinci gelişte cinci bir kâğıdın üzerine «İsra» sûresini yazar, kâğıdı ılık suda iyice ezer, boyalı sudan üç yudum gelene içirir, kalanıyla cinciye başvuran, cincinin önünde yüzünü ıslatır, yedi «bismillah» çekip sağa sola üfler. Bu ikinci işlem üç sabah uygulanır. Uygulama sırasında cinci Kur'an'dan kısa bir sûre okur, uğur diler. Dördüncü sabah cinci düzenlediği muskayı gelene verir. Muskanın yazılışı şöyledir:

Üçgen biçiminde, iki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine iç içe üç daire çizilir. İlk dairenin dışına Kur'an'ın «Rahman» sûresinden yedi âyet yazılır. Öteki dairelerden birine «Kevser» sûresi, ötekine «Kamer» sûresi yazılır. Yetmiş «besmele» çekildikten sonra kâğıt yediye katlanır. Üzerine kim için yazılmışsa onun adı yazılır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil ipek beze sarılır, kırk ince dikişle dikilir. Muskayı yazdıran alıp boynuna takarken, ya da üzerinde taşıyacağı yere koyarken otuz üç «subhanallah» söyler dört yana üfler.

Yazdıranın muskayı üzerinde taşıması, yalnız yıkanırken çıkarması, yüksekçe bir yere koyması gerekir. Cincilerin bildirdiklerine göre bu muskayı üzerinde taşıyanların güzellikleri artar, sevdikleri kimselere, eşlerine olduğundan daha güzel, daha çekici görünürlermiş.

Muskayı taşıyanın kimseye göstermemesi, eşi sevgilisi bile olsa elden geldiğince gizli saklaması yararlıymış.

CENNETE GİTME DUASI

Bir müslümanın cennete gitmesi, bütün suçlarının bağışlanıp Tanrı katına çıkması için «ermiş» bir hocanın söylediklerini eksiksiz uygulaması, onun izinden yürümesi gerekir. Cennete gitme işine cinciler karışamadıklarından, Tanrı onlara böyle bir yetki vermediğinden dolayı onlara başvurmak doğru değildir. Bu konuda yapılması gereken işlemler şöyledir genellikle:

Bir cuma sabahı, ezandan önce, yüz ağartıcı bir adakla hocaya gidilir. Hocanın «hacı» olması, peygamberin toprağına yüz sürmesi önemlidir. Böyle bir kimsenin sözünü, dileğini Tanrının çok kısa bir süre içinde yerine getireceğini «Cebrail aleyhisselâm» Tanrı'nın sevgili kullarına düşte bildirirmiş. İşte düşte böyle bir bildiri alan müslüman kimse hocaya gittiğinde, önce, adağını hocanın görmeyeceği bir yere bırakır evde. Hocanın elini öper, duasını alır, sonra dileğini anlatır, gördüğü düşün yorumunu sorar. Hoca, elini öpen kimseye üç yudum okunmuş, üflenmiş şerbet içirir, başına üç damla soğuk su damlatır, bir yemek kaşığı süzme bal ye-

dirir. Cennete gitmek isteyen kişinin kadın, erkek, evli, genç, yaşlı, güzel, sevimli, sevimsiz gibi görünüşlerine göre yapılması gerekeni anlatır. Gelenin durumuna göre belli bir yer, belli bir saat söyler. Bu ilk gelişte içirilen şerbetten sonra bir sûre okunur, cennetin kapılarının açılması için dualar edilir.

Üç gün sonra, gene ezenden önce, hocaya gidilir. Hoca gelen kadınsa, kıbleye, erkekse ocağın bulunduğu yere yüzünü dönüp oturmasını söyler, yedi «besmele» çeker, üç «elhamdulillah» der dört yana üfler. Gelene kırk «lâilaheillallah», yedi «inşaallah», üç «maaşallah» söyletir, kendi de Kur'an'ın «Zümer» sûresini okuyup göğe üfler. Daha sonra cennete gidecek olanı kadınsa bir odaya, erkekse dış kapının önüne çağırır, kırk «yâ âlim», otuz üç «yâ kerim» söyler, çevresinde döner, «hu» der, durur. Bu işlem kadınların yaşına, erkeklerin durumuna göre üç günden dokuz güne değin sürer. Bütün işlemler gizli tutulur, duyulursa etkisi kalmazmış. Bu süre içinde hoca cennete gitmeyi sağlamak için bin bir rikat «niyaz namazı», yüz bir rikat «şükür namazı», yirmi sekiz rikat «nâfile namazı» kılar, yetmiş «Elham», kırk «Kulhuvallah», yedi «Yâ Sin», üç «Rahman» sûresi okur, bin bir «cenne duhulen» söyler, kendisine başvuranın adını anar, «Allahuekber» deyip bitirir.

Hocanın bunları yaparken kimseye görünmemesi gerekir. Ancak genç kadınlar, Tanrı'nın yüzünü düşlerinde görmek isterlerse, hocanın yanında durabilirler. O sırada hoca Kur'an'ın «Kehf» sûresini okur. Peygamber islâm dinini yayarken düşmanlarından kaçıp mağaraya (kehf'e) sığındığından, hocaya gelen genç kadının da peygamberin yaptığını

yapması, bütün kötü gözlerinden uzak, gizli kalması iman gereğidir. Bunun için hoca yedi kez «İsrâ» sûresini okur, kapıya üfler. Hocanın yaptığı bu işlemlerden sonra cennete gitmek isteyenin şunları uygulaması gereği vardır:

1 — Her sabah, ezandan önce, yedi rikat «niyaz namazı», üç rikat «tövbe namazı» kılınır.

2 — Her öğle ile ikindi arası üç rikat «secde namazı» kılınır, yetmiş «Kulhuvallah» okunur.

3 — Yedi günde bir, üç yoksul sevindirilir, bin bir «yâ hay» söylenir, dört yana üflenir.

4 — Her gün yetmiş «besmele» çekilir, yedi yudum su içilir, kırk «Elhamdulillah» denir.

5 — Ayda üç gün «niyaz orucu» tutulur, hocaya helva yedirilir. Bunun kış aylarında yapılması gerekir.

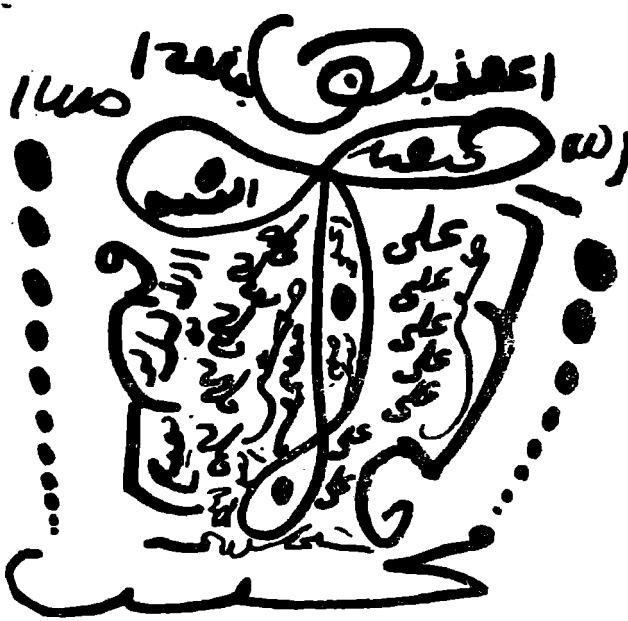
Bunları yapmaya bilgisi yetmeyen kimse hoca ile anlaşarak gene hocaya yaptırır. Uygulamada hocanın sözüne uyulur.

KISMET AÇMA

Kimi kızların güzel olmalarına karşılık kısmetleri çıkmaz, kolay evlenemezler. Bundan dolayı da üzüntüye kapılır, tedirgin olur, geceleri korkulu rüyalar görürler, kendi kendilerine konuşurlarmış. Böyle güzellerin kısmetlerini şeytanın, cinlerin kestiğine inanılır. Şeytan onları çevrelerine, özellikle delikanlılara çirkin, kötü gösterirmiş.

Durumu bilen, çok güvenilir bir kadın araya girer, kızı cinciye götürür. Cinci kızı yetmiş «maaşallah subhanallah», kırk «euzubillah mineşşeytanirracim», yedi «kulhuvallah» okuyarak üfler. «Nâs» sûresinin yazıldığı bir kâğıdı bir bardak suda ezip boyalı suyu kıza içirir. Sonra doksan dokuz kez aşağıda görülen sözleri kızın yüzüne üfleyerek söyler:

Fethihi kısmetihi
Reddihi hasmihi
Defihi iblisihi
Hayrihi hayrihi hayrihi
Euzubillah şerrihi şerrihi şerrihi

Şekil: 24

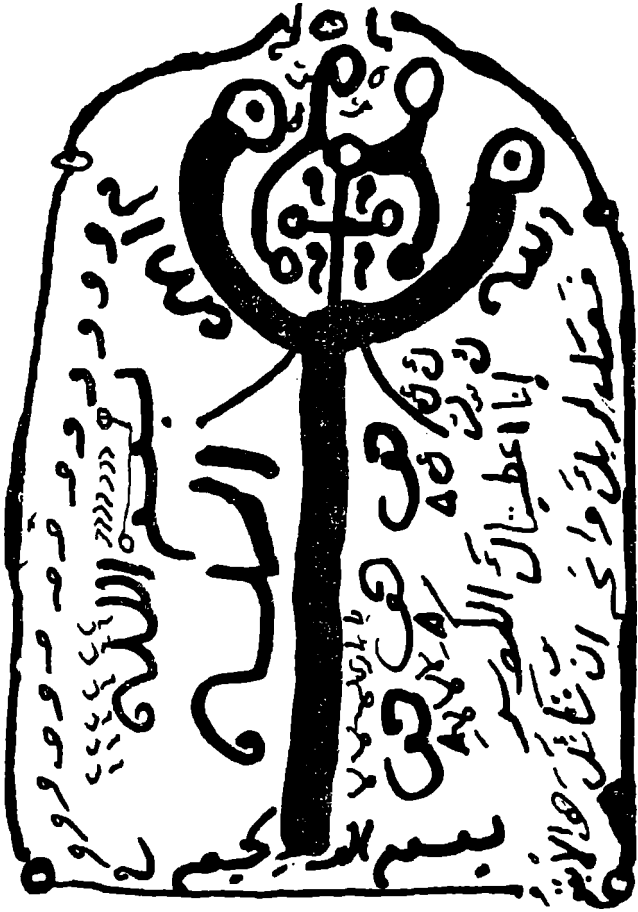
Allah Allah Allah Allah Allah Allah Allah
Lâilâheillallah
Bismillah subhanallah.

Bunları söyledikten sonra kızın çevresinde yedi kez dolaşır, her dolaşmada «Ya cebbar» söyler yere üfler. Şekil: 24'de görülen muskayı üç kat muşambaya, muşambayı bir kat yeşil beze sarar, yedi dikişle dikip kıza verir. Kız, evine dönüp tepeden tırnağa yıkandıktan sonra muskayı iki mememesinin arasına gelecek durumda koynuna koyar. Muska

dıştan görülmez, yapılan iş çok gizli tutulur. Kırk gün içinde kızın kısmeti açılır, şeytan çevresinden uzaklaşırmış.

YEMİŞLERİ OLDURMA.

Yemişlerin kurağa tutulması, başka doğal nedenler dolayısiyle yeterince gelişip olmaması karşısında çıkar yol olarak muska yazdırma, dua okutma geleneği vardır. İlk yıl iyi olmayan, cılız kalan yemişlerin, ertesi yıl bol olması, gelişmesi için çiçek açma, yeşerme dönemi başlar başlamaz hocaya, ya da cinciye gidilir. Cinci yemişlerin bulunduğu bahçeden aldırttığı bir avuç toprağı «Rahman» sûresini okuyarak bir bardak okunmuş suyla yoğurur, sonra yediye böler. Her parçayı bahçenin bir yerine serptirir. Yedi rikat namaz kılar, yemişlerin bol olması için Tanrı'ya yakarır. Bu arada, her gün, üçer rikat «niyaz namazı» kılar, sonra Şekil: 25'de görülen muskayı düzenler. Muska üç kat muşambaya sarılır, eritilmiş balmumuna batırılıp bahçenin en yaşlı ağaçlarından birinin çok güneş görmeyen bir yerine saklanır.

Şekil: 25

SULARI KURUTMA

Tarlaları, bahçeleri taşan sulardan, sellerden korumak için cinciler yazdıkları muskalar vardır. Genellikle dere yataklarında, akarsu kıyılarında bulunan tarlalar için yazılan bu muskaları ancak çoluk çocuğu olan, çoğalma gücü bulunan cinciler düzenleyebilirler. Çok yaşlı, gücü kalmamış, bir de evlenince çocuğu olmayan cincilerin böyle muskalar yazmaları geçerli, yararlı sayılmaz.

Suların taşıp ekinleri silip süpürmesinden korkulan bölgenin yedi ucundan yedi avuç toprak alınır, cinciye götürülür. Cinci getirttiği toprakları bir kapta toplar. Bir bardak suyun içine biraz okunmuş tuz atar, karıştırır, karıştırırken Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup bardağa üfler. Tuz suda eridikten sonra suyu toprakların üzerine döker, biraz karar, karıştırır. Toprağın bulunduğu kabın üzerine yeşil bir örtü örter, kabı kıbleye çevirir, önünde yedi rikat «niyaz namazı» kılar, suların kuruması, taşmaması için Tanrı'ya yakarır. Kur'an'ın «Şûra» sûresini bir kâğıda yazar, kâğıdı, toprağı yoğuracak oranda, sıcak su içinde ezer, eritir, suya karıştırır. Bu suyu

toprağın bulunduğu kaba döker, dökerken Kur'an' dan sûreler okur, toprağı iyice karar yoğurur. Bir cuma gecesi yatsıdan sonra, tarlaları basmasından korkulan suyun kurumuş, ya da az su akan yatağına, özellikle tarlaya yayılacağı yere yuğrulmuş toprağı kırka bölüp, ayrı ayrı, koyar. Bu iş bittikten sonra dokuz rikat namaz kılar, Tanrı'ya yakarır, evine döner.

Suların taşıma dönemleri başlamadan, sıcak günlerde, yapılması gereken bu işlem bittikten sonra tarlalar su baskınından kurtulurmuş. Ancak abdestsiz su yatağına giren olursa büyü bozulurmuş. Bu yüzden tarlanın kollanması, kimsenin oraya girmemesi gerekirmiş.

GÜNEŞ AÇTIRMA

Günlerin sisli, yağmurlu, güneşsiz geçmesi yüzünden ekinler, yemişler, çayırlar yeterince olgunlaşma olanağı bulamazsa cinciye gidilip güneşli günlerin başlaması dileğiyle muska yazdırılır, tarlaya, çayıra, ya da tarımla ilgili bir yerde yüksek bir ağaca asılır. Ağaç yoksa en yakın tepenin, tümseğin doruğunda bir taşın altına saklanır.

Cinci, ocakbaşında, kömürle bir daire çizer, daire güneş alması istenen yörelerin sınırlarını gösterir. Cinci bu dairenin çevresinde yedi kez döner, her dönüşte Kur'an'ın «Şems» sûresini okur, dört yana üfler. Sonra kırk rikat «niyaz namazı» kılar, güneşin ortalığı kaplaması, yağmurlu günlerin geçmesi için Tanrı'ya yakarır. Üç gün bekler, üçüncü günün bitiminde, akşam namazından sonra, «Şems» sûresini bir kâğıda yazar kâğıdı bir kat muşambaya sarar, muşambayı eritilmiş balmumuna batırır, soğutur, kendisine başvurana verir.

Muska yerine konduktan sonra, yedi gün içinde,

güneş açar, sisler dağılır, yağmurlar dururmuş (1).

(1) Bu tür muskaların çok eski bir geleneğe eskiçağdan kalma bir inanca dayandığı bellidir. Doğu Karadeniz bölgesinde, Of, Sürmene, Maçka yaylalarında Rumcadan bozulup gelme bir «kuçgucura» sözü vardır. Yağmurlu sisli günlerden bıkan yaylacılar, güneşin açması için bu ad altında bir tören düzenlerler. Geceleyin el ayak çekildikten sonra kemençe ya da davul zurnalı bir oyun kurulur. Kızlı erkekli gençler boş bir evde toplanır, çalgının eşliğinde evleri dolaşır yağ, kaymak, peynir, yumurta, ekmek, un isterler. Bunları topladıktan sonra birlikte yemek yapıp yerler. Oynaya oynaya evler dolaşılırken türküler söylenir:

Kuçgucura ne istersun
Yağ isterum bal isterum
Allahtan güneş isterum
Ey yaylaci sütana
Teknelerin şen osun
Düşmanlarun kör osun
Verusanuz ver gidelum
Vermesanuz kov gidelum
Etirenge vudorobon
Enanriyan alevrobon
Çakosendo kovrakobon

bu rumca dizeler türkçelerin karşılığıdır. Yörenin yerli hıristiyanları rumca konuştukları için onlardan kalan bu gelenek onların diliyle de sürdürülür. Bu geleneğin kökeni güneşin bir Tanrı olarak tapıldığı dönemlerdir, eski Anadolu inançlarıdır. Bu güneş açtırma töreni günümüzde de uygulanmaktadır o yörelerde.

YOLCULUK

Yolculuğa çıkarken cinlerin kötü ruhların, düşmanların saldırılarından kurtulmak, güven altında gidebilmek için cinciye yazdırılan yol muskası taşınır. Muskayı kadın, erkek, genç yaşlı, evli, evli olmayan kim olursa olsun üzerinde taşıyabilir. Ancak yola çıkarken abdest alıp iki rikât «yol namazı» kılma gereği vardır. Bunu yapmayan muska da taşıyamaz.

Yola çıkmadan bir süre önce cinciye gidilir, nereden kalkılıp nereye gidileceği söylenir. Cinciden belli sınırlar içinde güvenlik sağlaması istenir. Cinci kömürle yere bir daire, dairenin içine belli bir alanı gösteren sınır çizgilerinden oluşan bir kare çizer. Bu kare bir köyü olduğu gibi bir ilçeyi, bir ili, gerekirse birkaç ili kuşatan bir sınırlandırma örneği sayılır. Sözgelişi Bolu, Çankırı, Kastamonu sınırları içinde, diye kareye okunup üflenir. Bu arada cinci yedi kez «hıfzullahıtaala» söyler dairenin çevresine üfler, yolculuğa çıkacak olanı koruması için Tanrı'ya yakarır «Rahman» sûresini okur, dört yana üfler. Üç rikat namaz kılar, kömürle çizilmiş daireyi, içindeki kare-

yi siler, Kur'an'ın «Tövbe» sûresini okur, muskayı yazar. Muska şöyle yazılır:

Bir arşın (70 cm.) uzunluğunda, üç parmak eninde bir kâğıdın üzerine yedi eşit kare çizilir. Kâğıt böylece yedi eşit parçaya bölünür. İlk karenin içine yirmi sekiz «elif» çizer, her «elif»in altına bir nokta koy, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okur. İkinci karenin içine gezilecek yerleri belirten, karşılıklı, sınır çizgileri çizer, yerlerin adlarının ilk harfini yazar, yedi «besmele» çekip kareye üfler. Sonraki karelerin içine sırayla kırk «sin», kırk «lâm», kırk «mim», kırk «rı», kırk «vav» yazar. Böylece beş kare ayrı ayrı yazılmış kırk harfle doldurulur. Son karenin altına, dıştan, bir «Allah», ilk karenin başına, dıştan, bir «Bismillâh» yazar. Kâğıdı dokuza katlar, son katlamadan sonra iki yüzünden birine «Nâs», ötekine «Kevser» sûresini yazar, okur, üfler, kâğıdı üç kat muşambaya sarar, eritilmiş balmumuna batırır, soğutur, üç «estağfurullah yâ Allah» söyleyip üzerine üfler, üç kat yeşil beze sarar, yetmiş dikişle diker. Her dikiş vuruşta bir «Kulhuvallah» okuyup muskaya üfler, yazdırana verir.

Bu muska evin demirbaş nesneleri arasında sayılır, evde yüksekçe bir yerde saklanır, kimseye gösterilmez, yola çıkılacağı gün göğsün üstünde, içten, taşınır. Yolculuk boyunca çıkarılmaz, yolculuk bitince gene eski yerine konur.

Eskiden yolculuğa çıkan birçok Anadolu insanı cincilere böyle muskalar yazdırırlardı. Özellikle «Hacca» gidenler bu tür muskalara çok düşkündü. İran - Trabzon yolu üzerinde ulaştırma işlerini sağlayan deveciler, katırcılar, arabacılar böyle muskalar taşırlardı. Bunların Erzurum, Gümüşhane dolaylarında yazdırıldığı, yazanların da «ermiş»,

«derin hocalar» oldukları açıkça söylenirdi. Ancak bunları yazanlar «hoca» değil, cincilerdi. Trabzon yörelerinde Of, Sürmene, İstanbul'da «Merkezefendi» denen yer bu tür muskaların düzenlendiği bucaklardı. Tarikatçılar böyle muskalara pek değer vermezler, onlar kendilerini her zaman Tanrı'nın koruduğuna, Tanrı'yla «birlikte» olduklarına inanırlar. Yolcuların konup göçtükleri hanların giriş kapıları üstünde saklanan böyle muskalar vardı. Onların altından geçen yolculara uğur sağlandığına inanılırdı.

KINA UĞURU

Gelinin kınası yakılırken evliliği süresince mutlu olması, sağlıklı çocuklar doğurması, çok yaşaması dileğiyle cinciye uğur muskası yazdırılır. Bu muska kına ile yazıldığından «kına uğuru» diye anılır. Cinci, kendisine getirilen, gelin kınasını okur, yetmiş «maaşallah» söyleyip kınaya üfler. İki avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde bir kâğıdın üzerine kınayla «Kevser» sûresini yazar, kâğıdı yediye katlar, bir kat muşambaya, muşambayı gelinlikten alınan bir beze sarar, gelin teliyle diker, dikerken kırk bir «inşaallah» söyleyip muskaya üfler. Muskayı ancak gelinin annesi, annesi yoksa en yakını olan bir kadın yazdırabilir.

Muska gelin tellenip duvaklandıktan sonra, başının üstünde yedi kez döndürülür, döndürülürken kırk bir «besmele» çekilir. Bu işlem de gizli yapılır, yalnız gelinle muskayı yazdıran bilir. Sonra muska geline verilir. Gelin muskayı sandıktaki giysilerinden birine iliştirir, bunu da kimse görmez. Ancak muskanın iliştirildiği giysi belden aşağı giyilenlerden olmamalıdır. Bu muskayı sakladığı sürece gelinin mutlu, çocuklarının sağlıklı olacağına inanılır.
ise: 32, 28, 7, 8, 4, 9, 12, 99.

Muskayı yalnız cinci yazabilir. Muska yazdı-

DÖL ALMA

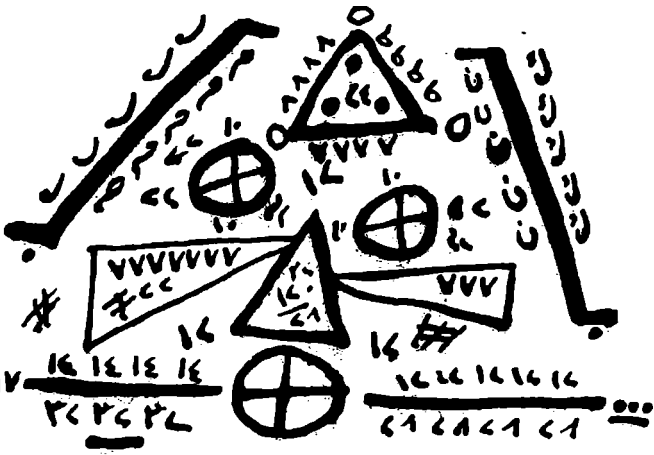
Şekil: 26

Yeni evlenen bir kadın, doğacak çocuğunun erkek olmasını, yakışıklı, güzel, gösterişli olmasını ister ya da sevip alamadığı bir erkeğe benzemesini isterce gizlice Şekil: 26'da görülen muskayı düzenletip yastığının içine saklar. Muskanın yaptırılması, yastığın içine saklanması çok gizli tutulmalıdır, yoksa gelinin yuvası yıkılır, evlilik bozulur, gelin yeniden evlense bile mutlu olamazmış.

Örneği görülen muska çizgiler, yazılar, sayılar bir de noktalardan oluşan bir insan resmidir. Bunun erkek olduğunu gösteren kesin bir belirti yoktur. Bundan muskayı erkeğin yaptırabileceği anlamı da çıkar. Erkek de ilk doğacak çocuğunun kız olmasını, sevip alamadığı bir kıza benzemesini dileyebilir. Ancak muskayı yaptıran erkeğin ,onu, yastığın içine değil yatağın üstünde görünmez bir yere saklaması, eşiyle sevişirken içinden «bismillah» çekip sevdiği kızın, kadının adını anması gerekir.

Bu muska uygulanınca istenen nitelikte döl alınırmış. Muskanın üzerinde görülen yazılar: «Allah», «mim», «cim», «elif», «yâ hu», «yâ cebbar», «kef», «hu», «bismillahirrahmanerrahim» «nun». Sayılar ranın daha önce başından evlilik geçmemesi, boşanmış, dul ya da başkalarıyla gizli ilişkiler içinde bulunup çocuk doğurmaması, doğurtmaması gereği vardır. Resmin üstündeki üçgen ile 12 sayısı burçları gösterir.

BURÇ DEĞİŞMELERİNDE KÖTÜLÜĞÜ ÖNLEME

Şekil: 27

Kimi insanlarda mevsimlerle ilgili hastalıkların bulunduğu inancı vardır. Dört mevsimde ya da yılın

belli aylarında belli bir hastalığa yakalanma biçiminde görülen bu olayın kökeninde burç değişmelerini yöneten gizli güçlerin etkili olduğuna inanılır. Özellikle hava değişimlerine bağlı romatizma, siyatik türünden hastalıklarla kimi bunalımların, sinir bozukuklarının burç değişmeleriyle ilgili olduğu inancı. kimi yörelerde, çok yaygındır.

Burçlarla ilgili işlere bakan cinciler bu konuda değişik biçimli muskalar düzenlerler. Bu tür muskalarda çizgiler, sayılar, noktalar bir de harfler bulunur. Kur'an'dan herhangi bir bölüm alınmaz.

Hastalığa yakalanan kimse gün battıktan sonra gizlice cinciye gider, durumunu, sıkıntısını, dileğini anlatır. Cinci onun yıldızına, burcuna bakar, sıkıntısının hangi burçla bağlantılı olduğunu araştırır, bulduğu belirtileri hastaya açıklar. Bu iş yapılırken Kur'an okunmaz, «besmele» çekilmez, sözün kısası İslâm diniyle ilgili okuyup üflemelerden kesinlikle kaçınılır.

Cinci gereken araştırmaları yaptıktan sonra yedi gün içinde Şekil: 27'de görülen muskayı düzenler, yedinci günü hastaya verir. Muşambaya sarılmayan, yalnız, düzgün bir tahta üzerine çizilen bu muska hastanın evinde, giriş kapısı üstünde görünmeyen, su almayan, kuru bir yere saklanır. Hasta bunun altından yedi gün geçtikten sonra sıkıntılardan kurtulurmuş, muska orada kaldığı sürece de bir daha böyle mevsim hastalığına yakalanmazmış.

Bu muskanın en önemli özelliği koyu kara horoz kanıyla çizilmesidir, başka bir gereçle yapılırsa etkisi olmazmış. Horozun bir tek teleğinin bile başka renkte olmaması gerekir.

GELİN UĞURU

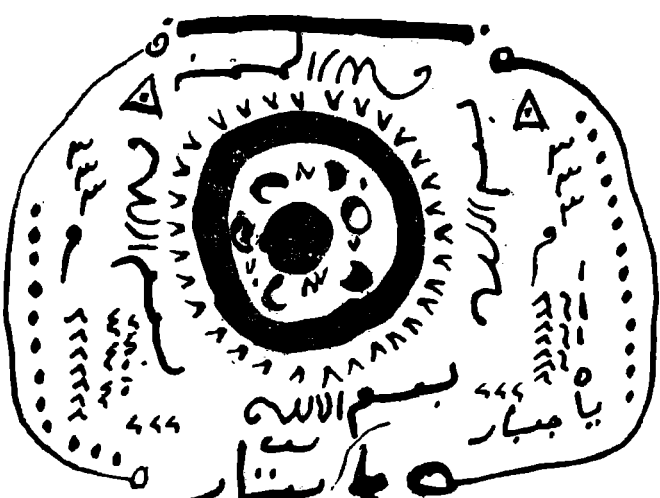
Eve yeni gelen bir gelinin uğurlu, mutlu, eve yararlı olması dileğiyle muska yazdırılır. Ancak gelinin, boşanmış, ikinci kez evlenmiş kadın değil de, kız olması gerekir. Gelinin soyun adını sürdürecek olan erkek çocuk doğurması istenir. Anadolu'da, çokluk, ilk doğacak çocuğun erkek olması dilenir. Kimi yörelerde kızlara iyi gözle bakılmaz, ilk çocuğun kız olması pek uğurlu sayılmaz. Kıza «el malı», erkeğe de «evin temeli» denir. Bu nedenle gelin için, uğur getirsin diye, muska yazdırılır da erkek için, güvey için, yazdırılmaz.

Gelinin uğur getirmesi dileğiyle muska yazdırmak ya kızın, ya da güveyin anasına düşer. İki durumda da kaynana olma niteliği vardır. Muska gizli yazdırılır, kız ailesi yazdırmışsa erkek, erkek yazdırmışsa kız ailesi bunu bilmez. Kim yazdırırsa yazdırsın, gelinin gideceği erkek evinin giriş kapısı üstüne saklanır. Birbirine sezdirmeden iki ailenin muska yazdırdığı da olabilir. Bu durumda da işlem değişmez. Muska şöyle yazılır:

Geline yakılan kınadan birazı gizlice alınır, cin-

ciye götürülür, durum anlatılır. Cinci avuç içi büyüklüğünde dörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine bir daire çizer, dairenin ortasına gelinin adını yazar, çevresine kınadan kırk bir nokta koyar. Dairenin içine kırk bir «kef», kırk bir «elif», kırk bir «rı», üç «sin» yazdıktan sonra boş kalan yerlere yedi «sekiz», üç «iki», yedi «bir», dokuz «beş» sayısı yazılır. Kâğıt üçe katlanır, katlanırken her yüzüne kına ile bir «mim» konur. Böylece kâğıdın yazısız yüzünde de üç «mim» görülür. Bu «mim»ler «maaşallah» anlamındadır. Muska üç kat muşambaya, muşamba geline giydirilen giysilerden, biçilirken kalan, bir parçaya üç kat sarılıp gelinin adını oluşturan harflerin sayısınca dikiş vurulur, dikişlere erimiş balmumu dökülür. Cinci muskayı yazıp verdikten sonra yedi rikat «niyaz namazı» kılar, selâm verirken gelinin adını söyler, «inşaallah» deyip sağa sola üfler.

ÇOBAN MUSKASI

Şekil: 28

Koyun, sığır çobanları yaylalarda, yaylımlarda hırsızlardan, soyguncular dan, canavarlardan korunmak için muska yazdırıp sağ göğüslerinin üstünde taşırlar. Muska eve gelince çıkarılır, evde yük-

sekçe bir yere konur. Muska takılırken de, çıkarılırken de yedi kez «besmele» çekilir. Bu muskayı da, hoca değil, cinci yazabilir. Muskayı yalnız yazdıran kimse taşıyabilir, çobanlığı bırakan kişi muskayı ıssız bir yere getirir, üç rikat «tövbe namazı» kıldıktan sonra toprağa gömer. Muska yedi kat muşambaya, muşamba üç kat siyah beze sarılır, dikiş vurulmaz, eritilmiş balmumu dökülerek kapanır. Muska Şekil: 28'deki gibidir.

OCAK TÜTTÜRME

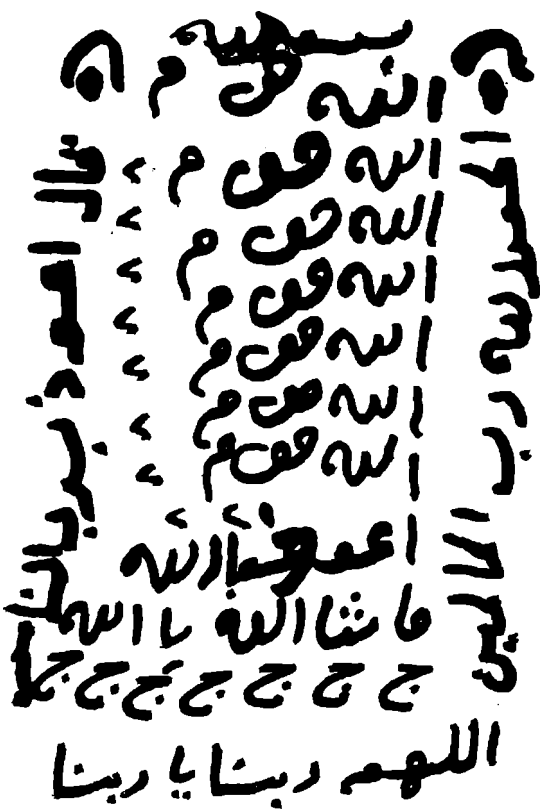
Halk dilinde yeni ev açma, yeni ev kurma gibi olaylara ocak tüttürme denir. Bunun karşıtı ocak söndürmedir ki, evi barkı yıkma anlamına gelir. Ocak tüttürmenin özel duaları, özel muskaları vardır. Bunlar yöreden yöreye değişir, ayrı ayrı geleneklere bağlanır. Muska yazılmayıp yalnız dua edilecekse, genellikle, Kur'an'ın «Âl-i İmran» sûresi okunur, yedi rikat namaz kılınır, bir kurban kesilip dağıtılır. Bunun yeni kurulan eve uğur getireceğine inanılır. Köylerde, kimi illerde yeni bir ev yapılırken temeline kurban kanı dökme geleneği vardır. Kurbansız, duasız ev pek uğurlu sayılmaz.

Yeni ev kuran kimse hocaya gider, ondan bir «uğur muskası» yazmasını ister. Hoca ilkin «hayır duası»nı eder, evin uğurlu olmasını Tanrı'dan diler. Sonra kırk «besmele» çeker. Gerekirse eve gelir, evin köşesini bucağını gezer, Kur'an okur, sağa sola üfler, namaz kılar. Eve gelmeden bunları yapması da yeterli sayılır. Sonra muskayı yazar. Muska evin büyüğü eliyle uygun bir yere asılır, asıldığı yer görülmemelidir. Muska şöyle yazılır:

İki avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine büyükçe bir üçgen çizilir. Bu evi gösterir. Üçgenin, dıştan, üç köşesine üç «mim» yazılır, iç köşelerine birer «elif» konur. Üçgenin ortasına iri bir nokta konduktan sonra, hoca, üç rikât namaz kılar, noktanın üzerine üfler. Noktanın çevresine, daire oluşturacak biçimde, yedi «sin» yazar, bu harflerin çevresine de, gene daire oluşturacak biçimde, dokuz «nun», onun çevresinde kalan boşluğa da sıra ile üç «Yâ Hafız», üç «Yâ Malikul mülk» yazar, kâğıdı dörde katlar, üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, kırk bir dikiş vurup diker, yetmiş «maaşallah» söyleyip muskaya üfler, ev büyüğüne verir.

Bu muskanın bulunduğu ev bütün yıkımlardan, kötülüklerden korunur, ocağı sönmezmiş (ev bir daha ıssız kalmazmış).

GÜZELİ SOYMA

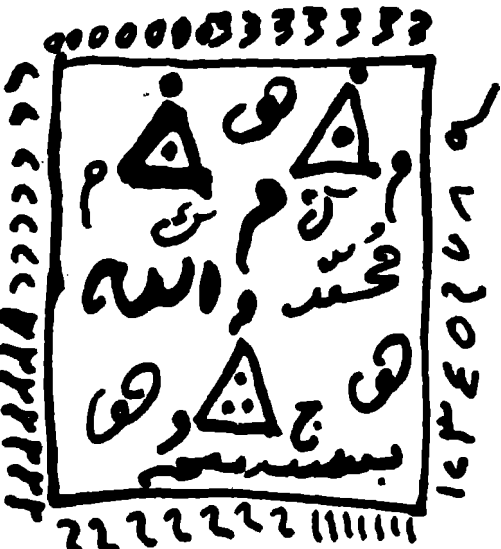

Şekil: 29

. Bir erkek, komşularından evli bir kadını sever de onunla ilgi kurma olanağı bulamaz, komşulardan çekinirse onu çıplak görmek için büyü yaptırır, bir de muska yazdırır. Kadın erkeğe yaklaşmaz, ancak uygun durumlarda, erkeğin görebileceği biçimde, çırılçıplak soyunup ona görünürmüş. Cincilerin söylediklerine göre; bu, denenmiş, istenen sonuca varılmış, çok etkili bir büyüymüş.

Sevilen kadının gizlice iç çamaşırlarından, erkekçe en önemli sayılanı, çalınır. Cinci çalınan giysinin üzerine mor mürekkeple kadının adını yazıp ormanda bir ağacın alt dallarından birine asar. Dala asarken de yetmiş bir «inşaallah maaşallah subhanallah» söyleyip giysiye üfler. Sonra giysiyi dalda bırakıp eve döner. Ocağın yanında bir üçgen çizip dış köşelerine birer «elif» yazar, yedi «besmele» okuyup üçgene üfledikten sonra yirmi sekiz kez kadının adını söyler «üryan ya rabbi» der, ocağa üfler. Daha sonra Şekil: 29'da verilen muskayı yazmaya koyulur. Her harf, ya da sözcüğü yazdıktan sonra «inşaallah yâ Allah» deyip yazıp üfler. Yazma bittikten sonra kâğıt üç kat muşambaya, muşamba bir kat siyah yamaya sarılıp dikiş vurulmadan bağlanır. Bir cuma gecesi yatsıdan sonra, erkek, sevdiği kadının evinde ocağının duvarına dıştan muskayı gizler. Ocak yanıp duvar ısındıkça kadının içine bir sıcaklık dolar, erkeğe soyunup görünme özlemiyle coşarmış. Erkeğin, onu gözlediği uygun bir yerde, çırılçıplak soyunur kendini gösterirmiş.

DÜŞMAN ÇATLATMA

Şekil: 30

1.

İki sevgiliyi çekemeyen, aralarına soğukluk sokmak isteyen, ara bozucu, dedikoducu kimsenin yü

reğini sıkıntıya sokmak, çatlatmak için özel bir muska yazdırılır. Bunu cinci yapar.

Çatlatılmak istenenin adı, yaşı söylenir. Cinci onun adını oluşturan harflerin sayısınca nohut tanesi alır, her birini üç «Kulhuvallah» okuyup ocağa atar, yakar. Sonra muskayı yazıp kendisine başvurana verir. O da muskayı çatlatmak istediği düşmanın evinin giriş kapısı eşiği altına saklar. Bunun üzerinden kırk bir kez geçince içine darlık, yüreğine sıkıntı gelir, kötü davranışlarından vazgeçermiş.

Muskayı erkeğin yaptırması, kimseye söylememesi gerekir, yoksa etkisi olmazmış. Şekil: 30'da görülen bu muska bir tahta ya da ağaç kabuğu üzerine yazılır, muşambaya, beze sarılmaz.

2.

Şekil: 31'de görülen, gene düşmanı çatlatmak

Şekil: 31

için yapılan bir muskadır. Bu muska yedi kat muşambaya sarılır, beze sarılmadan, kimin için yapılmışsa onun odasının kapısı üstüne saklanır. Ancak bu muskayı kadınlar yazdırabilir. Muskanın boşboğaz, dedikoducu erkeklere uygulanması gerekir.

Muskanın ortasında bulunan «Fatıma» adı, günün birinde muska bulunur okunursa, kimin için, kimin aracılığıyla yaptırıldığı anlaşılmasın diyedir. Böyle muskaların kiminde «Fatıma» yerine «Havva» da yazılabilir. Muskayı yazanın kesinlikle bilinmemesi gerekir. Bu muskanın üzerine bilmeden, «cenabet» olarak basan erkeğin yedi yıl erkekliği kesilirmiş. Bu yüzden, muskanın, saklandığı yere iyi yerleştirilmemesi, kolayca ayak altına düşmemesi gerekir.

KIZ KAÇIRMA

1.

Bir delikanlı sevdiği kızı anasından babasından isteyerek alamazsa cinciye giderek aşağıda yazılı büyüyü, muskayı yaptırır.

Araya güvenilir bir kadın koşulup sevilen kızın saçından yedi tel aldırılır. Bunların alınışını kız bilmez. Alınan saçları, erkek, cinciye götürür. Cinci, saçların her telini ocakbaşında ayrı bir yere koyar. Yedi «allahummesalli» söyleyip her saç teline üfler. Sonra saçları toplayıp ocağa atar, saçlar yanarken «bismillah», deyip sağa sola üfler. Kızın adını yedi kez söyleyip yere tükürür. Yetmiş bir «inşallah» kırk bir «maaşallah» dedikten sonra Şekil: 32'de görülen muskayı yazar. Her harfi yazarken kızın adını söyleyip kâğıdın üzerine üfler. Yazma bittikten sonra kâğıdı üçe katlar, yedi kat muşambaya, muşambayı bir kat yeşil beze sarıp kırk bir dikişle diker. Son dikişe düğüm vurulmaz, ipliğin ucu biraz uzun bırakılır. Erkek bu muskayı sevdiği kızın evinin kapısı karşısında, üzerinden

Şekil: 32

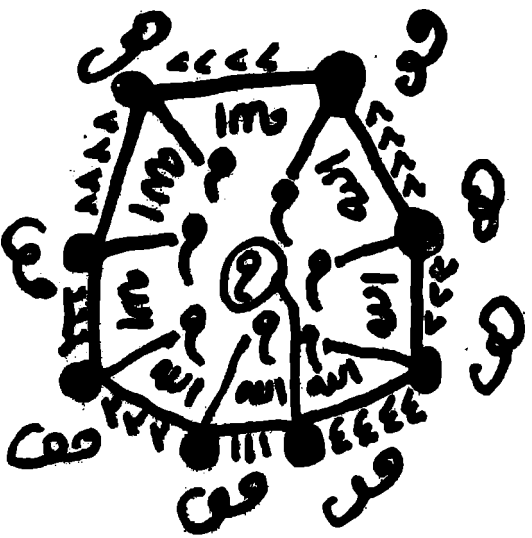
geçilebilecek bir yere gömer, ya da bir taşın altına saklar. Kız bu muskanın üzerinden kırk kez geçtikten sonra erkeğe bir aracı gönderip kaçırılmasını istermiş. Erkeğin dileği yerine geldikten sonra muska saklandığı yerden gizlice alınıp yazan cinciye götürülür. Cinci kırk bir rikat «tövbe namazı» kıldıktan sonra muskayı ocağa atıp yakar.

Bu muskanın yazdırılışı, yaktırılışı kesinlikle

gizli tutulur, yoksa kız çocuk doğuracağı zaman eğrilir, doğan çocuk da çarpılırmış.

2.

Bir erkek sevdiği kızdan yüz bulamaz, onu sevmekten de kendini alamazsa cinciye gider. Cinci kızın adını, yaşını öğrendikten sonra yıldızına bakar, erkekle olan alınyazısı yakınlığını öğrenir. İki gencin yıldızları arasında bir yakınlık varsa okumakla, yoksa büyüyle erkeğin dileğini yerine getirmenin yollarını arar. İki durumda da Şekil: 33'de görülen muskayı yapar.

Şekil: 33

Muskayı yazmadan önce şu işlemler uygulanır: Kızın adını oluşturan harflerin sayısınca arpa tanesi

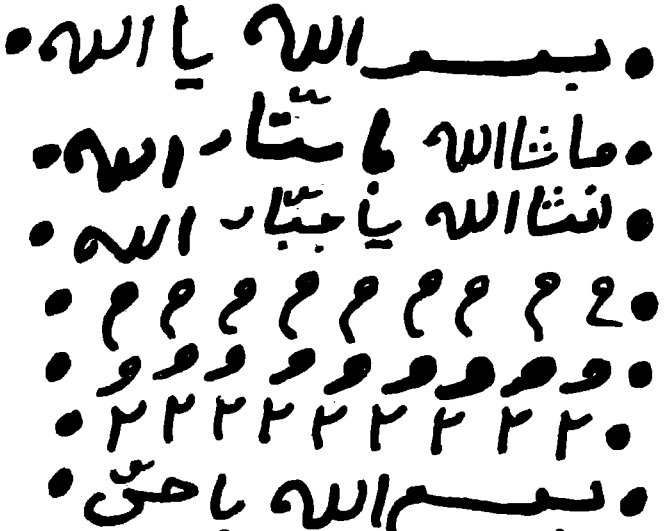
okunup üflendikten sonra kızın tarlasına, ya da bahçesine serpilir. Cinci kırk bir kez «yâ kahhar», yedi kez «yâ cebbar», yetmiş bir kez «yâ hâfız», üç kez «yâ celil» söyledikten sonra muskayı iki kat muşambaya, muşambayı üç kat sarı beze sarar, bir iplikle yedi kez sarıp bağlar, dikiş vurulmaz. Büyüyü yaptıran erkek muskayı bir cuma gecesi yatsıdan sonra kızın kapısı üstüne, uygun bir yere gizler. Kız bunun altından kırk bir kez geçtikten sonra erkeğin ardına düşermiş. İstenen sonuç alındıktan sonra muska gene gizlice yerinden alınıp iki derenin birleştiği bir yerde, ağırca bir taşa bağlanıp suya atılır, yedi rikat «tövbe namazı» kılınır.

3.

Sevilip kaçırılmak istenen kızın evinden üç yumurta çalınır. Cinci yumurtaların üzerine kızın adını yazar, bir üçgen oluşturacak biçimde ocakbaşında uygun bir yere koyar. Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup yumurtalara üfler. Sonra kızın adını söyleyip yedi kez «inşaallah» der, sağa sola üfler. Yumurtaları ılık suyun içinde yıkayıp suyu bir cuma gecesi yatsıdan sonra kızın evinin damına dökülmek üzere erkeğe verir. Yumurtaları pişirir, kızın evi yöresinde, evi içine alabilecek bir üçgen biçiminde yere gömdürür.

Bu işlemler yapıldıktan sonra, cinci, bin bir kez «yâ settar» söyleyip kızın adını anar, erkeğe kaçması için cinleri yardıma çağırır, gelişigüzel bir dua okur. Daha sonra Şekil: 34'de görülen muskayı yazar, üç kat muşambaya, muşambayı iki kat sarı beze sarar, bir iplikle yedi kez sarıp bağlar, dikiş vurmaz. Erkek bu muskayı kızın her gün geç-

tiği bir yere gömer. Kız muskanın üstünden yedi kez geçtikten sonra erkeğe kaçma belirtileri gösterirmiş. İstenen sonuca varıldıktan sonra muska gizlice saklandığı yerden alınıp cinciye götürülür, cinci yedi rikat «tövbe namazı» kıldıktan sonra muskayı ocakta yakar.

Şekil: 34

GÖZ BAĞLAMA

Kötü, uğursuzluk getirdiği söylenen gözlerden sakınmak için muska yazdırılır. Kıskanç, kendini beğenmiş kimseler arasında güzellere uğursuzluk getirdiğine inanılan etkilerde bulunanlar olurmuş. Bunlar, çokluk, kadınlardan çıkarmış. İnsan kılığına girmiş şeytan sayılan bu kadınlar güzellere yakınlık gösterir, gönül işlerinde yardımcı olmaya can atar görünür, güzelin içini dışını öğrenince de kötü gözleriyle başına uğursuzluk yağdırırmış. Kolay kolay anlaşılmayan böyle kimselerin getirdiği uğursuzluk nedeniyle güzellerde başağrıları, unutkanlıklar, tedirginlikler, geçimsizlikler başlarmış. Bu tür davranışlar da güzelleri gözden düşürür, kısmetlerini bağlarmış.

İşte bunlardan kurtulmak için, güzeller, gizlice muska yazdırıp gene gizlice üzerlerinde taşırlar. Ancak bu muskayı evliler taşıyamazlar. Güzel, evlendikten sonra, muskayı ıssız bir yerde kırk bir «tövbe estağfurullah, euzubillah» söyleyerek yakar. Muskanın yazılışı şöyledir:

Yarım arşın (35 cm.), dörtgen biçiminde bir kâ-

ğıdın üzerine eşit uzaklıklarda, üstten aşağı doğru, üç üçgen çizilir. Üçgenlerin içine, ayrı ayrı, güzelin adı yazılır. Her adın çevresine yedi «elif» çekilir. Üçgenlerin aralarına doksan dokuz «sin», doksan dokuz «mim», üç yüz altmış altı «dal», yetmiş «rı», kırk bir «ha», yüz bir «şın», yirmi sekiz «sat», otuz üç «vav» yazılır, en alta da yedi küçük daire çizilir. Kâğıt yedîye katlanır, üç kat muşambaya, muşamba iki kat mavi beze sarılır, yetmiş dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta «bismillah» söylenip muskaya üflenir. Bu muskayı yalnız cinci yapıp kızın boynuna asar. Cinci muskayı yazıp güzelin boynuna astıktan sonra aokuz rikat «uğur namazı» kılar, yedi kez «Nâs» sûresini okur, kızın yüzüne üfler.

YOL MUSKASI

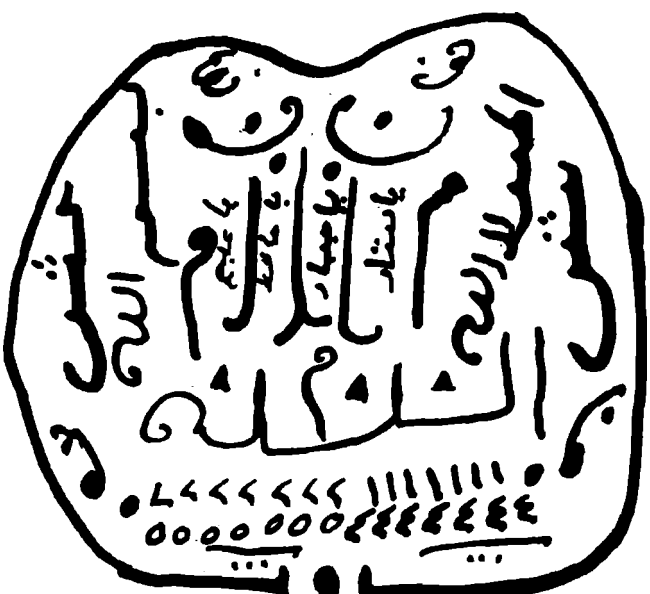
Bir güzelin yola çıktığında şeytana, cinlere uymaması, göze gelmemesi için cinciye özel bir muska yazdırılır. Güzel bu muskayı yalnız yola çıktığında, evinden biraz uzak bir yere gittiğinde boynuna asar, akşam eve dönünce yastığının altına koyar.

Cinci, kızı okur üfler, Kur'an'dan bir sûre okuyarak ona uğur dileğinde bulunur, cinlerin, şeytanın ondan uzak kalmaları için Tanrı'ya yakarır. Sonra kırk bir «maaşallah subhanallah» söyleyerek kızın yüzüne üfler, ona bir bardak okunmuş, üflenmiş «uğur şerbeti» içirir. Kız şerbeti içtikten sonra yedi kez «bismillah subhanallah» söyler, sağına soluna üfler. Kendi söyleyemezse bunları cinci söyler. Muska şöyle yazılır:

Bir arşın (70 cm.) boyunda, iki üç parmak eninde bir kâğıdın üzerine, boylu boyunca, üç çizgi çekilir. Çizgilerin uçlarına birer «mim», ortalarına birer «sin» yazılır. Sonra, bu harflerin aralarına, yukardan aşağı doğru, kırk «elif», kırk «rı», kırk «ha», kırk «tı», kırk «sat», yetmiş «vav», doksan dokuz «z», üç yüz altmış nokta konur. Eşit aralıklarla, çizgilerin

dışına, yirmi sekiz üçgen, yedi dörtgen çizilir, onların da ortalarına birer iri nokta konur. Kâğıdın alt ucuna yakın boşluğa çizgiyi birleştirecek biçimde, bir «bismillah», üst boşluğuna gene üç çizgiyi birleştirecek biçimde bir «maaşallah» yazılır. Kâğıt en az yedi, en çok on üç kat katlanır, üç kat muşambaya, muşamba bir kat mavi beze sarılır, kızın adını oluşturan harflerin sayısınca dikişle dikilir, her dikiş vuruşta «yâ hâfız» söylenir, dikişe üflenir, kıza verilir. Cinci bu işlemi bitirdikten sonra iki rikât «uğur namazı» kılar, kızı gönderir. Bu muskanın etkisi kesinmiş, kıza en azgın erkekler bile yaklaşamazmış, koruyucu melekler kızı ortalarına alır korurlarmış.

DİZBAĞI MUSKASI

Şekil: 35

Dizlerin titremeye başlaması, yokuşlarda yorgunluk, sevişmede güçsüzlük gibi olaylarda özel muskalar yazdırılır. Yalnız yaşlı cincilerin yazabile-

cekleri bu muskalar gençler için geçerlidir. Yaşlılık yüzünden ortaya çıkan tedirginliklerle bu muskaların ilgisi yoktur.

İster kız, kadın, ister erkek olsun, genç yaşlarda dizleri tutmayan, sevişmede kolay yorulan kimselerin bir cinciye görünmeleri gerekir. Ancak böyle bir durumda cinciye yalnız gidilir. Erkekler cuma günleri, dişiler salı geceleri cinciye, gizlice gidebilirler.

Önce cinciye gidilir, durum bütün ayrıntılarına değin, anlatılır. Cinci gelene bir gün söyler. O günü, cinciye gidecek kimse, yıkanır, gerekli yerlerinde bulunan bütün kılları yok eder. Erkekse hacıyağı, dişiyse kendine yaraşan güzel kokuyu sürünür, üç rikat «murad namazı» kılar. Bu namaz, kişinin dileğini, ne istediğini gösterir. Namazda yapılması, okunması gereken ne varsa, cinci önceden bildirir, belli bir saat söyler. Cinciye gelineceği gün, cincinin verdiği iki kaşık okunmuş balla, bir avuç kavrulmuş, okunmuş fındık içi yenir.

Cinci, geleni, yarı karanlık bir odaya alır, kıbleye döndürür, yedi «Kulhuvallah» okuyup yüzüne üfler. Sonra ocakbaşına götürür, günlük tütsüsüne tutar, bir bardak okunmuş haşhaş suyu içirir, kırk «bismillah» söyleyip dizlerine üfler. Bu işlem erkeklere dokuz, dişilere yedi gün uygulanır. Sonuncu gün Şekil: 35'de görülen muska sağ omuza içten asılır. Muska tek katlı, kırmızıya boyanmış muşambaya, muşamba üç kat kırmızı beze sarılır, üç dikişle dikilir. Bu muskayı taşıyan kimsenin, oruç tutmaması, erkekse cuma namazına gitmemesi, kadınsa her gün dayanabileceği derecede sıcak suyla yıkanması gerekir.

TOHUM MUSKASI

Evli bir erkek, şeriatın gerekli gördüğü bütün davranışları benimser, eşiyle yattığında uygular da yeterince «inzal» olmazsa bu işe kötü cinlerin karıştığına inanılır. Kötü cinler ya kadını, ya da erkeği önceden seven, ondan umduğu karşılığı görmeyen sevgililerin buyruğundadır. Onlar, sevdikleri, sonradan başkalarına kaptırdıkları kimselerden böyle öç alırlarmış. Erkek karısına çok tutkundur, ona bütün gönlüyle bağlıdır. Ancak sevişmede yeterli dölleme gücü olmadığından başarısızdır, çocuğu olmamaktadır. Bu durumunu sezen erkek kimseye çaktırmadan cinciye gider. Bütün olup bitenleri, evlenmeden önce başından geçenleri, tanıdığı kızları, kadınları, adlarını söyleyerek anlatır. Cinci bu söylenenleri dinledikten sonra erkeğin falına bakar, yıldızını, burcunu bulur, alınyazısını okur. Sonra suyun toplanması için bir leğen, bir de su dolu ibrik getirir. İbriği, leğeni okuyup üfler. Abdest alırken kullanılan su leğende toplanır. Cinci suyun toplandığı leğene bir çay kaşığı okunmuş tuz atar, doksan dokuz «euzusettar» söyleyip suyu karıştırır, tuzu eritir. Bir süre bekler, üç «El-

ham», bir «Nâs» okur, leğene üfler. Leğendeki suyu yedi kaba döker. Cinciye gelen erkek her kaptaki suyu bir gece, yatsı namazından sonra, ıssız bir yere döker. Dökerken de «tövbe yarabbi, yâ settar, yâ cebbar, yâ kerim» deyip sağına soluna üfler. Bu yedi gün içinde de cinciye gelir. Cinci ona, her gelişinde, bir bardak şerbet içirir, bir yere kaşığı okunmuş bal yedirir. Yedinci günün bitiminde, sekizinci gün ağarırken, cinci kendisine başvuran erkeği ocağın yanına oturtur, belden yukarı soyar. Erkeğin iki omuzu arasına şu arapça sözleri yazar:

İnna ateyna kuvayu'l-reculina
Rabbena rabbena rabbena
Ya habibuna. (1)

Bu yazılar erkeğin sırtında bir süre durur, cinci bu süre içinde, yedi rikat «kerâmet namazı» kılar, selâm vermez, yere tükürür. Namaz bittikten sonra, kendisine başvuran erkeğin önünde şöyle bir muska yazar:

Sarı bir kâğıdın üzerinde büyükçe bir daire, dairenin içine iki dikdörtgen çizilir. Dörtgenlerin iç köşelerine birer «mim», dış köşelerine birer «elif» harfi çekilir. Dörtgenlerin ortasına birer büyükçe nokta konur, noktaların çevresine üçer «nun» yazılır. Geri kalan boşluklara yedi «sin», yedi «ha», dokuz «rı», otuz üç «zı», kırk «ya», yirmi sekiz «vav»,

(1) Biz verdik size erkeklik güçlerini, ey tanrım ey tanrım ey tanrım, ey sevdiğimiz.

bir «Allah», bir «hu» yazılır. İki dörtgen de böylece doldurulur. Kâğıt üçe katlanıp küçük bir ağaç kutuya konur, kapağı mumlanır, ıssız bir yere saklanır. Kutunun ıslanması doğru değildir.

Bu işlemden sonra erkek yedi gece karısından ayrı yatar. Bu yedi günlük süre içinde sabahları üç, akşamları dört yemek kaşığı okunmuş bal yer. Yedi gün karısıyla yatar. Yatağa girerken yedi «Bismillâh», üç «yâ kâvi» söyler karısına doğru, gizlice, üfler. Erkeğin durumu düzelir, gerekli süre içinde karısı gebe kalırmış. Cinciler bu işlemin etkili, kesin olduğunu söylerler. Halk arasında da bunun istenen sonuca ulaştırdığını ileri sürenler çoktur. Ancak bunu «çok büyük» cincilerin yapabilecekleri inancı da yaygındır.

BEL BAĞLAMA

Kocasının aşırı çapkınlığından, ya da sevişgenliğinden bıkan kadınlar, bu durumu önlemek, kocalarını uysallaştırmak için muska yazdırırlar. Erkekten gizli yazdırılan bu muskaların yedi yıl etkisi sürer, yedi yıl sonra yenilenmeleri gerekirmiş. Bu muskaları yalnız denenmiş cinciler yazabilirler, her cincinin elinden gelmezmiş. Özellikle evli kadınların cinlerini, şeytanını iyi bilen cincilere gidilir. Beli bağlanan erkek durgunlaşır, sevişme isteği azalır, buna karşılık karısınınki çoğalınca ondan başkasına bakmaz olurmuş.

Kocasını bağlamak isteyen kadın gizlice cinciye gider, kocasının adını, alışkanlıklarını söyler. Cinci, ilkin erkeğin yıldızına bakar, hangi burçta doğduğunu, çapkınlığının nereden geldiğini öğrenir. Sonra kadına yedi erkek adı söyletir. Bu adları mor mürekkeple bir kâğıda yazar, başka bir kâğıda, gene mor mürekkeple, kadının kocasının adını yedi kez yazar. İki kâğıdı da bir kabın içindeki okunmuş suda ezer, eritir. Cinci Kur'an'dan bir sûre okur, suya üfler. Su, üç gün ayaza bırakılır. Dördüncü günü ayazdan alı-

nan su kadına verilir, kadın kırk «euzubillah» söyleyerek suyu kocasının yıkanacağı suya katar. Erkek yıkanırken kadın kırk «bismillâh» söyler, ocağa üfler. Beşinci günü kadın cinciye gider, muskayı alır, gizlice, yastığın içine saklar. Muska şöyledir:

Dikdörtgen biçiminde, uzunca, bir kâğıdın ortasına bir daire çizilir. Dairenin çevresine kırk nokta sıralanır, içine karşılıklı üç üçgen, üçgenlerin içine birer küçük daire çizilir. Üçgenlerin kenarlarına, dıştan, dokuzar «elif» yazılır. Kâğıdın boş yerlerine kırk bir «cim», otuz üç «lâm», yirmi sekiz «sat», yedi «tı», üç «ha», yedi «rı», bir «gayn», otuz iki «zı», beş «dal» yazılır. Kâğıt üçe katlanıp üzerine erkeğin adının birinciyle sonuncu harfi yazılır. Kâğıt üç kat muşambaya, muşamba üç kat siyah beze sarılıp mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz.

Cinci muskayı yazdıktan sonra kırk rikat «tövbe namazı» kılar, her rikatın bitiminde selâm yerine «euzubillah yâ subhan» söyler, göğe üfler. Yanan ocağa kırk damla yağmur suyu döker, kırk «bismillah» çekip ocağa üfler.

Bir kâğıdın üzerine «Nâs» sûresini yazar, kâğıdı ılık suda ezer, eritir. Bir bardak olan bu boyalı suyun içine bir yemek kaşığı bal katar, şerbet yapar. Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup suya üfler. Kadın muskayı almaya gelince bu suyu da alır, üç gece, yemek sırasında, kocasına ya içirir, ya da yemeğine katar. Kadının bunu sezdirmeden yapması gerekir. Okunmuş su çorbaya, hoşafa da katılabilir. Ancak bu suyun karıştığı yiyecek içecekten kadının almaması gerekir, yoksa kendi beli bağlanır, erkekten soğurmuş.

Bu muska, bu okunmuş su işi, uygulandığının üçüncü gününden başlayarak en geç dokuz gün

içinde etkisini gösterir, kocanın bütün taşkınlıkları, azgınlıkları yatışırmış. Bu cincinin böyle bir muskayı üç yılda bir yapma yetkisi varmış, yoksa cinlerin saldırısına uğrarmış.

DÜŞMAN BAĞLAMA

Yakışıklı bir delikanlıyı çekemeyen, onu başkalarının gözünde küçük düşürmek isteyen, ya da tuzağa düşürüp öldürmeye kalkan düşmanları bağlama muskası yazılır. Böyle bir delikanlının evli olmaması gerekir. Delikanlı ilkin cinciye gider, durumu anlatır. Cinci onun yıldızına bakıp alınyazısını okur, geleceğini söyler. Delikanlı sevdiği kızın saçından üç tel alıp cinciye götürür, saçları kızın vermesi, kızın da başından nikâh geçmemiş olması gereklidir. Evli, ya da dul kadınların, nikâhlanıp ayrılmış kızların saçları bu işte kullanılmaz.

Cinci, delikanlının getirdiği üç tel saçı uçlarından mumla birbirine tutturur, yedi kez «Nâs» sûresini okuyup saça üfler. Sonra saçları üç kez delikanlının boynuna sarar, çözer, bu sırada kırk «bismillâh» söyler, delikanlının göğsüne üfler.

Seddihi hasmihi
Reddihi hasmihi
Kahrihi hasmihi

diye okur, dua eder, üfler, delikanlıyı üç gün sonra

gelmek üzere evine gönderir. Cinci bu üç gün içinde muskayı yazar. Muska şöyle yazılır:

Avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir üçgen çizilir. Üçgenin dış köşelerine birer «hâfız», kenarlarına, dıştan. üç «euzubillah mineşşerrin zâlimin» yazılır. Üçgenin ortasına delikanlının adı, adın çevresine, birer daire oluşturacak biçimde kırk «elif», yedi «mim», dokuz «sin», üç «vav», yetmiş yedi nokta, üç «Allah» konur. Kâğıt beşe katlanır, her katlayışta üç «Elham» okunup kâğıda üflenir. Sonra üç kat muşambaya, muşamba üç kat siyah beze sarılır, yirmi sekiz dikişle dikilir, delikanlıya verilir. Delikanlı muskayı alınca yedi rikat «şükür namazı» kılar, kendi kılamazsa, onun adına, cinci kılar. Bu iş çok gizli tutulur, muska kimseden gösterilmeden göğüste taşınır.

EVLİLİK BAĞI

Birbiriyle çok iyi anlaşan, güzellikleri, davranışları, iyilikleri yüzünden başkalarının kışkançlığını üzerine çeken karı-koca, kötü gözlerden, cinlerden, şeytandan korunmak için, evliliklerinin tatlılıkla sürüp gitmesi için muska yazdırırlar. Cincinin yazdığı bu muska yatak odasının kapısı üstünde, görülmeyen bir yerde saklanır, karı-koca onun altından geçerler. Muskanın yazdırılması için karı-koca birlikte cinciye gider, durumu, dileklerini anlatırlar, nazarından, kötülüğünden kuşku duydukları kimselerin adlarını da söylerler. Ancak adların söylenmesi cincinin isteğine bağlıdır.

Cinci karı-kocayı ocak başında, karşılıklı, oturtur. İkisine de ayrı ayrı kırk bir «bismillah», yedi «tövbe estağfurullah» söyletip ocağa üfletir. Bir bardak suyun içine bir kaşık bal koyup karıştırır, şerbet yapar. Üç rikat «niyaz namazı» kılıp bardağa üfler. Şerbetin yarısını ilkin, üç «bismillah» çektirerek, erkeğe, kalan yarısını gene üç «bismillah» söyleterek kadına içirir. Yeşil ipek iplik alıp ikisinin sağ ellerinin serçe parmaklarını birbirine bağlar. Üç «Elham»,

yedi «Kulhuvallah» okuyuncaya değin parmaklar bağlı kalır. Sonra ipliği kesip parmakları birbirinden ayırır.

Bismillah ya Allah
Bismillah ya İlah
Bismillah ya Settar
Bismillah ya Gaffar
Bismillah ya Hafız
Bismillah ya Kâfi
Bismillah ya Şafi
Allah Allah Allah Hu

diyerek karı-kocanın yüzlerine üfler. Sonra şu muskayı yazıp verir:

Yarım arşın boyunda dört parmak eninde bir muşambanın üzerine bin bir nokta koyar, doksan dokuz «elif», kırk «cim», otuz üç «sat», yedi «sin», üç «bismillah», dokuz «ha», yirmi sekiz «tı» yazar. Muşambanın başına küçük bir üçgen, altına küçük bir kare çizer, içlerine birer «mim» yazar. Muşambayı yetmiş «yâ Gaffar» söyleyip yedi kat büker, üç kat yeşil beze sarar, kırk dikişle diker. Her dikişte:

Muhabbet daim
Rabıta kaim
Allah kerim
Allah alim
Celle celâlihu

diyerek üfler. Muskayı erkek alır, kadın evde, söylenen yere saklar. Muska karı-koca gittikten sonra yazılır, cincinin söylediği gün, gene karı-koca birden alırlar.

Karı-koca arasını bulmak, evliliğin güçlenmesine çalışmak, eşlere yardımcı olmak islâm dininde «savap» sayıldığından bu tür muskaları soluğu keskin, bilgisi derin, eli uğurlu, gözü nurlu her cinci yapar. Ancak cincinin adı açıklanmaz. Gerektiğinde güvenilir bir kimseye gizlice söylenir. Bundan otuz, otuz beş yıl önceleri böyle muskaları İstanbul'da Kasımpaşa'da «üç ayak» diye anılan kimilerine göre mevlevî, kimilerine göre rifa tarikatından olan Cinci Osman yazardı. 1949'da çıkan bir yangında evi, kitapları yanınca Cinci Osman ortalıkta görünmez olmuştu. Kimileri onun Cihangir'de büyük bir apartımanı olup oraya taşındığını, kimileri Mekke'ye gidip orada yerleştiğini söylerlerdi.

KADINI YUMUŞATMA

Geçimsiz, çekilmez, ancak güzel bir kadının bu tatsız davranışlarını önleme, yumuşatma muskaları vardır. Kadınlardan gizli, yalnız kocalarının yaptırabilecekleri bu muskaları yaşlı cinciler yazarlar. Genç cincilerin kadınlar konusunda yeterli görgüsü olmadığından onlara pek güvenilmez.

Karısının dırdırından, geçimsizliğinden bıkan, güzelliği yüzünden de karısını bırakamayan koca gizlice cinciye gider. Cinci karısının adını, yaşını öğrendikten sonra burcuna, yıldızına bakarak alınyazısını okur, kocaya anlatır. Sonra gerekli nesneleri kocadan ister. Koca, gizlice, karısının saçından üç tel alır. Cinci saçlarını sarar, yumak biçimine getirir, sonra sıcakta yumuşatılmış balmumuyla yoğurup yuvarlaklaştırır. Mumlu saçları kapı eşiğinin üstüne koyar, kırk «subhanallah», söyler, yumağa üfler.

Ya Allah hıfzı mineleinne
Ya İlah hıfzı mineşşerre
Ya Cebbar hıfzı minezzalimin

Ya Settar hıfzı minelkâfirin
Ya Kahhar kahri cümle şeririn
Ya Gaffar ya Gaffar ya Gaffar
Hu hu hu hu hu hu hu hu hu

diyerek sağa sola, erkeğin evinin olduğu yöne doğru üfler, üç kez yere tükürür. Sonra bir kâğıdın üzerine bir beşgen çizer, dıştan beş köşesine erkeğin, içten beş köşesine kadının adının ilk harflerini yazar. Beşgenin içine yedi «elif», yedi «şın», yedi «ğayn», üç «cim», bir «tı», yedi «z», üç «dal», yedi «nun» yazar, yedi nokta koyar. Üç kat muşambaya, muşambayı kadının giysilerinden gizlice kesilip alınmış üç kat beze sarar, dikiş vurmaz, mumla iyice yapıştırır, kocaya verir. Koca, bu muskayı, yatak odasının kapısı üstüne, görülmeyen bir yere koyar. Kadın bunun altından otuz üç kez geçtikten sonra yumuşamaya, kocasına aşırı yakınlık göstermeye başlarmış. Erkek bu durumda kadının bütün isteklerine karşılık verme, dileğini yerine getirme gereğindedir. Kadında aşırı bir sevişme isteği başlarmış, erkek bunun karşılığını veremezse bir süre sonra kadında gene soğukluk, geçimsizlik yaratan davranışlar başlarmış. Bu yüzden bu muskayı kendine güvenen, gücü yerinde erkeklerin yazdırmaları yerinde olur. Muskanın yazdırılması kadından, kesinlikle, gizli tutulur. Kadın duyar, sezerse, genç bir cinciye gider, muskayı bozdurabilirmiş.

KOCAYI YUMUŞATMA

Karısını sık sık döven, evde geçimsizlik, tedirginlik yaratan, çekilmez kocaları yola getirmek, uysallaştırmak için muska yazdırılır. Yalnız dayak yiyen kadının yazdırabileceği bu muska çok gizli tutulur. Bu muskayı da yalnız çok güvenilir, kadınların üzüntüsünden, sıkıntısından anlayan bir cinci yazabilir. Cinci erkek olduğundan, bir soydaşının karısı elinde oyuncak olmasını istemez. Bu nedenle her cinci böyle bir muska yazmaya yanaşmaz. Muska yazdıracak kadının önce iyi yürekli olduğuna, suçun kocasında bulunduğuna cinciyi inandırması gerekir. Bu yüzden cinciye gidecek kadının dayak yediği gün gitmesi, dayak izlerini, çürükleri, gövdesinin neresinde olursa olsun, cinciye göstermesi gerekir.

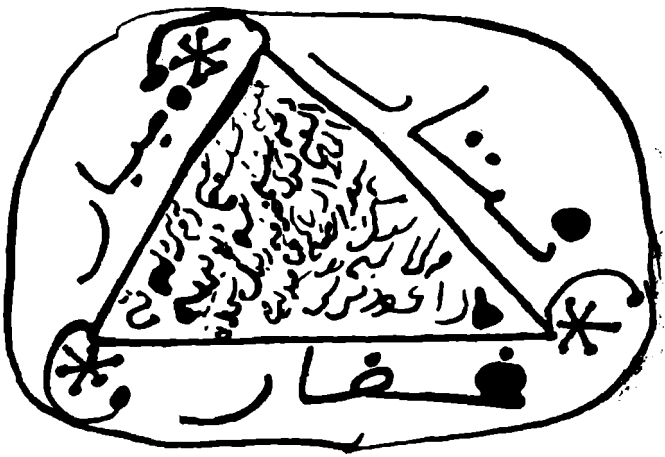
Cinci önce kadını dinler, kocasıyla arasında geçen olayları bütün ayrıntılarıyla sorar, öğrenir. Ne zaman, hangi nedenlerle dövüldüğünü anlar. Sonra kadının gövdesindeki dayak izlerine bakar, okşama sonucu mu, yoksa bir değnekle, ya da başka bir nesneyle vurularak mı oluştuklarını araştırır. Dayak

izlerini sayar, her ize bir «subhanallah» okuyup üfler. İzlerin sayısınca kâğıt alır, her birinin üzerine bir «âyet» yazar. Yazma işi bittikten sonra kâğıtlardan birini biraz suda ezer, eritir, boyalı suyu bir bardağa koyup balla karıştırır şerbet yapar. Şerbeti, kadın, yedi yudumda içer. Her yudum alırken «bismillah», bitirince de «elhamdulillah» söyler, bardağa üfler. İkinci günü kadın üreme bölgesinden üç kıl koparır, cinciye verir. Cinci avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın ortasına bir üçgen çizer, kılları balmumuyla üçgenin üç köşesine yapıştırır, ortaya erkeğin adını yazar. Üçgenin çevresine de kadının adını üç kez yazar. Böylece erkeğin adı kıllarla üç kenarında kadının adı yazılı üçgenin ortasında kalır, Cinci kâğıdı üçe katlar, yetmiş «yâ cin» söyler, kâğıda üfler, bir daha katlar, kırk «euzubillah yâ ilâh» deyip gene üfler, yedi kez erkeğin adını söyler, yere tükürür. Kâğıdı iki kat muşambaya, üç kat kırmızı beze sarar, dikiş vurmaz, mumla iyice yapıştırır. Kadın muskayı alıp yatak odasının kapısı üstünde bir yere saklar.

Daha önce, dayak izlerinin sayısınca, yazılı kâğıtlardan her gece bir tanesi suda ezilir, eritilir, kocaya içirilir. Bunun kadın yapamazsa suyu her gün cinci hazırlar, kadın uygular. Suyu içirme olanağı yoksa yemeğe katma yoluna gidilir. Ancak kadının o yemekten yememesi gerekir. Kadının gövdesinde dayak izi yoksa, ya da tekse cinci en az yedi kâğıt yazar. Dayak izleri üçten çoksa onların sayısına bağlı kalınır.

Bu işlemler bittikten sonra yedi, ya da dokuz gün içinde koca kuzu gibi olur, kadını daha dövmez, onun bir sözünü iki etmezmiş. Ancak böyle muskaları genç kadınlar yazdırabilir, yaşlanmış, çocuk doğurma gücünü yitirmiş kadınlara yararı dokunmaz.

KÖTÜLÜĞÜ ÖNLEME

Şekil: 36

Bir kimse elinde olmayan nedenler yüzünden başına gelebilecek kötülükleri önleme düşüncesiyle cinciye muska yazdırır. Muskanın yazılmasında güve-

nilir bir aracının bulunması, muskayı yazdıranın cinciyle yüzyüze gelmemesi gerekir. Muska yazdıracak olan erkekse erkek, kadınsa kadın aracı bulur. Cinci Şekil : 36'da görülen muskayı yazar, aracı alıp yazdırana verir. Muskayı taşıyacak kimsenin muskaya el sürmeden önce kırk rikat «şükür namazı» kılması gerekir, bunu kılamayan muskayı taşıyamaz. Namazın kılınmasında yalnız «Kulhuvallah» ile «Elham» sûrelerini okumak yeter. Ancak hırsızlık yapmış, adam öldürmüş kimseler bu muskayı taşıyamazlar, taşırlarsa başlarına büyük yıkımlar gelir, cinlerin saldırılarına uğrarlarmış. Muskayı taşıyan öldüğünde, muska ıssız bir yere götürülüp gizlice yakılır, yakılmazsa ölünün ruhu tedirgin olurmuş.

YILANDAN KORUNMA

Kimi cinlerin yılan kılığına girerek insanın çevresinde dolaşatığına, evin duvar deliklerinde yuva yaptığına inanılır. Kimi cinciler bu yılanları kötü ruhlardan, kimileri de şeytandan sayarlar. Özellikle inek beslenen, çok süt sağılan evlerin çevresinde böyle yılanlar çok olurmuş, bunlar süt kokusuna gelirmiş. Emen bebeklerin ağızları süt koktuğundan onlara, gizlice, yılan yaklaşırmış. Yılanın çok sokulduğu evler uğurlu sayılmaz, o evlerde kötü kişilerin bulunduğuna inanılır.

İşte böyle yılanlardan korunmak, baş gelebilecek bir yıkımı önlemek için muska yazdırılır, şerbet yapılır. Muska ya bütün ev için, ya da bir kişi için yazdırılır. Ev için yazdırılırsa ocağın bulunduğu duvarın üstüne saklanır, bir kişi için yazdırılırsa yazdıran üzerinde taşır. Muska şöyledir:

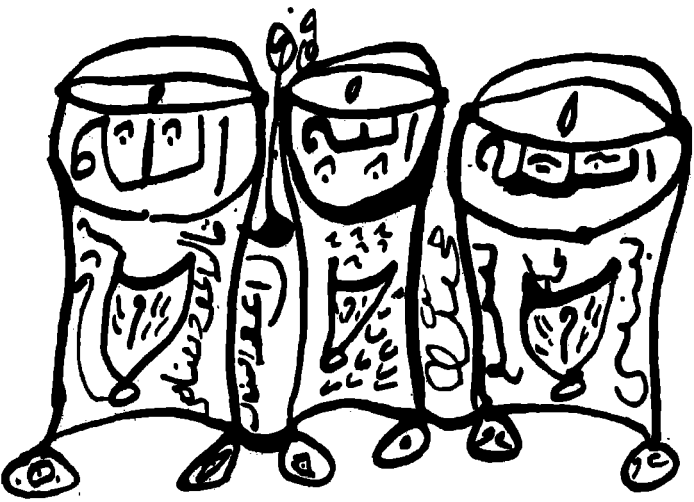
1.

Cinci bir tas bal şerbeti yapar, bir kâğıdın üzerine üç «Elham» ile üç «Kulhuvallah» yazar; kâğıdı su-

da ezer, eritir, şerbete katar. Muska yazdıran bu şerbeti üç sabah içer. Muska ev için yazdırılırsa bütün evin insanları üç sabah birer çay bardağı içerler, şerbet ona göre yapılır. Şerbet içildikten sonra, cinci dikdörtgen biçiminde uzunca bir kâğıdın üzerine, başa, «bismillahirrahmanerrahim», onun altına «ya subhan» yazar. Sonra yetmiş «elif», kırk «ya», otuz üç «sin», yirmi sekiz «ha», dokuz «mim», dokuz «ğayn», üç «ayn» bir «tı», iki «rı» harfi sıralar. Harflerin altına «Nâs» sûresini, bir daire oluşturacak biçimde, yazar. Sûrenin iki yanına uçlarında birer nokta bulunan iki çizgi çeker. Bu çizgiler yılanı, noktalar gözlerinin kör edildiğini bildirir. Kâğıdın sonuna da «İnşaallah euzubillah» yazılır. Kâğıt katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat siyah beze sarılır, mumla yapıştırılır. Üç rikat «dehalet namazı» kılınır. Bu namaz Tanrı'ya sığınma anlamına gelir, namazı muskayı yazdıran kılar. Bu muskanın bulunduğu eve, taşıyan kişiye yılan sokulamazmış. Bebekler için yazdırılan muskalar ya beşiklerinin başucuna, ya da salıncaklarına asılır. Muskanın gizli tutulması gerekli değildir, açıkta da durabilir, ancak taşıyanın uygun bir biçimde saklaması yararlıdır. Evlerde muskanın asıldığı duvara karşı tükürülmez, «günah» sayılan sözler söylenmez, bebek bile işetilmez. Üzerinde bu muskayı taşıyanın, eşiyle sevişirken muskayı çıkarması gerekir. Dışarda uyuyan kimsenin muskayı çıkarması doğru değildir. Ölen kimsenin muskası evde ocağın duvarında açılan bir deliğe saklanır. Ev değiştirilirken muska konduğu yerden alınır, yeni evde uygun bir yere asılır.

2.

Kadın, erkek, çocuk hangi yaşta olursa olsun

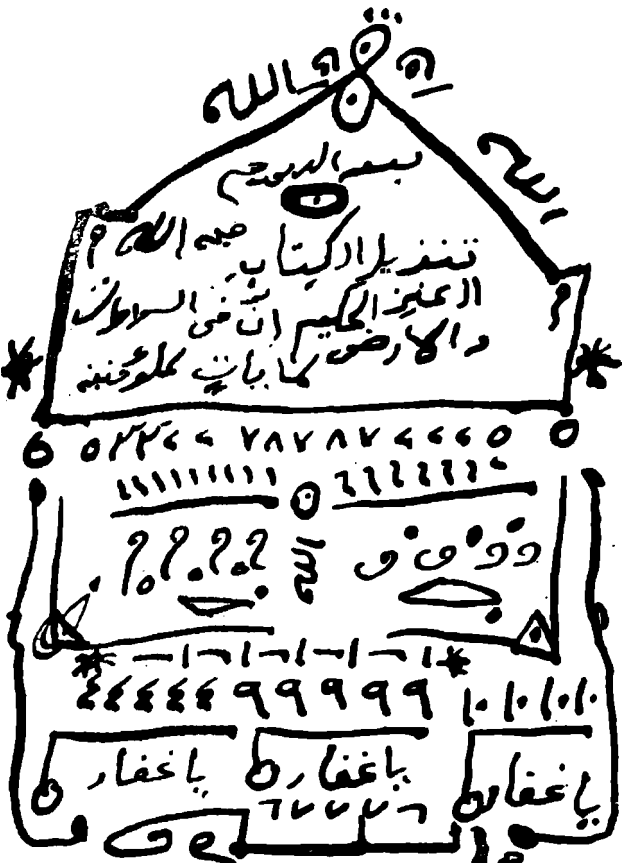
Şekil: 37

yılandan korunmak, kötü cinlerden sakınmak için, cinciye gizlice Şekil: 37'de görülen muskayı yazdırır üzerinde taşır. Bu muska yılan kılığına girmiş cinlerden, şeytandan, düşmandan, bütün kötü düşünceli kimselerden insanı korurmuş. Ancak bu muska insanın üzerindeyken Kur'an okunmaz, namaz kılınmaz. Bu muskanın başka bir yararı da lohusa kadınların yataklarının başucunda, yüksekçe bir yere asılmasında kadının hastalıklardan uzak kalışıdır. Muska üç kat muşambaya, muşamba iki kat kırmızı beze sarılır, mumla yapıştırılır, dikiş vurulmaz.

KAZADAN KORUNMA, DÜŞMANI ÇILDIRTMA

Başına yıkım gelsin diye düşmanın büyü yaptığı, sıkıntıya sokmak istediği kimse, düşmanının bu tutumunu sezer, ya da ondan kuşkulanırsa önleyici muska yazdırır. Düşman çokluk tuzak kurar, yıkım getirir, yol keser, tarla sınırlarını bozar, koyun, sığır, tavuk gibi evcil hayvanları çalar. Bu tür saldırılara uğrayan bir kimse gizlice cinciye gider, başına gelenleri anlatır, düşmanının adını söyler. Cinci, kendisine başvuranın yıldızına bakıp alınyazısını okur, düşmanının neden ona durmaksızın kötülük ettiğini araştırır, nedenlerini bulur, söyler. Bin bir «bismillah» söyleyip göğe üfler, yetmiş «ya settar», doksan dokuz «ya gaffar», kırk «ya celil», otuz üç «ya kerim», yetmiş yedi «ya kahhar», üç «ya cebbar» söyleyip dört yana üfler, düşmanın evinin yönüne doğru tükürür. Bütün bu söylenenler yapıldıktan sonra yedi günde Şekil: 38'de görülen muskayı yazar, yetmiş rikat «tövbe namazı» kılar, yedi yoksulu doyurur, üç susuza su verir, yazılı kâğıdı yedi kat muşambaya sarar, erimiş balmumuna batırır, soğutur, gelene verir.

Muskayı alan, bir cuma gecesi yatsı namazını kıl-

Şekil: 38

dıktan sonra, düşmanının evinin giriş kapısı üstüne, uygun bir yere gizler. Gizleme işi çok başarılı, kuşku uyandırmayacak, arayınca bulunmayacak nitelikte olmalıdır. Düşman kimse, bu muskanın altından yedi

kez abdestsiz geçtikten sonra aşırı ölçüde korkak, çekingen olur, karısına bile sesini çıkaramaz, uysallaşırmış. Muskanın altından üç kez «cenabet» geçerse çıldırırmış. Bundan dolayı bir muskayı her cinci yapmaz. Yapanın ne cenazesi kaldırılır, ne namazı kılınır, ne de selâmı alınırmış. Bu kötülükten kurtulmak, düşmanın çıldırmasını önlemek için cincinin de, düşmanın da evlerinin bir gecede yanması, yakılması gerekirmiş.

EKİNLERİ KORUMA

Bir tarlada ekinlerin, yemişlerin bol olması, gelişmesi kimilerin kıskançlığına yol açar. Böylesi kimseler, ekinleri, yemişleri görünce «maaşallah» bile demezler, bu nedenle ekinler, yemişler kurağa tutulur, cılızlaşır, başlangıçtaki gelişme, bolluk durur. Bunu önlemek, kötü gözlerden onları korumak için muska yazdırılır, büyü yaptırılır. Bu muskaları, büyüleri de cinciler yapabilirler.

Ekinlerin, yemişlerin bulunduğu tarlanın dört ucundan birer avuç toprak alınır, cinciye götürülür. Cinci toprakları bir kapta toplar, karıştırır. Üç «Kulhuvallah», yedi «Elham» okuyup toprağa üfler. «Kevser» süresini bir kâğıda yazar, kâğıdı suda ezer, eritir. O suyu okunmuş toprağa döker, karar. Sonra okunmuş toprağı yediye böler, tarlanın uçlarında yedi ayrı yere konulmak üzere başvurana verir. O kimse de her toprak koyduğu yerde üç rikat «niyaz namazı» kılar. Kendi kılamazsa cinciye kıldırır. Toprak tarlaya gizli konur, namaz gizli kılınır. Cinci toprak dökülüp namaz kılındıktan sonra yedi rikat «sadakat namazı» kılar, tarlanın bulunduğu yöne üfler. Gene «Kev-

ser» sûresini bir kâğıda yazar, üçe katlar, balmumuna sarar, başvurana verir. O da bu muskayı tarlaya gittiği yolda, kuru bir yere gömer. Muskanın üzerine su sızmayacak, yağmur yağmayacaktır.

Muska orada bulunduğu, ıslanmadığı sürece ekinler, yemişler bol olur, kötü gözlerin, kıskanç ruhların etkisinden uzak kalırmış. Muskanın üzerine yağmur yağar, ya da muska çalınırsa ekinler kururmuş.

EVİ CİNLERE KARŞI KORUMA

Şekil: 39

Evin kötü ruhların, cinlerin, şeytanın saldırılarından korunması konusunda, muska yazdırılır, dış kapının üstüne saklanır. Bu maskayı da yalnız cinciler

yazabilirler. Cinci korunmak istenen evin yönüne dönerek yedi rikat «sadakat namazı» kılar, selâm verirken evin erkeğinin adını anar, «Nâs» sûresini okuyup namazdan kalkar. Kare biçiminde bir sarı kâğıdın üzerine bir daire çizer, dairenin çaplarını çeker. Çapların kesiştiği yere bir «Yâ malikulmülk» yazar. Bu söz «ey mülkü, ülkeyi yöneten» anlamına gelir. Çapların uçlarına dört «Allah» yazılır. Dairenin boş kalan yerlerine kırk bir «mim», kırk bir «elif», kırk bir «sin», kırk bir «rı», yüz bir nokta çekilir. Dairenin çevresine fırdolayı yedi «yâ hâfız» yazılır. Kâğıt dörde katlanır, üç kat muşambaya sarılır, eritilmiş balmumuna batırılır.

Bu muska kapının üstünde gerekli yere saklandıktan sonra, cincinin yazdığı, Şekil: 39'da görülen, ikinci muska yedi kat muşambaya sarılır, eritilmiş balmumuna batırılır, soğutulduktan sonra katrana batırılır, gene soğutulur evin ocaklığının bulunduğu duvarın temeline dıştan gömülür. Bu muskanın bulunduğu yere basılmaz, bulaşık suyu dökülmez, tükürülmez, oturulmaz.

SAKAL ÇIKARMA MUSKASI

Kimi erkeklerde, ergenlik çağından sonra, çıkması gereken kıllar, özellikle sakallar çıkmazsa, muska yazılır. Böyle bir muskayı ancak hacca gitmiş, zemzem içmiş, Kâbe hurması yemiş bir cinci düzenleyebilir. Bunu yapan cincinin de sakallı olması gerekir.

Sakalı çıkmayan genç cinciye gider, yaşını, doğduğu ayı, adını söyler. Cinci yıldızına, burcuna bakar, alınyazısını okuduktan sonra başına bir bardak okunmuş ılık su döker, onunla birlikte, yedi rikat «niyaz namazı» kılar. Genç, yüzünü ılık suyla yıkadıktan sonra, cincinin önünde diz çöker. Cinci gencin yüzüne biraz «okunmuş merhem» sürer. Bu merhem yüzü yumuşatıcı, parlatıcı bir bileşimdir. Onu yalnız cinciler yapar, cinciler uygular. Yüzüne merhem sürülen genç, cincinin karşısında yedi rikat «sadakat namazı» kılar, yedi «Elham», yedi «Kulhuvallah» okuyup yere üfler, sağa sola selâm vermez. Bu işlem en az yirmi bir, en çok kırk gün sürer. Son günü cinci düzenlediği muskayı (Şekil: 40), kırk bir «maaşallah» diyerek gencin boynuna asar.

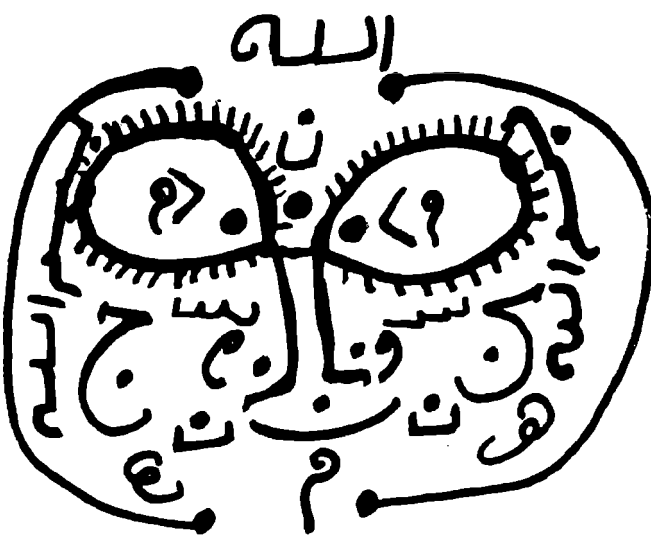

Şekil: 40

Bir süre sonra sakallar çıkmaya başlarmış. Bu işlem çok gizli tutulur, duyulursa gencin yüzünde tek sakal çıkmaz, köse kalırmış.

cinler, periler

CİNLERLE ANLAŞMA

Şekil: 41

1.

Bir kimse sık sık tedirginliğe uğrar, yüreği daralır, güzelleri gördüğünde dengesi bozulursa cin-

lerle arasının pek iyi olmadığı sonucuna varılır. Cinler insanın bilinmeyen gizlerini bildiklerinden dolayı insanın başına üşüşürler, yaptığı işler yüzünden onu çarparlar. İnsan gençse, birini seviyorsa, üstelik cinleri de darıltmışsa bütün işleri bozulur, dengesi sarsılırmış. Bu durum sevgi işlerinde başarısızlığa uğrama biçiminde görülürmüş. Böyle bir kimsenin ilk yapacağı iş bir cinciye gitmek, durumu açıkça anlatmaktır.

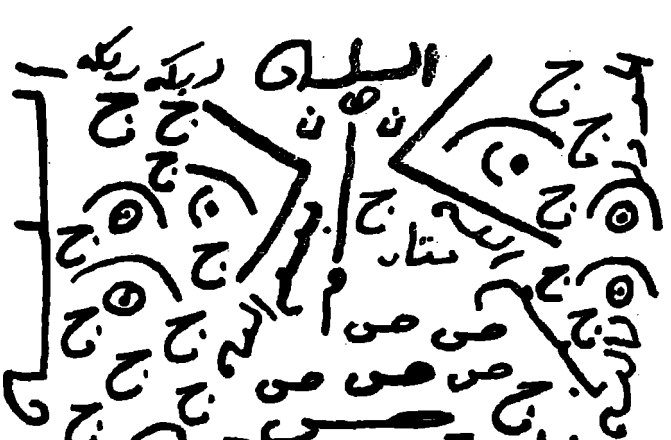
Cinci, kendisine başvuranın yaşı sayısınca çakıl taşı alır, tek tek bir tas suya atar. Her taşın suya düşüşünde «bismihi subhanehu» diyerek suya üfler. Son taşı atarken de «euzubillah yâ Allah» deyip yere tükürür. Tasın çevresinde taşların sayısınca döner, dönerken Kur'an'dan istediği bir sûreyi okur. Son dönüşte, kendisine başvuranın, adını söyleyip göğe doğru üfler, «imdat yâ hafız» der, yere üfler. Bu işlem üç gün yinelenir. Son günü Şekil: 41'de görülen muska yazılır. Bin bir «euzubillah yâ ilâh» çekildikten sonra yedi rikat «niyaz namazı» kılınır, kâğıt üçe katlanıp yedi kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılır, doksan dokuz dikişle dikilip yaptıranın sol göğsü üstüne konur. Dıştan görünmemesi gereken muska kadınlara da yazılabilir. Ancak kadının yaşlı olmaması, evli olması gerekir, dullar için geçerli değildir. Bu muskayı üzerinde taşıyanla bütün cinler barışırmış, dilediği olurmuş. Muskanın bilinmemesi gerekir. Bu muskayı yapan cincinin de üç kurban kesip dağıtması gereği vardır.

2.

Bir kimseye cinler şataşır, onu unutkan, dalgın, dengesiz, şuna buna çatan bir insan durumuna

getirirlerse onun cinlerle anlaşması, onlarla barış içinde yaşamanın yollarını bulması gerekirmiş.

Cinler böyle kimselere aşk ilişkilerinde, arkadaşlıklarda, kadınlarla, erkeklerle kurulan yakınlıklarda sataşırlarmış. Daha çok yakışıklı delikanlılara,

Şekil: 42

güzel, alımlı çalımlı kızlara sataşan cinlerin kıskanç kimselerin kışkırttıkları gizli güçler olduğuna inanılır.

Böyle bir kimse kendi kendine konuşmaya, dengesiz davranışlara yönelmeye, çevresini tedirgin edici işlere başlayınca güvenilir bir kimse aracılığıyla cinciye götürülür. Ancak cinciye götürülecek kimse kızsa aracı erkek, erkekse kadın olmalıdır.

Cinci, geleni ister erkek, ister kız olsun, odaya alır; aracı dışarda, uygun bir yerde oturur. Belden yukarı soyar, Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup göğ-

süne üfledikten sonra, alnına iş mürekkebiyle bir «hu» yazar, göğsünün ortasına üç «elif» çizer. Kırk bir kez «euzubillah mineşşerrin zalimin» söyler göğsüne üfler. Başından aşağı yarım çay bardağı ılık su döker. Sonra ocakbaşına oturtup, ocağa atılan balmumu tütsüsüne tutar. İlk gün bu işlemler yapılır.

İkinci günü cinci, içinde üç çakıl taşı bulunan bir tasa okunmuş su döker, okunacak kimseyi tasın karşısına oturtur, kendisi cinleri çağırmaya başlar. Okunan kimse erkekse yedi, dişiyse kırk cin çağrılır. Her cin çağrılışta bir kez «bismillahirrahmanirrahim» söylenir, yere ocağa üflenir. Sonra okunana bir yemek kaşığı bal yedirilir. Bu işlem de beş gün uygulanır. Yedinci günü cinci okunan kişiyi odaya götürür, odanın ortasına kömürle bir daire çizer, okunan kimse onun içinde ayakta durur. Cinci yetmiş «bismillah» söyler. Her söyleyişte dairenin içinde duran bir kez döner. Böylece yetmiş daire biçiminde dönüş yapmış olur. Ondan sonra, cinci, onu elinden tutup dairenin içinden çıkarır, «bismillah yâ Allah» diye diye ocakbaşına götürür, gene Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup yüzüne, göğsüne üfler.

Sekizinci günü yine cinciye gelinir. Cinci, geleni, gene odanın ortasında çizdiği dairenin içine oturtur, çevresinde kırk kez «inşaallah yâ Allah» diyerek döner, yarım bardak okunmuş su içirip ocakbaşına götürür, yedi kez «elhamdulillah yâ settar» söyletip ocağa tükürtür. Cinci Kur'andan'dan «Cin» sûresini okuyup yüzüne üfler. Bu işler eksiksiz yapıldıktan sonra Şekil: 42'de görülen muskayı yazıp verir. Muska yastığın altına konur, taşınması uğurlu sayılmaz. Muska iki kat muşambaya sarılır, muşamba yünden örülmüş bir keseciğe konur, ağzı bağlanır.

Bu muşambayı yastığının altında saklayan kim-

senin yanına kötülük cinleri uğramaz, tedirginliği, dengesizliği gidermiş. Muskayı yaptıran kimse kadınsa, geceleri melekleri, Cebrail'i düşte görebilir, onunla sevişirmiş. Bunu kimseye söylememesi, evliyse kocasına bile duyurmaması gerekirmiş. Özellikle yeni evli, eşi gurbete, askere, uzak bir yere gitmiş kimi iyi yürekli, «nur yüzlü» kadınlara, evde kalmış kızlara böyle cinler sataşır, cinci durumu düzeltir ve Cebrail geceleri görünürmüş. Böylesi kimseler Tanrı'nın «sevgilileri» sayılır. Kumar oynayan, içki içen, yalan söyleyen, boşboğazlık eden kadınlara, bir de erkeklere Cebrail yaklaşmazmış.

CİNLERİ KORKUTMA DUASI

Geceleri güzel kadınlara, kızlara cinlerin sataştıkları, çevrelerinde dolaşıp onları korkuttukları söylenir. Genellikle erkeksiz, güzel kadınlara, yaşı ilerlemiş kızlara sataşan bu cinlerin erkek olduklarına inanılır. Bunlar erkeklere, yaşlı kadınlara pek sokulmazlarmış. Cincilerin sataştıkları kimselerin kulaklarına anlamsız sesler gelir, damlarına gizlice taş atılır, geceleri kapılarının eşiği ıslatılır, kapıları çalınır. Bunları yapanların kim oldukları kesinlikle bilinmez. Cinler görünmezler, bu yüzden böyle olaylarla karşılaşan kadınların, kızların kimselere duyurmadan durumu cinciye anlatmaları gerekir.

Cinci olayı öğrendikten sonra, cinleri korkutmak için çok etkili olduğu deneyle anlaşıldığı söylenen duaları okur. Cinlerin saldırılarına uğrayan, ürkek kimse bir akşam yatsı namazından sonra cinciye gider. Cinci onu yanan ocakbaşına oturtur, Kur'an'ın «Nâs» sûresini okuyup yüzüne, göğsüne üfler. Ocağa bir parça köpek kemiği atar, kemik yanarken yedi kez «bismillah subhanallah» deyip ocağa üfler, sonra üç «Kulhuvallah», iki «Elham» okur,

dört yanına üfler. Ocak başında oturan kadının başına bir çay kaşığı okunmuş ılık su döker. Bu işlem üç kez uygulanır. Dördüncü gece cinci kadını odaya alır, belden yukarı soyar, iki memesinin arasında mor mürekkeple yedi «elif», yedi «sin», üç «nun» yazar, yedi kez «Nâs» sûresini okuyup göğsüne üfledikten sonra yazıları ılık suya batırılmış, okunmuş ıslak bir bezle siler, bezi üçe katlar, kadının başına koyar, kadın giyinir. Cinci sekiz rikaat «niyaz namazı» kılıp kadının adını anarak selâm verir, dört yana üfler. Bu işlem de üç gün sürer.

Yedinci günü kadın gene belden yukarı soyunur, cinci kırk «bismillah» çekip kadının göğsüne, yüzüne üfler. Bir su bardağı suya bir çorba kaşığı bal koyup iyice karıştırır, üç «Elham» okur, bardağa üfler, şerbeti kadına içirir, üç rikat «şükür namazı» kılıp kadının çevresinde üç kez dolanır, yetmiş «subhanallah» söyler, yanlarına üfler. Cinlerin korkup dağılmaları için Kur'an'dan dilediği âyetleri okuyarak Tanrı'dan yardım ister, sonra kırk «euzubillah minel cin» deyip kadının yüzüne üfler. Bu işlem de üç gece belli saatte uygulanır. Bu işlemler bittikten sonra cinci kadına, ya da kıza, okunmuş yedi ceviz verir. Kadın da her sabah bir tane yiyerek bu cevizleri yedi günde bitirir. Her ceviz yiyişten sonra yedi kez «euzubillah ya Allah» deyip yere üfler. Cevizler bittiği günün gecesi, eskisi gibi, cinciye gider, son bir kez daha okunur, üflenir, cinci ona üzerinde bin bir «elif» yazılı bir muska verir, kadın onu yastığının içine saklar.

Bu işlemler eksiksiz yapıldıktan sonra o kadını bir daha cinler, periler tedirgin etmez, üstelik onunla evlenmek isteyenler çoğalırmış.

CİN SEVGİSİ

Kimi güzelleri cinlerin sevdiğine, onlarla gizli ilişkiler kurduklarına inanılır. Özellikle ıssız yerleri seven, kalabalıklardan kaçan, yalnızlığa alışan genç kızlara cinlerin âşık oldukları söylenir. Böyle kızların delikanlılardan kaçındıkları, evlenmek istemedikleri, düşüncelerini açığa vurmadıkları görülür. Güzelliklerinden dolayı cinlerin sevdiği bu kızları kurtarmak için özel büyüler yapılır. Bu büyüleri yalnız cinciler yapabilirler. Hocalara gidip okunmak, muska yazdırmak işin daha kötüye gitmesine yol açarmış.

Cinlerle ilişki kurduğuna inanılan güzel kız bir cuma günü akşam namazından sonra cinciye götürülür. Cinci olayı bütün ayrıntılarıyla öğrendikten sonra yedi kez «bismillah ya Allah» söyleyip kızın yüzüne üfler, başına yarım bardak soğuk su döker. Kıza kırk bir kez «euzubillah» söyletir, kız söyleyemezse kendi söyler yere «tuuu tuuu tuuu» diye tükürür gibi yapar. Bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple kırk «bismillah» yazar, kâğıdı bir tas suda ezer, eritir. Bu boyanmış sudan kıza yedi yudum içirir, kalanını sabahları yüzüne serpmek için ona verir, kız bu

işi yapamazsa araya giren güvenilir kadın yapar.

İkinci günü gene akşam namazından sonra cinciye gelinir. Cinci kızı odaya götürür, döşemeye büyükçe bir daire çizer, kız dairenin içine alınır. Cinci Kur'an'dan «Cin» sûresini okuyarak dairenin çevresinde yedi kez döner, kızın yüzüne üfler. Sonra üç kez «Elhamı» okuyup gene kızın yüzüne üfler, cinlerin dağılmaları için dua eder, iki rikat «niyaz namazı» kılar. Bu işlem yedi gün sürer. Böylece, ilk günden ayrı, yedi günün bitiminde (dokuzuncu gün) cinci kızı ocak başına oturtur, kız yanan ocağa bakar. Cinci ocağa okunmuş köpek kemiği atıp yakar, kız kemiğin dumanına tutulup tütsülenir, cinci başına gizlice bir bardak soğuk su döker, kız ürperirse cinler dağılmaya başlamış sayılır. Bu işlemlerden sonra kız ocak başından kaldırılıp odada uygun bir yere oturtulur, cinci yüz bir «Kulhuvallah» okuyup yüzüne üfler, bir kaşık okunmuş bal yedirir. Üzerine kırk «maaşallah», yedi «inşaallah» yazılı bir kâğıdı üçe katlar, üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, yetmiş dikiş vurur, diker. Her dikiş vuruşta kızın adını anar. Muskayı kızın boynuna asar, yedi rikat «şükür namazı» kılar. Kız, evine dönünce ılık su ile yıkanır, cincinin verdiği okunmuş yünle ovunur. Yedi gün içinde cinler kızın yöresinden uzaklaşır, kız da delikanlılara karşı eğilim duyar, güler yüz göstermeğe başlarmış.

Çok gizli yapılan bu işlemin kesin başarı sağladığı, kızları birçok delikanlının gelip istediği söylenir. Böyle durumlara düşen kızların, çokluk, 16-22 yaşları arasında olduğu bilinir. Bunların tedirginliklerini cincilerin giderdikleri, kesin sonuç aldıkları deneylerle ortaya çıkmıştır denir. Özellikle evlenmelerin kolay olmadığı yörelerde, kızların baskı altında

tutulduğu, evlenmelerin ana-baba isteğine bağlı olduğu topluluklarda, Trabzon, Rize, Giresun, Erzurum, Muş illerinde bu olaylar çok görülür.

CİN EĞRİSİ

Kimi güzellerin bilinmeyen bir nedenle ağızları, gözleri, ya da başka bir yerleri eğrilir, kayar. Güzelliğinden dolayı bu duruma düştüğüne, çarpıldığına inanılan kimsenin cinlerin saldırılarına uğradığı söylenir. Cinlerin saldırısına uğrayan güzelin, en güzel, en ilgi çeken yanı neresiyse orası çarpılır, eğrilirmiş. Buna «cin eğrisi» denir. Bunun çok değişik nedenleri vardır, ancak hangi nedenin ağır bastığı, hangi olaydan dolayı çarpılmanın gerçekleştiği bilinemez. En güçlü cincinin bile bunu anlama olanağı yoktur. Cinciye düşen yalnız okuyup üflemek, iyilik cinlerini yardıma çağırmak, kötülük cinlerinin o güzelin çevresinden uzaklaşmalarını sağlamaktır. Bunun için de yapılan işlem şöyledir:

Cin eğrisi olan kimse, güvenilir bir kadının aracılığıyla bir cuma sabahı ezandan önce, cinciye götürülür. Cinci, güzele, yetmiş «besmele» çektirir, çekemeyecek durumda ağzı çarpılmışsa cincinin yüksek sesle okuduğunu o da dudaklarını, gözlerini kımıldatarak onaylar gibi yapar. Böylece okunan «besmele»yi kendi söylemiş gibi olur. Yetmiş «bes-

mele» çekildikten sonra cinci yedi «euzubillah» söyleyip güzelin yüzüne üfler. Sonra yarım fincan okunmuş suyu başına döker, üç rikat «niyaz namazı» kılar, güzelin göğsüne üfler. İlk günü yapılan işlem budur. İkinci günü çarpılan güzele bir kaşık okunmuş süzme bal yedirilir, kırk bir «subhanallah» söylenip yüzüne üflenir. Yere çizilen bir dairenin çevresinde yedi kez döndürülür. Bu dönüş sırasında cinci Kur'an'dan «Cin» sûresini okur, sağa sola, öne arkaya, yere göğe üfler. Doksan dokuz «Kulhuvallah» okuyup karşısına oturttuğu güzelin göğsüne üfler. İki kaşının arasına mor mürekkeple «Allah» yazar, sonra «bismillah yâ Allah» deyip siler. Bu işlem dört gün, belli saatte, yinelenir. Altıncı günü cinci çarpılanı yüz bir «kul euzubi rabbinnas» sözlerini söyleyerek yere çizdiği dairenin içinde döndürür, son dönüş sırasında başına bir tas soğuk su döker, güzel ürpermeye başlayınca «maaşallah» deyip yüzüne üfler.

Son işlemin yapıldığı yedinci gün, çarpılan kimse, cincinin yönetimi altında yirmi sekiz rikat «tövbe namazı» kılar. Bir önceki gün yapılanlar yapıldıktan sonra, cinci güzelin çevresinde yedi kez döner, her dönüşte «Allah subbhanallah» diyerek güzelin yüzüne üfler.

Bu işlemler bittikten sonra yazdığı muskayı güzelin boynuna asar. Muskada kırk «sin», kırk «cim», yedi «sat», dokuz «he», kırk «elif», bir «bismillah yâ Allah» bulunur. Muska yedi gün boyunda taşınır, sonra yedi gün de yastığın altına konur, daha sonra yatak odasının kapısı üstünde uygun bir yere saklanır.

Bu işlemlerden sonra üç ay içinde çarpılmadan doğan eğrilikler, tedirginlikler gidermiş.

CİN DUASI

Cinlerden korunmak için, yalnız cinlerin okuyabilecekleri, özel dualar vardır. Bunlar güzel kızlar, erkekler, gelinler, bir de dul kadınlar için okunur. Böyle güzel kimselere bilinmeyen günlerde cinler sataşır, karanlık bastırınca damını taşlar, kapısını, penceresini tıkırdatır, uykudan uyandırırmış. Bu tür cinlerin hangi nedenlerle güzellere sataştıkları pek bilinmez.

Cinlerin tedirgin ettiklerine inanılan kimse, bir cuma günü sabah ezanından önce, cinciye gider başından geçenleri olduğu gibi anlatır. Cinci üç rikat «niyaz namazı» kılıp gelenin yüzüne üfürdükten sonra yetmiş bir «Subhanallah» söyleyip yere üfler. Sonra «Cin» sûresini okur, gene yüzüne üfler. Bu işlem yedi gün, belli saatta yinelenir. Yedinci günü cinci, önceki işlemleri yaptıktan sonra, gelenin başına, üç çay kaşığı okunmuş su döker, çevresinde yedi kez dönüp üç «Kulhuvallah», üç «Elham» okur. Bir süre durur, kırk bir «besmele» çeker, göğe doğru «yâ Allah» diyerek üfler. Sarı bir kâğıdın üzerine mor mürekkeple yazdığı «Cin» sûresini muska biçi-

mine sokup üç kat muşambaya, muşambayı iki kat mavi beze sarıp boynuna asar.

Bu muskanın en az kırk gün boyunda kalması, muskayı taşıyanın her sabah yataktan kalkar kalkmaz «euzubillahi min eşşeytanirracim» diyerek sağa sola üflemesi, sonara yedi kez «tövbe estağfurullah ya Allah» söylemesi gerekir.

Bunları eksiksiz uygulayan bir güzelin yanına bir daha cinler sokulamaz, üstelik kısmeti kapalıysa açılır, mutluluk belirtileri başlarmış (1).

(1) Bu tür olayların genç yaşta kocaları gurbete para kazanmaya giden genç gelinlerin başlarına geldiği söylenen Of, Sürmene ilçelerinde görüldüğü söylenir. O nedenle böyle okunmalar oralarda çok yaygındır.

CİNLERİ KANDIRMA

Şekil: 43

Bir gencin başına üşüşen, onu tedirgin ettikleri anlaşılan kötü cinleri aldatıp başkalarının başına üşüştürmek, ya da uzaklara kovmak için özel büyü yapılır. Bu büyünün yapılması sonucu cinler yalana kanıp tedirgin ettikleri kimsenin çevresinden gidermiş. Cinler ancak seven, sevilen bir kimsenin başına üşüşürlermiş. Dul kadınların, yaşlı erkeklerin,

çocuk doğurmuş yeni gelinlerin yanlarına pek uğramazlarmış. Bu nedenle, gençlerin başlarına üşüşen cinler kandırılıp kovulabilirmiş. Sevgilisini aldatan kimselere böyle bir büyü yapılmazmış.

Başına cinlerin üşüştükleri anlaşılan genç, ister kız, ister erkek olsun, güvenilir bir kadın aracılığıyla cinciye götürülür. Cinci yaşını, adını sorar, üç kez «maaşallah subhanallah» çekip yüzüne üfürdükten sonra yıldızına, burcuna bakar, hangi türden cinlerin başına üşüştüğünü araştırır. Gence bir tas su verilir. Genç, bu suyla yüzünü yıkar, su bir leğende toplanır. Sonra bir tasın içine birazı konup okunur. Üç ıssız yerden alınmış üç küçük taş okunmuş suyun içine atılır. Her taşın atılışında cinci Kur'an'ın «Nâs» sûresini okur, tasa, gencin yüzüne üfler. Sudan birer çay kaşığı alıp gencin iki omuzuna, sonra iki dizine, daha sonra iki ayağının baş parmağına döker. Böyiece altı çay kaşığı su dökülmüş olur. Her su döküşte üç kez «Kulhuvallahu ehad» söylenir, üflenir. İlk günü yalnız bu anlatılan işlemler yapılır. İkinci günden yedinci güne değin, cinci, gencin her gelişinde üç rikat «niyaz namazı» kılar, sağına soluna üfler, «reddini ya rabbihi» diyerek yere tükürür. Daha sonra yetmiş bir «subhanallah», doksan dokuz «euzubillah», kırk bir «bismillah» çekip gencin yüzüne, göğsüne, dizlerine üfler. Yedinci günü yazılan muska (Şekil: 43) gencin evinde giriş kapısının üstüne saklanır. Genç bu muskanın altından kırk kez geçtikten sonra tedirginliği dağılmaya başlar. Muskanın gizli tutulması, üzerine su damlamaması gerekir.

CİNLERLE SEVİŞME

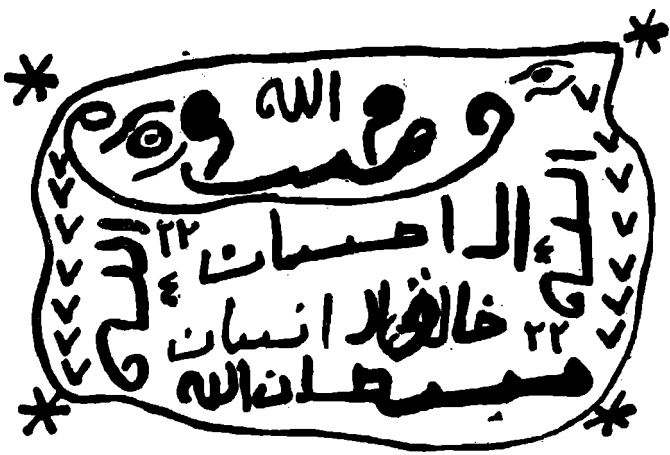
Kimi genç kız, ya da delikanlıların ıssız yerlerde gezdikleri, kendi kendilerine konuştukları görülür. Tek başına dolaşan, topluluklardan kaçan, anlaşılmaz sözler söyleyen bu gibilerin cinlerle ilişki kurduklarına, onlarla gizli gizli seviştiklerine inanılır. Bu durum özellikle sevgilisi ölen, uzak bir yere gidip bir daha dönmeyen kimselerde görülür. Böyle bir durumda yapılacak iş, doğruca cinciye gitmek, okunmak, üflenmektir. Ancak böyle kimseler cincilerden de kaçarlar. O nedenle bir iki kişi araya girer, gereğinde zorla cinciye götürülür. Kimilerinin ellerinin bağlandığı da olur.

Cinci, ilkin adını, yaşını öğrenir, fal açar, yıldığına, burcuna bakar. Olayın nedenini öğrendikten sonra okumaya başlar. Okuma on yedi, en çok kırk gün sürer. Cinlerle seviştiğine inanılan kimse yanan ocağın başına oturtulur, ocağa okunmuş kenevir tohumu atılır, «besmele» çekilip tütsüye tutulur. Bu arada cinci başından aşağı yarım bardak okunmuş, üflenmiş tuzlu su döker. Kur'an'dan «Cin» sûresi okunup sağa sola, onun yüzüne üflenir. Bu işlemler

bittikten sonra yarım yemek kaşığı okunmuş bal yedirilip eve gönderilir. Cinci arkasından yedi rikat «niyaz namazı» kılar, okunan kimsenin adını anarak selâm verir. Yedinci günü üzerine mor mürekkeple Kur'an'ın «Nâs» sûresi yazılı bir kâğıt ılık suda ezilir, mora boyanan su adama içirilir, içmezse zorla ağzına birkaç damla damlatılır, kalanı başına dökülür.

Yedinci günden sonra, okunan kimsenin, akşam yemeğine bir çay bardağı suda döğülmüş, iyice toz edilmiş haşhaş tohumu, ya da haşhaş yağı katılır, yedirilir. Bu da çok gizli yapılır, yalnız cinci ile aracı bilir. En geç kırkıncı günü durumun iyice düzeldiği, insanlar arasına karışma eğiliminin başladığı görülürmüş. Okuyup üflemenin son gününde cincinin yüz bir kez «Nâs» sûresini okuyup dört yana üflemesi gerekir. İstenen sonuç alındıktan sonra yedi rikat «şükür namazı» kılınır, yedi yoksul doyurulur. Bu işte muska, hamayıl yazılıp taşınmaz.

CİNLERDEN UZAK KALMA

Şekil: 44

Güzelliğinden dolayı başkalarının kıskançlığını, çekemeyişleri üzerinde toplayan bir kızın cinlerden uzak kalıp başına bir yıkım gelmemesi için cinciler özel muska yazarlar.

Güzel kızı, güvenilir bir yakını gizlice, cinciye

götürür. Cinci kızın adını, yaşını öğrendikten sonra yıldızına bakar, gerekirse bir fal açar. Kimlerden çekindiğini öğrenir. Bir cuma sabahı ezandan önce kızı ocakbaşına oturtur, yanan ocağa biraz günlük atar. Günlük yanıp kokusu yayılmaya başlayınca cinci kırk bir kez «maaşallah subhanallah» deyip kızın yüzüne, sonra ocağa üfler. Kızın başına üç çay kaşığı okunmuş ılık su döker, suyu dökerken Kur'an'dan kısa bir sûre okur. Hangi sûrenin okunacağı, okunması gerektiği önemli değildir. Bunları yaptıktan sonra bir ipek ipliğe yedi düğüm vurup kızın sağ bileğine bağlar. İplik yedi gün bileğinde kalır. Bu tür okuyup üfleme işlemi yedi gün sürer. Yedinci günü cinci yedi «subhanallah» çekerek kızın bileğinden kesip alır, ocağa atar, sağa sola üfler, cinler için «tuuu tuuu tuuu» deyip ocağa tükürür. En sonra Şekil: 44'de görülen muskayı yazıp kızın boynuna asar, ya da eline verir, kız görülmeyen, uygun bir yerine saklar. Saklanan yerin göğüsten aşağılarda olmaması gerekir.

Cinci muskayı yazıp yedi kat muşambaya, iki kat mavi beze sarar, kızın yaşı sayısınca dikiş vurur diker. Her dikiş vuruşta bir «bismillah» çeker. Kız çoluk çocuğa karışıncaya değin muskayı üzerinde taşır. Muskayı taşıdığı sürece yanına cinler, periler yaklaşamaz, kötü gözlerden, kıskanç bakışlardan korunurmuş.

CİNLERE KARIŞMA

Şekil: 45

Eski tapınak yıkıntıları, çeşmeler, ıssız kayalıklar halk arasında cinlerin yerleri olarak nitelenir. Buralarda uyuyan kimseler ya baş ağrısına tutulur, ya sevgilisiyle, eşiyle bozuşur, ya da dengesi bozulur, kendinden geçermiş. Özellikle genç sevgililerde görülen böyle davranışlar, kalabalıklardan

kaçma, ıssız yerlere gitme, içine kapanıp düşünme türünden olaylar cinlere karışmanın belirtileri sayılır. Bu durumların giderilmesi yalnız cincilerin elinden gelen bir iştir. Böyle bir kimse kendiliğinden gidemezse, bir yakınının aracılığıyla, gizlice cinciye götürülür. Bütün olup bitenler bir bir anlatılır. Cinci onun yıldızına, burcuna bakar, durumun nedenini araştırdıktan sonra işe koyulur.

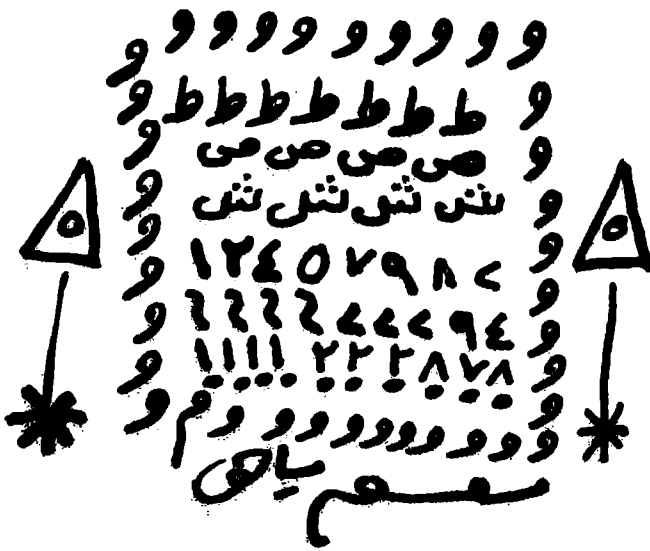
Cinci kendisine başvuranın adını oluşturan harflerin sayısınca çakıl taşı alır. Bunları ayrı ayrı akarsu kaynaklarından toplama gereği vardır. Taşlar bir tasa konur, üzerine okunmuş su dökülür. Cinciye gelenin adı mor mürekkeple bir kâğıda yazılır, o suda ezilir, su biraz morlaşınca cinci yedi «elhamdülillah yâ Allah» söyleyip suya üfler. Sudan üç kahve kaşığı alıp çarpılan kimsenin ensesinden aşağı, sırtına döker, üç «bismillah» çekip yere üfler. Bu işlem tastaki su bitinceye değin her gün sabah ezanından sonra uygulanır. Su bittikten sonra cinci taşları, bir daire oluşturacak biçimde yere dizer, gelen kimseyi onun içinde durdurur, yüzüne üç kez «yâ Allah yâ cebbar» söyleyip üfler, iki omuzundan tutup yavaşça sarsar.

Bir cuma gecesi yatsından sonra yeniden cinciye gelinir, cinci yazdığı Şekil: 45'de görülen muskayı, kendi eliyle, başvuranın boynuna asar. Böylece eve dönülür. Muska üç gün üç gece boynunda kalır. Sonra, muskayı, yatak odasının kapısı eşiği altına saklar, günde yedi kez üstünden geçer. Bu işlem de yedi gün sürer. Yedi gün sonra muskayı eşiğin altından alıp yastığın altına saklar, orada en az kırk gün durur. Bu süre içinde durum düzelirmiş. Durum düzelince muska yastığın altından alınıp evin içinde, yüksekçe bir yerde, duvar deliği-

ne sokulur, üstü çamur, ya da kireçle sıvanır. Muska yedi kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılıp dikişsiz bağlanmıştır. Duvarda konduğu yerden bir daha alınmaz. Günün birinde duvar yıkılır, yıktırılır, ev yanarsa muska yerinden alınıp ıssız bir yerde, su sızmayan taşlar altına, ya da arasına saklanır, öyle kalır. Bu işlemin çok gizli tutulması, özellikle sevilen kimseye, duyurulmaması gerekir.

CİNLERİ ALDATMA

Bir kimsenin başına ayrı ayrı soydan cinlerin üşüşmesiyle değişik davranışlarda bulunduğu, günü gününe uymadığı görülür. Bugün ak dediğine ya-

Şekil: 46

tın kara, öbürgün başka der. Böylesi kimselerin genellikle seven, birine gönül vermiş kimseler olduklarına inanılır. Daha çok genç erkeklerde görülen bu durum kıskançların, dedikoducuların, kötü gözlülerin yüzünden olurmuş.

Böyle bir kimse ya kendi, ya da güvenilir birisinin aracılığıyla cinciye gider. Cinci, adını, yaşını öğrendikten sonra burcuna, yıldızına bakıp alınyazısını okur, hangi cinlerin onun başına üşüştüklerini öğrenir. Bu tür cinlerin kötülük getiren, ancak, değişik dinden olan cinler arasından çıktığı bilinir. Özellikle din değiştirenler, eski inançlarını iyice bırakamayanlar böyle ayrı dinden cinlerin saldırılarına uğrarlar. Sevdiği kız başka dinden olursa, ya da kızın sevdiği erkek başka inançlara bağlıysa böyle durumlar ortaya çıkarmış. Bu durumda yapılacak tek iş cinleri aldatmak, ilgilerini başka konulara çekmektir. Bunun için de önemli bir işlem yapılmaz. Şekil: 46'da görülen muska boyuna asılır. Ancak muskayı taşıyanın yalan söylememesi, haram yememesi, cuma namazlarını kılması, sevdiği kimseye iyi davranıp cinci aracılığıyla armağanlar göndermesi gerekir. Muska üç kat muşambaya, muşamba bir kat yeşil beze sarılır, üç dikişle dikilir.

Cinci muskayı yazarken bin bir «inşaallah» ile doksan dokuz «Kulhuvallah yâ Allah» söyler, yazmakta olduğu yazılara üfler.

CİNLERİ BAĞLAMA

Kimi sevgililer kendi kendilerine konuşurlar, yürürken, yalnız otururken düşlere dalarlar, dalgın dalgın dolaşırlar. Kimi zaman da yemeden içmeden kesilirler. Bütün örgütlere, uyarmalara karşın durumlarında bir değişme, bir iyiye doğru gitme görülmez. Böyle kimselere ya büyü yapıldığına, ya da cinlerin başlarına toplandığına inanılır. Durum başlangıçta anlaşılırsa okuyup üflemekle geçermiş, aradan uzunca bir süre geçmişse cinlerin bağlanması, bir yerde alakonması gerekirmiş.

İster kız, ister erkek olsun, böyle bir kimse, güvenilir bir yakınının aracılığıyla gizlice cinciye götürülür. Cinci, adını, yaşını öğrendikten sonra, yıldızına, burcuna bakar, hangi yıldız, ya da burçtaki cinlerin saldırılarına uğradığını öğrenir. Sonra işe koyulur. Bir cuma sabahı ezandan önce cinciye gelinir. Cinci onun başına bir çorba kaşığı okunmuş soğuk su döker, bir «besmele» çeker, yedi kez «subhanallah» deyip yüzüne üfler. Alnına mor mürekkeple «yâ settar» yazar, bir süre sonra siler, Kur'an'dan kısa bir sûre okuyup yüzüne üfler. Oda-

Şekil: 47

nın ortasına okunmuş bir tas su koyup çevresinde yedi kez dönmesini sağlar. Cinciye başvuran tasın

çevresinde döndükçe cinci «Subhanallah maaşallah» der, yüzüne üfler. Bu işlem yedi gün sabah ezanından önce uygulanır. Cinci, gelenler gittikten sonra, ocakbaşına oturup cinleri çağırır, genci bırakmaları için dua eder, okur, üfler. Yedinci günü Şekil: 47'de görülen, daha önce düzenlediği muskayı gencin boynuna asar. Muska dıştan görülmez, olayı kimse bilmez. Muska yedi kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılır, kırk bir dikişle dikilir. Her dikiş vuruşta bir «İnşaallah» söylenip muskaya üflenir. Muska takıldıktan sonra, gencin başına, yedi sabah bir yemek kaşığı soğuk su dökülür. Bu ona duyurulmadan, birden bire, gizlice yapılır. Su döküldükçe genç ürperir, yerinden fırlarsa muskanın etkisi görülüyor demektir.

Muskanın yıkanırken bile boyundan çıkarılmaması gerekir. İstenen sonuç alındıktan sonra muska cinciye götürülür, cinci genci bir kez daha okur, üfler, yedi rikat «şükür namazı» kılar, bir sûre okur, gencin gözleri önünde muskayı söküp ocakta yakar. Muska yanarken cinci Kur'an okur, ocağa üfler.

Hırsızlar, yalancılar, katiller, sarhoşlar bu muskayı üzerlerine taşıyamazlar. Onlara böyle muska yazılmaz, yazdırılması için kimse araya girmez. Yoksa cinler daha çok toplanır, insanı büsbütün çıldırtırlarmış. Muskayı elinde olmadan yitiren, ocağa, kuyuya, akar suya düşürüp bir daha bulamayan kimsenin yakınlarının üç kurban kesip yoksullara dağıtmaları gerekirmiş.

CİNLERDEN GEBE KALMAK

Genç, güzel kadınlara, kızlara, güzelliklerinden dolayı cinlerin, şeytanın gönül verdiğine, geceleri onların yataklarına girerek seviştiklerine inanılır. Bir söylentiye göre erkek cinler sevmiş, dileğine erememiş, aşk yolunda can vermiş (şehid olmuş) delikanlılarmış. Din yolunda «şehid olmuş» evlenmemiş delikanlılar da Tanrının sevgili kulları olduğundan, gerektiğinde, cin kılığına girerek güzel kadınlara sataşırlarmış. İşte bilinmeyen nedenler yüzünden evlenmemiş kızlarda, evli kadınlarda karın şişkinlikleri olurmuş. Bunların nedeni, kızların, kadınların geceleri bilmeden, yataklarına giren cinlerden gebe kalmalarıymış.

Anadolu'nun birçok yerinde, böyle cinlerden, şeytandan, gebe kalmış kızlar, kadınlar görülür. Bu olayın nedenini, hangi etkenler altında olduğunu yalnız cinciler bilebilir.

Karnı şişmeye, büyümeye başlayan kız, kadın, gizlice, yanına bir aracı, güvenilir kimse almadan cinciye gider. Olayın ne zaman, nasıl başladığını, nasıl geliştiğini bütün ayrıntılarıyla anlatır. Çevre-

sinde tanıdığı erkeklerin, biliyorsa, adlarını, yaşlarını söyler. Cinci kendisine başvuran kimsenin saçından yedi tel, döl yolundan da yedi kıl alır. Saçları, kılları ayrı ayrı iki demet biçiminde mumla yapıştırır. Her demetin üzerine üç damla ılık su damlatır, yedi «Kulhuvallah» okuyup üfler. Kadını, yarıkaranlık bir odaya götürür, ona kırk «bismillahirrahmanirrahim» söyletip kıbleye doğru üfletir. Sonra kadını sırtüstü yatırır, yüzüne yedi damla ılık su damlatır, her damlatmada «euzubillah» söyler, yere üfler. Kadın öyle durur, cinci cinleri çağırmaya başlar. Kadının kendisine söylediği erkek adlarını mırıldanır. Bu arada döşemede, ya da çatıda yavaş çıtırdılar duyulur, cinler çağrılış sırasına göre, gelmeye başlamış demektir. Bu sırada, cinci, kıl demetini kadının ayakları ucuna, saç demetini başı ucuna koyar. Bir süre gözlerini yuman, kıbleye dönen cinci, yedi «ya cebbar» söyleyip kadının göbeği üstüne eğilir, çıplak karnını yedi kez aşağıdan yukarı, yedi kez de yukarıdan aşağı doğru bastıra bastıra sıvazlar. Üç «Kulhuvallah» iki «Elham» okuyup kadının göbeğine üfler, üç damla ılık su damlatır. Kırk «bismillah», dokuz «maaşallah ya Allah» söyleyip kadının yüzüne üfler.

Bu işlem birer gün arayla yedi kez uygulanır. Muska yazdırılmaz. Yedinci günü uygulamadan sonra, kadın evine döner. Bu sırada cinci ona yapılması gereken başka işlemler öğretmiştir, onları uygular:

Kadın, çok güvendiği bir kadını çağırır, kendisini çok soğuk suyla yıkamasını söyler. Cinlerden gebe kalmış kadın, büyükçe bir leğenin içine çırılçıplak oturur. Üç kez «tövbe estağfurullah» söyler. Yardımcı kadın birden bire başından aşağı bir kova

soğuk su döker, «bismillah» der, yere üfler. Kadın leğenden kalkar, iki basamaklık yüksekçe bir yerden hızla atlar. Bu işlem aralıksız üç gün uygulanır. Yardımcı kadın yanından ayrılmaz. Üç gün içinde yardımcı cinler gelir, karnındaki cin yavrusunu alırmış.

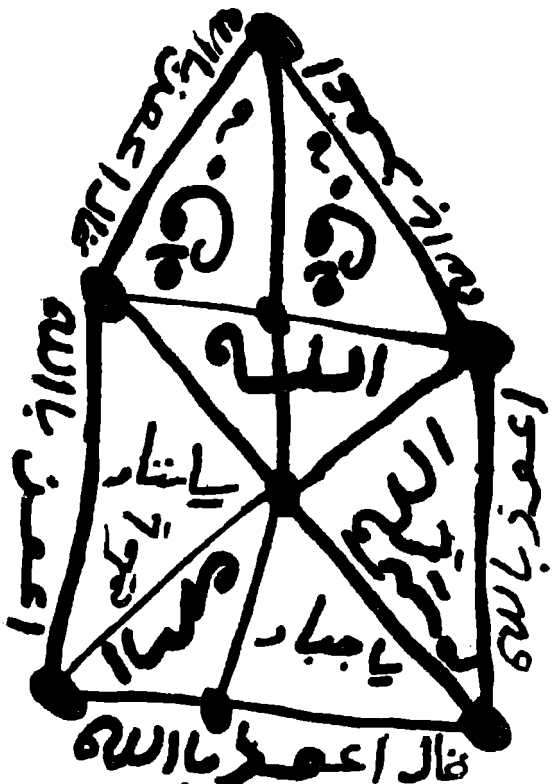
Cin yavrusu gizlice bir yere gömülür, okunmaz, üflenmez, Kur'an okunmaz. Gebe kadın kurtulduktan sonra üç gün yatar, dördüncü günü yıkanır, yedi rikat «tövbe namazı» kılar, üç yoksula yardım eder, yeniden cinciye gidip okunur (1).

(1) Cinlerden, şeytandan gebe kalma olayı Anadolu'da günlük olaylardandır. Özellikle kocası gurbette olan güzel kadınlar, genç dullar, evlenmemiş yaşlı kızlar cinlerin, şeytanın saldırısına uğrar, geceleri onlarla uykuda, düşte sevişir, gebe kalırlarmış. Böyle bir durumda «gâvur işi» doktorlara gitmenin imana dokunacağı söylenir. Hocaya, hacıya da gidilmez, yalnız cinciye başvurulur. İstanbul'un dine bağlılıkla ünlü kesimlerinde bu tür olaylar çok görülür. Özellikle Eyüp Sultan, Fatih, Kocamustafapaşa, Etyemez yörelerinde bu olaylar çok yaygındı. Sonraları bu gebe bırakıcı cinlerin, şeytanın, yörenin ünlü hocaları arasından çıktığı anlaşıldı. Yıllarca önce Etyemez'de, Sultanahmed camiinde bu tür iki olay görüldü. Biri «şeyh», biri «Kur'an hocası» olan iki çapkın cin yakalandı, hoca Sultanahmet cezaevine atıldı, şeyhin ne olduğunu bilemiyoruz.

CİN BASKINI

Çevresinde güzelliği, gösterişi, iyiliğiyle ün yapmış genç bir kızda birden bire ilgi çekici değişiklikler, dengesizlikler görülürse, bu, cinlerden bilinir. Cinlerden biri kızı sever, onun yatağına girer, sofrasına oturur, birlikte yemek yer, su içer, gezer, eğlenir, oynar, uyur, türkü çığırır. Ancak bu işleri yaparken görünmez, kendini belli ettirmezmiş. Buna halk dilinde «cin baskını» denir. Cinin saldırısına uğramış, ezilmiş, sarsılmış anlamına gelen bu sözü yalnız cinci bilir. Cinciden başka kimse «cin baskını»nın ne olduğunu, nasıl gerçekleştiğini, nasıl etkiler bıraktığını bilemez.

Cin baskınına uğrayan kız çok güvenilir, çocuksuz bir kadın aracılığıyla cinciye gönderilir, ya da cinci eve çağrılır. Çağrılan, ya da evine gidilen cinci bir cuma gecesi yatsıdan sonra kızı yarı karanlık bir odaya götürür. Kız odanın ortasında ayakta durur. Cinci kızın çevresinde yedi mum yakar. Mumlar, bu işe karıştığı sanılan kötü cinlerin sayısıncadır. Cinci mumlar yanarken ayrı ayrı önlerinde durur, yedi «euzubillah» söyleyip mumu söndü-

Şekil: 48

rür. Bütün mumlar böyle söndürüldükten sonra kırk «bismillah yâ cebbar» diyerek kızın yüzüne üfler, sonra bir üçgen oluşturacak biçimde üç mum yakar, kız ortaya oturur, önüne bakar. Cinci her mumun yanına gider üç «Elham» okur, mumu söndürür. Bu işlem bittikten sonra kıza yedi «estağfu-

rullah» çektirip yere tükürtür, yarı karanlık odadan çıkılıp ocak başına gelinir. Üzerine «Nâs» sûresi yazılı bir kâğıt üç kez «bismillah» söylenip ocağa atılır, kız kâğıdın dumanına tutulur, bir bardak okunmuş su içip evine döner. Bu işlem yedi gün belli saatte uygulanır. Yedinci gün son işlem yapıldıktan sonra Şekil: 48'de görüldüğü gibi bir muska yazılıp kıza, ya da yanındaki güvenilir kadına verilir. Muska bir cuma gecesi yatsıdan sonra ıssız bir yerde bir ağacın dibine gömülür.

Bu muskayı yazan, düzenleyen cincinin bin «yâ gaffar» söyledikten sonra yedi yoksulu sevindirmesi, bir koç kurban kesip yoksullara dağıtması gerekir. Bunları da uygun bir zamanda gizli yapar. Olay duyulursa cincinin cenaze namazı kılınmaz, tabutuna kimse el sürmezmiş. Sürenler cin baskınına uğrarmış.

Kız, en erken yedi, en geç kırk gün içinde düzelir, bütün tedirginlikleri gider, eski durumuna dönermiş (1).

---

(1) Bu tür muskaları İstanbul'un Büyükdere yöresinde «Pamuk Hafız» adıyla kadınlar arasında ün salan bir «hoca» yapardı. Kendini yakından tanıdım, Fatih'teki Nakşbend'i tekkesine gelir, kimseyle konuşmaz, bir kıyıya çekilir, dururdu. Gözlerine sürme, kaşlarına boya çeker, elmacık kemiklerinin üstüne allık sürerdi. Sakallarını özel bir macunla aklaştırır, dişlerini misvakla yıkardı Tekkede «Köse Hoca» diye anılan dört karılı birisiyle yakın ilişkileri vardı. Birtakım uygunsuz dedikodular yayılması üzerine. ikisi de tekkeden kovuldu.

CİN TUTMASI

Güzel kızları, kadınları cinlerin kıskanarak çarptıkları, bayginliklara, topluluktan kaçışlara yol açtıkları söylenir, Özellikle nişan, nikâh, gerdek günlerinde kızların tedirginlikleri, korkuları, yürek çarpıntıları gibi evlilikten kaçmayı doğuran davranışlarının çoğaldığı görülür. Bu durumun düzelmesi için cinciye görünmek gerekir.

Kız, güvenilir, yaşlı bir kadın aracılığıyla cinciye götürülür. Cinci, kızın adını sarı bir kâğıda yazıp bir üçgen içine alır. Üçgenin dış köşelerine birer «mim» yazar. Kâğıdı yedi kez kızın başı çevresinde döndürür, her döndürüşte bir «Kulhuvallah» okuyup kızın yüzüne üfler. Sonra iki kaşı arasını bir iğneyle kanatır, çıkan kanı, kızın adının yazıldığı kâğıda sürer. Kırk kez «euzubirabbinnas» söyler, kâğıda, kızın yüzüne üfler. Sonra kâğıdı ocağa atar, çıkan dumanı kız koklar, derin bir soluk alır.

Bu işlem yedi gün, sabah ezanından önce uygulanır. Son günü kıza bir bardak okunmuş şerbet içirilir, bir muska boynuna asılır. Muska şöyle yazılır :

Avuç içi büyüklüğünde, kare biçiminde, bir kâğıdın üzerine kızın adının ilk harfi kırk kez, son harfi yedi kez yazılır. Sonra üç «mim», dokuz «ayn», yedi «ğayn», kırk «elif», sekiz «sin», üç «nun» yazılır. Kâğıt yediye katlanıp üç kat muşambaya, muşamba üç kat mavi beze sarılıp dokuz dikişle dikilir. Her dikişte kızın adı söylenip «euzubi yâ hafız» denir, muskaya üflenir.

Kız, bu muskayı boynunda, dıştan görünmeyecek durumda taşır, yalnız yıkanırken çıkarır, yıkandığı yerde yüksekçe bir yere koyar. Kısa bir süre içinde kızın düzeldiği görülürmüş. Kimi cinciler, bu muskanın denenmiş, istenen kesin sonuca varıldığının çok kez görülmüş olduğunu söylerler. Bu oldukça yaygın bir muska türüdür.

PERİLERİ KOVMA

Şekil: 49

İçinde uyunamayan, geceleri çıkan sesler, tıkırtılar yüzünden tedirginlik yaratan bir evi perilerden kurtarmak, boşaltmak için cinci çağrılır. Cinci, akşam ezanından sonra eve gelir, evin bütün köşe bucağını gezer, perilerin nerelerde saklanabileceklerini, ne gibi sesler çıkarabileceklerini araştırır. Evin durumunu inceler. Eve perilerin dolmalarının

türlü nedenleri vardır: Evin gençlerinden birine periler gönül vermiş, dilekleri yerine gelmemiş, erkek başka bir kızla evlenmiştir. Buna kızan bir peri arkadaşlarını toplayıp, o sevdiği kimseyi, eşini tedirgin edip evden çıkarmayı göze almıştır. Bu olay daha eski yıllardan da geçmiş olabilir. Perinin sevdiği erkek çok önce ölüp gitmiş olabilir. Peri onunla geçen günlerini, anıların geçtiği evi benimsemiş, kimseyi oraya sokmak istemiyordur. Öte yandan, erkek bir kızı sevmiş, ancak araya ara bozucular girip işi engellemişler, böylece başka bir kızla evlenmiştir, ya da evlenmek üzeredir. Önce sevilen kız peri kılığına girerek onu o evden uzaklaştırmak istemektedir. Bunlardan ayrı nedenler de vardır. Evde bilinmeyen bir gömü (define) saklıdır, onu gömen ölmüş, uzaklara göçmüş, korunmasını perilere bırakmıştır. Periler bu yüzden evde kimseyi barındırmak istemiyorlardır.

İşte cinci, bu sayılan, ya da benzer, nedenlerden hangisinin evi oturulmaz duruma getirdiğini, hangi tür perilerin eve egemen olduklarını araştırır, bulur. Ona göre bir muska (Şekil: 49) çizer. Bu muskanın kâğıda değil, düz taş, tahta, ya da onlara benzer başka bir nesne üzerine çizilmesi gerekir. Muskanın çizileceği yer evin duvarlarından, kirişlerinden sudan etkilenmeyen biri de olabilir. Yeter ki, onu kimse görmesin, yağmur, su sızıntısı ıslatmasın, silmesin.

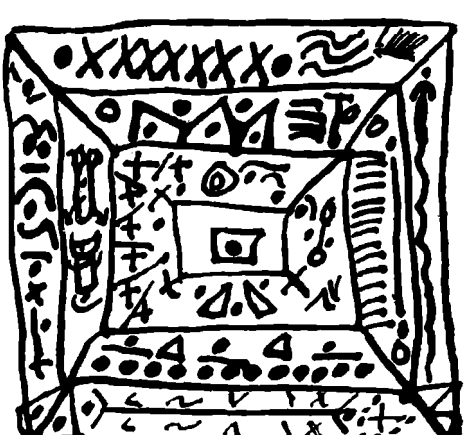
Bu muskanın bulunduğu eve periler şöyle dursun, cinler, kötü ruhlar, düşmanlar bile giremezmiş. Eve gelenin içyüzü, ne düşündüğü, neden geldiği kolayca anlaşılır, içi dışına vururmuş. Muska evin giriş kapısı üzerinde uygun bir yere konur, ya da çizilirse daha etkili olurmuş. Hangi durumlarda olur-

'sa olsun, muskanın yaptırandan, yapandan başkalarınca görülmesi, bilinmesi doğru değildir, insanın başına bir yıkım gelebilir, periler yeller gibi eserek çatısını bile uçurabilirlermiş.

Anadolu'da, özellikle 1923'ten sonra, yerli hıristiyanların göçtürülüp onlardan kalan kimi evlere müslümanların yerleştirilmesi, yerleşmeleri sıralarında uğursuz sayılan olayların geçtiği söylenir. Bu olayları da o evlerde «gâvur perileri»nin yerleşmelerine, evlerinden çıkmak istemelerine yorarlar. Bu yüzden, böyle uğursuz, peri denen evlerin kiminde böyle muskalar bulundurulur, perilerden korunulmaya çalışılırdı. Nitekim Doğu Karadeniz yörelerinde, bugün, hıristiyanlardan kaldığı bilinen evlerde böyle muska örnekleri vardır. Evin satılması, onarılması, yeniden yapılmak için yıkılması sonunda bu gizli muskaların ışığa çıktığı, kimi işçilerin bunlardan korkarak orada çalışmak istemediği çok görülür.

PERİ ÇAĞIRMA

Bir evi, bir insanı, ya da değerli bir nesneyi, bir gömüyü (defineyi, hazineyi) korumak, güven altına

Şekil: 50

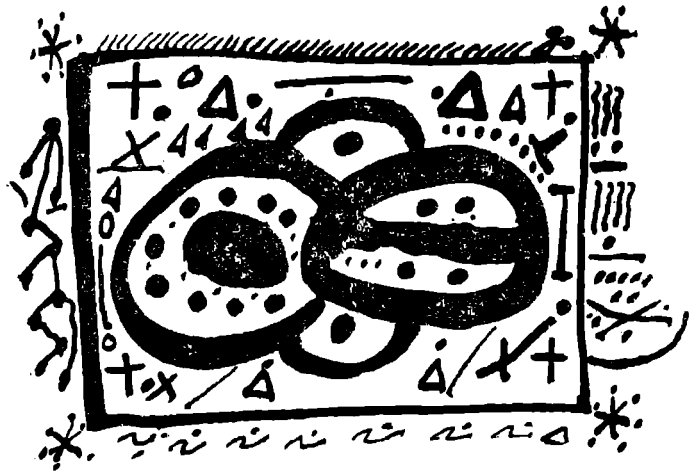
almak için özel muska yazdırılır. Yazıların yer almadığı, yalnız çizgilerden, noktalardan oluştuğu görülen bu muskayı (Şekil: 50) yaşlı cinciler düzenle-

yebilirler. Muska geceleyin korunması istenen yere saklanır. İnsan için yazdırılmışsa yatak odasının kapısı üstüne konur, başkalarınca görülmez Bu muskanın bulunduğu yeri periler korurmuş. Muskanın büyüsü koruyucu perileri çağırır, kendine çeker, korunması istenenin yöresinde toplarmış.

Peri çağırmak muska yazdırılmadan, geçici bir süre için, cinlinin okuyacağı dualarla da olabilirmiş. Ancak bu duaların ne olduğunu cinciden başkası bilemezmiş.

PERİLERİ BAĞLAMA

Halk arasında cinlerden ayrı olarak bir de «peri» denen gizli güçlerin varlığına inanılır. Bu inanç oldukça yaygındır. Cinlerle perilerin ayrıldıkları tek özellik cinlerin erkekli dişili, perilerin ise yalnız dişi oluşudur. Genel inanç bu doğrultudadır. Kimi cincilere göre periler de erkekli dişilidir. Kimi cinciler perileri «cennetten kovulmuş huriler» diye yorumlar, bu nedenle onların erkek olamayacaklarını ileri sürerler. Cinlerle perilerin yerlerinin, işlerinin, biçimlerinin ayrı olduğu da söylenir. Cinlerle perileri bir sayan cinciler de vardır. Cincilerin bu konuda ayrı ayrı görüşleri olduğundan, perilerin varlığına inananlar onlarla ilgili muskalar yazarlar. Bu muskalar, öteki muskalara benzemez. Bunların duaları yoktur, muska düzenlenirken namaz kılınmez, abdest alınmaz. Üstelik bu tür muskaları yazmak için müslüman olmak gereği yoktur. Papaz, mecûsî, yezîdî, dinli, dinsiz cinciler böyle muskalar düzenlerler. Hocalar, din bilginleri bunları suç sayarlar. Perilerle ilgili muskalarda, Tanrı, peygamber adları da kesinlikle anılmaz. Bu muskalar Şekil: 51

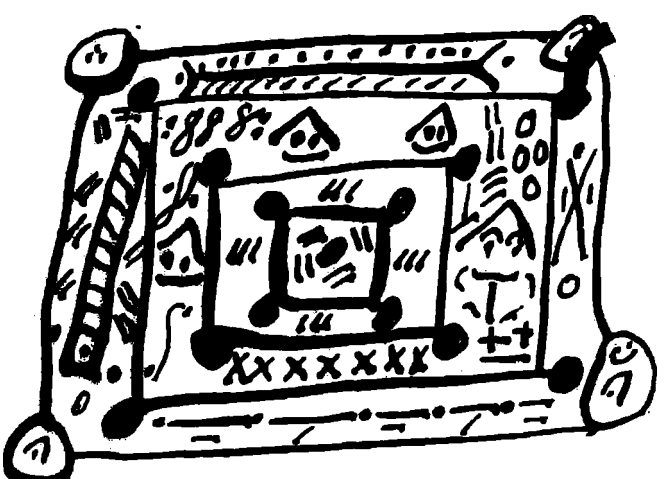

Şekil: 51

ve 52'de görülen örneklerden de anlaşılacağı üzere, çizgilerden, noktalardan oluşan değişik biçimlerdedir. Bu muskalar tahtaya, taşa yazılır, oyulur, ağaç yapraklarına yazılabilir. Öteki muskalar gibi kâğıda bağlı kalınmaz pek.

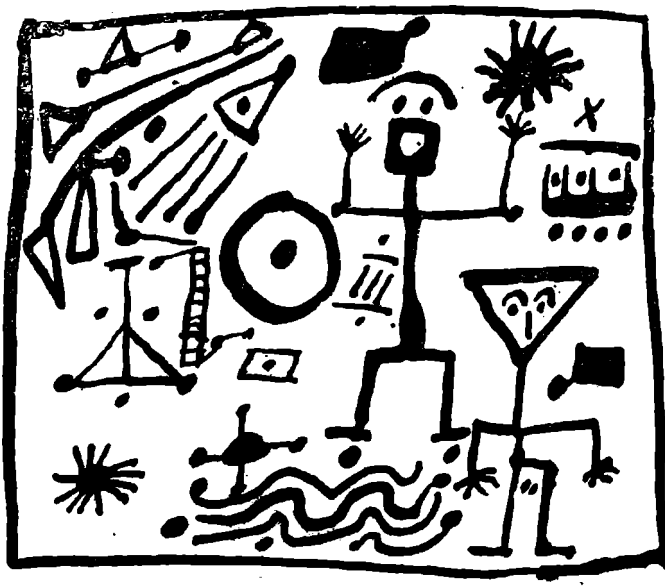
Kimi ıssız yerlerde bulunan kemiklerin üzerinde, ağaç gövdelerinde, taşlarda birer anlamsız biçim niteliğinde görülen bu peri büyüleri değişik dileklerin yerine gelmesi için bilinmeyen kimselerce çizilmiştir. Bu biçimler evlerin duvarlarına, kirişlere, tavan dökmelerine bile çizilir. Böylece evin perilerden korunacağına inanılır. Bugün Anadolu'nun dört bucağında böyle peri bağlama büyülerinin uygulandığını görürüz. Bunları yapan, yaptıran söylemez. Bu tür büyüler yalnız geceleri yapılır, yaptırılır. Kimi yerlerde mağara duvarlarına çizilen bu bü-

yü varlıkları, oraya kimsenin girmemesi, yerleşmemesi içindir. Yabancı kimse o mağarada oturamaz, yerleşemez. Oraları periler kollar, korurlarmış. Yılın belli aylarında, yazlıklara, yaylaklara göçme dolayısıyla boşalan evlerin kapılarına da böyle koruyucu nitelikte peri büyülerini yansıtan biçimler çizdirilir. O eve giren bir yabancıyı günün birinde, evin koruyucu perileri, çarparmış. Kimi evleri geceleri bilinmez kişilerin taşlamaları, tavan, çatı aralarında anlaşılmaz sesler çıkarıp evdekileri korkutmaları bu yüzdendir. O evin içindekileri istemiyor demektir. Eskiden İstanbul'da, Anadolu'nun başka yörelerinde kimi evlerin geceleri taşlandığı, içinde oturanlara korkulu geceler geçirtildiği günlük olaylar arasındaydı. Öyle evlerin perili olduklarına inanılır, özellikle birkaç aylık kirasını önceden ödeyen, kiracıları daha kira süresi dolmadan perilerce kovulurlardı.

Şekil: 52

PERİLERLE BARIŞMA

Şekil: 53

Perilerin saldırısından, kandırmacalarından, korkutmalarından kurtulmanın tek yolu onlarla anlaşma, barış içinde yaşamadır. Periler mutluluğun,

gençliğin, yaşamanın tadına varamadan ölen genç kızların, güzellerin ruhları sayılır. Yaşarken mutlu olamayan, güler yüz görmeyen bu genç, bu güzel kızların ruhları mutlu kimseleri kıskanırlar, kendi yaşamlarındaki mutsuzluğu, uğursuzluğu gözönüne getirerek başkalarını çekemezler, öfkelenirler. Bu nedenle yeni gelinlere, nişanlı kızlara, yeni doğurmuş güzel kadınlara, özellikle lohusalık dönemindekilere saldırırlar, bebeklerini boğmaya kalkarlar, ananın memelerini tıkar, süt çıkmasına, bebeğin emmesine engel olurlar. Böyle gelmiş böyle gider bir inanç türü. Bunları önlemek için cincilere başvurulur, Şekil: 53'de görülen muska yazdırılır. Görülen çizgiler kâğıda değil de, perilerle barışmak isteyenin evinde uygun görülen, gizli bir yere de çizilebilir. Ancak bu çizgiler başkalarınca görülürse etkisi kalmazmış.

Perilerin biçim değiştirdiklerine, genç kız kılığına girdiklerine, erkekleri aldattıklarına bile inanılır. Halk arasında yaygın bir söylentiye göre perilerin padişahları, ıssız, bilinmeyen yerlerde sırça konakları, akar sularda, pınarlarda özel yerleri bile varmış. Anadolu halk masallarının bir bölümü perilerle ilgilidir. Bunlar arasında en yaygını «Peri Padişahının Kızı»dır. Perilerin yılan, arslan, dev gibi koruyucuları varmış, bunlar da pek görünmezmiş. Kimi tutanıklı (saralı) kimselerin ötede beride dolaşmaları, birden koşmaya başlamaları güzel bir perinin ardınca gitmeleriymiş.

İşte bu tür etkilerden, saldırılardan kurtulmak Şekil: 53'de görülen biçimi cinciye çizdirmekle olurmuş. Bu da gece çizilirmiş. Gecenin cuma gecesi olmaması, Ramazan ayına denk gelmemesi gerekirmiş. Kur'an bulunan odada böyle bir biçimin çizilmesin-

den de sakınma gereği varmış, periler Kur'an'ın yazılarını silermiş.

Yazıları silinen bir Kur'an'ı evinde bulunduran kimse öldüğünde onu toprak bile bağrında saklamak istemezmiş. Bir söylentiye göre, dinin koyduğu yasaklara uymayan, boyuna suç işleyen kimselerin bağışlanmaları için yakarmalarını Tanrı iyi karşılamazmış, onların Kur'an okumalarını önlemek için sevgili perilerini gönderir, yazıları sildirirmiş. Çok suç işleyen kimi hâfızların Kur'an'ı unutmaları da böyleymiş, periler onların belleğinden Kur'an'ı silerlermiş. İşte bütün bu uğursuzluklara engel olmak için perilerle iyi geçinme yolları aranır.

PERİLERE KARŞI AKŞAMÜSTÜ KORUNMA

Kimi gençler, özellikle yakışıklı, güzel kızlar, delikanlılar akşam bastırmaya başlayınca evden çıkmaya korkarlar. Bunların yüreklerine perilerin korku saldıklarına inanılır. Kimi cincilere göre, bu korkuyu salanlar arasında cinler de vardır. Cinler, kızları; periler, erkekleri korkutarak sevinirlermiş. Bu korkuyu önlemek, perileri, cinleri bağlamak için muska yazdırılır. Muska yazdırmadan önce akşamları «besmele» çekmeden evden çıkmak uğursuz sayılır. Bir kimse ister cinciye gitsin, ister gitmesin evden «besmele» çekmeden çıkmamalıdır.

Cinci Şekil: 54'de görülen muskayı yazar, üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil beze sarar, kırk dikişle diker, her dikiş vuruşta bir «besmele» çeker. Muska şöyledir:

Dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın başına «Bismillahirrahmanerrahim», sonra Kur'an'ın «Asr» sûresi yazılır. Sûrenin türkçe anlamı şudur: «İkindi hakkı için. İnsan kendi yıkımına çalışmaktadır. Ancak inananlar, birbirlerine gerçeği, katlanmayı öğütleyenler ayrıdır.»

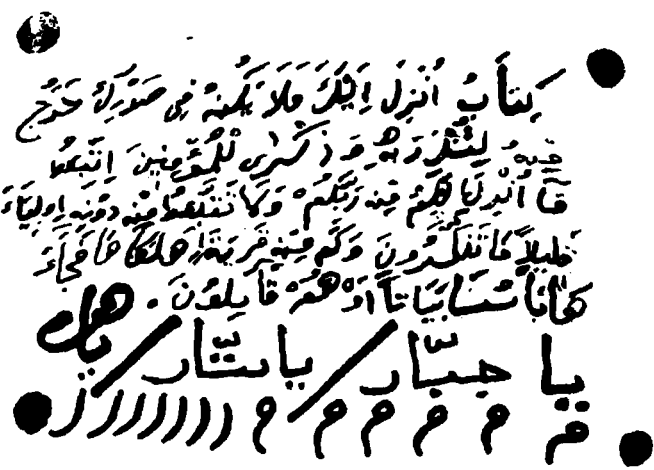

Şekil: 54

Bu muskayı yazdıranın üzerinde taşıması, onsuz, dışarı çıkmaması gerekir. Bunu taşıyana ne peri yaklaşabilirmiş, ne de cin. Ancak tutarıklı (saralı) kimseler bu muskayı taşıyamazlar. Çok yaşlı kadın-

lar, erkekler ayrı bir muska kullanabilirler. Hırsızlar, adam öldürenler, kız kaçıranlar gibi suçları işleyenler de bu muskayı ne yazdırabilir, ne de taşıyabilirler.

PERİLERİ KORKUTMA

Şekil: 55

Perilerin yakasını bırakmadıkları, uykusunu kaçırdıkları, içine ürperti saldıkları bir delikanlının yapacağı en iyi iş bir cinciye gidip durumu anlatması, bir muska yazdırıp boynuna asmasıdır. Peri-

lerle ilgili konularda Kur'an âyetlerini yazarak muska düzenleme geleneği yoktur. Ancak yapılan başka işlemler olumlu sonuç vermezse, evde islâm dininin yasakladığı bütün «sûretler» kaldırılır, muska yazdırma, okunup üflenme yoluna gidilir.

Muskayı yazacak olan cinci, kendisine başvuranı dinledikten sonra kırk bir «besmele» okur, tövbe eder, üç rikat «tövbe namazı» kılar, daha doğrusu cincilikle bağdaşmayan, hocalara yaraşan işleri yapar, sonra muska yazmaya koyulur. Muska Şekil: 55'de görüldüğü gibi yazılır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılır, on dört dikiş vurulup dikilir, sağ göğsün üstüne gelecek biçimde taşınır, dıştan görülmesi doğru sayılmaz. Muskada yazılı âyetlerin türkçesi şöyledir:

«Bu kitap korkutasın, insanlara öğütler veresin diye indirilmiştir. Bir kuşku kalmasın yüreğinde. Tanrı'nızın gönderdiğine uyun, ondan başka bir yol gösterici tanımayın. Çok azınız öğütleri tutmaktadır. Nice köyler yok ettik biz. Kimini geceleyin, kimini gündüzleyin yakalamış acılar, sıkıntılar.» (A'raf, 1-3). Muskada bu sözlerin arapçasından başka bir «Yâ cebbar», bir «yâ settar», bir «yâ hu», yedi «mim», yedi «elif» vardır.

YEMEKLERİ PERİLERDEN KORUMA

Şekil: 56

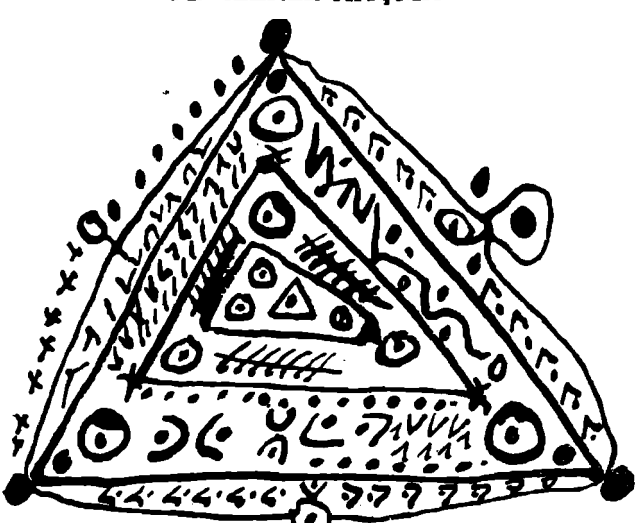
Periler kimi yemekleri çok sever, pişirilip dolaba konduktan sonra gizlice yerlermiş. Özellikle tatlılara, sütlülere çok düşkün olan periler, bunları pişiren güzel bir kadınsa, işi daha da ileri götürür,

yemeği çalarlarmış. Düğün günlerinde, evlerde düzenlenen özel törenlerde, konukları ağırlama yapılan güzel yemeklere karşı perilerde önüne geçilmez bir tutku, köklü, bir özlem olduğu öylenir. Yemeği pişiren güzel kadın evi bir süre boş bırakır, ya da yemeği akşamdan pişirir saklamaya kalkarsa, gece periler başına üşüşür, yemeği yerlermiş.

Yemeklerin perilerce yenmesini önlemek için cinciye gidilir. Cinci gerekirse eve gelir, perilerin yemekleri yedikleri yeri görür, inceler. İsterse eve gelmeden gerekli muskayı (Şekil: 56) çizer. Ne durumda olursa olsun bu işler gece yatsı namazından sonra uygulanır. Evin güzel kadını cinciye gittiğini, muska çizdireceğini, cincinin eve geleceğini kimseye söylemez, işi ona göre yoluna koyar, daha doğrusu karda gezer izini belli etmez. Bu iş için çizilen muska öyle karışık değildir. Önemli olan bu işe cincinin elkoyması, perilere karşı gerekeni yapmasıdır.

Yemekler gibi içecekler de perilerce içilir, onların da korunması yemeklerde yapılan işlemle sağlanır. Cinci muskayı çizer, evin kadınına verir, ya da kendi eliyle gelip yerleştirir. Muska düz bir taş, tahta, kâğıt, dbg. bir nesne üzerine çizilir. Kâğıtsa muşambaya sarılır, değilse açık bırakılabilir. Muşambaya sarma yazıların silinmesini önlemek içindir. Yazılar silinmeyecek nitelikteyse muşambanın gereği yoktur. Çizilen muska yemeklerin saklandığı, pişirildiği yerde yüksekçe bir yere, genellikle oraya açılan kapının üstüne saklanır, dışardan görülmez, su sızıntılarına, yağmur serpintilerine karşı güven altına alınır. Bu muskanın olduğu yere periler giremez, yiyeceklere, içeceklere el süremezlermiş.

PERİLERLE KAÇMA

Şekil: 57

Periler sevdikleri bir delikanlıyı kaçırır, ıssız yerlere götürür, orada onunla sevişirlermiş. Topluluktan kaçan, ıssız yerlerde dolaşan, türküler çığıran kimi delikanlıları perilerin kaçırdıklarına, onunla ilişki

kurduklarına inanılır. Böylelerine halk arasında «perili» denir. Perilerin kaçırdıkları bir kimseyi onlardan kurtarmak pek kolay değildir, bu konuda çok «derin» bir cincinin bulunması, işe onun elkoyması gerekir. Perilerin ağına düşen bir delikanlıya muska yapılmaz. Cinci, onun dolaştığı yerleri gizlice gezer, geçit yerlerine belli çizgiler çizer, önce perileri bağlar, sonra perilerin delikanlıyı bağladıkları söylenen bağı çözer. Delikanlı bağdan kurtulunca evine döner, kırk gün içinde de düzelirmiş.

Cinci, delikanlının dolaştığı yerleri öğrendikten sonra, Şekil: 57'de görülen muskadan yedi tane çizer. Bunlar bir kâğıt üzerine olduğu gibi taşa, tahtaya, kemiğe de çizilebilir. Önemli olan bu örneklerin saklandığı yere yağmur yağmaması, su sızmamasıdır. Çizilen yedi örnek yedi geçit yerine konur. Yukarda söylendiği gibi, muskanın gerekli yerlere konmasından sonra, kırk gün içinde delikanlı düzelmeye başlarmış.

Perilerden kurtulduktan sonra, delikanlının evlenmesi gerekir, yoksa başka yerlerden gelen perilerin saldırısına uğrarmış. Evlenmeden sonra delikanlı iyice düzelir, bir daha perilerle karşı karşıya gelmezmiş. Bu muskanın mürekkeple değil, toprak boyasıyla yazılması gereği vardır. Bu da perilerin bütün insanlar gibi topraktan yaratılmış olmaları yüzündendir. Cinler için böyle bir durum yoktur, onlar ruhların yaratıldığı özlerden sayılır.

Anadolu'da «tutarıklı» denen saralı kimseler arasında hızla koşanlar, ıssız yerlere kaçanlar, bir süre sonra bayılıp düşenler vardır. Bunların kimi genç delikanlılardır. İşte bunların perilerce kaçırıldığına, bayılıp düştükleri yerde de, perilerle sevişmeye başladıklarına inanılır. Bunlar arasında evlendik-

ten sonra bu yola düşenler olduğu gibi, evlenmeyenler de vardır, kimi sonradan düzelmiş evlenmiş, kimi evlendikten sonra tutarıklı olmuştur. Halk inanışlarına göre, bu olayların tek nedeni perilerdir.

PERİLERLE SEVİŞME

Şekil: 58

Kimi yakışıklı, gösterişli, genç ya da orta yaşlı erkeklerin ıssız yerlerde, eski ev yıkıntıları arasında perilerle seviştikleri söylenir. Kendi kendine konuşan, sevgiyle, sevişmeyle ilgili sözler söyleyip şiirler

okuyan böyle kimselere «ermiş» de denir. Onlar, Tanrı'nın sevgili kulları, yakınları sayılır. İşte böylelerini perilerin elinden kurtarıp evlerine, eşlerinin yanlarına döndürmek için cincilere gidilip özel muskalar çizdirilir. Muskanın çizildiğini, saklandığı yeri yalnız onu yazdıran bilir. Muska perilerle sevişen kimsenin girip çıktığı kapının üstüne saklanır, onun altından kırk bir kez geçince de perilerden soğumaya, düzelmeye başlarmış.

Anadolu'da, özellikle köylerde, böyle muskalar çok yaygındır. Delikanlılık çağındaki erkeklerde, çokluk evlenmemişlerde görülen bu durumu yalnız cincinin düzeltebileceği inancı yaygındır. Muska dikdörtgen biçimli bir kâğıt üzerine mor mürekkeple, örnekte görüldüğü gibi, çizilir. Muşambaya sarılır, eritilmiş balmumuna batırılır, dikiş vurulmaz. Muşambanın kaç kat olacağı da önemli değildir, ancak konduğu yere güneş ışığı, ocak sıcaklığı vurmamalı, mum erimemeli.

MELEKLERLE SÖYLEŞME

Kendini dine veren, Tanrı'ya adayan kimselerin kalabalıklardan kaçmaları, kendi içlerine kapanarak yaşamaları kimi hocalarca, hacılarca iyiye yorulur. Böyle kimselerin meleklerle söyleştiklerine, sevişliklerine inanılır. Erkekler dişi meleklerle, dişiler erkek meleklerle sevişir, söyleşirlermiş. Böylesi kimseler Tanrı'nın sevgili kulları sayılır. Bu durumu anlamak için evinden kaçan, eşinden soğuyan kimsenin en yakını, erkekse karısı, kadınsa kocası, gizlice cinciye gider, olayı anlatır. Cinci önce adını, yaşını öğrenir, yıldızına, burcuna bakar, hangi türden bir melekle ilişkisi olabileceğini araştırır. Meleklerle ilişki kuran kimse yaşlıysa onun eski durumuna gelmesi, düzelmesi pek olacak iş değildir, gençse kolaydır. Cinci, kendisine başvuran kimseden yedi küçük taş ister. Bu taşlar meleklerle ilişki kuran kimsenin dolaştığı değişik yerlerden geceleyin toplanır. Cinci her taşa Kur'an'dan küçük bir sûre okuyup üfler, böylece yedi sûre okunmuş olur. Sonra bu yedi taşın üstüne ayrı ayrı birer harf yazar. Yedi harf me-

leklerin oturdukları yedi kat göğü gösterir. Her kata bir harf, bir taş düşer. Cinci her taş için yedi rikat «niyaz namazı» kılar, taşa üfler. Kırk dokuz rikat namaz kılındıktan sonra taşları, kendisine başvurana verir. O da her taşı aldığı yere götürür, taşların yerlerini şaşırmamaya, unutmamaya çalışır. Cinci bu arada meleklerin dağılmaları, kendi ülkelerine gitmeleri, bu işten vazgeçmeleri için Tanrı'ya yakarır, okur üfler. Bu işlemler bittikten sonra gerekli muskayı yazar, muska şöyledir:

Kare biçiminde, büyükçe, bir kâğıdın üzerine bir yedigen çizilir. Yedigenin her köşesine taşlara yazılan harflerden biri yazılır. Yedigenin içine, bir daire oluşturacak biçimde fırdolayı, Kur'an'ın «el-Al'a» sûresi yazılır. Kâğıt ikiye katlanır, iki boş yüzüne muska kim için yazdırılmışsa onun adının baş harfi ile son harfi ayrı ayrı yazılır. Sonra kâğıt yine ikiye, bir daha ikiye katlanır, üç kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil beze sarılır, kırk dikişle dikilir, her dikiş vuruşta bir «Nâs» sûresi okunur, üflenir. Dikişler bittikten sonra üzerine eritilmiş balmumu damlatılır. Muskayı yazdıran yedi rikat namaz kıldıktan sonra muska bir cuma gecesi, yatsıdan önce, meleklerle ilişki kurarın girip çıktığı kapının üstüne saklanır. Bunu kimse bilmez, duymaz, görmez. Muska dıştan da görülmez. Bu muskanın altından kırk bir kez geçince durumda düzelme başlarmış. Muska kapının üstünde en az üç yıl durmalıdır, durum düzeldikten sonra da yerinden alınması gerekmez. Ev yanarken muskanın kurtarılması gerekir, yoksa çıldırma, durum düzelse bile yeniden kötüleşme başlarmış.

Bu tür muskaları, çokluk, Doğu Anadolu yörelerinde, sünnî topluluklar arasında görürüz. Sünnî olmayanlar böyle muska kullanmazlar. Doğu Karade-

niz yörelerinde, özellikle Trabzon, Rize illerinde, Gümüşhane bölgesinde bu tür muskalar yazdırılır. Bu muskaların yurdu Of ilçesidir, en etkili cinciler orada bulunur.

PERİLERLE YATMAK

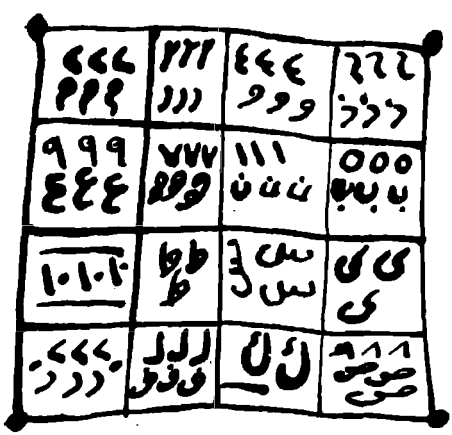
Genç delikanlılar, özellikle evlenmemiş olanlar, uykularında sık sık güzel kızlarla sevişirler, uyandıklarında bu kızların bir tekinin bile benzerini çevrelerinde, tanıdıkları arasında göremezlermiş. Çokluk dine bağlı, beş vakit namazında olan, Tanrı yolundan ayrılmayan delikanlılarda görülen bu durumu hocalar hurilerle yatma, hurilerle oynaşma olarak nitelerler. Tanrı, sevgili kullarına, uykularında cennette yaşayan güzel kızlardan birini gönderirmiş. Oysa cinciler hocalar gibi düşünmezler. Bu durumu perilerle yatma olarak nitelerler. Periler kendi içine kapanık delikanlılara çok ilgi duyarlarmış. Kendini dine adamış bir delikanlının sık sık perilerle yatması, oynaşması her olaydan sonra yıkanmayı gerektirdiğinden işler aksayabilir. Bu nedenle olayın önünü almak için cinciye gidilir. Cinciye giden delikanlı dinle ilişkisi olduğunu, kendini dine adadığını söylemez, söylerse cinci onunla ilgilenmek istemez. Cinciye olayı anlatır, cinci de ona yapması gereken işleri bildirir. Bu işler, genellikle, şöyledir:

Cinci, kare biçiminde bir kâğıdın üzerine, içiçe,

dört daire çizer. Dairelerin merkezinden birbirini dikey olarak kesen iki çap çeker. Ortaya çıkan daire kesitlerinin içine ayrı ayrı yirmi sekiz tane «yedi», yirmi sekiz tane «dokuz», yirmi sekiz tane «bir», yirmi sekiz tane «sekiz» yazar. Dairelerin on altı kesiti vardır. Sayılar bu kesitlere yedişer olarak bölünür. Merkez daireye «bir» yazılır, öteki sayılar sıraya konur. Böylece dört yane yirmi sekizlik kesit ortaya çıkar. Bütün sayılar yüz on iki eder.

Cinci bu kâğıdı dörde katlar, iki kat muşambaya, muşambayı bir kat yeşil ipek beze sarar, yirmi sekiz dikişle diker, delikanlıya verir. Delikanlı bunu yastığının altına saklar, kimseye göstermez. Muska çizilirken cinci perilerin uzaklaşması için dua eder, duanın ne olduğunu yalnız muskayı çizen bilir. Yedi gün içinde delikanlının durumu düzelirmiş.

PERİLERİN GÖZLERİNİ BAĞLAMA

Şekil: 59

Periler günün kimi kesimlerinde görme gücünden yoksun kalırlar, onların en iyi gördükleri kimseler ıssız yerlerde, ev yıkıntılarında yalnız gezen, güzel, yakışıklı, gösterişli delikanlılardır. Buralarda iş gereği gezen, perilere kapılmasından korkulan böy-

le delikanlılara özel muskalar çizdirilir. Çok küçük boyda olan bu muskalar sağ göğüs üstünde taşınır, dıştan görülmez. Muskayı cinci çizer, üç kat muşambaya, iki kat yeşil beze sarar, yedi dikişle diker. Muskanın çizilişi Şekil: 59'da görüldüğü gibidir. Duasını cinci yapar, o duanın nasıl yapılacağını cinciden başkası ne duyar, ne bilir.

Bu tür muskalar, daha çok, çobanlarda bulunur. Yaylalarda, kırlarda, ıssız yerlerde onlar dolaşırlar da ondan. Muskasını çaldıran, yitiren çobanın üç gün geçirmeden cinciye gitmesi gerekir. İkinci muskayı çizdirdikten sonra yiten muska bulunursa gene cinciye götürüp verme gereği vardır. Muskayı açmak, başkalarına göstermek uğursuzluk getirir, açan çarpılabilirmiş. Muskada görülen sayılar perilerin sayısını, yaşını, yazılar (harfler) ise adlarını gösterirmiş.

SU CİNLERİNİ KOVMAK

Kimi su başlarında cinlerin, perilerin yuvalandığına, su almaya gelenleri korkuttuğuna, çarptığına inanılır. Suların koruyucu cinleri, perileri olduğu inancından doğan bu olayı önlemek için değişik türde dualar edilir. Su başlarında yuvalanan bu gizli güçlerin genellikle kızlara, genç kadınlara saldırdıkları, onları sudan kovdukları söylenir. Dua su alanın durumuna göredir. Kadınsa başka, kızsa başkadır.

Su başında cinlerce, perilerce korkutulan kimse kızsa cincinin göstereceği yolda işlem yapılır. Cinciye göre kızı seven bir delikanlı cin kılığına girerek su başında onu korkutmaktadır. Bu nedenle suya giderken ya «Cin» sûresi okunmalı, ya da bu sûre bir muska yapılıp boyunda taşınmalıdır. Muskayı cinci yazar, düzenler. Muskada yalnız «Cin» sûresi, bir de kızın adı yazılıdır. Kırk «besmele» çekerek bu muskayı boynuna takan, kimseye göstermeyen kıza bir daha su başı cinleri saldırmazmış. Muska yazdırılmamışsa suya giden kızın evden çıkarken üç «besmele» çekip sağa sola üflemesi, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuyup suya doğru yürümesi gerekir.

Su kabını suya tutarken, suya yaklaşırken üç «euzubillah ya Allah» söyleme gereği vardır.

Su başında cinlerin saldırısına uğrayan genç bir kadınsa iş değişir, onun cinlerini kovmak daha da güçleşir. Böyle bir kadına sataşan cinler onu kızken seven, alamayan, onu da bir türlü unutamayan bir delikanlının ruhudur, cin kılığına girmiştir. Delikanlı sevdiği kadın yüzünden ölmüşse, iş büsbütün karışmış demektir. Bu durumda tek yol cinciye başvurmak, onun yazacağı muskayı taşımak, dediklerini eksiksiz uygulamaktır. Bu konuda yapılacak işlem şudur:

Korkutulan kadın yedi çeşmeden yedi yudum su içtikten sonra bir bakraç suyla evine döner, kırk «besmele» çeker, ertesi günü sabah ezanından önce cinciye gider, çeşmeden aldığı suyu da götürür. Cinci suya bir çay kaşığı okunmuş, üflenmiş tuz atar, karıştırır, eritir. Bu sudan yedi damla kadının iki memesi arasında «besmele» çekerek damlatır, Kur'an'ın «Nâs» sûresini okur, kadının göğsüne, yüzüne üfler. Bu işlem yedi sabah ezandan önce, gizlice uygulanır. Ezandan önce olmasının nedeni de su cinlerinin uykuda olmalarıdır. Bütün su cinleri, su perileri yatsı ile sabah ezanı arasında derin uykuya dalar, öteki gün kesimlerinde su başlarında dururlarmış.

Cinci yedi sabah okuyup üfledikten, kadının iki memesi arasına, yedi damla su döktükten sonra son sabah kalan suyu ılıtıp kadının başından aşağı döker. Kadına üç muska yazar, verir. Bunlardan biri akşam namazıyla yatsı, biri sabah namazıyla öğle, öteki öğle namazıyla akşam namazı arasındaki sürelerde boyunda, ya da koyunda taşınır, kimseye gösterilmez. Birinci muskada «Meryem», ikinci muska-

da «Rahman», üçüncüsünde «Asr» sûreleri yazılıdır. Muskalar birlikte taşınmaz, biri çıkarılıp öteki takılır. Suya giderken üç «besmele» çekilir, bir «Kulhuvallah» okunur, su başında sağa sola bakılmaz, öne bakılır. En erken yedi, en geç kırk gün içinde su cinleri kadına sataşmayı bırakırlarmış.

Su cinlerinin kimi kocakarılara sataştıkları olurmuş. Bunun nedeni de gençliklerinde onları seven delikanlıların ruhlarıymış. Bundan korunmak için cinciye gitme gereği yoktur, yaşlı kadının boyuna «besmele» çekmesi, «euzubillah» söyleyip sağa sola üflemesi yetermiş.

define bulma

DEFİNE DUASI

1.

Define kazan, oraya sakladığı nesnelerin bulunmasını istemeyen bir kimsenin belli bir duaları okuması gerekir. Define kazılırken kırk «besmele» çekilir, her «besmele»den sonra bir «Kulhuvallah» okunur, sağa sola, define yerine üflenir. Kazma işi bittikten sonra definenin cinlerce korunmasını sağlamak ereğiyle «Cin» sûresi okunur, yedi «yâ settar», üç ya «yâ hâfız» söylenip define çevresinde dokuz kez dolaşılır. Kazılan yere konacak nesneler gerekli sarıp sarmalamadan sonra yerlerine yerleştirilir. Bu yerleştirme sırasında durmaksızın:

Yâ kerim-i keramet
Hazine sana emanet
Sen eyle onu siyanet
Bismihi bismihi bismihi
Hıfzihi hıfzihi hıfzihi
Rabbihi rabbihi rabbihi
Subhanallah subhanallah subhanallah
Euzubillah euzubillah euzubillah

Allah Allah Allah Allah Allah Allah Allah
Yâ Hayy Yâ Hayy Yâ Hayy Yâ Hayy Yâ Hayy
Yâ Hayy Yâ Hayy
Hu Hu Hu Hu Hu Hu Hu
Settar Settar Settar
Cebbar
Allah Hayy

sözleri söylenir, defineye üflenir. Yerleştirme işi bitiktikten sonra define örtülür, bu işte de gereği yapılır. En sonra definenin üstüne yedi «Kulhuvallah» okunup yedi damla su damlatılır.

Bu işlem, bir kimsenin, define yapması içindir. Böyle bir definenin kırk yıl bulunamayacağı inancı yaygındır.

2

Define aramak, bulmak isteyen bir kimse, bir cuma akşamı namaz kıldıktan sonra ıssız bir yere çekilir, bin bir «yâ kerim» söyleyip dört yanına üfledikten sonra kırk «besmele» çeker, «Kevser» sûresini üç kez okuyup göğe üfler. Biraz durduktan sonra «yâ settar fethihi kısmetihi» söyleyip Tanrı'ya yakarır. Gözlerini yumarak Kur'andan bir sûre okur, eve döner. Yatsı namazını kıldıktan sonra kırk bir kez

Yâ hâzin-l hazain
Yâ kerimul-müminin
Yâ hâkim yâ emin
Allahurabbilâlemin
Bismillah yâ allah
Amin amin amin

söyleyip dört yanına üfler, kırk «inşaallah yâ ilâh» söyler, sağa sola selâm verir. Üç rikat «niyaz namazı» kılar. Bu işlemi yedi gün belli saatte sürdürür. Yedinci günü sabah ezanından önce kalkar, gene o ıssız yere gider, üç kez güneye, üç kez kuzeye, üç kez doğuya, üç kez batıya dönüp, namaz kılarmış gibi, alnını yere koyar (secdeye kapanır). Bu işlemi

Şekil: 60

her dönüşte üçer kez uygular. İlk uygulanış güneye, sonra batıya, sonra kuzeye, en sonra da doğuya doğrudur. Böylece otuz altı kez secde edip alnını yere vurmuş olur. Alnını yere koyarken yalnız «bismillah yâ allah, bismillah yâ subhan, bismillah yâ rahman» söyler, kalkar. Bir süre yüzü koyun yere uzanır, kırk kez «allah» der, uykuya dalar gibi yapar. Yumuşak bir uyku, bir sayıklama durumu sezince

kalkar. Bundan sonra üç gün bekler. Bu süre içinde defineyle ilgilenmez. Dördüncü günü yatsı namazını kıldıktan sonra bir su bardağı okunmuş, üflenmiş koyu bal şerbeti içer, yatar. O geceden sonra birtakım düşler görmeye başlar. Bu düşleri kimseye söylemez, düşte bir yılanın kendisini sokup kaçmasını bekler. Düşte yılanın kendisini soktuğunu gördükten sonra, uyandığında, üç rikat «şükür namazı» kılar, bin bir «subhanallah» çeker, dört yanına üfler. Gene kimseye duyurmadan, düşte kendisini sokup kaçan yılanın kaçtığı yeri aramaya koyulur. Yılanın girdiği yerde bir define var demekmiş. Tanrı onun dileğini uygun görmüş, yardımcı meleklerinden birini yılan kılığına sokarak onu definenin yerini bildirmiş sayılır. Bundan sonra Şekil: 60'da görülen muska yazdırılıp define aramaya çıkılır.

Düşte geçen bu olayın olumlu sonuç verdiğini, istenen, aranan definenin gerçekten bulunduğunu söyleyenler vardır. Kimi cinciler, böyle bir kimseyi, düşte değil de uyanıkken gerçek bir yılanın sokacakmış gibi korkutup kaçtığını, bunun da definenin yerini bildirmek için tanrısal bir belirti olduğunu ileri sürerler. Böyle bir yılanın öldürülmesi doğru değilmiş, yapılacak en uygun iş onu izlemek, girdiği yeri kimseye söylemeden uygun bir zamanda kazmakmış.

Bu olayda definenin düşte görülmesi, yılanın aracı olması, yapılan dualar, okunan sûreler yüzündenmiş. Düş, definenin bulunmasında, bildirilmesinde, neden değil, aracı durumundadır. Bunu da sağlayan yukarda açıklanan uygulamalardır.

Define bulan kimseler, genellikle, bulunan defineleri açıklamazlar. Bunun nedeni de bulunan değerli varlıkların ellerinden alınma, işe yetkili kurul-

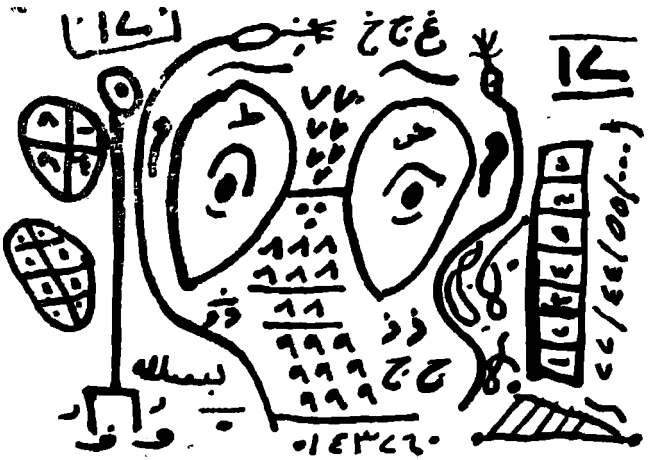
ların elkoyma korkusudur. Bu yüzden bulunan definelerin bulunuş biçimi açıklanamıyor. Ancak, sık sık define bulunduğu, define kaçakçılarının yakalandığı gerçektir.

DEFİNE CİNLERİNİ DİNLEME

Defineleri bekleyen cinler, kendi aralarında konuştukları gibi, sık sık görev değiştirirlermiş, buna cinci dilinde «defineyi koruyan cinlerin nöbetlemesi» denir. Bu sözlerin arapça karşılığını söyleyen, arapçasını daha uğurlu sayan cinciler de vardır.

Define bekleyen cinlerin sesleri çokluk belli sayılarla gösterilir, o seslere benzer sesler çıkaran, cin seslerine öykünenler çarpılırmış. Bu nedenle akşam kararmaya başlayınca, ortalıktan el ayak çekilince define bulunan yerlerden anlamsız, karışık sesler gelirmiş. Bu seslerin geldiği yerde cinciler, define beklemede, görev değiştirirlermiş. İşte bu seslerin geldiği yeri yedi gün, akşam ortalık kararırken, gözetleme, bekleyip belleme gereği vardır. Yedi akşam, böyle birbirine benzeyen, karışık, anlamsız seslerin geldiği yer saptanınca defineyi bulmak kolaylaşırmış. Ancak böyle bir yeri gizlice bellemek, cinlerin seslerini dinlemek için bu işte «yetkili» olmak gerekir, yoksa cinler define aramaya kalkanı kaçırırlarmış.

Define arayacak kimse yetmiş «besmele» çek-

Şekil: 61

tikten sonra, kırk kez «Nâs» sûresini okuyup sağına soluna üfler, sonra «tövbe» diyerek kırk bir kez yere tükürür, cinleri dinlemeye gider. Bu işlemi yedi akşam uygular. Dinleyip eve döndükten sonra yedi rikat «tövbe namazı», üç rikat da «niyaz namazı» kılar. Yedinci günü son işlemi yaptıktan sonra, yedi ayrı dereden yedi küçük çakıl taşı alır, her taşa üç kez «Nâs» sûresini okuyup üfler. Daha sonra bu yedi taşın üstüne, ayrı ayrı birden yediye değin, yedi sayı yazar. Sayılar birinci taştan yedincisine değin sırayla, her taşa bir sayı olmak üzere, yazılır. Böylece birden yediye değin üzeri yazılı yedi taşı bir küçük torbanın içine koyup define arayacağı yerde, ıssız bir yere gömer. Üç gece, yatsı namazını kıldıktan sonra biner kez «ya settar» söyleyip definenin aranacağı yöne doğru üfler. Üçüncü günü gene bin kez

«ya settar» söyledikten sonra kırk rikat «şükür namazı» kılıp yatar. Üç gün bekler. Dördüncü günü, sabah ezanından önce, üç rikat «niyaz namazı» kılar. Bütün rikatlarda yalnız «Nâs» sûresini okur, «besmele» çeker, başka bir sûre okumaz, söz söylemez. Bunları yaptıktan sonra Şekil: 61'de görülen muskayı, dıştan görünmeyecek biçimde, boynuna takar, defineyi kazmaya gider. Her kazma vuruşta bir «besmele» çeker. Define gizli kazılır; kimseye söylenmez, yardımcı alınmaz. Define bulunduktan sonra kazınan yer kapanır, açık bırakılmaz.

DÜŞTE DEFİNE GÖRME

Define aramayı düşünen, gönlüne yerleştiren bir kimsenin define bulunma olanağı olan yörelerde gezmesi, yörenin durumunu incelemesi gerekir. Manastırlarla, kiliselerle, başka türden tapınaklarla, ya da yakın yerleşme yerleriyle ilgisi olmayan yerlerde define bulma olanağı azdır. Definelerin birer bölgeleri, uğurlu sayılan özel yerleri vardır. Bunlar çokluk kayalıklar, ormanlar, ormanlarda büyük ağaç altlarıdır. Bugün definelerin bulunduğu yerlerin çoğunun eski çağlarda ormanlık olduğunu gösterir belgeler.

Bu nedenle define arayıcısı her sabah evinden çıkarken «besmele» çeker, dört yana üfler, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okuduktan sonra define arayacağı yöreye yönelir, gider. Yöreye yaklaşınca Kur'an'ın «Kevser» sûresini yedi kez okuyup dört yanına üfler. Her adımda «bismillâh» diyerek define arayacağı yöreyi yavaş yavaş dolaşır, büyük ağaçları, kayalıkları, kolay bellenebilecek yerleri gözden geçirir. Manastırların, kiliselerin defineleri genellikle «karşımın karşısında» sözleriyle nitelenen bir yerde

bulunur. Böyle bir define ya doğu, ya batı yönündedir. Güneşin doğduğu yöne bakan bir manastırın definesi «karşımın karşısında» olur genellikle. Bu, define manastırın bulunduğu yöredadir anlamına gelir. «Karşımın karşısı» doğu yönünün karşısı, daha açığı batı yönü demektir.

Bu özellikleri gözönünde bulunduran bir defineci yöreyi yoruluncaya değin dolaşır. Yorulduğu yerde yatar uzanır, uykuya dalar. Uykuda kendisine definenin varlığı bildirilir. İlk günü bildirilmezse sonraki günlerden birinde bildirilir. Ancak defecinin düş görünceye değin define umduğu yörede gizlice dolaşması, yukarda söylenenleri uygulaması gerekir.

Düşte define görmek biraz karışık olaylarla olabilir. Defineci bu düşü yorumlayamaz, anlamını çözemez pek. Bu yüzden başarılı bir cinciye, bir yorumcuya başvurur, gördüğü düşü anlatır, gezdiği, define aradığı yeri söylemez. Yorumcu düşün anlamını bildirir, definenin türünü, gerekirse derinliğini, korkulu bir yerde olup olmadığını, uğur getirip getirmeyeceğini açıklar. Bunu öğrenen defineci arayacağı yöreye gider, düşte gördüğü belirtilerin benzerlerini bulmaya çalışır, yorulunca gene yatıp uyur, yeni bir düş görebilir.

Define yeri aşağı yukarı belirdikten sonra, defineci, yedi rikat «şükür namazı» kılar, yedi çeşmeden yedi tas su alıp definenin yöresine serper, her adımda bir «elhamdulillah yâ subhan» söyleyip yere üfler. Bütün bu işler gizli yapılır, başkalarına duyurulmaz. Bir cuma sabahı ezandan önce kalkar, üç rikat namaz kılar, sona sabah namazını kılar, define yöresine gidip işine koyulur.

DEFİNE ARAMA

1.

Define bulunduğu söylentilerinin yaygın olduğu bir bölgede define aramak için önce cinciden «define cinlerinin yardımını sağlayan» bir «izinname» alınır. Cinci kendisine başvuran kişiyi okur, üfler, işinde başarılı olması için yol gösterir. Okuma işlemi Kur'andan yedi küçük sûre okunup kırk rikat «niyaz namazı» kılındıktan sonra bin bir «besmele» çekmekle bitirilir. Define aramaya çıkan kişi, arayacağı yeri söylemez cinciye, yalnız üstünkörü tanımlar. Cinci de sormaz, irdelemez konuyu.

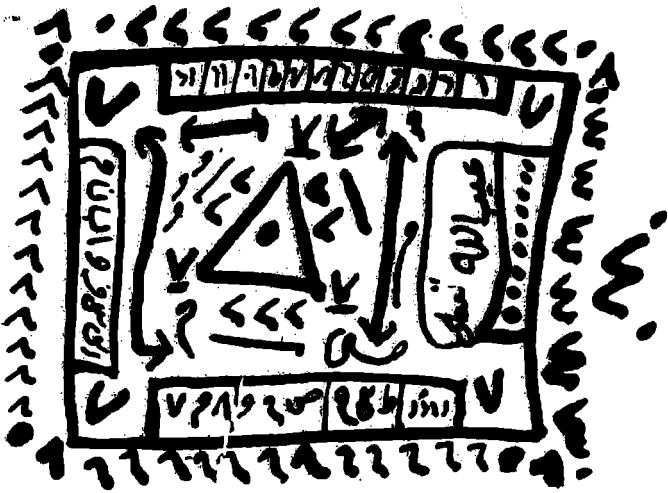
Define arayıcının anlatışı üzerine cinci definenin bulunmasını sağlayacak «miftah»ı düzenler. Bir yeri açıcı araç anlamına gelen «miftah» Şekil: 62'de görülen bir muska türündedir. Muskada görülen çizgilerin, yazıların, sayıların anlamları şöyledir:

Dörtgenin dışında bulunan sayılar burçları gösterir. Bu, aramanın sekizinci, dördüncü, ikinci, altıncı burçlardan birinde yapılması gerektiğini bildirir.

Dörtgenin içindeki sayılardan dört köşede bulunan yedi sayısı da definenin yedi yerde aranacağını gösterir. İçinde nokta bulunan ortadaki üçgen definedir, çevresindeki oklar ona değişik yönlerden varılabileceğinin belirtileridir. Sağ kıyıda «gizliyi yüce tanrı bilir» anlamına gelen «gaybullahı teala» sözlerinin yanındaki dokuz nokta definede dokuz kat göğün gözü olduğu, dokuz kat göğün defineyi gördüğü anlamını içerir. Öteki üç kıyıdaki sayılarla yazılar da «ebcet hesabı»na göre definenin hangi ayda, hangi yılda, hangi düşünceyle düzenlendiğini, içinde nelerin bulunduğunu gösterir.

Cincinin tanım üzerine düzenlediği bu belgeyi eksiksiz uygulayan kimse kırk gün içinde aradığı defineyi bulurmuş.

İmdi, bir definenin varlığını duyan, yerini, saklandığı bölgeyi bilen, ancak kesin yerini bulamayan kimsenin bu belgeyi elinde bulundurması, çözmesi gerekir. Bu belgeyi elinde bulunduranın cinciye gitmesi gerekmez, eksiksiz uygularsa dileğine ulaşırmış. Ne zaman, hangi cinci eliyle yapıldığı bilinmeyen bu «miftah»ın kesin geçerliği varmış. Ancak en önemli konu definenin hangi bölgede bulunduğunu öğrenmektir, sonra iş bu anahtarı uygulamaya kalır. Anahtarı elde eden, başlangıçtaki namaz, dua, yakarma, besmele gibi işlemleri eksiksiz yapar, bunlar adı geçen «izinname»nin yerine geçer. Bu anahtarla define aramaya kalkan kişinin abdestsiz yere basmaması, en az yirmi bir gün kadından uzak kalması, üç gün oruç tutması, üç ac doyurması, üç öksüz sevindirmesi gerekir. Define bulununca, açılıp sayılmadan, bir kurban kesilir yedi kişiye dağıtılır, kanı definenin çevresine serpilir.

Şekil: 62

2.

Define bulunması varsayılan, böyle bir söylentinin olduğu bilinen yerlerde aramalara koyulmak için, önce, cinciye gidip durumu anlatmak gerekir. Cinciye definenin aranacağı bölge söylenmez, yalnız «bir yerde» define olduğu söylentisinin duyulduğu, yayıldığı söylenir. Cinci söyleneni dinledikten sonra büyükçe bir kâğıdın üzerine büyükçe bir daire çizer, dairenin içine değişik aralıklarla noktalar koyar, sonra noktaları düz çizgilerle ikişer ikişer birleştirir. Her noktanın yanına bir harf (arap harfi) yazar. Bu harflerin «ebced hesabı»na göre karşılıklarını başka bir kâğıda yazar. Noktalar da, harfler de gelişi güzel sıralandığında «ebced hesabı»nda karşılıkları

değişik olur. Yirmi dörtten çok, on ikiden az olmaması gereken bu noktaların ikişer ikişer birleştirilmesi sonucu yarı sayılarınca çizginin oluştuğu görülür. Sözgelişi yirmi nokta on çizgi, on dört nokta yedi çizgi eder. Noktalar da, sayılar da çift olma gereğindedir.

Noktaları belirleyen harflerin sayıları ikişer ikişer toplanır, her iki noktanın toplam sayısı onları birleştiren çizginin üzerine yazılır. Daha sonra birbirine denk, ya da yakın olan sayılar araştırılır, başka boyada bir mürekkeple (çokluk kırmızı mürekkeple) bu denk, ya da benzer çizgiler birleştirilir. Ortaya çok değişik bir çizgi düzeni çıkar. Cinci yetmiş «besmele» çeker, kâğıdın çevresinde kırk kez dolanır, her dolanışta bir «yâ settar» söyler, kâğıda üfler.

Define bu kırmızı mürekkeple çekilen çizgilerin ortasında bir yerdedir. Bu kâğıdı define arayacak olana verirken, cinci, ona kırk tövbe çektirir. Kur'an'dan kısa bir sûre okur, üfler, gönderir. Define bu denk, ya da yakın oranlı sayılar arasında, daha çok ortada olanın, yöresinde aranır.

Kâğıdın uygulamaya konacağı gün sabahtan ezandan önce kalkılır, üç rikât «niyaz namazı» kılınır, sonra yedi pirinç tanesi alınır, yedi «Kulhuvallah» okunup her birine ayrı ayrı üflenir, kâğıt düzgünce açılır, kırmızı çizgiyle çevrilen bölüme tek tek atılan pirinç tanelerinden çoğunun toplandığı yer definenin yerini gösterir.

Bu ikinci bir belirtidir, definecinin ondan çok iyi yararlanması gerekir. Definеci bu işlemi yapacak durumda değilse cinciyle anlaşabilir. Cinci anlaşmaya yanaşmazsa, bu işten iyi anladığına inandığı birisiyle uyuşabilir. Definenin bulunduğu yer konu-

sunda kesin bir sanı uyanınca kurban kesilip kanı oraya serpilir, kazma işine girişilir.

3.

Define aranacak alan Şekil: 63'de görüldüğü gibi dört köşesinde dört noktalı daire bulunan, yan çizgileri birbirini kesmeyen bir dikdörtgen içine alınır. Gene Şekil: 63'de gösterildiğince ortasına, içinde nokta bulunan, bir üçgen, dört yanına oransız çizgiler çizilir, sayılar konur.. Üçgenin üç köşesinde «ye», «şın», «tı» harfleri karşılıklı sıralanır, çizgilerin üzerinde üç, yedi, sekiz, dokuz sayılarından yedişerli dört dizi oluşturulur. Dikdörtgenin kıyı çizgilerinde «nun», «mim», «kef», «kaf», «te», «ayn», «gayn», «elif», «be», «cim», «dal» harfleri görülür. Bunların «ebced hesabı»na göre sayıları çıkarılır, böylece 1 (elif), 2 (be), 3 (cim), 4 (dal) dizisi oluşur. Yapılacak iş bu sayılardan, harflerden oluşan biçim içindeki gizliliği öğrenmek, defineyi bulma olanağı sağlamaktır. Örneklerde görüldüğü üzere define mim, kef, kaf, te, tı, ye harflerinden oluşan büyük üçgen içindedir. Ortadaki içi noktalı küçük üçgenin bir bölümü definenin bulunduğu yer içindedir. Üçüncü üçgen ise definenin bulunduğu yeri daha yakın çizgilerle gösteriyor.

«Ebced hesabı»na uyularak yapılan toplamalara göre, define 81 (dokuzun karesi), 100 (10'un karesi), 400 (20'nin karesi) sayılarının gösterdiği üçgen biçimli alan (ortada) içindedir, küçük üçgene çok yakındır. Küçük üçgenin «ye» harfiyle gösterilen köşesi define alanı içinde bulunuyor. Burada yapılacak işlem (1'inci, 2'nci) bölümlerde anlatılan, namaz, kurban kesmelerdir, öteki fal, yıldız, burç ko-

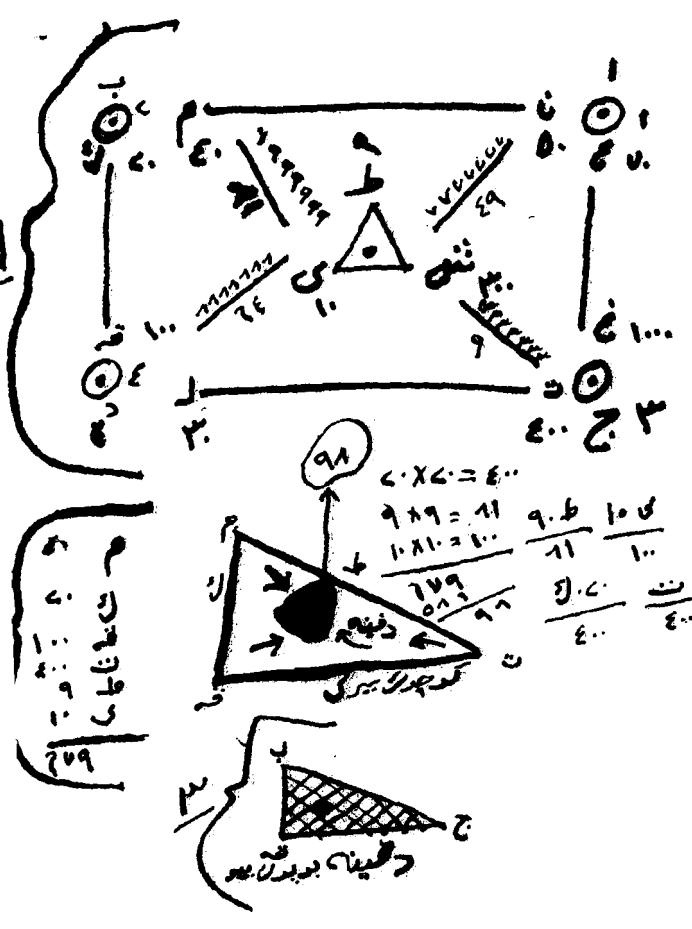
nuları burada geçerli değildir. Define aramaya çıkarken, gösterilen örneklerden daha kolay yararlanabilmek için, üçgenlerin iç içe çizilmeleri uygundur. Arayıcı bunu yapamazsa eli yatkın birinden yararlanabilir. Ancak yararlanacağı kişiye çok güvenmesi, aldatılmaması gerekir, yoksa defineyi başkası aramaya koyulur.

En altta görülen içi çizilmiş, v-k-c üçgeni, ortadaki m-k-t üçgeninden büyüktür, definenin büyük alanı, bu dış sınır çizgileri içindedir, küçük alanı ise ortadaki üçgenle sınırlanan, eski yazılarla (mim, kaf, te, tı, kef, ye) gösterilen yerdedir. Defineyi düzenleyen, bilinmeyen kimse, arayıcıları şaşırtmak için define yerini gösteren üçgenlerin büyüğünü küçük, küçüğünü büyük çizmiştir, buna aldanmamak gerekir.

Okuyucunun şaşırmaması için örnekte görülen (X'leri) çarpıları biz koyduk, eski yazılarla bu belirletme yoktur.

4.

Kırk bir pirinç tanesi, kırk bir «Kulhuvallah» okunup üflenerek bir tas suya atılır, yedi «besmle» çekilir, tasın çevresinde kırk bir kez dönülür. Dönüş bittikten sonra üç rikat namaz kılınıp üç «yâ settar» söylenir, göğe doğru üflenir. Pirinç taenleri tek tek sudan çıkarılır, her tane için bir «besmele» çekilir. Pirinç taneleri küçük bir şişeye konup ağzı mantarla kapatılır, yedi gün böyle bırakılır. Yedinci günü akşam ezanından sonra pirinç taneleri beşer beşer ayrılır, bu beşerlik taneler, birbirinden biraz uzakça, sekiz ayrı yere konur, üç gün beklenir. Bu süre içinde, her gün, kırk rikat namaz kılınır, her rikatta «yâ

Şekil: 63

settar» diyerek selâm verilir. Namazdan sonra büyük bir kâğıdın üzerine büyük bir üçgen çizilir, üçgenin ortasına iri bir nokta konur. Üçgenin köşeleri define aranacak yerin sınırlarını gösterir. Define bu sınırların içindedir. Pirinç taneleri beşer beşer üçgenin içinde ayrı yerlere konur, öyle bırakılır. Bu arada yetmiş «Kulhuvallah» ile üç «Kevser» okunur, pirinçlerin bulunduğu kâğıda üflenir. Pirinçlerin her bölümü bir daire içine alınır, üçgenin içinde sekiz daire oluşur. Her daireye bir harf yazılır, harfin «ebced hesabı»na göre karşılığı düşünülür, ya da harfin yanına yazılır. Kırk «besmele» çekilip kâğıda yavaşça üflenir, pirinç taneleri yerlerinden oynamaya, belli yerlerde toplanmaya başlar.

Define arayıcısı toplanan pirinçleri belirten harfleri, sayılarını gözönünde bulundurur. En çok pirinç nerede toplanmışsa, en çok sayı nerede varsa define oradadır demek. Arayıcı üçgen üzerinde görülen bu toplanmayı define arayacağı bölgeye uygular. Üçgenin yönleri bilindiği için toplanma hangi yöndeyse define de o yöndedir. Definenin bulunduğu bölgede, pirinçlerin toplanma yönüne uyularak, araştırma yapılır. Pirinçlerin «ebced hesabı»na göre bulunan sayısı da definede hangi türden değerli nesne olduğunu gösterir. Define arayıcısı bu «ebced hesabı»na göre, sayılara bakarak, hangi nesnenin saklı olduğunu anlayabilir. Gümüş, altın, inci, elmas dbg. değerli nesnelerin «ebced hesabı»na göre sayıları bellidir. Define nesnenin değerine göre düzenlendiğinden en uygun yerde arama gereği vardır.

Definenin bulunduğu yöre anlaşılınca, kesin yeri öğrenilmek istenir. Bunun için yatmadan önce otuz iki rikat namaz kılmak, definenin yerinin düşte «bildirilmesi» konusunda Tanrı'ya yakarmak ge-

rek. Buna eski deyimle «istihare» denir, define arayıcıya düşte cinler, definenin yerini bildirirlermiş. Ancak düş görmek için cincinin önerdiği biçimde davranma gereği vardır. Define arayıcı namaz kılmayı, okuyup üflemeyi biliyorsa cinciye gitmez, bilmiyorsa yatmadan önce gider okunur.

5.

Geceleri cinlerin, perilerin seslerinin duyulduğu ıssız kalıntılarda, eski tapınak yıkıntılarında define olduğu inancı yaygındır. Bu inancın gerçek olduğunu gösteren somut belgeler, yaşanmış olaylar da vardır. Define arayacak kimsenin halk dilinde dolaşan böyle söylentileri dinlemesi, derlemesi, bu tür gizli seslerin nerelerde, günün hangi kesimlerinde duyulduğunu öğrenmesi, irdelemesi gerekir.

Eski çağlardan kalma inançlara göre, definelerin saklı oldukları yerlere yaklaşanlar çarpılırmış, gizli, korkulu sesler duyarlarmış. Özellikle tapınak yörelerinde, eski mezarlarda, kalıntılarda böyle definelerin varlığı bilinir. Böyle bir definenin aranması, bulunması için islâm diniyle bağlantılı bütün işlemlerden, okuyup üflemelerden ayrı bir yöntemin uygulanması gerekir. Defineleri koruyan cinlerin, perilerin seslerini duymak, dinlemek için en yararlı araçlar ince bakırdan yapılmış kaplar, kapaklardır. Bir söylentiye göre bakır yer altından çıkarıldığı için yeraltında defineleri bekleyen cinlerin, perilerin sesleriyle bakırdan çıkan sesler birbirine benzermiş. Bu nedenle cinler bakırın sesine gelirlermiş.

Define arayıcısı çok ince bakırdan yapılmış, kapaklı bir kap, sözgelişi bir boş tencere alır, kapağını açar, tencerenin de kapağın da ağzı toprağa gel-

mek üzere define aranacak yere koyar. Kapakla tencerenin birbirinden biraz uzak olması gerekir. Arayıcılardan biri yere uzanır, kulağını tencereye dayar, arkadaşı da tencerenin birkaç adım ötesinde durup ağır bir taş, ya da balyozla, belli aralıklarla, yere vurur. Tencerenin içinde cin sesini andıran bir sesin çınladığı, boşluktan gelen bir ses yankısının yayıldığı duyulursa bu işlemi kapakla da dener. Kapakta da tencerede duyulan sesler duyulursa o yörede, tencereye, kapağına yakın yerde bir define var demektir.

Duyulan seslerin bulunduğu yöre kâğıt üzerinde büyükçe bir üçgenin içine alınır. Üçgenin üç köşesine birer harf (arap yazısıyla) yazılır. Harfleri birer çizgiyle birleştirilir. «Ebced hesabı»na göre harflerin karşılığı olan sayılar yazılıp toplanır. Çıkan sonuç tekse define üçgenin içinde, çiftse dışındadır. Bundan sonra yeniden tencere, kapak uygulamasına geçilir, üçgende görüldüğü gibi, işlem define aranan yöreye uygulanır. Gelen seslerin yoğunlaştığı yerde define vardır artık. Sesler erkek sesine benzerse, kalınsa defineyi koruyan cinler erkektir define derindedir, kadın sesini andırır türden inceyse cinler dişidir define pek derinde değildir.

Cinlerin define arayıcısını yanıltmak için ayrı ayrı sesler verdikleri de olurmuş. Bu durumda definecinin, arama yaptığı yörede bir üçgen oluşturacak biçimde, ayrı ayrı yerlerde üçgen ağızlı kuyucuklar açması, tencere kapak yöntemini bir de öyle, kuyunun içinde uygulaması gerekir. Seslerin birleştiği, yoğunlaştığı yer definenin olduğu yerdir, kazıma işlemine girişilir.

Define aranan yer toprak değil de kayalıksa bakır yerine ince çinko, ya da saç araçlar, kaplar

kullanılır, gelen sesin yönüne göre arama işlemi sürdürülür, define bulunur. Yukarda da söylendiği gibi, bu türden çalışmalarda, kesinlikle Kur'an okunmaz, «Allah» sözü ağza alınmaz, kurban kesilmez, sözün kısası dinle ilgili bir işleme girişilmez, yoksa işin sonunda çarpılma, ağır bir hastalığa yakalanma, ölümle sonuçlanan bir olayla karşılaşma olanağı varmış (1).

6.

Evlerde gizlenen değerli nesnelerin bulunması için uygulanan bir yöntem vardır. Yaşlı kimseler altınlarını, değerli süs takılarını, parasını yalnız kendilerince bilinen yerlere saklar, beklenmedik bir günde, kimseye bildirmeden ölürler. Anadolu'da, başka ülkelerde bu türden küçük defineler çoktur.

Böyle küçük bir definenin bulunması için yapılacak tek iş cinciye başvurup fal açtırmaktır. Cinci olayı öğrendikten sonra avuç içi büyüklüğünde bir kâğıdın üzerine bir daire, dairenin içine bir üçgen çizer. Dairenin çevresine kırk «elif», üçgenin içine kırk «mim» yazar. Bunların «ebced hesabı»na göre karşılıklarını bulur, ayrı ayrı toplar, «elif»in sayısı bir olduğuna göre kırk «elif»in toplamı kırk, «mim»in karşılığı kırk tuttuğundan toplamı 1600 eder. İkisinin toplamı 1640 sayısıdır. Bu sayı kırka bölünür, ortaya

(1) «Ebced hesabı»na göre yapılan işlemlerin islâm diniyle, ya da başka bir tektanrıcı dinle ilgisi yoktur, bunu müslümanların bir buluşu sananlar aldanırlar. Bu konuda kesin bilgi yoktur. Araştırmalar bunu Âdem, Şuayb gibi yalvaçlara değin götürürler. Yazılarla sayılar arasında bağlantı kurmanın kaynağı eskiçağda uygulanan büyü işlemleridir.

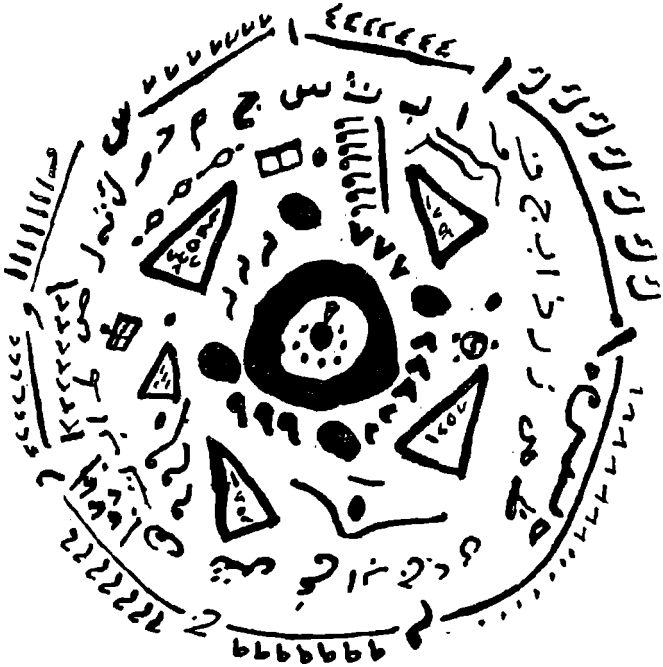
41 çıkar. İmdi definenin bulunduğu yerin adının «ebced hesabı»na göre bu sayıya yakın, ya da denk bir söz olması gerekir. Böyle bir söz bulunamazsa definenin gömüldüğü yerin adını oluşturan harflerin kırk «mim» tutarı olan 1600 sayısına yakın, ya da denk bir adla anılması gerektiği sonucuna varılır, bu araştırılır.

Bu kolay bir iş değildir. Evde duvar, ocak, ocakbaşı, duvar dibi, samanlık, anbar, db. yerleri bildiren adlar sıralanır, sayılar toplanır, yakınlık, denklik aranır. Bunu yapabilmek için arap yazılarını, «ebced hesabı»nı bilmek gereği vardır. Definenin saklandığı yerin adı bir sözle anlatılabileceği gibi birkaç sözle de açıklanabilir. Sözgelişi «harmanın yanında», «kuyunun karşısında», «incirin altında» gibi.

Bu tür fallar yalnız evde saklı küçük definelerin bulunması içindir. Ev yöresinin dışında, eski yıkıntılarda aranacak defineler için bu yöntem geçerli değildir.

7.

Bir yerde definenin bulunup bulunmadığını anlamak için Şekil: 64'te görülen biçim o yöreye uygulanır. Bu uygulamayı yapacak kimsenin eski yazıları bilmesi, onların karşılığı olan sayıları bulması gerekir. Bu nedenle, bilmeyenlerin, çok güvenilir bir cinciye başvurmaları gerekir. Define bulunduğu bilinen, ya da duyulan yörede definenin yerini kesinlikle bulmak bu örneği uygulamaya bağlıdır. Örnekte görülen sekiz kıyı çizgisi definenin hangi sınırlar içinde olduğunu, çizgilerin üstündeki sayılar definenin türünü, harfler değerini, üçgenler belirlenen

Şekil: 64

yörenin nerəsinde olduğunu, ortadaki kalın çizgili daire kesin yerini gösterir. İki üçgen arasında yer alan göz ise, defineyi kimin bulabileceğini bildirir. Gözün üstündeki harflerin «ebced hesabı»na göre karşılığı bulunur, toplanır. Çıkan sayı defineyi bulacak kişinin adının gene «ebced hesabı»na göre hangi sözden oluştuğunu gösterir. Sözgelişi gözün üstünde görülen harflerin sayı karşılığı şöyledir: 1000 (ğayn), .1 (elif, 2 (b), 3 (c;m), 4 (dal), 10 (ya). Bunların toplamı 1020 eder. İmdi, bu örneği uygu-

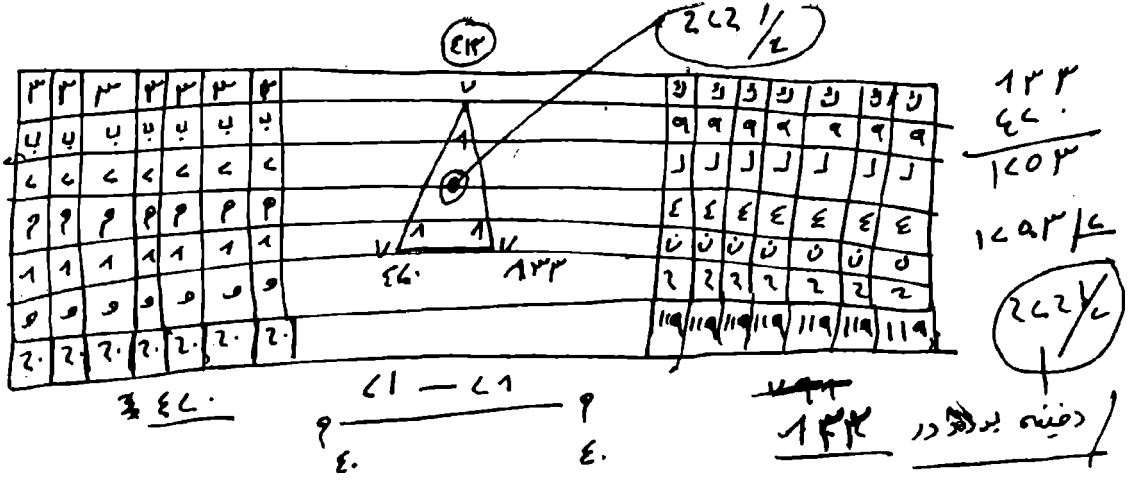
layacak kimsenin adı, eski yazılarla, 1020 sayısını bulmalıdır. Ayrıca bu kimsenin bu örneği uygulayacak nitelikte olması, bu işten anlaması gerekir. Define arayıcısı bunu başaracak durumda değilse güvenilir bir cinciye gitmesi, aramayı onunla yapması yararlıdır.

Define aramaya çıkarken islâm diniyle ilgili bütün davranışlardan kaçınmalı, Kur'an'dan bir sûre, ya da âyet okumayı düşünmemeli.

8.

İki dağ, ya da iki ırmak, iki tepe arasında bir yerde define bulunduğu söylentisi yayılırsa, definenin yerini bulmak için Şekil: 65'de görüldüğü biçimde davranılır. İki yanda görülen 49'ar bölmeli biçimler, bölmelerdeki yazılar, sayılar definenin bulunduğu bölgenin sağını, solunu bildirir. Harflerin karşılıkları bulunur, görüldüğü gibi toplamalar, çıkarmalar, bölmeler yapılır, definenin orta yerdeki üçgenin ortasında, küçük bir daire ile gösterilen yerde olduğu anlaşılır. Bu örnekten yararlanıp define arayan kimsenin «ebced hesabı»nı bilmesi gerekir. Bilmiyorsa bir bilenle, ya da cinciyle işbirliği yapması uygundur. Konuyu biraz açalım:

Soldaki kırk dokuz bölmeli kesimde görülen harflerin, sayıların toplamı en altta 60 sayısıyla gösterilmiştir. Her küçük karede sayı ile harfin karşılığı toplanır, yedi karede 60 sayı toplam sayıdır. Yedi ile altmış çarpılınca 420 elde edilir. Bu sayı deflenin karşısında bulunan yamacın, dağın, tepenin, başka neyse, anlamını belirtir. Sağdaki karelerde görülen sayılar toplamı da 119 eder, bunu yediyle çarpınca 833 elde edilir. Bu da sağ sınırın anlamını bildirir.

Şekil: 65

Sağlı sollu sayılar toplanınca ortaya çıkan 1253 sayısı ikiye bölünür, 626½ definenin yeridir. Üçgenin üç köşesinde görülen 420, 833, 413 sayıları iki yandaki sayının birbirinden çıkarılması sonucu elde edilen üçüncü gizli sayıdır. 833 — 420 = 413. Bunların ortası, üçgenin ortasıdır.

9.

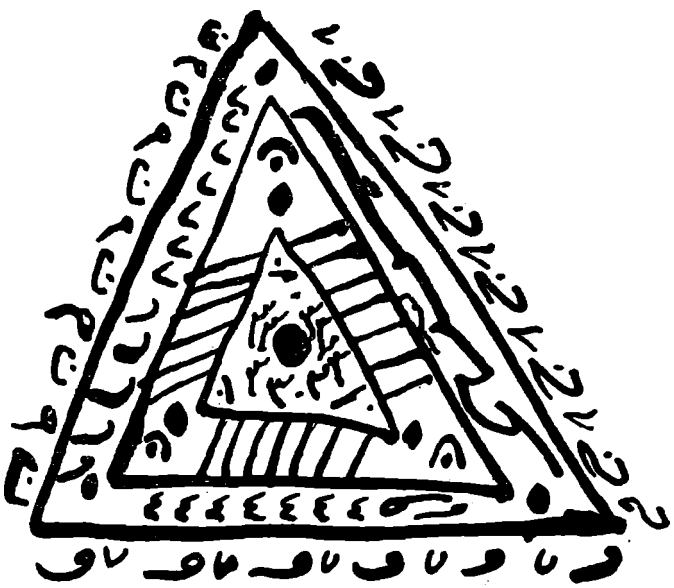
Bir kimse kırk gün oruç tutarak, bu süre içinde, her sabah ezandan önce bin bir «yâ hafi», ezandan sonra doksan dokuz «yâ âlim» söyleyip kırkar rikat namaz kılar, her selâm verişte «küntu kenzi mahfi» söylerse kırk birinci günü rüyasında hazine görürmüş. Rüya gördükten sonra yetmiş «Elham», yetmiş «Kulhuvallah» okuyup kırk damla su içmesi gerekir. Bunları yapınca yedi ırmaktan yedi kaşık su alır, bir kaba döker, kabın içine yedi dağdan yedi küçük taş alıp suyun içine atar, her gün bin bir «ya settar» söyler sağa sola üfler, bunu üç gün sürdürür. Bunları bitiren kimse bir cuma günü sabah namazı kıldıktan sonra üç rikat da «niyaz namazı» kılıp define aramaya çıkar. Define aramaya çıktığı bölgede her bin bir adım attıktan sonra bir süre oturup dinlenir, kulağını «bismillah» diyerek toprağa dayar. Kulağına ses geldiği yeri unutmamak için oraya bir taş diker. Böylece üç gün, belli bir bölgede, dolaşır. Taşları diktiği yerlere gider, toprağı dinler. Bu üç günlük süre içinde kulağına üç kez ses gelen yerde bir definenin bulunduğu anlaşılır. Uygun bir günde defineyi açmaya giderken, define arayacağı yerde, bir kurban keser, kanın aktığı yeri kazır. Define yerini bulunca, içinde yedi küçük taş bulunan

suyu kurban kestikten sonra, kazacağı yerin çevresine bir daire oluşturacak biçimde döker.

Bu işlemin define bulunmasında etkili olduğunu, deneylerle belirlendiğini, söyleyenler vardır. Özellikle eski kent, ilçe, köy, tapınak kalıntılarının bulunduğu yerlerde define aramanın en kısa, en geçerli yolu buymuş.

10.

Define bulmak, bulduğu defineyi kimseye duyurmaksızın açmak isteyen bir kimsenin yapacağı iş şudur: Define bulmak isteyince Şekil: 66'da görülen biçimi, bir muska durumuna getirir, üç kat

Şekil: 66

muşambaya, üç kat yeşil beze sarar, yastığının altına koyar. Üç Kulhuvallah», yedi «Elham» okur, sağına soluna üfler, yatar. Bu işi düşünde define görünceye değin sürdürür. Düşte define görünce sabah ezanından önce yedi rikat «şükür namazı» kılar, muskayı yastığın altından alıp yetmiş «besmele» çekerek göğsünün ortasına gelecek biçimde koynuna yerleştirir. Kimseye sezdirmeden define aramaya çıkar, düşte gördüğü yöreyi dolaşır. Her yedi adım attıktan sonra üç kez «bismillah yâ settar» söyleyip çevresine üfler. Dolaşırken uykusu geldiği yerde uzanır, biraz uyur. Uyandığında yüzü ne yana dönükse o yönde yetmiş adım yürür, her adımda bir «Kulhuvallah» okuyup çevresine üfler. Yetmişinci adımı attığı yerde define varmış, orayı kazınca aradığını bulurmuş.

11.

Define bulmak isteyen kimse, bir cuma sabahı ezandan önce kalkıp, yetmiş «yâ kâfi» söyleyip dört yana üfler, sonra doksan dokuz «Kulhuvallah» okur, üç kez yere üfler. Eski bir ev, ya da tapınak yıkıntısının çevresinde yedi kez dolaşır, her dolaşmada Kur'an'ın «Kevser» sûresini okur, yere üfler, «inşaallah» deyip kıbleye doğru eğilir. Ezan okununca namazı kılar. Namazdan sonra ıssız bir yerde bulunan bir akarsuda yüzünü yıkar, her yüzüne su vuruşta «bismillah ya settar» deyip sağa sola üfler. Bu işlemi yedi sabah sürdürür, sekizinci sabah olan cuma günü yedi arpa tanesi alır, yedi «besmele» çeker, yedisine üfler. Sonra buğday tanelerini birlikte havaya atar. Yere düşen tanelerin oluşturduğu biçime bakar. Bu taneleri birer çizgiyle birbirine bağ-

lar. Çizgilerin oluşturduğu biçimin ortasında define var demektir.

Buğday tanelerini olduğu gibi bırakır, onların oluşturduğu biçimi bir kâğıda çizer, kâğıdı alıp define arayacağı yöreye gider, uygulamaya koyulur. Kâğıt üzerinde görülen çizgilerin defineye giden yollar olduğu, cincilere göre, açıktır. Orta yer define yeridir. Define arayıcı kimse bu çizgileri izler, en kestirme yol en kısa çizgi üzerinde demektir. O çizgi üzerinde defineye giden yolu bulur.

Definenin orta, en kısa çizgi üzerinde, ya da ona en yakın yerde olduğu unutulmamalı. Define arayıcı bunu çözümleyemezse çok güvendiği bir cinciye başvurur, çizgilerin açıklanmasını, definenin yerinin gösterilmesini ister. Ancak bu işlem define bulunma olanağı olan yerlerde yapılır. Gelişi güzel bir yerde define var mı yok mu diye uygulanmaz.

12.

Define aramada tutulan iki yol vardır. Biri definenin bulunduğu bölgeyi bilip kesin yerini bilmemek. İkincisi nerelerde define bulunabilir onu kestirmek. Birinci durumda definenin bulunması, ortaya çıkarılması kolaydır. İş, biraz uzun da sürse, aramaya bağlıdır. İkinci durumda, define arayıcısının elinde, büyülü bir kılavuzun, bir belgenin (defineciler dilinde bir ruhsat'ın) bulunması gerekir.

İki yılandan, yılanların yanlarında başka biçimlerden, çizgilerden, yazılardan, sayılardan oluşan bu belgenin ele geçirilmesi, düzenlenmesi çok mu çok güçtür. Bu belgeyi düzenleyebilecek cinci de kolay kolay bulunamaz. Gizli bilimlerle, cinlerle, özellikle define bekçisi denen gizli güçlerle senli benli

olan bir cinci gerekir. Şekil: 67'de görülen belge bu tür bir belgedir, bir tekkede bulunmuştur. Belgenin bulunduğu yerde önemli sayıda değerli nesneler, altın, süstakıları bulunmuştur bir söylentiye göre. Bu

Şekil: 67

tekke İstanbul'da, Fatih Camii yanında, Nakşibendi tarikatınındı, şimdi yıkılmış durumdadır.

Bu belgeyi ele geçiren kimsenin bin bir rikat «niyaz namazı» kıldıktan sonra bin bir «yâ settar» söyleyip, bir kurban kesip yoksullara dağıtarak define aramaya çıkması olumlu sonuç verirmiş. Define aramaya çıkanın bu işe başlayınca her adım atışta «bismillah» demesi gerekir. Kısa bir süre içinde definenin yeri, özelliği düşte görünür, cinler ona gereken yardımı yaparlarmış. Üç kat muşambaya, iki kat yeşil beze sarılıp dikişsiz bağlanması gereken bu muska koyunda taşınır, kimseye gösterilmez.

13.

Define aramaya çıkacak kimse Şekil: 68'de gö-

Şekil: 68

rülen muskayı yazdırıp koynuna koyar. Bu muskayı define işlerini çok iyi bilen cincilerden birine yazdırır. Muska iki kat muşambaya, muşamba üç kat yeşil ipek beze sarılır, bağlanır, dikiş vurulmaz.

Bu muskayı koynuna koyan kimse, bir sabahı ezandan önce kalkar, kırk rikat «niyaz namazı» kılar, yetmiş «besmele» çekip yere üfler, sonra sabah ezanını bekler, namazı kılar. Namazdan sonra kırk tövbe söyler, birdenbire içine hangi yöne gitmek doğmuşsa o yöne doğru gider. Define bulunması olanağı olan yıkıntılara, kalıntılara geldiğinde yerden üç küçük taş alır, bir üçgen oluşturacak biçimde sıralar. Bu üçgenin (taşların) çevresinde yedi kez döner, dönerken Kur'andan kısa bir sûre okur. Sûre hangi taşın yanında bitmişse define o taşın gösterdiği yöndedir. Daha açığı şöyle: bir üçgen oluşturacak biçimde yere konan taşlardan hangisinin yanında sûre biterse o taştan dışa doğru düz bir çizgi çekilir, ya da çekilmiş sayılır, o yöne gidilir. Define kalıntılar arasında, orada o çizgi üzerinde, o yönde demektir.

Defineci gerekli yönde biraz yürüdükten sonra, kalıntıların yanına gelince, yere oturur, üç «besmele» çeker, bir «Kulhuvallah» okur, yere üfler. Gözlerinin ilk takıldığı yeri kazmaya başlar.

14.

Eskiden oturulan, sonradan değişik nedenler yüzünden boşalan, ıssız kalan bir bölgede, bir yerleşme yerinde define bulma olanağı vardır. Bu defineyi bulabilmek için definenin koruyucusu olan cinlerle işbirliği yapmak onlarla anlaşmak gerekir. Cinlerle işbirliği konusunda anlaşmaya varılınca,

geceleyin uykuda definenin yerini bildirirlermiş. Önemli olan cinlerle anlaşmaktır.

Cinlerle anlaşmak isteyen bir defineci bir cuma sabahı ezandan önce kalkar, define aramayı düşündüğü bölgede, ıssız bir yerde, yedi rikat namaz kılar, yetmiş «besmele» çekip sağa sola üfler. Ezan okununca namazı orada kılar. Bir süre «yâ hak» diyerek define arayacağı yörede dolaşır, her yedi adımda üç «besmele» çeker. Ertesi günü geceleyin kapkara bir horozu define arayacağı bölgede, namaz kıldığı yerde keser; kanını, kestiği yerin çevresine serper. Sonra horozu yediye böler, birbirinden uzakça yedi ayrı yere koyar. Yedi gün bekler. Bu süre içinde, her gün, kırkar rikat «niyaz namazı» kılar, her rikatta:

Medet ya sahibu'l hazine
Medet ya hâkim'ul hazine
Medet ya hafızu'l hazine

söyler, sağa sola üfler. Yedinci günü, gene sabah ezanından önce, yedi rikat namaz kıldıktan sonra define arayacağı yeri bir kez daha gizlice gezer, cinlerden yardım ister, en kısa bir süre içinde kendisine durumu bildirmelerini diler, eve döner. Akşam yatarken kimseye sezdirmeden «Cin sûresi»ni okuyup sağa sola üfler. Evliyse, karısına bile duyurmamak için o gece ayrı yatabilir. Cinlere adaklar sunacağını söyler (içinden), uykuda gelmelerini söyleyip yorganı başına çeker, yetmiş «besmele», üç «Kulhuvallah» okuyup uyur. İlk gece olmasa bile ikinci ya da üçüncü, en geç yedinci gece düşte cinler kendisine definenin yerini, içinde olanları bildirirlermiş. Define arayıcısı uykuda cinler kendisine

gerekeni bildirecekleri geceye değin bu işlemi sürdürür. Birkaç gece cinler gelmedi diye işin ardını bırakması doğru değildir. Cinler kendisine definenin yerini bildirdikleri geceden üç gün sonra bir kurban kesip yoksullara dağıtır, ıssız bir yerde yedi mum yakar (geceleyin), ışığını cinlere adar. Bu işi kimseye söylemez, kurbanı da ölmüşlerinin anısına kesip dağıttığını söyler. Üç gün sonra düşte kendisine gösterilen yere gider, kazacağı yeri belirler, başka bir gece kazı işine başlar.

Bu işlemleri eksiksiz yapanların define buldukları söylentileri oldukça yaygındır. 1923'ten sonra, Karadeniz bölgesinde yaşayan hıristiyanların göçüşü sonucu, boş kalan köylerde, manastırlarda, kiliselerde böyle definelerin aranıp bulunduğu, yoksulken birden varlıklı olan kimselerin böyle defineler buldukları çok söylenir. Olay bugün de yaygındır, araştırmalar sonucu ufak tefek değerli nesneler bulunmaktadır. Ancak bulunuşun yukarda anlatılan işlemle bağlantılı olup olmadığını kestirme olanağı yoktur.

15.

Define aramaya çıkan bir kimsenin izleyeceği yollardan biri de çıngıraklı yılan, taçlı yılan denen yılan türleridir. Yaygın bir inanca göre büyük definelerin bekçileri bu tür yılanlardır. Bu yılanlar çok sıcak günlerde, öyle üstleri definenin içinden çıkar, üzerinde dolaşır, definecilere yol göstermek isteyen cinleri oradan kovarlarmış. Çıngıraklı yılanın çıkardığı sesten bütün cinler korkar, kaçarlarmış. Taçlı yılan ise bütün define koruyucularının başı, en bü-

yük yöneticisiymiş. Bütün define koruyan cinler onun buyruğu altındaymış. Define konusunda güvenilir bilgi veren cincilere göre bu kesinmiş, gerçekmiş.

Define arayıcı bu yılanlardan birinin göründüğü eski yapı yıkıntılarının bulunduğu yörede gizlice dolaşır, çevreyi gözetler, yılanı gözleriyle görüp tanıdıktan sonra define aramaya koyulur. Define aramak, yeri kazmak için yılanın öldürülmesi gerekmez. Birkaç gün önceden «yılan şerbeti» denen özel bir şerbet yapılır, birkaç kaba bölünüp define aranacak yere gizlice konur. Bu iş yapılırken de yüz bir «yâ hâfız», yetmiş bir «yâ settar», kırk «yâ cebbar» söylenir, çevreye üflenir. Şerbet konan kaplar sık sık yoklanır, yılan önce hangisini içmişse define oradadır. Şerbeti içen yılan bir süre ortalıkta görünmezmiş. O süre içinde defineci yetmiş rikat namaz kılar, yedi çeşmeden yedi yudum su içer, define arayacağı yerde gündüz yedi küçük ateş yakar, define yerini kazmaya başlar. Her kazma vuruşta «bismillah ya subhan» denir, yere üflenir. Kırk kazma vurulduktan sonra biraz durulur, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okunur, kazı işi sürdürülür. Bu arada yılan görünür saldırıya geçerse öldürülür, definenin çıkarıldığı yere gömülür. Yılan öldürülünce yedi rikat «tövbe namazı» kılınır, Tanrı'dan bağışlanması istenir.

Define, koruyucu yılanın boyunun birkaç katı derinde bile olabilir. Kazmaktan kaçınmamalı. defineye varılmadan yılanın sıcaktan kokma olanağı varsa, define yakınında gömülmesi uygundur. Öldürülen yılan gömülmeden definenin yerini kazmak doğru sayılmaz. Define bulunduktan sonra, yılan öldürülmemişse, ona biraz daha şerbet yapılır, bir kap içinde define yerine bırakılır, üstü biraz yüksekten

örtülür bir taşla. Yılan kolayca girip şerbeti içebilmelidir.

Anadolu'nun birçok yerinde defineleri yılanların koruduğu söylenir. Gerçekten de eski yapı kalıntıları arasında bulunan definelerin yöresinde büyük büyük yılanların yaşadığı görülmüştür. Bunun nedeni eski yapı kalıntılarının yılanların girip çıkmasına, yuvalanmasına elverişli olmasıdır. Devrilen taşların aralıkları, yapı yıkıntılarının barınmaya yeterli oluşu sürüngenlerin oralarda yuvalanmalarına yol açmaktadır.

16.

Define bulmak isteyen kimse şu gösterilen işlemleri eksiksiz uygularsa kırk gün içinde bir definenin varlığı uykuda kendisine bildirilirmiş:

A) Yeni doğurmuş bir ineğin sütünden her sabah yedi yudum alıp bir ıssız yerdeki yapı yıkıntısına dökecek. Bu yedi yer ayrı ayrı yörelerde olacak.

B) Yedi sabah, ezandan önce, yedi ayrı yapı yıkıntısında yedi rikat namaz kılacak, namazda yalnız «Kulhuvallah» okuyacak, başka bir söz, bir âyet ağzına almayacak.

C) Yedi yılana birer kaşık şerbet verecek, yılan yaklaşmaya korkarsa şerbeti başına serpip kaçacak, kaçarken dokuz «besmele» çekecek.

Ç) Kara bir horoz kesip kanını yedi çeşmenin suyuna karıştıracak, bu sırada yedi «Kulhuvallah», yedi «Elham» okuyup göğe üfleyecek. Sonra yedi yudum soğuk su içip yedi «Elhamdulillah» diyecek.

D) Yedi ıssız yerden yedi küçük taş alarak bir üçgen oluşturacak biçimde dizecek. Oluşan üçgenin çevresinde kırk kez «Subhanallah ya fettah» diyerek dolaşacak, bunu üç akşam uygulayacak.

Bunları yaptıktan sonra yedi gün öğleden sonra üç rikat namaz kılıp definenin nerede olduğunun kendisine uykuda bildirilmesi için Tanrı'ya yakaracak. Bütün işlemlerin, aşağı yukarı, yedi sayısıyla bağlantılı olduğu bu olayda definenin yedi yerde bulunabileceğini de unutmamalı. Yedi yerde yedi ayrı define olduğu gibi, bir tek define de olabilir. Koruyucu cinler, definenin bulunmasına yardım edecek cinleri aldatabilirlermiş. Definenin yeri, içindekiler bir gece, ya da gündüz uykuda aracıya bildirilir. Bunu bildirenin yılan olması uykuda defineciyi ısırıp kaçması biçiminde rüyalaşması olanağı vardır. Yılan, düşte defineciyi ısırır kaçar, bir deliğe girer. Defineci uyandığında, gördüğü düşü yorumlayarak kendisini ısıran yılanın girdiği deliği izler, defineyi bulur. Ancak bu yılan sokmasının bir düş olduğunu, uyurken gerçekten bir yılanın gelip sokmasını beklemenin gereksizliğini unutmamalı.

Bu olayın da gerçek olduğunu, olumlu sonuç verdiğini söyleyenler vardır. Ancak, bütün işlerin gizli tutulması gerektiğinden, kimlerin böyle bir define buldukları açıkça söylenemez Yalnız, halk arasında kimilerinin böylelikle varlıklı oldukları, manastır, kilise definelerini bulup açtıkları yaygın söylentiler arasındadır.

DEFİNE GİZLEME

Şekil: 69

Definesinin bulunmasını, açılmasını istemeyen bir kimse Şekil: 69'da görülen muskayı çizdirir. Muskayı çizen cinciye, define konusunda açıklama yapılmaz, yalnız definenin korunması, bilinmemesi istenir. Bütün defineler gizlidir, ancak gelecekte bu-

lunmaları istenir. Oysa bir yerden bir yere göçen, definesini götüremeyen kimseler, bu konuda çok gizli davranır. Bu tür define gizlemenin savaş dönemlerinde uygulandığı söylenir. Bir söylentiye göre, Anadolu'da hıristiyanların, başka yerlerde müslümanların böyle defineleri varmış. Düşman eline geçen ülkelerde böyle defineler çokmuş. Böyle bir defineyi yalnız gizleyen savaş sonunda yurduna döndüğünde bulabilirmiş.

Muska defineyi gizleyenin yanında bulunurmuş.

DEFİNE AÇMA

Yeri bilinen, belli bir süre içinde, ya da belli bir süre geçtikten sonra açılması önerilen bir define belli törenle açılır. Önce bu işten anlayan bir cinciye, ya da hocaya gidilir. Definenin kimden kaldığı, kime kaldığı söylenir, yapılması gereken işlem öğrenilir. Bu işlemi biliyorsa defineyi açacak olan, bilmiyorsa cinci, ya da hoca uygular. İşlem genellikle şöyledir:

Bir cuma günü sabah namazı kılındıktan sonra definenin olduğu yere gidilir, üç «Kulhuvallah», bir «Elham» okunur, üflenir, sonra yedi rikat «şükür namazı» kılınır, defineye yedi damla okunmuş su serpilir. Definenin yanından ayrılma gereği vardır, cuma namazı kılındıktan sonra yeniden definenin olduğu yere gelinir, üç rikat namaz kılınıp bir kurban kesilir, kanından birazı definenin üstüne sürülür. Cinci, ya da hoca Kur'an'dan bir sûre okur, evine döner. Bu işleri, dendiği gibi, defineyi açacak olan biliyorsa evine dönmesi gerekmez.

Defineyi açacak olan işçi kimse yedi «besmele» çeker, açmak için kullanacağı aracı eline alır, üç

«Kulhuvallah» okuyup araca üfler, işe başlar. Aracı her vuruşta bir «besmele» çeker, bu arada orada bulunan kimseler de «besmele» çekerler. Bu kimselerin yabancı olmamaları, define üzerinde hakları bulunmaları gerekir. Define açılıp, saklı nesnelerin bulunduğu kap (küp, çömlek, sandık, kutu türünden neyse) çıkarılır. Yeniden topluca, ya da açan kimse tekse tek, yedi rikat namaz kılma gereği doğar. Kap sürekli olarak «besmele» çekilerek açılır, açılınca «Elhamdulillah yâ Allah» söylenir, definenin bulunduğu kabın üzerine üflenir.

Define umulan nitelikte olsa da, olmasa da, Tanrı'ya «şükretme» gereği vardır. Definenin bir iman denemesi olması da gözden ırak tutulmamalı. Define umulan nitelikte değilse cinciye gidilir, durum anlatılır, cinci başka bir definenin bulunup bulunmadığını, bu definenin bir gizli yolu olup olmadığını araştırır. Kimi defineler ikinci bir definenin varlığını gösteren, önüne gelenin açmaması için «define içinde define» olarak nitelenen özelliktedir.

Açılan define umulan nitelikte çıkarsa kırk rikat «şükür namazı» kılınır, yedi yoksul sevindirilir, üç gün oruç tutulur. Bunlar yapılmazsa defineden bir yarar sağlanamazmış, cinler onun «bereketini» alıp götürürmüş.

DEFİNE ÇARPMASI

Definenin bulunduğu yere yaklaşan, define arayan, defineyi açmaya, kazmaya kalkan kimseleri defineyi koruyan cinlerin çarptığı inancı yaygındır. Bu çarpma görünmeyen bir güç aracılığıyla olduğu gibi yılan, akrep sokması, bir taşın kişinin bir yerini ezmesi, ağaçtan düşme, balta, kazma, kürekle yaralanma türünden de olabilir. İnme, ağrı, hastalanma, ağulanma, sağırlık, körlük, bir yerin çıkması, ya da kırılması gibi sarsıcı durumlar da define çarpmaları arasında görülebilirmiş. Çarpmanın hangi nedenle, nerede olduğunu cinciden başka kimse bilemez. Ancak cinci de definenin yerini, çarpılma olayının geçtiği kesin yeri bilemezmiş, koruyucu cinler onu da şaşırtırmış.

Çarpılan kimse cinciye gider, başından geçeni anlatır, cinci kırk bir «besmele» çektikten sonra fal açar, çarpılmanın nedenini araştırır, iyilik cinlerini çağırır, olayı öğrenir. Bunu bir tas suyun içine yedi çakıl taşı atarak, her taş atışta «taale yâ cin» diyerek yapar. Taş atışı bittikten sonra, tasın çevre-

sinde yedi kez döner, her dönüşte bir «Nâs» sûresi okur. Dönüş bitince taşları tek tek sudan alıp ocakbaşında yedi ayrı yere koyar, yedi «besmele» çeker, ocağa üfler. Bu işlemler ilk gün yapılır, ondan sonra yedi sabah namazdan sonra kendisine başvuranı okur. Her okuyuşta başına yedi damla soğuk su damlatır. Kur'an'dan bir sûre okur, böylece yedi günde yedi sûre okumuş olur. Çarpılan, cinciye gelemeyecek durumdaysa cinci gizlice onun evine gider. Son günü okuma işi bitince yedi rikat «tövbe namazı» kılar, kırk «besmele» çeker, çarpılanın yüzüne üfler. Muska yazılmaz. Bu işlemden sonra yedi gün içinde çarpılma geçermiş.

DEFİNE DÜŞÜ

Define aramak, define bulmak isteyen bir kimsenin bu dileğini içinden kırk kez geçirip kırk bir kez «yâ settar» dedikten sonra bir kısa sûre okuyup yatması gerekir. İlk gece düş görmeyebilir, yedi gün yatağa girmeden önce bu işlemi yinelemesi yararlıdır. Yedinci gece defineyle ilgili önemli bir düş görebilir. Düşü üç gün kimseye söylemez, üçüncü günü yeniden düş görür, gene söylemez, birkaç gün sonra içine bir tedirginlik, bir sıkıntı uyanır, o gece gene bir düş görür. Tanıdık kimseye bildirmeden, define düşlerini yorma konusunda güvenilir sayılan bir cinciye gider, durumu anlatır. Cinci anlatılan düşleri ayrı ayrı kâğıtlara yazar, düşü görenin anasının, babasının, dedesinin, anneannesinin, babaannesinin adlarını ayrı ayrı kâğıtlara yazar. Böylece altı ana, altı baba soyundan olmak üzere on iki ad öğrenir, bunların altısı erkek, altısı kadındır artık. Düşü gören evine gönderilir, yedi gün sonra gelmesi söylenir.

Cinci yazdığı adlarla ilgili yıldızlara, burçlara bakar, alınyazısı durumlarını, hangi define koruyu-

cusu cinlerin adlarıyla yakınlık, benzerlik gösterdiklerini sayıya dökerek öğrenir. Bunu yaparken adları oluşturan harflerin «ebced hesabı»nı bilmeyen kimse define düşlerini yorumlayamaz.

Ayrı ayrı kâğıtlara yazılan düşlerin yorumlarını yapan cinci, bu yorumların oluşturduğu «sır»la adları arasındaki yakınlığı sayıya dökerek bulur. Sözgelişi düşün yorumundan bir yerde «gümüş» olduğu sonucuna varılırsa bu nesnenin «ebced hesabı»ndaki sayısı ile söylenen adlar arasındaki yakınlık düşünülür. Gümüşün sayısı hangi ada yakınsa, ya da hangi adla birse definenin o kimsece, ya da yakınınca düzenlendiği, onların birinden kaldığı sonucuna varılır. Bu sonucu varılınca iş yerini bulmaya kalır. Cinci onu da fal açarak bulur, ya da düşü görene sezdirmeden nereli olduğunu, nereden gelip nerede yerleştiğini öğreniverir. Bunları öğrenme olanağı bulamazsa ikinci kez kendi içine kapanır, cinleri çağırır definenin bulunduğu bölgeyi öğrenir. Bu işi yapmak için de bin bir rikat «niyaz namazı» kılması gerekir ki bunu da en az yedi günde başarabilir. Yedinci günü düşü gören gelince cinci yedi gün daha beklemesini söyler.

Cinci gerekli namazı kıldıktan sonra büyükçe bir kâğıdın üzerine bir daire çizer, dairenin içine yedi çap çeker, böylece on dört yarıçap eder. Her yarıçapa iki «elif» yazar, yirmi sekiz «elif» tutar. Dairenin çizildiği kâğıdı düz bir yere koyup üzerinde mürekkebe batırılmış kamışı yavaşça sallayıp gezdirir. İlk mürekkep damlasıyla son mürekkep damlasının düştüğü noktaları bir çizgiyle birleştirir. Define bu iki nokta arasında bir yerdedir.

Cinci, görülen düşlere göre, definenin türünü söyler. bulunduğu bölgeyi belirtir, ancak kesin ye-

rini söylemek için başka işlemler gerekir. Sözgelişi: «Düşte görülen definede altın, gümüş süs takıları vardır. Yedinci çizgi ile onuncu çizgi arasında, uca yakın yerdedir, babaannenin köyündedir.» Cinci bunları, söyler, daha öteye geçmesine cinler engel olurmuş.

Bu işlemden sonra «babaannenin köyü» bir daire içine alınır, cincinin çizdiği dairenin tıpkısı olan bu dairede cincinin söylediği çizgiler üzerinde yerler araştırılır.

DEFİNE CİNLERİNDEN SAKINMA

Halk inançlarına göre bütün definelerin birer, ya da birkaçar koruyucusu vardır. Bunlar yılan, dev kılığına bürünmüş cinlerdir çokluk. Bu koruyucular definenin bulunduğu yere kimseyi yaklaştırmazlar, bilmeden yaklaşmak isteyenin içine bir korku, bir ürperti salarlarmış. Bu korku, bu ürperti definenin bulunduğu yeri belirleme anlamına gelmez. Nedeni bilinmeyen bir korkudur bu. Cinlerin saldığı bu korku yüzünden definelerin korunması kolaydır denir. Define olan yerler genellikle uğursuz sayılır, onlardan korunmak, sakınmak gereği vardır.

Bilinmeyen bir yerde, bilinmeyen bir olay yüzünden çarpılan kimseler varmış. Bu çarpılmalar karşısında definelerin bulunduğu söylentisinin yaygın olduğu yerlere gitmek, oralarda uygunsuz sayılan eylemlerde bulunmak doğru değilmiş.

Definelerin bulunduğu sanılan yerlerde oturan kimselerin cinlerden korunmaları için cincilere başvurmaları gerekir. Bu tür defineler genellikle geniş bir yörede olurmuş, belli dar bir yerde değil. Sözgelişi birkaç evin bulunduğu yerde değil de bir köy-

de, bir obada. Böyle bir yerde oturan, sık sık korkuya, kuşkuya kapılan kimseler, yukarda söylendiğince cinciye gider, durumu anlatırlar. Cinci yıldızlara, burçlara bakar, fal açar, olayın nedenini öğrenir, ancak definenin yerini kesinlikle bilemez, onun işlemi ayrıdır. Durumu öğrenip olayın nedenini bulunca «defineden sakınma» muskası yazar. Bu muskayı taşıyan kimse definenin üstüne basıp geçse bile çarpılmazmış. Muska şöyledir:

Üç kıyısı birbirine eşit, bir üçgen çizilir. Avuç içi büyüklüğünde olması gereken üçgenin üç dış köşesine birer «elif», iç köşelerine de birer «yâ hâfız», içine «Nâs» sûresi yazılır. Kâğıt bin bir «besmele» çekilerek üçe katlanır ocakbaşında küçük bir taşın altına konur. Yetmiş rikât «hıfz namazı» kılındıktan sonra yedi kat ipek muşambaya, üç kat ipek beze sarılır, yirmi sekiz dikişle dikilir. Her dikiş vurmada bir «Kulhuvallah» okunur. Bu iş epey uzun süreceğinden cinci muskayı, kendisine başvuranın yanında değil, istediği günde yazar. Muska bittikten sonra dokuz yüz doksan dokuz «tövbe», kırk «yâ settar», yedi «yâ hafız», otuz iki «yâ rahman», üç «yâ hay», dokuz «yâ hâkim» söylenir, sağa sola üflenir. Cinci muskayı başvurana verirken elini kapı eşiğinin üstüne koyar, muskayı eşiğin dışına atar, muskayı yazdırtan öylece yerden alır. Muskayı alan yedi «besmele» çekip koynuna koyar, onu üzerinde taşıdığı sürece define cinlerinden kendini sakınır, korurmuş.

DEFİNE KORUMA

Evlerde, alış-veriş yerlerinde değerli süs takılarının, para, altın türünden nesnelerin çalınmasını, değişik nedenler yüzünden bozulmasını, yitmesini önlemek için özel büyüler yapılır, muskalar yazdırılır. Bu işleri de cinciler yapar. Ancak cinci bu değerli nesnelerin bulunduğu yeri bilmez, muska yazdırılırken saklanan yer kimseye söylenmez. Yazdırılan muska definenin bulunduğu yere, üste gelecek biçimde, saklanır, kimse görmez, bilmez. Bu tür muskaları yazdıranlar öleceklerini sezdiklerinde, ya da çok yaşlandıklarında durumu en çok güvendikleri birine bildirirler. Bildirmezlerse define bulunmaz, değerli nesneler saklandığı yerde kalırmış. Muska şöyle düzenlenir:

İki avuç içi büyüklüğünde, dikdörtgen biçiminde bir kâğıdın üzerine büyükçe bir daire çizilir. Dairenin çevresine dıştan, kırk bir «yâ hâfız» içten de yedi «yâ settar» yazılır. Dairenin iki çapı çizilir. Çapların oluşturduğu dört dikaçının içine birer «Allah» yazılıp kesişme yerine büyük bir nokta konur. Çapların oluşturduğu dört kesitin her birine yirmi sekiz «mim», yirmi sekiz «cim», yirmi sekiz «sin», yirmi sekiz «elif» yazılır. Harflerin aralarına, dairenin

kesimlerine, ayrı ayrı olarak, yedişer «yedi», «sekiz», «dokuz», «dört» sayısı yazılır.Böylece dört harf, dört sayı türüyle dairenin dört bölümü doldurulur. Cinci bin bir «ya settar» çekip kâğıda üfler, Kur'an'dan bir sûre önerilmez. Kâğıdı dörde katlar, yedi rikat «niyaz namazı» kılar, kırk bir «yâ hâfız» söyler, kâğıda üfler, yeniden ikiye katlar, üç kat muşambaya, muşambayı üç kat yeşil ipek beze sarar, kırk bir dikiş vurur diker, yazdırana verir.

Muskayı yazdıranın namaz kılmayı bilmesi gerekir. Muskayı definenin bulunduğu yere koyarken kırk bir rikat namaz kılar, selâm verirken yalnız «yâ settar» söylenir. Muskayı gizledikten sonra definenin olduğu yere yedi damla su damlatır, her damlatışta bir «bismillâh» söyler, daha sonra bir küçük sûre okur.

Kılınan namazı, muskanın yerine konuluşunu, yazdırılışını kimsenin görmemesi, sezmemesi gerekir. Muskanın üzerindeki sayılar defineyi koruyacak cinleri gösterirmiş. Bu nedenle defineyi aracak kimsenin cinlerce çarpılması olağan sayılır.Defineyi bilenin açması için bir kurban kesmesi, yetmiş rikât «tövbe namazı» kılması, üç gün oruç tutması gerekirmiş. Yoksa defineyi açsa, koyduğu değerli nesnelerden istediğini almaya kalksa ya çarpılır, ya onları koyduğu yerde bulamazmış. Defineyi düzenleyen kimse başkasına açtıramaz, kendi adına başkasına namaz kıldıramazmış.

Bugün, Anadolu'nun birçok yerinde, özellikle altına, süs takılarına düşkün varlıklı kimselerin evlerinde, evlerinin yakınlarında özel yerlerde böyle küçük büyük defineler vardır. Bu işlerde çokluk küp, çömlek kullanılır. Ev yapılırken duvarın bir yerinde özel define için boşluk bırakılır, bunu evi yaptıran-

dan başkası, bilmez. Kimileri bu define yerlerini duvarcıdan bile gizler, kendi yapar. Çömlek kullanma geleneği yaygındır. Hıristiyanların göçüşleri sonucu boşalan kiliseler ile manastırlarda özel definelerin bulunduğu inancı yaygın olduğundan 1923'ten sonra, hıristiyanların göçüşleri sonucu boşalan kiliseleri, manastırları bilinmeyen kimseler ılgarlamış, define bulunduğu sanılan yerleri yıkmışlardır. Özellikle Trabzon yörelerinde bulunan birçok kilise, manastır bu düşünceyle yıkılmıştır. Bunlar arasında çok değerli definelerin bulunduğunu, kaçırıldığını söyleyenler de çoktur. Hıristiyan definelerinin nasıl yapıldığını, hangi işlemlerle saklama eyleminin sağlandığını müslümanlar arasında bilenler çok azdır, bunlar da papazlarla ilişki kurmuş, arkadaşlık etmiş cincilermiş.

İÇİNDEKİLER

ANADOLU BÜYÜLERİ (Önsöz) 7

HASTALIKLARI GİDERME 55

Hastalıkları Giderme 57
Sarılık Kesme Muskası 61
Siğilleri Giderme Muskası 63
Bebeklerde Kusmayı Önleme Muskası 65
Hıçkırık Kesme Muskası 68
Romatizma Muskası 69
Göğüs Ağrılarını Giderme Muskası 71
Öksürüğü Kesme Muskası 74
Titremeleri Giderme Muskası 76
Kulak Ağrılarını Giderme Muskası 78
Göz Ağrısı Muskası 80
Bel Ağrısı Muskaları 82
Baş Ağrısı Muskası 85
Karın Ağrısı Muskası 87
Ay Çarpması 89
Dizbağı 91
Çocukları Uyutma 93
Görmeyi Sağlama 95
Dil Çözme 98
Diz Ağrılarını Giderme 100

Kuruntuyu Giderme 101
Diş Çıkarma Muskası 103
Kurşun Muskası 105
Uyuşuklukları Önleme 108
Kurşun Dökme 110
Kolay Doğum 114
Çocuk Ölümünü Önleme 116
Çocukları Uyutma 119
Boğmacayı Giderme 122
Dil Tutukluğunu Giderme Muskası 124
Burun Kanamalarını Dindirme 126
Deliliği Önleme 128
Cılızlığı Giderme 130
Doğumu Durdurma 132
Saç Dökülmesini Önleme 134
Şeytan Tırnağı 136
Nar Suyu 138
Gebeliği Önleme Muskası 140
Can Sıkıntısını Giderme 142
Uykusuzluğu Önleme 144
Diş Çıkarma 146
Kuduzu Önleme 148
Kulak Uğultusunu Giderme 151
Karın Şişini İndirme 153
Horlamayı Kesme 155
Yara Sağıltma 157
Uyuzu Giderme 158
Sıkıntıyı Giderme Muskası 160
Bulantıyı Kesme 161
Sancıları Giderme 163
Bebeğin Emmesini Sağlama 166
Vurgunculardan Korunma 168
Mezarlıktan Korkmayı Önleme 170

GİZLİLİKLERİ BİLME 173

Geleceği Bilme 175
Sevgilileri, Karı-Kocayı Ayırma 179

Yoldan Azdırma 182
Geleceği Söyleme 184
Gizlilikleri Bilme 187
Yitikleri Bulma 189
Suçluyu Bulma 192
Bağ Çözme 195
Yitik Bulma 199

ŞEYTANLA İLİŞKİLER 201

Şeytan Çağırma 203
Şeytan Çatlatma 205
Şeytan İzi 207
Şeytan Gözü 209
Şeytan Sidiği 211
Şeytan Çarpması 213
Şeytan Aldatma 215
Şeytan Bağlama 217
Şeytan Kovma 219

DİLEKLER, SAVUNMALAR, KORUNMALAR 223

Bebekleri Koruma 225
Yâ Hâfız 227
Göç Muskası 229
Maaşallah 231
Evi Koruma Muskası 233
Issızlıktan Korkmayı Önleme 234
Çocuklarda Korkuyu Önleme 236
Canavarları Bağlama 239
Kötülüklerden Arınma 241
Büyü Çözme 244
Yıldırımdan Korunma 246
Mezarlıktan Korkmayı Giderme 248
Çocukların Yatağa İşemelerini Önleme 250
Lohusayı Koruma 252
Korkuyu Giderme 254

Kıl Duası 258
Eş Arama 260
Uğur Mührü 263
Tatlı Dilli Olma 265
İneğin Sütünü Çoğaltma 267
Mutluluk Muskaları 269
Bilgili Olma 273
Büyüme Muskası 274
Kazancı Artırma 276
Bağlılık Sağlama 278
Zengin Olma 280
Yıldızlara Göre Alınyazısı Okuma 283
Düşman Şaşırtma 285
Burçları Öğrenme 287
Yol Muskası 289
Özlem Giderme 290
Başarı Sağlama 293
Güzel Kız Doğurma 295
Birbirini Sevdirme 297
Güzelliği Sürdürme 299
Cennete Gitme Duası 301
Kısmet Açma 304
Yemişleri Oldurma 307
Suları Kurutma 309
Güneş Açtırma 311
Yolculuk 313
Kına Uğuru 316
Döl Alma 317
Burç Değişmelerinde Kötülüğü Önleme 319
Gelin Uğuru 321
Çoban Muskası 323
Ocak Tüttürme 325
Güzeli Soyma 327
Düşman Çatlatma 329
Kız Kaçırma 332
Göz Bağlama 337
Yol Muskası 339
Dizbağı Muskası 341
Tohum Muskası 343
Bel Bağlama 346

Düşman Bağlama 349
Evlilik Bağı 351
Kadını Yumuşatma 354
Kocayı Yumuşatma 356
Kötülüğü Önleme 358
Yılandan Korunma 360
Kazadan Korunma, Düşmanı Çıldırtma 363
Ekinleri Koruma 366
Evi Cinlere Karşı Koruma 368
Sakal Çıkarma Muskası 370

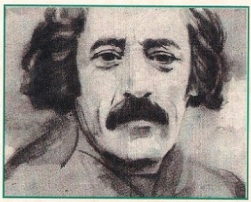
CİNLER, PERİLER 373

Cinlerle Anlaşma 375
Cinleri Korkutma Duası 380
Cin Sevgisi 382
Cin Eğrisi 385
Cin Duası 387
Cinleri Kandırma 389
Cinlerle Sevişme 391
Cinlerden Uzak Kalma 393
Cinlere Karışma 395
Cinleri Aldatma 398
Cinleri Bağlama 400
Cinlerden Gebe Kalmak 403
Cin Baskını 406
Cin Tutması 409
Perileri Kovma 411
Peri Çağırma 414
Perileri Bağlama 416
Perilerle Barışma 419
Perilere Karşı Akşamüstü Korunma 422
Perileri Korkutma 425
Yemekleri Perilerden Koruma 427
Perilerle Kaçma 429
Perilerle Sevişme 432
Meleklerle Söyleşme 434
Perilerle Yatmak 437

Perilerin Gözlerini Bağlama 439
Su Cinlerini Kovmak 411

DEFİNE BULMA 445

Define Duası 447
Define Cinlerini Dinleme 452
Düşte Define Görme 455
Define Arama 457
Define Gizleme 484
Define Açma 486
Define Çarpması 488
Define Düşü 490
Define Cinlerinden Sakınma 493
Define Koruma 495

İsmet Zeki Eyuboğlu (1925-2003); Trabzon (Maçka)da doğdu. Vefa Erkek Lisesi'ni, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe-Klasik Filoloji bölümünü bitirdi. Yazın alanına şiirle atıldı. Sonra bütün çalışmalarını Anadolu uygarlık ürünleri üzerinde yoğunlaştırdı. Anadolu'nun eski geçmişiyle bugünü arasında, uygarlık bakımından, kopmayan bir bağın bulunduğunu, Anadolu insanının çağların akışı içinde değişik göçler nedeniyle karışıp kaynaşan bir birikim olduğunu, Türk insanının bu ürünlerle kimlik-kişilik kazandığını, bu toprakların gerçek yerlisi olduğunu somut kanıtlara dayanarak dil, felsefe, tarih, halkbilgisi, yazın, yontu, mimarlık, tiyatro dallarından örnekler getirerek gösterdi. Ovidius, Vergilius, Lucretius gibi Latin ozanlarından, İslam öncesi Arap şiirinden, Nietzsche'den, Pascal'dan çevirileri dışında: Destanlar İçinde Fatih (1953), Divan Şiirinde Sapık Sevgi (1968), Türk Şiirinde Tanrıya Kafa Tutanlar (1968), Bâkî (1973), Anadolu İnançları (1974), Anadolu Büyüleri I (Cinsel Büyüler, Macunlar, Yıldızname-1975/76), Karadeniz Aşk Türküleri (1976), Anadolu Halk İlaçları (1977), Alevilik-Sünnilik (1979), İnsanın Boyutları (1979), Anadolu Büyüleri 2 (1979), Şeyh Bedreddin ve Vâridât (1980) gibi kitapları, "Anadolu Türkçesi" adı altında Türk Dili'nin kökeni (etimolojisi) konusunda uzun bir çalışması vardır.

ANADOLU BÜYÜLERİ

Anadolu büyüleri, Anadolu insanının yazgısıyla, yaşama biçimiyle yoğrularak oluşan tarihidir. Onun yaşamını, uygarlığın bütün öğeleriyle giremediği bir ortamda düzenleyen, acılarını, kıvançlarını sergileyen büyülerdir. Büyüler yaptıran için gerçek, yapan için ise bir çıkar kaynağı, sömürü aracı olmuştur. İslam dininin getirdiği kesin yasaklara karşın, büyüleri "okumuş" sayılan kimselerin, özellikle "hoca" adı verilenlerin yapmaları ilginç bir toplum sorunudur. Bu yapıtta derlenip sunulan büyülerden çoğunu yazarı yaşamış, uygulayıcılarını yakından tanımış, bilgisiz kimselerin ne yolla sömürüldüğünü görmüştür. Din adına, oysa dine karşı, sürdürülen büyücülük yalnız insanın düştüğü uçurumu görmekle kalmaz, onun değerinin ayaklar altına alınışını da sergiler. Yazarın doğum yeri olan Maçka'da büyü, bugün bile geçerlidir. Oraya büyüyü getirenlerin hepsi de 1929'dan sonra komşu ilçelerden gelen, bugün Maçka bir yerli-göçmen sorunu yaratan tutucu, çıkarcı uygarlığın verilerinden yararlanarak uygarlığı yıkmaya çalışanlardır. Bunların içinde yükseköğrenim görmüş, devlet kurumlarına sızmış, sözde dinine, geleneklerine bağlı kimseler az değildir. Bu tutumları halkın yararına görünen, gerçekte kendi çıkarlarını gözeten bir davranıştır.

Büyü etkili olur mu? Bu durum insanın inancına, dinsel tutumuna bağlıdır. Biz büyülerle yıkılmış nice yuvalar, sönmüş ocaklar biliriz. Bütün bu olumsuz durumlara karşın b[illegible] insanında bir dinsel bo[illegible] aracı olarak etkisini s[illegible]

kitapsan
20.00₺

ISBN 975646341-4

9 789756 463413